

PUBLIEKE VERSIE

Het Mededingingscollege van de Belgische Mededingingsautoriteit

**Beslissing BMA-2025-CC-28 van 15 juli 2025 in toepassing van
artikel IV.66 §1, 2° en IV.66 §2, 1° van het Wetboek van Economisch
Recht**

**Zaak nr. MEDE-C/C-24/0034
De Watergroep/Farys**

Inhoudstafel

I. Procedure	5
II. Juridisch kader	6
III. Betrokken Partijen	7
III.1 Aanmeldende Partijen	7
III.1.1 Farys	7
III.1.2 De Watergroep	8
III.2 Vertegenwoordigers aanmeldende partijen	8
IV. Aangemelde Concentratie	8
IV.1 Beschrijving van de concentratie.....	8
IV.2 Doel van de concentratie	10
IV.3 Onderzoekstermijn	11
IV.4 Aanmeldingsdrempels	11
IV.5 Conclusie	11
V. Bewijslast en beoordelingsstandaard	11
VI. Activiteiten van Partijen	12
VII. De Watersector	15
VII.1 Gemeentelijk water- versus industrieel waterbeheer	15
VII.2 Regulering van het gemeentelijk waterbeheer	18
VII.2.1 Regulering van de prijs.....	18
VII.2.2 Regulering van de kwaliteit	21
VIII. Marktafbakening	22
VIII.1 Productie van leidingwater	22
VIII.1.1 Productmarkt.....	22
VIII.1.2 Geografische markt.....	28
VIII.2 Distributie van leidingwater	33
VIII.2.1 Productmarkt.....	33
VIII.2.2 Geografische markt.....	36
VIII.3 Afvalwaterbeheer	39
VIII.3.1 Bevoegdheidsafbakening van afvalwaterbeheer binnen Vlaanderen	39
VIII.3.2 Productmarkt.....	40
VIII.3.3 Geografische markt.....	43
VIII.4 Industrieel waterbeheer	46

VIII.4.1 De exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.....	46
VIII.4.2 De ontwerp-, engineering- en bouwdiensten van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties	52
VIII.5 De productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water	57
VIII.5.1 Productmarkt.....	58
VIII.5.2 Geografische markt.....	59
VIII.6 Leasing van (afval)waterbehandelingsinstallaties.....	60
VIII.6.1 Productmarkt.....	60
VIII.6.2 Geografische markt.....	63
VIII.7 Conclusie met betrekking tot de marktafbakening	64
IX. Marktaandeelen en betrokken markten.....	64
IX.1 Markt voor de productie van leidingwater	65
IX.1.1 Positie van de partijen.....	65
IX.1.2 Marktonderzoek	67
IX.1.3 Beoordeling en conclusie van de auditeur	68
IX.1.4 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege	68
IX.2 De markten voor de distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer	69
IX.2.1 Positie van de partijen.....	69
IX.2.2 Beoordeling en conclusie van de auditeur	69
IX.2.3 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege	70
IX.3 De markt voor de exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties in België.....	71
IX.3.1 Positie van de partijen.....	71
IX.3.2 Marktonderzoek	74
IX.3.3 Beoordeling en conclusie van de auditeur	78
IX.3.4 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege	78
IX.4 De markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.....	78
IX.4.1 Positie van de partijen.....	78
IX.4.2 Marktonderzoek	81
IX.4.3 Beoordeling en conclusie van de auditeur	82
IX.4.4 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege	82
IX.5 De productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water	83
IX.5.1 Positie van de partijen.....	83
IX.5.2 Beoordeling en conclusie van de auditeur	83

IX.5.3 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege	83
IX.6 De Belgische markt voor (financiële) leasing	84
IX.6.1 Positie van de partijen.....	84
IX.6.2 Beoordeling en conclusie van de auditeur	84
IX.6.3 Conclusie van het Mededingingscollege	85
IX.7 Conclusie van de auditeur met betrekking tot de betrokken markten en markten met mogelijke conglomeraat effecten	85
X. Concurrentiële Analyse.....	86
X.1 Horizontale betrokken markten	86
X.1.1 Niet-gecoördineerde effecten	86
X.1.2 Gecoördineerde effecten	98
X.2 Verticale betrokken markten	99
X.2.1 Niet-gecoördineerde effecten	100
X.2.2 Gecoördineerde effecten	104
X.3 Conglomeraat gerelateerde markten	105
X.3.1 Inleiding.....	105
X.3.2 Invloed van het regelgevend kader.....	107
X.3.3 Niet-gecoördineerde effecten	109
X.3.4 Gecoördineerde effecten	118
X.3.5 Conclusie conglomeraateffecten	119
XI. Verbintenissen.....	120
XI.1 Inleiding.....	120
XI.2 Initiële verbintenissen aangeboden door de aanmeldende partijen	120
XI.3 Markttest.....	121
XI.4 Finale verbintenissen aangeboden door de aanmeldende partijen.....	122
XI.5 Beoordeling en conclusie van de auditeur met betrekking tot de verbintenissen	123
XI.6 Beoordeling en conclusie van het College met betrekking tot de verbintenissen	124
XII. Conclusie	124
XIII. Vertrouwelijkheid.....	124
XIV. Voorstel tot beslissing	124
XV. Beslissing	125

I. Procedure

1. Op 28 oktober 2024 hebben de aanmeldende partijen een eerste ontwerp van aanmelding overgemaakt aan het auditoraat.
2. De auditeur-generaal heeft het onderzoeksteam als volgt samengesteld: Charlotte Cornelissen, auditeur bij de Belgische Mededingingsautoriteit (hierna: "BMA") belast met de dagelijkse leiding van het onderzoek overeenkomstig artikel IV.27, §2 van het Wetboek economisch recht (hierna: "WER"). Lance De Maeyer, Vincent Debeaussaert, Hanne Laurysen en Celine Tack, allen attaché bij de BMA, werden door de auditeur-generaal toegevoegd aan het onderzoeksteam overeenkomstig artikel IV.27, §3 WER. De heren Baptiste Souillard en Homer Wagenaar, beiden economisch expert, en Jaime Coronado Hinojosa, senior economisch adviseur, hebben bijstand verleend aan het onderzoek.
3. Overeenkomstig artikel IV.27, §4 WER heeft de auditeur-generaal Bert Stulens aangewezen als auditeur-adviseur.
4. Tijdens de prenotificatiefase werden bijkomende inlichtingen gevraagd aan de aanmeldende partijen. Deze inlichtingen werden in het ontwerp van aanmelding verwerkt.
5. Teneinde het belang en de mogelijke gevolgen van voorliggende concentratie goed te kunnen inschatten, werden tijdens de prenotificatiefase, met instemming van de aanmeldende partijen, diverse verzoeken om inlichtingen verstuurd naar gemeenten, concurrenten, leveranciers, belangenorganisaties en regulatoren.¹
6. Op 10 april 2025 heeft de auditeur in toepassing van artikel IV.63, §2 WER de aanmeldende partijen op de hoogte gebracht dat zij meent dat de concentratie de daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze zou belemmeren.
7. In overleg met het auditoraat werd de concentratie in de zin van artikel IV.6 WER op 20 mei 2025 aangemeld bij de auditeur-generaal, overeenkomstig art.IV.10, §1 WER (hierna: "de concentratie" of "de transactie"). De aanmelding bevatte meteen een ontwerp van de verbintenissen die aanmeldende partijen aanbieden om een beslissing van toelaatbaarheid te verkrijgen.
8. Tussen 21 mei 2025 en 4 juni 2025 vond een markttest plaats betreffende de aangeboden verbintenissen. Op 16 juni 2025 werden de finale verbintenissen aangeboden. (Zie bijlage A)
9. Op 28 mei 2025 heeft de Voorzitter het College samengesteld.
10. De auditeur-adviseur heeft op 20 juni 2025 zijn advies verleend in toepassing van artikel IV.64, §1 WER.
11. Op 27 juni 2025 werd overeenkomstig art. IV.64, §1 WER het gemotiveerd voorstel van beslissing aan het Mededingingscollege alsook aan de aanmeldende partijen overeenkomstig art. IV.64, §3, eerste lid WER overgemaakt.
12. Op 7 juli 2025 heeft het College vragen aan aanmeldende partijen en aan de auditeur gesteld, waarop zij op 10 juli geantwoord hebben.

¹ Voor de instemming zie Onderzoeksdossier, I. Partijen, 20241122 Waiver en Antwoord VOI 1.

13. Op 14 juli 2025 heeft het Mededingingscollege de aanmeldende partijen gehoord in de aanwezigheid van het auditorschap, de auditeur-generaal, de directeur economische zaken en de directeur juridische zaken.

II. Juridisch kader

14. Artikel IV.6, §1 WER bepaalt:

“Voor de toepassing van dit boek komt een concentratie tot stand ingeval er een duurzame wijziging van zeggenschap voortvloeit uit:

1° (...); of

2° het verkrijgen, door één of meer personen die reeds de zeggenschap over ten minste één onderneming bezitten of door één of meer ondernemingen, van de zeggenschap - door de verwerving van participaties in het kapitaal of de aankoop van vermogensbestanddelen, bij overeenkomst of op elke andere wijze - rechtstreeks of onrechtstreeks, over één of meer andere ondernemingen of delen daarvan.”

15. Artikel IV.7, §1 WER bepaalt:

“De bepalingen van dit hoofdstuk zijn slechts van toepassing ingeval de betrokken ondernemingen samen in België een omzet, bepaald volgens de in artikel IV.8 bedoelde criteria, van meer dan 100 miljoen euro bereiken en ten minste twee van de betrokken ondernemingen elk in België een omzet halen van ten minste 40 miljoen euro.”

16. Artikel IV.9, §§1-4 WER bepaalt:

“§ 1. Voor de concentraties die onderworpen zijn aan het toezicht ingesteld bij dit hoofdstuk is een voorafgaande beslissing nodig van de Belgische Mededingingsautoriteit, die vaststelt of zij al of niet toelaatbaar zijn.

§ 2. Bij de in paragraaf 1 bedoelde beslissing wordt rekening gehouden met:

1° de noodzaak een daadwerkelijke mededinging op de markt te handhaven en te ontwikkelen in het licht van met name de structuur van alle betrokken markten en van de bestaande of potentiële mededinging van op of buiten het Belgische grondgebied gevestigde ondernemingen;

2° de positie op de markt van de betrokken ondernemingen, hun economische en financiële macht, de keuzemogelijkheden van leveranciers en afnemers, hun toegang tot voorzieningsbronnen en afzetmarkten, het bestaan van juridische of feitelijke hinderpalen voor de toegang tot de markt, de ontwikkeling van vraag naar en aanbod van de betrokken producten, de belangen van de tussen- en eindverbruikers, alsmede de ontwikkeling van de technische en economische vooruitgang, voor zover deze in het voordeel van de consument is en geen belemmering vormt voor de mededinging.

§ 3. Concentraties die niet tot gevolg hebben dat een daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd, onder andere door het in het leven roepen of versterken van een machtspositie, worden toelaatbaar verklaard.

§ 4. Concentraties die tot gevolg hebben dat een daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd, onder andere door het in het leven roepen of versterken van een machtspositie, worden ontoelaatbaar verklaard.”

17. Artikel IV.66, §§1-2 WER bepaalt:

“§ 1. Het Mededingingscollege stelt bij gemotiveerde beslissing naar gelang het geval vast, dat: 1° de concentratie niet binnen het toepassingsgebied valt van titel 1, hoofdstuk 2, van dit boek; 2° de concentratie binnen het toepassingsgebied valt van titel 1, hoofdstuk 2, van dit boek.

§ 2. Ingeval de concentratie binnen het toepassingsgebied valt van titel 1, hoofdstuk 2, van dit boek, neemt het Mededingingscollege één van de volgende gemotiveerde beslissingen:

1° het beslist dat de concentratie toelaatbaar is. Aan die beslissing kan het voorwaarden en verplichtingen verbinden, die moeten waarborgen dat de betrokken ondernemingen de verbintenissen nakomen die zij hebben aangeboden, teneinde de concentratie toelaatbaar te horen verklaren. Ingeval het Mededingingscollege voorwaarden en verplichtingen in overweging wenst te nemen die niet in het voorstel van beslissing opgenomen zijn, worden de aanmeldende partijen en de Auditeur hierover gehoord en beschikken zij over ten minste twee werkdagen, vanaf de mededeling door het Mededingingscollege, om zich hierover schriftelijk uit te spreken;

2° het verklaart de concentratie toelaatbaar ingeval de bij de concentratie betrokken ondernemingen samen niet meer dan 25 % controleren van een voor de transactie relevante markt, ongeacht of het gaat om horizontale dan wel verticale relaties;

3° het stelt vast dat er ernstige twijfels bestaan omtrent de toelaatbaarheid van de concentratie en beslist de procedure van bijkomend onderzoek en beslissing bedoeld in de artikelen IV.67 tot IV.69 in te zetten; deze beslissing is niet vatbaar voor beroep. De motivering van de beslissing van het Mededingingscollege is uitdrukkelijk en afdoende.”

III. Betrokken Partijen

III.1 Aanmeldende Partijen

III.1.1 Farys²

18. Farys is een opdrachthoudende vereniging in de zin van artikel 398, §2, 3° van het Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur³, met zetel te Stropstraat 1, 9000 Gent, België en ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0200.068.636.

19. Farys is actief in de sectoren van de watervoorziening, het beheer van rioleringsnetten en sportactiviteiten. Daarnaast exploiteert ze ook de aankoopcentrale Creat CV. Verder is ze actief op het gebied van industrieel waterbeheer via drie projecten: [VERTROUWELIJK].

² Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 1 en 8, pgs. 23 en 28-29.

³ Decr. VI. 22 december 2017 over het lokaal bestuur, BS 15 februari 2018 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0034).

III.1.2 De Watergroep⁴

20. De Vlaamse Maatschappij Voor Watervoorziening (hierna: “De Watergroep”), is een coöperatieve vennootschap van publiek recht, met zetel te Vooruitgangstraat 189, 1030 Schaarbeek, België en ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0224.771.467.

21. De Watergroep is actief in de sectoren van de watervoorziening en het beheer van rioleringsnetten. Tevens is de onderneming ook actief in de sector van industrieel waterbeheer via haar dochteronderneming Azulatis NV.⁵ Azulatis is een naamloze vennootschap met zetel te Oudenaardse Heerweg 72, 8540 Deerlijk, België en ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0795.326.754. De onderneming is actief in de sector van het industrieel waterbeheer door het aanbieden van oplossingen inzake water op maat (“*water as a service*”).⁶ Azulatis zal ook na de voorgenomen concentratie industriewateractiviteiten blijven aanbieden.

III.2 Vertegenwoordigers aanmeldende partijen⁷

22. De vertegenwoordigers van de aanmeldende partijen zijn:

Kantoor	Stibbe
Namen	Sophie Van Besien Frederik Vandendriessche Caroline Jansen
Adres	Loksumstraat 25, 1000 Brussel
E-mailadressen	Sophie.vanbesien@stibbe.com Frederik.vandendriessche@stibbe.com Caroline.jansen@stibbe.com

IV. Aangemelde Concentratie

IV.1 Beschrijving van de concentratie⁸

23. De voorgenomen concentratie betreft een feitelijke fusie tussen de watervoorzieningsbedrijven De Watergroep en Farys (hierna: “Partijen”). Partijen beogen hun operationele activiteiten te bundelen en voortaan een gezamenlijk, duurzaam beleid te voeren binnen een naamloze vennootschap, genaamd Waterunie Operator. Overeenkomstig het machtigingsdecreet van het Vlaams Parlement van 15 december 2023 (hierna: “Machtigingsdecreet”) zijn Partijen ertoe gehouden om binnen twee jaar na de inwerkingtreding van dit decreet de bovengenoemde NV op te richten.⁹ Deze vennootschap zou haar werkzaamheden aanvatten vanaf 1 januari 2026.

⁴ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 1 en 6-8, pgs. 23 en 25-26.

⁵ Ten tijde van de aanmelding was Azulatis 100% onder de controle van De Watergroep. Na de beslissing van de BMA op 24 juni 2025 is Azulatis op heden nog voor 51% in handen van De Watergroep en 49% in handen van investeringsmaatschappij TINC. Op het moment van de indiening van dit voorstel van beslissing is deze beslissing echter nog niet gepubliceerd op de website.

⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 8 en 30, pgs. 27 en 31, en *infra*, paragraaf 55.

⁷ *Ibid.*, randnr. 24, pg. 36.

⁸ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 33-39 en 41-43, pgs. 38-39 en 43.

⁹ Decr. VI. 15 december 2023 tot oprichting van de naamloze vennootschap van publiek recht Waterunie Operator, BS 16 januari 2024 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0001).

24. De voorgenomen feitelijke fusie tussen De Watergroep en Farys tot Waterunie Operator is enerzijds vastgelegd in een raamovereenkomst, die de basis vormt voor de verdere uitwerking van de fusie, en anderzijds in een aandeelhoudersovereenkomst. Deze laatste zal pas worden ondertekend nadat aan alle opschortende voorwaarden, waaronder de goedkeuring door de BMA, is voldaan. De aandeelhoudersovereenkomst vormt het kader voor de operationalisering van Waterunie Operator.

25. In lijn met deze benadering zal Waterunie Operator fungeren als het gemeenschappelijk ondernemingsbestuur van De Watergroep en Farys. De vennootschap zal optreden als operator en op structurele wijze richting geven aan vrijwel alle aspecten van de bedrijfsvoering van Partijen. Dit omvat onder meer het personeelsbeleid, de organisatorische en operationele werking, alsook financiële en economische strategieën. Door deze integratie worden de middelen van beide partijen samengevoegd en de besluitvorming afgestemd op het collectieve belang, waardoor individuele belangen van de onderscheiden partijen niet langer primeren. De directie van Waterunie Operator zal instaan voor de dagelijkse leiding en uitvoering, terwijl de Raad van Bestuur de strategische lijnen zal bepalen en toezicht houdt.

26. De fusie kwalificeert dan ook als een concentratie in de zin van artikel IV.6, §1, 1° van het Wetboek van economisch recht, aangezien zij leidt tot het ontstaan van één economische eenheid op basis van duurzame samenwerking en gezamenlijke strategiebepaling. Het gaat om een feitelijke fusie aangezien een juridische fusie pas mogelijk wordt vanaf 2032, het moment waarop Farys, krachtens haar statuten, als intergemeentelijk samenwerkingsverband, ophoudt te bestaan. Volgens de toepasselijke EU-richtsnoeren kwalificeert een feitelijke fusie als een concentratie wanneer een duurzame economische eenheid ontstaat onder één gemeenschappelijk ondernemingsbestuur, ook indien deze samenwerking uitsluitend op contractuele afspraken is gebaseerd.¹⁰

27. In overeenstemming met het Machtigingsdecreet zullen De Watergroep en Farys elk 50% van de aandelen in Waterunie Operator aanhouden. De overdracht van operationele vermogensbestanddelen, waaronder personeel en specifieke activa en passiva, zal plaatsvinden met het oog op een continue werking binnen Waterunie Operator. De feitelijke fusie is aldus gestoeld op contractuele afspraken die niet enkel gericht zijn op samenwerking, maar op daadwerkelijke integratie van activiteiten onder één gemeenschappelijk bestuur.

28. Waterunie Operator zal geen dividenden uitkeren aan Partijen en zal werken aan kostprijs, waarbij alle directe en indirecte kosten volledig worden doorgerekend aan Partijen volgens vooraf overeengekomen verdeelsleutels. Deze principes gelden voor zowel personeelskosten als operationele activiteiten en activa, huidig en toekomstig. Tot aan de vermogensfusie in 2032 blijven de infrastructuren in eigendom van Partijen, maar vanaf 1 januari 2026 beheert en exploiteert Waterunie Operator deze exclusief in hun naam en voor hun rekening. Ook de relatie met eindklanten blijft formeel bij Partijen, maar wordt vanaf die datum volledig door Waterunie Operator uitgevoerd, die als enige aanspreekpunt zal fungeren.

29. Tot slot wordt voor de volledigheid meegegeven dat Partijen aanvankelijk een tweede transactie zouden sluiten omtrent de activiteiten met betrekking tot industrieel waterbeheer, welke eveneens onderworpen was aan de concentratiecontrole van de BMA. Partijen hebben, samen met de derde partij 'TINC' echter besloten om deze concentratie, zoals geprenotificeerd aan de BMA in het dossier

¹⁰ Zie Europese Commissie, Geconsolideerde mededeling van de Commissie over bevoegdheidskwesties op grond van Verordening (EG) nr. 139/2004 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen, randnr. 10.

MEDE-C/C-24/0012 (met betrekking tot “Azulatis”) en zoals met de BMA besproken op datum van 30 april 2025, in te trekken.¹¹ Hierdoor zullen de activiteiten met betrekking tot industrieel waterbeheer bij elk van Partijen blijven en worden de markten en eventuele problematieken zoals geïdentificeerd in het onderzoek, waar naar analogie van toepassing op dit dossier, besproken in dit voorstel van beslissing.¹²

IV.2 Doel van de concentratie¹³

30. De voorgenomen concentratie beoogt tegemoet te komen aan enkele belangrijke uitdagingen waarmee (Vlaamse) watervoorzieningsbedrijven worden geconfronteerd. De watersector kampt met uiteenlopende knelpunten strekkend van de betaalbaarheid van de waterfactuur, over de kwaliteit van leidingwater, tot waterschaarste en wateroverlast door klimaatverandering.

31. Zo geven Partijen aan dat leidingwater, zeker in periodes van droogte, te kostbaar is om na gebruik te laten wegstromen. In haar beleidsplan om waterschaarste tegen te gaan (de zogenaamde “Blue Deal”), had de Vlaamse Regering in deze context reeds aangegeven te willen evolueren naar een watersector waar circulair watergebruik de regel is. Om de Blue Deal-objectieven te bereiken verklaarde de Vlaamse Regering in die zin dat één groot Vlaams watervoorzieningsbedrijf noodzakelijk is. De sector gelooft al langer in circulair watergebruik waarbij ook afvalwater opnieuw wordt omgezet in leidingwater. Echter zijn belangrijke investeringen nodig om deze omschakeling verder te faciliteren en een hoge kwaliteit van leidingwater te blijven garanderen.

32. Daarnaast leidt klimaatverandering tot wateroverlast, doordat het rioleringsnet onvoldoende periodes van intense neerslag kan opvangen, met wateroverlast en overstromingen tot gevolg. Aanpassingen van het rioleringsnet zijn vereist om deze overlast te voorkomen en te evolueren naar een robuuster watersysteem.

33. Ook de stijging van de waterfactuur speelt een belangrijke rol. In 2023 steeg de gemiddelde waterfactuur met 10% ten opzichte van het jaar ervoor. Partijen verklaren deze prijsverhoging door enerzijds inflatie, en anderzijds de doorberekening van kostbare investeringen aan de eindklant.

34. Partijen beargumenteren dat de bovenstaande uitdagingen meer efficiëntie, coördinatie en gemeenschappelijke investeringen vereisen. Zij zien het watersectorlandschap in Vlaanderen als versnipperd, hetgeen de aanpak van deze uitdagingen zou bemoeilijken, en verwachten dat de concentratie via schaalvergroting en synergiën zou helpen om de ecologische en financiële knelpunten beter aan te pakken. Concreet zien Partijen minstens volgende voordelen van de voorgenomen concentratie: ecologische en financiële uitdagingen zouden efficiënter kunnen worden aangepakt door middel van eengemaakte besluitvorming en een gezamenlijke strategie en leiding. Daarnaast wijzen zij op het ontstaan van schaalvoordelen, de mogelijkheid tot kennisdeling, de mogelijkheid tot risicodiversificatie, het ontstaan van technologische vooruitgang, de optimalisatie van logistieke stromen, het ontstaan van operationele efficiëntie, de mogelijkheid tot uniforme dienstverlening ten opzichte van eindklanten en tot slot de stroomlijning van toekomstige investeringen.

¹¹ Zie Onderzoeksdossier, I. Partijen, 20250430 Overleg tussen de BMA en Partijen.

¹² Volledigheidshalve wijst de auditeur er nogmaals op dat De Watergroep en TINC een nieuwe aanmelding hebben verricht met oog op het verkrijgen van gedeelde zeggenschap over Azulatis, onder nummer MEDE-CCS-25/0020. Deze transactie werd goedgekeurd door de BMA op 24 juni 2025 onder het nummer BMA-2025-CCS-23-AUD.

¹³ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 14-19, pgs. 32-33.

IV.3 Onderzoekstermijn

Eerste ontwerp aanmeldingsformulier	28 oktober 2024
Aanmelding concentratie	20 mei 2025
Aanvang termijn	21 mei 2025
Mededeling bezorgdheden	19 juni 2025
25 werkdagen	27 juni 2025
Datum van neerlegging voorstel van beslissing	27 juni 2025
40 werkdagen	18 juli 2025

IV.4 Aanmeldingsdrempels

35. De omzetcijfers van Partijen in 2023 zijn als volgt:¹⁴

	De Watergroep	Farys
Wereldwijde omzet (mEUR)	[VERTROUWELIJK]	[VERTROUWELIJK]
EU-wijde omzet (mEUR)	[VERTROUWELIJK]	[VERTROUWELIJK]
Omzet in België (mEUR)	[VERTROUWELIJK]	[VERTROUWELIJK]

36. Op grond van deze omzetcijfers stelt de auditeur vast dat de transactie dient te worden aangemeld bij de Belgische Mededingingsautoriteit op grond van artikel IV.7, §1 WER.

IV.5 Conclusie

37. Gelet op de beschrijving van de aangemelde transactie onder hoofdstuk IV.1 en de omzetcijfers van de Partijen vermeld in hoofdstuk IV.4, stelt het College vast dat de aangemelde transactie een concentratie vormt in de zin van artikel IV.6 § 1, 2° WER die aan de aanmeldingsdrempels van artikel IV.7, §1 WER voldoet.

V. Bewijslast en beoordelingsstandaard

38. Het College dient aangemelde concentraties die binnen het toepassingsgebied vallen van de regels inzake concentratietoezicht van Boek IV van het Wetboek van economisch recht ("WER"), in een eerste fase procedure bij toepassing van artikel IV.66, §2 WER goed te keuren indien voor het College niet is aangetoond dat er ernstige twijfels bestaan over de toelaatbaarheid van een concentratie in de zin van artikel IV.9, §4 WER. De bewijslast betreffende het aantonen van een ernstige twijfel rust op de BMA, en gelet op zijn structuur dus in eerste instantie op het auditoraat.¹⁵ Het College dient een afwijken van het voorstel van de auditeur voldoende te motiveren.¹⁶

39. Indien het Mededingingscollege een beslissing wil nemen zoals bedoeld in artikel IV.66, §2, 3° WER dient het te motiveren dat er sprake is van ernstige twijfels over de toelaatbaarheid van de concentratie. Deze twijfel moet gelet op artikel IV.9, §4 WER betrekking hebben op de vraag of de

¹⁴ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 63-64, pg. 52.

¹⁵ Beslissing BMA-2023-C/C-07 van 3 april 2023 in de zaak nr. MEDE-C/C-22/038, Sligro – Metro Cash & Carry (deel College), §25.

¹⁶ Zie over de motiveringsvereiste ter zake het arrest van het Marktenhof van 28 februari 2018 in de zaak Euroscop t. BMA, §25.

concentratie tot gevolg zal hebben dat de daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd, onder andere door het in het leven roepen of versterken van een machtspositie. Het Mededingingscollege dient daarbij rekening te houden met de factoren vermeld in artikel IV.9, §2 WER.¹⁷

40. Het College oordeelt, op basis van vaste beslissingspraktijk van het Mededingingscollege, dat de ernst van de twijfel beoordeeld moet worden gelet op de waarschijnlijkheid dat negatieve gevolgen zich zullen voordoen, op de ernst van de gevolgen indien zij zich voordoen, en op de waarschijnlijkheid dat die negatieve gevolgen door de concentratie zijn veroorzaakt. De eventuele vaststelling dat negatieve gevolgen niet zijn uitgesloten laat naar het oordeel van het College niet toe om de procedure van bijkomend onderzoek en beslissing bedoeld in de artikelen IV.67 tot IV.69 WER in te zetten. En zeker wanneer de waarschijnlijkheid dat een gevolg zich zou voordoen niet groot is, moet het Mededingingscollege de ernst van de twijfel onvoldoende achten voor het openen van een in de artikelen IV.67 tot 69 WER bedoeld bijkomend onderzoek.¹⁸

41. Indien het College het bestaan van ernstige twijfel over de toelaatbaarheid van een concentratie vaststelt en de partijen verbintenissen aanbieden, komt het toe aan het College, met in achtneming van het voorstel van het auditoraat, te beoordelen of de verbintenissen geschikt zijn om de concentratie toelaatbaar te verklaren. De verbintenissen moeten volledig, effectief en verifieerbaar zijn. Daarmee is bedoeld dat zij de ernstige twijfel omtrent de significante belemmering van de mededinging en dus de mededingingsbezwaren volledig en daadwerkelijk wegnemen, en dat zulks ook nagegaan kan worden. Indien het College oordeelt dat verbintenissen geschikt zijn, verklaart het de aangemelde concentratie toelaatbaar.¹⁹

VI. Activiteiten van Partijen²⁰

42. Partijen zijn twee Belgische watervoorzieningsbedrijven, die binnen hun respectieve verzorgingsgebieden actief zijn in de sectoren van de watervoorziening en het beheer van rioleringsnetten (als externe rioolbeheerder). Daarnaast zijn Partijen actief op het vlak van industrieel waterbeheer. Farys is, in het verlengde van haar water-gerelateerde opdrachten, ook verantwoordelijk voor de exploitatie van sportinfrastructuur in opdracht van gemeenten en de aankoopcentrale Creat CV.²¹ Tevens voert zij wegenswerken uit, hoewel deze activiteit momenteel wordt uitgefaseerd.

¹⁷ Beslissing BMA-2013-C/C-03 van 25 oktober 2013 in Zaak nr. MEDE – C/C – 13/0020, De oprichting van het Mediahuis door Corelio NV en Concentra NV, § 672 en 673.

¹⁸ Beslissing BMA-2013-C/C-03 van 25 oktober 2013 in Zaak nr. MEDE – C/C – 13/0020, De oprichting van het Mediahuis door Corelio NV en Concentra NV, § 674; Beslissing BMA-2023-C/C-07 van 3 april 2023 in Zaak nr. MEDE – C/C – 22/038, Sligro – Metro Cash & Carry, §25.

¹⁹ Arrest van het Hof van Beroep te Brussel, 18e kamer van 12 maart 2015, 2013/MR/31, VAB /VAB Rijschool en Rijschool Sanderus / BMA / Koninklijke Belgische Touringclub, punten 74 en 77, met verwijzing naar 9 van de Mededeling van de Europese Commissie over aanvaardbare corrigerende maatregelen (PB C 267/1 van 22.10.2008) waarvan volgens het hof mag aangenomen worden dat zij niet alleen richtinggevend is voor de Commissie maar ook voor de BMA.

²⁰ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 6-9, pgs. 25-29.

²¹ Creat CV beoogt om aan lokale publiekrechtelijke entiteiten, alsook aan andere rechtspersonen van publiek recht of van privaat recht die gebonden zijn door de Wetgeving Overheidsopdrachten, producten en diensten aan te bieden tegen scherpe prijzen door te fungeren als aankoopcentrale en door haar expertise inzake overheidsopdrachten, klantenmanagement, projectorganisatie, investeringsbeleid, studie en financiering, sport en infrastructuur ter beschikking te stellen. Daarbij wordt Creat CV gekenmerkt door een open en vrijwillig lidmaatschap voor alle rechtspersonen die onderhevig zijn aan de Wetgeving Overheidsopdrachten.

Aangezien er geen overlap bestaat tussen Partijen wat betreft de exploitatie van sportactiviteiten en wegeniswerken, wordt op deze activiteiten in het kader van deze beoordeling niet verder ingegaan.

43. De economische sectoren (NACE-codes) waarop de voorgenomen concentratie volgens Partijen betrekking heeft, zijn de volgende:

NACE-code	Relevante Partij(en)	Beschrijving
36.000	De Watergroep en Farys	Winning, behandeling en distributie van water
37.000	De Watergroep en Farys	Afvalwatervervoer
93.110	Farys	Exploitatie van sportaccommodaties
93.126	Farys	Exploitatie van watersportclubs
93.299	Farys	Overige recreatie en ontspanningsactiviteiten

44. Onder de activiteiten van watervoorziening, waarin Partijen actief zijn, wordt begrepen: de winning van ruwwater uit grond- en oppervlakbronnen, de productie en zuivering van ruwwater, de opslag, het transport, de distributie en leveringen van leidingwater. Deze activiteiten omvatten alle stappen die noodzakelijk zijn om ruwwater te winnen en te verwerken tot leidingwater van drinkbare kwaliteit dat aan de eindgebruiker wordt geleverd. Wat betreft het beheer van rioleringsnetten, waarin Partijen optreden als externe rioolbeheerders, zijn zij verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke leidingsystemen voor afvalwater. Hieronder vallen eveneens de afvalwaterbehandelingsinstallaties en individuele behandelingssystemen die noodzakelijk zijn voor de opvang, het transport, de behandeling, de verwijdering of het hergebruik van afvalwater op lokaal niveau.

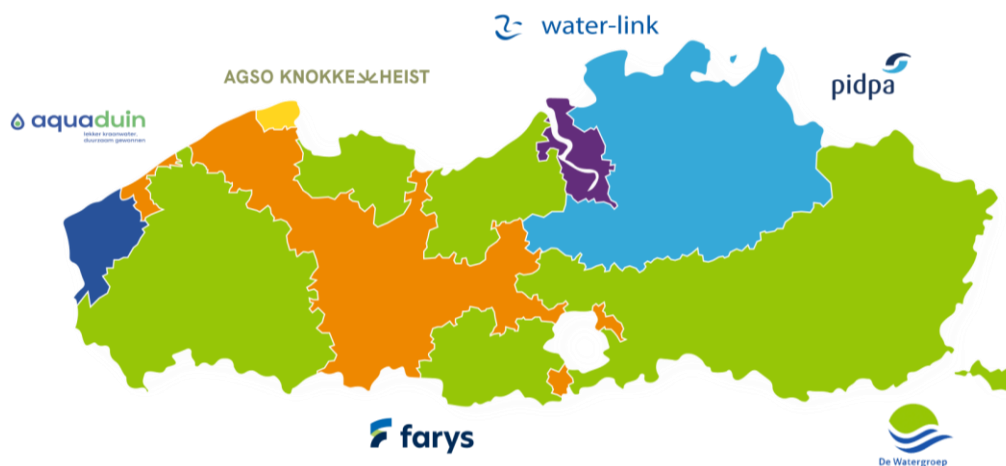
45. Het geografisch bereik van de activiteiten van Partijen verschilt naargelang het type dienstverlening. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal betrokken gemeenten, eventuele havenbedrijven en de provincies waarin De Watergroep en Farys actief zijn op het vlak van watervoorziening en afvalwaterbeheer:²²

Entiteit	Activiteit	Gemeenten	Provincies
De Watergroep	Watervoorziening	177	Vlaams-Brabant, Limburg, West- en Oost-Vlaanderen
	Afvalwaterbeheer	25	Vlaams-Brabant, Limburg, West- en Oost-Vlaanderen
Farys	Watervoorziening	58 (+ 3 havenbedrijven)	Vlaams-Brabant, Henegouwen, West- en Oost-Vlaanderen
	Afvalwaterbeheer	50 (+ 2 havenbedrijven)	Vlaams-Brabant, West- en Oost-Vlaanderen

46. Gezamenlijk voorzien De Watergroep en Farys ongeveer 80% van de 285 Vlaamse gemeenten van leidingwater.²³ De verzorgingsgebieden van de Vlaamse watervoorzieningsbedrijven worden op de kaart hieronder weergegeven:

²² Voor een overzicht van alle gemeenten waar Partijen actief zijn voor beide activiteiten zie Bijlage 1.1.ter 'Lijst van gemeenten en havenbedrijven waarvoor De Watergroep en Farys de distributie en riolering verzorgen (laatste versie)' bij het Aanmeldingsformulier.

²³ Vlaamse Overheid, Overzicht van Vlaamse steden en gemeenten (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0002).

Figuur: Watervoorzieningsbedrijven in Vlaanderen en de verschillende bevoorradingsgebieden.²⁴

47. Partijen zijn daarnaast ook actief op het gebied van industriewater. Industriewater is water dat bedrijven gebruiken voor andere doeleinden dan voor consumptie.²⁵ Aangezien veel ondernemingen grote hoeveelheden water verbruiken, maar het beheer van hun waterhuishouding doorgaans niet tot hun kernactiviteiten behoort, doen zij in toenemende mate een beroep op gespecialiseerde dienstverleners. Deze leveren ondersteuning bij het optimaliseren van interne waterstromen, het aanleveren van proceswater of het hergebruiken van afvalwater binnen het productieproces.²⁶

48. In 2022 richtte De Watergroep de zelfstandige, private dochtervennootschap Azulatis op, die haar activiteiten inzake industriewater beheert. Azulatis biedt op maat gemaakte wateroplossingen aan (*water as a service*) voor industriële en collectieve verbruikers. Dit omvat onder meer de levering van expertise, de realisatie van waterbehandelingsinstallaties en het beheer van de volledige circulaire waterketen, binnen het kader van een volledig of gedeeltelijk *DBFMO*-model (*design, build, finance, maintain and operate*). [VERTROUWELIJK].²⁷

49. Onder het *DBFMO*-model neemt Azulatis de verantwoordelijkheid op zich voor het ontwerp, de bouw, de financiering, het onderhoud en de exploitatie van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. Elk project wordt op maat van de klant uitgewerkt. In functie van de industriële behoeften van de klant worden geschikte waterbronnen geïdentificeerd (zoals oppervlakte-, bodem-, hemel-, leiding- of afvalwater), waarna de meest aangewezen waterbehandelingstechnologie wordt geselecteerd. Deze dienstverlening kan vervolgens gepaard gaan met financiering door Azulatis, maar ook beperkt blijven tot bijvoorbeeld enkel het ontwerp en bouw, of enkel de exploitatie en onderhoud van dergelijke installaties. Azulatis doet voor bepaalde activiteiten beroep op onderaannemers via aanbestedingen. Zo worden ontwerp, engineering en fysieke bouwdiensten grotendeels uitbesteed.²⁸

²⁴ AquaFlanders, Mijn waterbedrijf & rioolbeheerder (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0003); Er zijn in totaal zeven watervoorzieningsbedrijven actief in Vlaanderen. Eén daarvan is het Nederlandse Brabant Water, dat enkel actief is in de Belgische gemeente Baarle-Hertog, een enclave binnen Nederland. Aangezien het hierbij om een zeer beperkte en atypische situatie gaat, wordt Brabant Water in de verdere analyse buiten beschouwing gelaten.

²⁵ Drinkwaterplatform, Industriewater: voor elke toepassing het juiste water (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0004).

²⁶ Azulatis, Startpagina (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0005).

²⁷ Zie Bijlage 1.1.novies 'Overzicht projecten, berekeningen cijfers en tarieven grijswater' bij het Aanmeldingsformulier.

²⁸ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 352, pg. 189.

50. Farys kent op het vlak van industrieel water en afvalwater in grote lijnen een gelijkaardige werking als Azulatis. Ook Farys besteedt de effectieve bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties uit. Op basis van kooporders van klanten, gaat Farys op zoek naar geschikte leveranciers om de betrokken installatie te laten bouwen. Daarnaast doet Farys voor de exploitatie en het onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties eveneens een beroep op onderaannemers.²⁹ Op het vlak van industriewater voert Farys momenteel slechts vier³⁰ lopende projecten uit. Hoewel deze projecten binnen Farys blijven na de voorgenomen concentratie, zullen de operationele activiteiten ervan tijdelijk worden uitgevoerd door Waterunie Operator, tot afloop van de betrokken contracten. Partijen hebben in het aanmeldingsformulier aangegeven dat Farys haar activiteiten met betrekking tot industriewater zal laten uitdoven.³¹

VII. De Watersector

51. In dit hoofdstuk worden eerst de verschillen tussen gemeentelijk waterbeheer en industrieel waterbeheer uitgelegd, daarna volgt een beschrijving van het Belgisch regelgevingskader dat toepasselijk is op het gemeentelijk waterbeheer.

VII.1 Gemeentelijk water- versus industrieel waterbeheer

52. De watersector omvat twee gerelateerde luiken. Enerzijds is er het luik van gemeentelijk waterbeheer, anderzijds het luik van industrieel waterbeheer.

53. Bij gemeentelijk waterbeheer initiëren lokale overheden doorgaans aanvragen voor leidingwater die groter in volume en eenvoudiger qua techniek en dienstverlening zijn in vergelijking met de geavanceerde(re) behandelingsprocessen die industriële klanten vereisen. Gemeentelijk waterbeheer omvat watervoorziening (productie en distributie van leidingwater) en afvalwaterbeheer (afvalwater verzamelen via de openbare riolering met het oog op lokale zuivering in kleinschalige waterbehandelingsinstallaties ofwel afvoering naar een grotere installatie, om vervolgens op bovengemeentelijk niveau behandeld te worden).³²

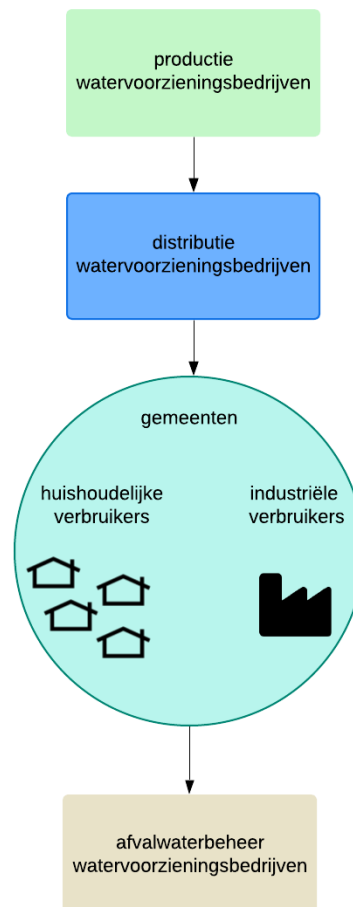
²⁹ *Ibid.*, randnr. 438, pg. 237.

³⁰ In het Voorstel van Beslissing werd gesproken over drie lopende projecten, waar het in de praktijk gaat over vier lopende projecten. De bewoording “drie lopende projecten” werd door het College aangepast naar “vier lopende projecten”.

³¹ *Ibid.*, randnr. 31, pg. 37.

³² Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 85, pg. 61.

54. De distributieketen van leidingwater, in het kader van het gemeentelijk waterbeheer kan als volgt worden weergegeven:

Figuur: distributieketen van leidingwater.

55. Industrieel waterbeheer betreft de geavanceerdere behandelings- en zuiveringsprocessen die nodig zijn voor industriële grootverbruikers die een hogere waterkwaliteit dan leidingwater vereisen voor hun industriële processen.³³ Om aan deze vereisten te voldoen, doen zij doorgaans een beroep op een industrieel waterbedrijf voor de realisatie van een (afval)waterbehandelingsinstallatie.

56. Industriële grootverbruikers hebben verschillende mogelijkheden om water te winnen als input voor hun waterbehandelingsinstallatie. Ze kunnen leidingwater afnemen uit het gemeentelijke netwerk of kunnen beroep doen op andere waterbronnen zoals ruwwater uit de natuurlijke omgeving of gebruik maken van gerecycleerd industrieel afvalwater.³⁴

57. Dit water wordt vervolgens behandeld door de industriële waterbehandelingsinstallaties om te voldoen aan de eisen van de industriële afnemer, zowel op het gebied van kwaliteit (mate van zuiverheid van het benodigde water) als kwantiteit (benodigde hoeveelheid water).³⁵ Afhankelijk van de industriële noden en concrete toepassing, kan het hierbij gaan om drinkwater, gedemineraliseerd water, ultra-puur water, koelwater en/of ander proceswater). Dit water dat op maat van de industriële verbruiker wordt geproduceerd door de installatie, noemt men proceswater.³⁶

³³ *Ibid.*, randnr. 84, pg. 61.

³⁴ *Ibid.*, randnr. 142, pg. 79.

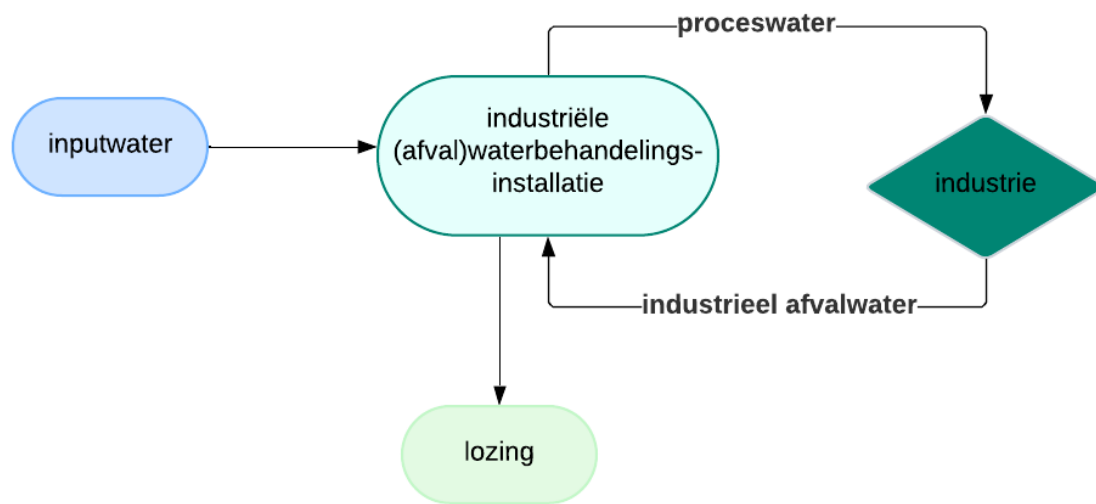
³⁵ *Ibid.*, randnrs. 8 en 142, pgs. 27 en 79.

³⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 8 en 384, pgs. 27 en 206.

58. Het proceswater kan vervolgens worden gebruikt in de industriële processen van de industriële gebruiker (hieronder: de industrie). Tijdens deze industriële processen kan een deel van het proceswater verdampen of geïncorporeerd worden in het eindproduct. Het overige is industrieel afvalwater.³⁷

59. Dit industrieel afvalwater dient ingezameld en behandeld te worden door een industriële afvalwaterbehandelingsinstallatie, vooraleer het gerecycleerd en hergebruikt kan worden dan wel geloosd kan worden in de natuurlijke omgeving of in het gemeentelijke rioolstelsel.³⁸

60. Schematisch kan bovenstaande cyclus met betrekking tot industrieel waterbeheer als volgt worden weergegeven:

Figuur: cyclus met betrekking tot industrieel waterbeheer.

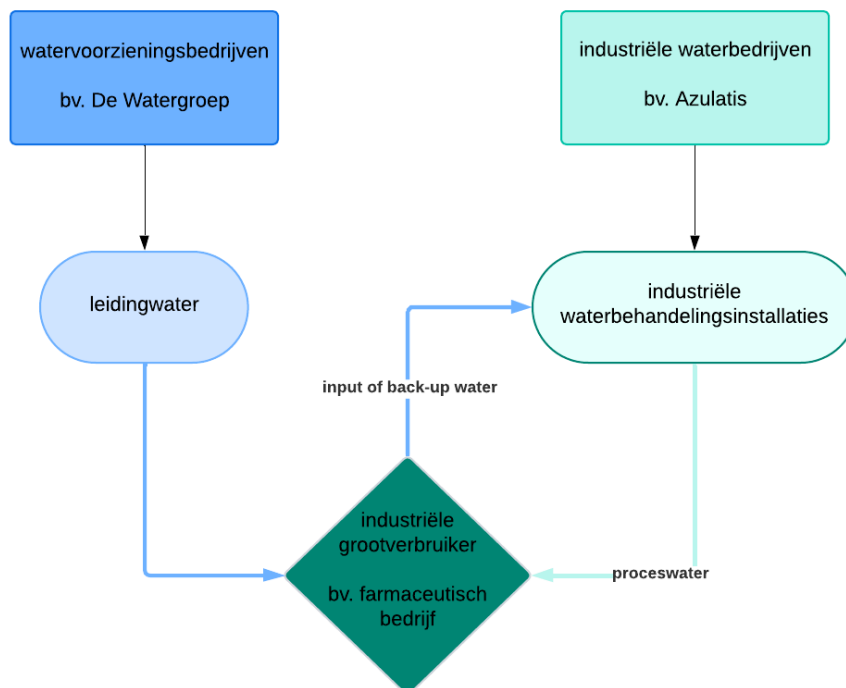
61. Gemeentelijk waterbeheer en industrieel waterbeheer zijn nauw met elkaar verbonden activiteiten. Zoals hierboven vermeld, kunnen industriële grootverbruikers leidingwater afnemen van watervoorzieningsbedrijven als inputwater voor hun waterbehandelingsinstallaties. In de praktijk zijn de andere opties voor inputwater zoals regenwater, oppervlaktewater, grondwater of zelfs afvalwater een meer voorkomende bron voor de waterbehandelingsinstallaties. Desalniettemin wordt elke installatie tevens aangesloten op het gemeentelijk leidingwatersnetwerk, zodat in het geval van een geplande of ongeplande onderbreking van de werking van de installatie, back-up water altijd beschikbaar is. Hierdoor zal elke industriële grootverbruiker dus minstens vaste kosten moeten betalen aan haar watervoorzieningsbedrijf voor de mogelijkheid tot afname van back-up water.

62. Daarnaast nemen industriële grootverbruikers diensten met betrekking tot industrieel waterbeheer af bij industriële waterbedrijven zoals bijvoorbeeld Azulatis, voor de realisatie en/of exploitatie van een industriële (afval)waterbehandelingsinstallatie. Hierdoor is de industriële grootverbruiker, bijvoorbeeld een farmaceutisch bedrijf dat geneesmiddelen produceert, in staat om bijvoorbeeld leidingwater als input- of als back-up water, door de industriële waterbehandelingsinstallatie verwerkt te laten worden tot het proceswater dat zij nodig heeft voor de realisatie van haar geneesmiddelen.

³⁷ *Ibid.*, randnr. 336, pgs. 180-181.

³⁸ *Ibid.*, randnr. 142, pg. 79.

63. Bovenstaande beschrijving kan schematisch als volgt worden weergegeven:

Figuur: relatie tussen industriële grootverbruikers, industriële waterbedrijven en watervoorzieningsbedrijven.

64. Het bovenstaande illustreert dat de twee type ondernemingen, namelijk watervoorzieningsbedrijven enerzijds en industriële waterbedrijven anderzijds, bedrijfsactiviteiten uitvoeren die noch horizontale verbanden (bijgevolg mogelijke concurrenten op eenzelfde markt), noch verticale verbanden (als leverancier en afnemer) vertonen.

VII.2 Regulering van het gemeentelijk waterbeheer

65. Het waterbeleid in België is sinds de staatshervorming van 1980 een gewestelijke bevoegdheid. De Vlaamse overheid heeft de watersector onderworpen aan een wetgevend kader vanwege haar opdracht van algemeen belang. Deze wetgeving bestaat uit prijsregulering en kwaliteitsvereisten van de dienstverlening voor de activiteiten in het kader van de distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer. De andere activiteiten van watervoorzieningsbedrijven, waaronder de productie van leidingwater en industrieel waterbeheer, zijn niet gereguleerd. Hieronder wordt de belangrijkste regulering omtrent de prijs en kwaliteitsvereisten met betrekking tot de distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer weergegeven.

VII.2.1 Regulering van de prijs

66. De tarieven voor de distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer worden reglementair bepaald in (onder meer) het Vlaams decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (hierna: 'Waterwetboek').³⁹ Hierin wordt bepaald dat watervoorzieningsbedrijven de kosten die verbonden zijn aan de productie en levering van het verbruikte water, bestemd voor menselijke consumptie, kunnen doorrekenen aan de abonnees onder toezicht van de WaterRegulator.⁴⁰

³⁹ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 206, pg. 105.

⁴⁰ Art. 4.4.1, §1 Decr.VI. 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, BS, 18 december 2018.

67. Op 1 januari 2016 uniformeerde de Vlaamse overheid de tariefstructuur voor alle Vlaamse watervoorzieningsbedrijven. Voortaan hanteren de watervoorzieningsbedrijven een integrale waterfactuur voor zowel huishoudelijke, als niet-huishoudelijke (klein)verbruikers. Deze integrale waterfactuur bestaat uit drie componenten: (i) de leidingwatercomponent (ongeveer 45% van de waterfactuur), (ii) de gemeentelijke component (ongeveer 32% van de waterfactuur) en (iii) de bovengemeentelijke component (ongeveer 23% van de waterfactuur). De leidingwatercomponent betreft de prijs voor het verbruikte leidingwater en dekt de kosten van het watervoorzieningsbedrijf voor de productie en distributie van leidingwater. De gemeentelijke en bovengemeentelijke componenten dekken de kosten voor de afvoer en zuivering van afvalwater. Elk van deze componenten bestaat uit een vastrecht en een variabel prijsgedeelte.⁴¹

68. Het vastrecht voor de leidingwater-, gemeentelijke en bovengemeentelijke componenten voor zowel huishoudelijke als niet-huishoudelijke abonnees betreft een jaarlijkse bijdrage die decretaal wordt bepaald en dus voor alle watervoorzieningsbedrijven hetzelfde is.⁴²

69. Het variabele gedeelte van de leidingwater-, gemeentelijke en bovengemeentelijke componenten is afhankelijk van het verbruik en wordt uitgedrukt in prijs per kubieke meter. Voor de verschillende categorieën verbruikers (huishoudelijk, niet-huishoudelijke kleinverbruiker, niet-huishoudelijke grootverbruiker) geldt een andere tariefstructuur. Bovendien verschillen de variabele tarieven tussen de watervoorzieningsbedrijven.⁴³

70. Het variabel gedeelte van de leidingwatercomponent wordt door de watervoorzieningsbedrijven voor een periode van zes jaar (de tarifaire periode) vastgelegd in een tariefpad, op basis waarvan de maximumtarieven per verbruikte kubieke meter leidingwater worden berekend die aan huishoudelijke en niet-huishoudelijke abonnees mogen worden aangerekend door de watervoorzieningsbedrijven. Deze tarieven worden gemotiveerd door de watervoorzieningsbedrijven in een tariefplan.⁴⁴ Het tariefpad betreft een trendlijn (Td) die uitgaat van T, waarbij T de verhouding weergeeft tussen het geheel aan verantwoorde redelijke middelen voor de drinkwateractiviteit van een watervoorzieningsbedrijf voor één jaar en het geraamde door het watervoorzieningsbedrijf te factureren verbruik in dat jaar, uitgedrukt in euro per m³.⁴⁵ Bij de rapportering gaat het geheel aan verantwoorde middelen uit van de totale kosten voor de leidingwateractiviteit, hetgeen opgedeeld wordt naar productie, toevoer, distributie en overhead voor de leidingwateractiviteit.⁴⁶

⁴¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 208-209, pg. 106.

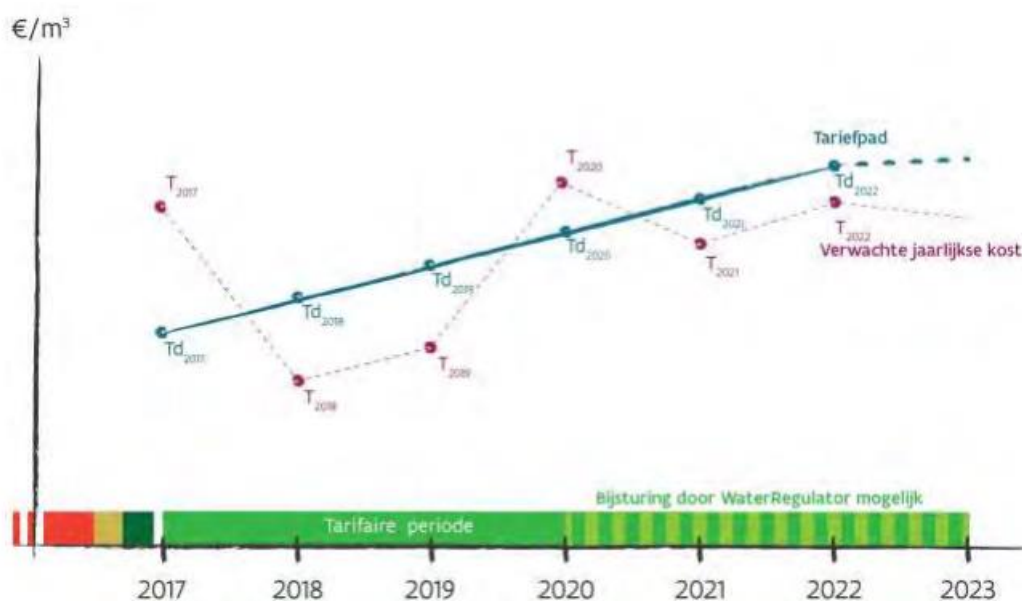
⁴² Art. 4.3.1.1 – 4.3.1.1.5 Waterwetboek; zie Aanmeldingsformulier, randnr. 210, pg. 106.

⁴³ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 213, pg. 107.

⁴⁴ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 214, pgs. 107-108.

⁴⁵ Art. 4 §1, B.V.Reg. 5 februari 2016 houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur van 5 februari 2016; Zie Onderzoeksdossier, Middenveldorganisaties, WaterRegulator-VMM, 20250228 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, bijlage 2 - Handleiding-tariefplan-2024, pg. 7.

⁴⁶ Deze diensten kunnen verder onderverdeeld worden naar (i) het verbruik van ingekocht water- en hulpstoffen, (ii) diensten en diverse goederen, (iii) bezoldigingen, RSZ en pensioenen, (iv) afschrijvingen, (v) waardeverminderingen & voorzieningen, (vi) andere bedrijfskosten, (vii) financiële kosten, (viii) uitzonderlijke kosten, (ix) belastingen op het resultaat, (x) overboeking belastingvrije reserves, (xi) resultaatverwerking; Zie Onderzoeksdossier, Middenveldorganisaties, WaterRegulator-VMM, 20250228 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, bijlage 2 - Handleiding-tariefplan-2024.

Figuur: Visuele representatie van de begrippen Td, T, tariefpad en tarifaire periode.⁴⁷

71. Het tariefplan bevat minstens de volgende onderdelen⁴⁸:

- De verantwoording van T voor tien opeenvolgende jaren, namelijk de drie voorgaande jaren, het actuele jaar en een budgettering voor de komende tarifaire periode;
- Op basis van de budgettering, de verantwoorde uittekening van het tariefpad tijdens de tarifaire periode en de bepaling van Td voor de jaren van de tarifaire periode;
- De omzetting van Td per jaar naar maximumtarieven om de variabele prijs van de drinkwatercomponent per jaar voor de tarifaire periode te bepalen;
- De onderbouwing van de capaciteitsvergoeding, indien van toepassing;
- Het resultaat van de consultatie over het tariefplan bij de abonnees;
- De goedkeuring van de vennoten;
- Het conformiteitsattest van een revisor.

72. Elk watervoorzieningsbedrijf moet dit tariefplan indienen bij de WaterRegulator die het tariefplan onderzoekt. De WaterRegulator kan na haar onderzoek het tariefplan goedkeuren of bijkomende voorwaarden opleggen aan het voorgestelde tariefpad en/of de daaruit berekende maximumtarieven.⁴⁹ Het tariefpad ligt vast voor een periode van zes jaar en kan niet enkelzijdig worden aangepast behalve door de jaarlijkse indexatie, op vraag van de betrokken watervoorzieningsbedrijven zelf of door eventuele aanpassingen van de WaterRegulator.⁵⁰

73. Voor zowel huishoudelijke verbruikers als niet-huishoudelijke kleinverbruikers gelden aldus gereguleerde maximumtarieven.⁵¹ Voor niet-huishoudelijke grootverbruikers (bedrijven met een

⁴⁷ Zie Onderzoeksdossier, Middenveldorganisaties, WaterRegulator - VMM, 20250228 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, bijlage 2 - Handleiding-tariefplan-2024, pg. 7.

⁴⁸ Art. 4 §1, B.V.Reg. 5 februari 2016 houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur.

⁴⁹ Art. 5, B.V.Reg. 5 februari 2016 houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur.

⁵⁰ Art. 8, B.V.Reg. 5 februari 2016, houdende tariefregulering van de integrale drinkwaterfactuur.

⁵¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 214, pg. 108.

verbruik hoger dan 500 m³) zijn er geen gereguleerde maximumtarieven en kunnen watervoorzieningsbedrijven aldus afwijkende (concurrentiële) tarieven hanteren.⁵²

74. De gemeentelijke en bovengemeentelijke bijdragen die watervoorzieningsbedrijven mogen aanrekenen voor het vervullen van hun saneringsplicht, zitten niet vervat in het bovenvermelde tariefpad.⁵³

75. De tarieven voor sanering bestaan voor alle klantengroepen uit een gemeentelijke en een bovengemeentelijke component. Beide onderdelen omvatten een vastrecht en een variabele bijdrage. Voor huishoudelijke klanten wordt een progressieve tariefstructuur toegepast (basis- en comforttarief) naar analogie van de leidingwatercomponent. Het vastrecht bedraagt 30 euro per jaar per woon- of bedrijfseenheid. De variabele gemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks bepaald door de rioolbeheerder in overleg met de gemeente, binnen wettelijke grenzen.⁵⁴ De bovengemeentelijke tarieven zijn decretaal vastgelegd door de Vlaamse overheid.⁵⁵

76. Wat betreft niet-huishoudelijke kleinverbruikers, gelden dezelfde principes als voor de huishoudelijke kleinverbruikers: een vastrecht van 30 euro per jaar en een wettelijk begrensde variabele gemeentelijke bijdrage, bepaald in overleg met de gemeente. De bovengemeentelijke bijdrage is dan weer een vlak tarief dat in 2025 1,8830 euro per m³ leidingwater bedraagt.

77. Bij niet-huishoudelijke grootverbruikers wordt de gemeentelijke bijdrage, in overleg met de gemeente, berekend op basis van waterverbruik: via een uniform of individueel tarief per m³, afhankelijk van de geloosde vuilvracht. De bovengemeentelijke bijdrage is een individueel tarief vanaf een verbruik van meer dan 500 m³. Tot slot zijn de grootverbruikers onderworpen aan een heffing op waterverontreiniging, die wordt verrekend met de reeds betaalde bovengemeentelijke bijdrage. Grootverbruikers die lozen in oppervlaktewater (of een riool die hierop uitmondt) en aan de lozingsnormen voldoen, kunnen vrijgesteld worden van deze bijdrage.⁵⁶

VII.2.2 Regulering van de kwaliteit

78. Naast de regelgeving omtrent de tarieven wordt ook de kwaliteit van het leidingwater gereguleerd in onder meer het Waterwetboek, het Algemeen Waterverkoopreglement (hierna "AWVR")⁵⁷ en het Besluit van de Vlaamse regering van 20 januari 2023 over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water voor menselijke consumptie.⁵⁸ In deze regelgeving worden verschillende kwaliteitsvereisten opgelegd waaraan het leidingwater van watervoorzieningsbedrijven moet voldoen. Watervoorzieningsbedrijven dienen deze kwaliteitsvereisten op te volgen en moeten jaarlijks een controleprogramma aan de WaterRegulator overmaken.⁵⁹

79. Bijkomend bestaat er eveneens een regelgevend kader voor de dienstverlening van watervoorzieningsbedrijven, met name de klachtenbehandeling.⁶⁰ De rechten en plichten van

⁵² Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 215, pg. 108; Art. 4.4.1 §2 Waterwetboek.

⁵³ *Ibid.*, randnrs. 247-249, pgs. 134-135.

⁵⁴ Art. 4.3.1.1.3 - 4.3.1.1.4. Waterwetboek.

⁵⁵ Art. 4.3.1.1.2 - 4.3.1.1.4. Waterwetboek.

⁵⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 247-249, pgs. 134-135.

⁵⁷ Het AWVR is vastgelegd door de Vlaamse Regering in haar besluiten van 8 april 2011 en omschrijft de rechten en plichten van enerzijds de waterbedrijven en de rioolbeheerders en anderzijds hun klanten. Het vormt een algemeen kader voor de dagelijkse relatie tussen beide partijen; VMM, Algemeen Waterverkoopreglement (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0017).

⁵⁸ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 275, pg. 146.

⁵⁹ *Ibid.*, randnr. 275, pg. 146; VMM, Kwaliteit van het drinkwater 2023 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0006).

⁶⁰ *Ibid.*, randnr. 277, pg. 147.

watervoorzieningsbedrijven inzake klachtenbehandeling worden vastgelegd in hoofdstuk 7 van het AWVR.⁶¹ Hierin worden watervoorzieningsbedrijven verplicht om de klachten te onderzoeken binnen bepaalde termijnen.⁶²

80. Indien de klacht betrekking heeft op de kwaliteit van het leidingwater, moet het watervoorzieningsbedrijf binnen de 10 werkdagen een onderzoek starten. Binnen 15 werkdagen na ontvangst van de klacht moet het watervoorzieningsbedrijf de klacht bevestigen met daarbij een vermelding van het gevolg dat aan de klacht werd gegeven.⁶³ Met betrekking tot alle andere klachten dient het watervoorzieningsbedrijf de klacht te bevestigen binnen 10 werkdagen. Hierbij dient het watervoorzieningsbedrijf te vermelden of de klacht al dan niet terecht werd bevonden en of deze verder onderzocht dient te worden.⁶⁴ Elk watervoorzieningsbedrijf moet jaarlijks haar klachtenbehandeling rapporteren aan de Vlaamse Milieumaatschappij (hierna: "VMM"). Bovendien hebben klanten die niet tevreden zijn over de klachtenbehandeling van het watervoorzieningsbedrijf eveneens de mogelijkheid om een tweedelijnsklacht in te dienen bij de VMM of Vlaamse Ombudsdienst.⁶⁵

VIII. Marktafbakening

VIII.1 Productie van leidingwater

81. De productie van leidingwater kan op twee manieren, enerzijds door ruwwater om te zetten in leidingwater via productieprocessen, anderzijds door leidingwater aan te kopen van een ander watervoorzieningsbedrijf. De productie van leidingwater uit de winning van ruwwater dient in hoofdzaak om te voldoen aan de eigen noden van een watervoorzieningsbedrijf voor haar eigen distributieactiviteit. Onderlinge verkopen vinden pas plaats indien watervoorzieningsbedrijven nood hebben aan geproduceerd leidingwater om tekorten te voorkomen in hun distributie. Hierbij ontstaat een verticale relatie tussen het afnemende watervoorzieningsbedrijf op distributieniveau en het watervoorzieningsbedrijf dat geproduceerd leidingwater levert. Tot slot zijn watervoorzieningsbedrijven vrij om de prijzen van deze onderlinge verkoop te bepalen.

VIII.1.1 Productmarkt

VIII.1.1.a Beslissingspraktijk

82. De Europese Commissie (hierna "Commissie") heeft waterbeheer nog niet eerder onderzocht binnen een Belgische context, maar wel in de context van Frankrijk, Spanje, Tsjechië, Polen, Duitsland en Groot-Brittannië.⁶⁶ De Commissie bevestigt dat waterbeheer de volledige watercyclus omvat,

⁶¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 278, pg. 147; hoofdstuk 7 AWVR.

⁶² Art. 26 AWVR.

⁶³ Art. 26 §2 AWVR.

⁶⁴ Art. 26 §2 AWVR.

⁶⁵ Vlaamse Overheid, Klacht over uw waterbedrijf (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0007); Ter info geeft het onderzoeksteam nog mee dat de Vlaamse Regering bijkomend toezicht kan houden op de klachtenbehandeling van oprachthoudende verenigingen (zoals Farys).

⁶⁶ Voor Frankrijk zie o.m. EC 11 juli 1991, nr. M.76, Lyonnaise des eaux/Brochier; EC 20 augustus 1999, nr. M.1631, Suez Lyonnaise/Nalco; EC 5 augustus 2009, nr. M.5461, Lyonnaise des Eaux/Sociétés de distribution d'eau et d'assainissement; EC 30 juli 2019, nr. 5464, Veolia Eau/Société des eaux de Marseille/Société des eaux d'Arles; EC 23 juni 2009, nr. M.5467, RWE/Essent; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A.; voor Spanje zie EC 4 maart 1999, nr. M.1365, FCC/Vivendi; EC 27 april 2010, nr. M.5724, Suez Environnement Company S.A./Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A.; voor Duitsland zie EC 13 september 1999, nr. M.1633, RWE Umwelt/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe; voor

inclusief de productie van leidingwater, de distributie van leidingwater naar consumenten en het verzamelen en zuiveren van afvalwater. De cyclus eindigt met de lozing van het gezuiverde afvalwater in de natuurlijke omgeving.⁶⁷

83. Binnen waterbeheer overweegt de Commissie een onderscheid tussen gemeentelijk en industrieel waterbeheer.⁶⁸ Ze stelt dat binnen de markt voor gemeentelijk waterbeheer de lokale overheden doorgaans water van drinkwaterkwaliteit in groter volume verzoeken, terwijl industriële klanten daarentegen een lager volume met een (meestal) hogere waterkwaliteit verzoeken waar meer geavanceerde behandelingsprocessen voor nodig zijn.⁶⁹

84. De markt voor gemeentelijk waterbeheer kan volgens de Commissie verder worden onderverdeeld in ten minste twee verschillende productmarkten: de markt voor watervoorziening (i.e., de productie, winning, behandeling en distributie van leidingwater aan afnemers) en de markt voor afvalwaterbeheer (i.e., exploitatie van rioolstelsels en installaties voor de behandeling van verontreinigd water).⁷⁰ In haar meest recente beslissing overweegt de Commissie deze opdeling ook voor Tsjechië, Spanje en Polen, maar laat deze overweging uiteindelijk open.⁷¹

85. De Commissie heeft zich nog niet uitgesproken over een eventuele verdere opdeling tussen de productie en de distributie van leidingwater.

86. De Spaanse mededingingsautoriteit volgt de beoordeling van de Commissie en weerhoudt een aparte markt voor watervoorziening, hetgeen de productie van leidingwater omvat.⁷²

87. De Franse mededingingsautoriteit maakt een onderscheid tussen gemeentelijk en industrieel waterbeheer en overweegt binnen de markt voor gemeentelijk waterbeheer een verder onderscheid tussen een markt voor distributie van leidingwater en een markt voor afvalwaterbeheer,⁷³ waarbij de markt voor de distributie van leidingwater zowel de productie als de distributie van leidingwater inhoudt, maar laat de exacte definitie van de markt uiteindelijk open.⁷⁴

Groot-Brittannië zie EC 21 december 1995, nr. M.567, Lyonnaise des eaux/Northumbrian water en voor Polen en Tsjechië zie EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A.

⁶⁷ EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A., randnr. 52.

⁶⁸ EC 5 augustus 2009, nr. M.5461, Lyonnaise des Eaux/Sociétés de distribution d'eau et d'assainissement, randnr. 11; EC 30 juli 2009, nr. M. 5464, Veolia Eau/Société des eaux de Marseille/Société des eaux d'Arles, randnr. 11 ; EC 18 maart 2010, nr. M.5812, Societe Lyonnaise des eaux/sociétés de distribution d'eau et d'assainissement, randnr. 13; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A., randnr. 62.

⁶⁹ EC 29 april 1999, nr. M.1514, Vivendi/US, randnr. 9; EC 20 augustus 1999, nr. M.1631, Suez Lyonnaise/Nalco, randnr. 9; EC 30 juli 2009, nr. M. 5464, Veolia Eau/Société des eaux de Marseille/Société des eaux d'Arles, randnr. 11; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A., randnrs. 62 en 66.

⁷⁰ EC 11 juli 1991, nr. M.76, Lyonnaise des Eaux Dumex/Brochier, randnr. 7; EC 13 september 1999, nr. M. 1633, RWE Umwelt/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe, randnr. 22; EC 23 juni 2009, nr. M.5467, RWE/Essent, randnr. 429; EC 27 april 2010, nr. M.5724, Suez Environnement Company S.A./Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A., randnr. 35; EC 6 juni 2017, nr. M.8464, Anglian Water Group/Northumbrian Water Group/CK Hutchison Holdings/Wave, randnr. 12; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A., randnrs. 69-70 en 198.

⁷¹ EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A., randnrs. 171, 199 en 220.

⁷² CNMC 2 september 2002, nr. N/277, RWE Aqua Espana/Pridesa/Ondagua, pg. 7.

⁷³ ADLC 11 juli 2002, nr. 02-D-44 , relative à la situation de la concurrence dans les secteurs de l'eau potable et de l'assainissement, notamment en ce qui concerne la mise en commun des moyens pour répondre à des appels à concurrence, pg. 16.

⁷⁴ ADLC 30 juli 2012, nr. 12-DCC-108, relative à la prise de contrôle exclusif du groupe TEP par le groupe Samsic, randnrs. 14-15.

88. De Britse mededingingsautoriteit heeft zich in het verleden ook uitgesproken over waterbeheer.⁷⁵ Ze maakt hierbij een onderscheid tussen de groothandel voor de levering van leidingwater- en rioleringsdiensten, hetgeen ruwwaterwinning en -behandeling, leidingwaterdistributie en afvalwaterbeheer omvat, en de kleinhandel voor de levering van leidingwater- en rioleringsdiensten, waaronder opname van meterstanden, facturering en betalingsverwerking valt.⁷⁶ Hoewel de Britse mededingingsautoriteit binnen de markt voor de kleinhandel een onderscheid maakt tussen huishoudens en niet-huishoudens⁷⁷, spreekt het zich verder niet uit over de groothandel.

89. De BMA heeft zich in het verleden nog niet eerder uitgesproken over een markt voor watervoorziening of een aparte markt voor de productie van leidingwater.

VIII.1.1.b Standpunt van de aanmeldende partijen⁷⁸

90. Partijen volgen de beslissingspraktijk van de Commissie in de opsplitsing tussen watervoorziening en afvalwaterbeheer.

91. Partijen zijn echter verder van oordeel dat de markt voor watervoorziening dient opgesplitst te worden in een markt voor de productie van leidingwater en een markt voor de distributie van leidingwater. De markt voor de productie van leidingwater behelst ruwwaterwinning, waterproductie, waterzuivering, wateropslag, watertransport en waterdistributie en -leveringen aan andere watervoorzieningsbedrijven. Deze markt bevindt zich stroomopwaarts van de markt voor distributie van leidingwater.

92. Partijen argumenteren dat de productie van leidingwater als een afzonderlijke markt gedefinieerd dient te worden gezien het Belgische waterlandschap gekenmerkt is door de onderlinge verhandeling van leidingwater tussen de verschillende watervoorzieningsbedrijven. Bij het merendeel van de watervoorzieningsbedrijven bestaat het gedistribueerde leidingwater deels uit eigen productie en deels uit aangekocht leidingwater. Hiervoor bestaan verschillende mogelijke verklaringen, zoals de behoefte aan leveringszekerheid ten aanzien van de eindverbruiker, de kostenefficiëntie van eigen productie dan wel aankoop afhankelijk van de concrete omstandigheden (bijvoorbeeld om grenszones tussen bevoorradingsgebieden efficiënt van leidingwater te voorzien), alsook het bestaan van eventuele productietekorten die watervoorzieningsbedrijven niet toelaten om aan de vraag te voldoen. Partijen nemen hiervoor Farys als voorbeeld, dat minder waterbronnen ter beschikking heeft waardoor ze in mindere mate instaat voor eigen productie en voornamelijk leidingwater inkoopt bij andere watervoorzieningsbedrijven. Wat betreft de levering tussen watervoorzieningsbedrijven is de prijszetting niet aan regulering onderworpen.⁷⁹

93. Partijen geven aan dat, hoewel zowel De Watergroep als Farys actief zijn op de markt voor de productie van leidingwater, en zulk geproduceerd leidingwater verhandelen met andere Belgische watervoorzieningsbedrijven, er toch belangrijke verschillen bestaan tussen Partijen wat betreft hun productieactiviteiten en -capaciteiten (alsook tussen de verschillende watervoorzieningsbedrijven in België die leidingwater produceren).

⁷⁵ CMA 3 mei 2016, nr. ME/6575/15, Severn Trent Plc and United Utilities Group Plc; CMA 10 maart 2017, nr. ME/6657/16, Pennon Group Plc and South Staffordshire Plc; CMA, 1 augustus 2017, nr. ME/6692-17, Anglian Water Group Ltd and Northumbrian Water Group Ltd.

⁷⁶ CMA 3 mei 2016, nr. ME/6575/15, Severn Trent Plc and United Utilities Group Plc, randnr. 12.

⁷⁷ *Ibid.*, randnr. 104; CMA 1 augustus 2017, nr. ME/6692-17, Anglian Water Group Ltd and Northumbrian Water Group Ltd, randnr. 59.

⁷⁸ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 91-96, pgs. 63-65.

⁷⁹ *Ibid.*, randnr. 106, pg. 69.

94. Verder geven Partijen aan dat de productie van leidingwater gepaard gaat met belangrijke investeringen en technische vereisten teneinde zulke productie te kunnen bewerkstelligen. Zo is het vooreerst vereist dat ruwwater uit de natuurlijke omgeving wordt gewonnen, waarna dit water wordt behandeld en omgezet in veilig, schoon en drinkbaar leidingwater dat voldoet aan de gezondheids- en veiligheidsnormen zoals nader vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse regering van 2023 over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water voor menselijke consumptie. Dit proces kan betrekking hebben op verschillende vormen van ruwwater, waaronder (i) oppervlaktewater, hetgeen kan worden gewonnen uit rivieren, meren en reservoirs, en (ii) grondwater, hetgeen kan worden opgepompt uit ondergrondse aquifers. Hierbij kan het oppervlaktewater verontreinigd zijn en kan het grondwater opgeloste mineralen en chemicaliën bevatten. De behandeling van zulk oppervlakte- en grondwater vereist bijzondere investeringen en infrastructuur.

95. Op basis van bovenstaande overwegingen besluiten Partijen dat de productie van leidingwater binnen de Belgische context als een aparte productmarkt moet worden gedefinieerd.

VIII.1.1.c Marktonderzoek

96. Tijdens het marktonderzoek werd gepeild naar de opsplitsing tussen de markt voor productie van leidingwater en de markt voor de distributie van leidingwater. Hierbij werden verschillende stakeholders bevestigd, waaronder concurrenten, gemeenten, middenveldorganisaties en regulatoren. Nagenoeg alle respondenten van het marktonderzoek bevestigen het onderscheid tussen productie en distributie van leidingwater.

97. Alle concurrerende Vlaamse watervoorzieningsbedrijven zijn van oordeel dat productie en distributie van leidingwater verschillende activiteiten uitmaken. Water-link, Pidpa en AGSO Knokke-Heist bevestigen dat waterproductie ruwwaterwinning, waterproductie, waterzuivering, wateropslag en waterleveringen tussen watervoorzieningsbedrijven behelst en waterdistributie de distributie van leidingwater aan eindafnemers.⁸⁰ Water-link en Pidpa geven uitdrukkelijk aan dat de markt voor productie van leidingwater zich stroomopwaarts van de markt voor leidingwaterdistributie aan eindafnemers bevindt.⁸¹ Volgens Aquaduin omvat de productie het winnen, zuiveren en opslaan van water om het geschikt te maken voor consumptie, hetgeen vooral gespecialiseerde zuiveringsprocessen vereist. Distributie richt zich op het transporteren van dit gezuiverde leidingwater via een netwerk van leidingen naar eindgebruikers, hetgeen volgens hen voornamelijk logistiek en infrastructuurbeheer omvat.⁸²

98. Het Brusselse watervoorzieningsbedrijf VIVAQUA is van oordeel dat er geen opsplitsing dient gemaakt te worden tussen productie en distributie, maar geeft aan dat er argumenten zijn om aan te nemen dat de twee activiteiten verschillende markten vormen, waaronder het gebrek aan substitueerbaarheid, verschillen in infrastructuur en de contractuele basis van de productieactiviteit voor onderlinge leidingwaterverkoop.⁸³

99. Nagenoeg alle Waalse watervoorzieningsbedrijven zijn het eens met een opsplitsing tussen productie en distributie van leidingwater. IDEN, IEG, In BW en INASEP zijn van oordeel dat de productie

⁸⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 6; Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 5; Concurrenten, Water-link_WATERUNIE OPERATOR, 20250123 Antwoord op VOI, vraag 4.

⁸¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 5; Concurrenten, Water-link_WATERUNIE OPERATOR, 20250123 Antwoord op VOI, vraag 4.

⁸² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 5 en 6.

⁸³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, VIVAQUA, 20250206 Antwoord op VOI, vraag 6.

van leidingwater een andere activiteit uitmaakt, aangezien het leidingwater kan worden doorverkocht aan andere watervoorzieningsbedrijven die de distributie vervolgens uitvoeren.⁸⁴ Allen benadrukken verder ook het verschil in infrastructuur.⁸⁵ Slechts twee Waalse watervoorzieningsbedrijven zijn van mening dat productie en distributie tot eenzelfde markt behoren.⁸⁶ Deze twee Waalse watervoorzieningsbedrijven betreffen echter gemeenten die zelf nog instaan voor hun waterbeheer, waardoor deze activiteiten aldus volledig geïntegreerd zijn en door eenzelfde team worden gecoördineerd.

100. Van de bevroegde middenveldorganisaties hebben enkel de VMM en AquaFlanders beperkt gereageerd op de opdeling tussen productie en distributie van leidingwater. AquaFlanders stelt dat een opsplitsing in aparte productmarkten voor productie en distributie van leidingwater theoretisch kan, maar beschouwt de garantie van de kwaliteit van het leidingwater volgens de strikte wettelijke bepaalde kwaliteitseisen⁸⁷ als een belangrijk aspect van de collectieve watervoorziening.⁸⁸ De VMM hanteert geen opdeling tussen productie en distributie in haar controle op tarieven van de watervoorzieningsbedrijven en argumenteert dat er ook bij watervoorzieningsbedrijven geen onderscheid zou zijn.⁸⁹ De middenveldorganisaties argumenteren voornamelijk vanuit het perspectief op de controle op kwaliteit en prijs, zonder zich uit te spreken over de eventuele verschillen in de (infrastructurele) uitvoering van hun activiteiten.

101. Uit de marktbevraging van de Vlaamse gemeenten blijkt dat een kleine meerderheid van de respondenten een onderscheid mogelijk acht tussen de productie en de distributie van leidingwater, al geven veel antwoorden van de gemeenten blijk van een beperkt inzicht in de processen die voorafgaan aan de afname van leidingwater bij hun respectievelijke watervoorzieningsbedrijf.⁹⁰

102. Tot slot bestaat er een verschil in regelgeving omtrent productie en distributie van leidingwater. Terwijl distributie zowel op vlak van kwaliteit⁹¹ als prijs⁹² wordt gereguleerd, is de productie van leidingwater enkel gereguleerd op vlak van de kwaliteit.⁹³ De Watergroep en Farys hanteren en betalen verschillende tarieven bij hun onderlinge verkoop op basis van de individuele onderhandelingen met andere watervoorzieningsbedrijven.⁹⁴ Watervoorzieningsbedrijven worden echter wel beperkt in hun mogelijkheden om de prijs van onderlinge verkoop van leidingwater te beïnvloeden. Ten eerste moet

⁸⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, IDEN, 20250120 Antwoord op VOI, vraag 6; Concurrenten, IEG, 20250131 Antwoord op VOI, vraag 6 en 8; Concurrenten, In-BW, 20250122 Antwoord op VOI, vraag 6 en 8; Concurrenten, INASEP, 20250206 Antwoord op VOI, vraag 6 en 8.

⁸⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, IEG, 20250131 Antwoord op VOI, vraag 6.

⁸⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Services des Eaux de la Commune de Rochefort, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 6 en 7; Concurrenten, Services des Eaux de la Commune de Habay, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 7.

⁸⁷ Art. 2.2.1 Decr.VI. 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, BS 18 december 2018.

⁸⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, AquaFlanders, 20250214 Antwoord op VOI, vraag 5.

⁸⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator-VMM, 20250228 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 4.

⁹⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Gemeenten.

⁹¹ Art. 2.2.2., §1, vierde lid Decr.VI. 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, BS 18 december 2018.

⁹² Art. 2.2.2. §1 Decr.VI. 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, BS, 18 december 2018.

⁹³ Art. 2.2.1., §1, derde lid Decr.VI. 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, BS 18 december 2018 en B.V.Reg. 20 januari 2023 over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water voor menselijke consumptie, BS 8 maart 2023.

⁹⁴ Zie Bijlage 6.1.novies 'Tarieven waterverkoop Farys' en Bijlage 6.1.octies 'Tarieven wateraankoop- en verkoop De Watergroep' bij het Aanmeldingsformulier.

de onderlinge verkoop van leidingwater kostenefficiënt zijn.⁹⁵ Dit betekent dat watervoorzieningsbedrijven elkaar een minimale vergoeding dienen te betalen om een deel van de kost van de diensten met betrekking tot onderlinge verkoop te dekken.⁹⁶ Deze vergoeding wordt in Vlaanderen gecontroleerd door de WaterRegulator. Ten tweede gebeuren deze onderlinge verkopen in het kader van de wettelijke leveringszekerheid.⁹⁷ Vlaamse watervoorzieningsbedrijven zijn door de Vlaamse Regering verplicht om niet alleen de levering van leidingwater binnen hun eigen verzorgingsgebied te garanderen, maar ook in het algemeen belang leidingwaterleveringen te garanderen overheen het Belgisch grondgebied.⁹⁸

103. Watervoorzieningsbedrijven hebben aldus maar een beperkte mogelijkheid om hun prijzen aan te passen voor onderlinge verkopen.

VIII.1.1.d Beoordeling en conclusie van de auditeur

104. De auditeur stelt vast dat er een aparte markt bestaat voor watervoorziening. Ze stelt verder vast dat, in lijn met de argumentatie van Partijen en de resultaten van het marktonderzoek, er redenen zijn om binnen de markt voor watervoorziening een verdere afbakening te overwegen tussen de productie en de distributie van leidingwater. Gelet op de verschillende aard van beide activiteiten en gelet op de hierboven vermelde specifieke Belgische context, zou de markt voor de productie van leidingwater alle activiteiten met betrekking tot de winning van ruwwater, de productie van leidingwater evenals de onderlinge verkoop van leidingwater tussen watervoorzieningsbedrijven omvatten. De auditeur laat uiteindelijk de vraag of de markt voor watervoorziening verder dient opgesplitst te worden in een markt voor de productie van leidingwater en distributie, waarbij de productiemarkt als afzonderlijke markt dient te worden weerhouden omwille van de onderlinge verkopen tussen watervoorzieningsbedrijven, open aangezien dit geen verschil uitmaakt voor de beoordeling van voorliggende transactie.

105. Ter beoordeling van de voorliggende transactie worden de marktaandelen van Partijen berekend en geanalyseerd op de mogelijke afzonderlijke markt voor de productie van leidingwater waarbij zowel hun activiteiten met betrekking tot hun productie van leidingwater als met betrekking tot de onderlinge verkoop van leidingwater in rekening zullen worden gebracht.

VIII.1.1.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

106. Het College is net zoals de auditeur van oordeel dat een aparte productmarkt weerhouden moet worden voor watervoorziening omwille van de door de auditeur in hoofdstuk VIII.1.1.d aangehaalde redenen. Een verdere marktafbakening is, zoals aangehaald door de auditeur, niet pertinent gezien dit geen invloed heeft op de beoordeling van voorliggende transactie.

⁹⁵ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 93, pg. 63.

⁹⁶ *Ibid.*, randnr. 96, pg. 64; Een waterbedrijf dat doorvoert, koopt eerst het water aan bij de producent, voert het water vervolgens door tot bij het waterbedrijf dat in een bepaalde gemeente aan de eindgebruiker zal leveren en verkoopt het water dan aan dit waterbedrijf. Elk van deze drie waterbedrijven heeft andere kosten die het meeste doorwegen. De producent heeft vooral een productiekost en staat in voor de kosten van het onderhoud van de productiefaciliteiten; de doorvoerder heeft vooral een doorvoerkost en staat in voor het onderhoud van de doorvoerleidingen; en het waterbedrijf dat levert aan de eindgebruiker heeft de kost van de aankoop van het water en de distributieleidingen.

⁹⁷ *Ibid.*, randnr. 93, pg. 63.

⁹⁸ Art. 24 §1 B.V.Reg. 20 januari 2023 over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie, BS 08 maart 2023.

VIII.1.2 Geografische markt

VIII.1.2.a Beslissingspraktijk

107. De Commissie is van oordeel dat de markt voor watervoorziening, waarbinnen waterproductie wordt gerekend, een nationale afbakening heeft in de context van Frankrijk, Tsjechië en Polen.⁹⁹ Ze kwamen tot deze vaststelling aangezien de diensten van watervoorzieningsbedrijven in deze landen over het ganze grondgebied kunnen worden aangeboden.¹⁰⁰

108. De Franse mededingingsautoriteit bevestigt deze argumentatie en weerhoudt ook een nationale afbakening, aangezien de diensten van watervoorzieningsbedrijven in Frankrijk over het ganze grondgebied kunnen worden aangeboden.¹⁰¹

109. Om dezelfde redenen heeft de Spaanse mededingingsautoriteit ook een nationale afbakening weerhouden voor de markt voor watervoorziening, hetgeen productie van leidingwater omvat.¹⁰²

110. De BMA heeft zich in het verleden nog niet eerder uitgesproken over de geografische omvang van de markt voor de productie van leidingwater.

VIII.1.2.b Standpunt van de aanmeldende partijen¹⁰³

111. Partijen menen dat de markt voor waterproductie nationaal gedefinieerd moet worden, onder andere omwille van de onderlinge verkoop en concurrentie binnen de afzetmarkt voor leidingwater tussen Vlaamse, Waalse en Brusselse watervoorzieningsbedrijven over het hele Belgische grondgebied heen.

112. Vooreerst wijzen Partijen erop dat ruwwaterwinningen van watervoorzieningsbedrijven over de grenzen van de gewesten heen gebeurt. Zo stellen Partijen dat het ruwwater van sommige Vlaamse watervoorzieningsbedrijven, en meer bepaald het oppervlaktewater, uit Wallonië (Maas en Schelde) komt. Zo winnen De Watergroep en Farys onder meer zelf grondwater in Wallonië. De Watergroep heeft echter geen ruwwaterwinningen in eigendom in Wallonië. Alle winningen die nog in onverdeeldheid bleven bij de splitsing van de Nationale Maatschappij der Waterleidingen gelegen in Wallonië, zijn eigendom geworden van SWDE. In een aantal winningen voert De Watergroep nog een aantal activiteiten uit voor de exploitatie van die winningen, die op hun beurt worden vergoed door SWDE. Het water uit Wallonië wordt door de Watergroep dan ook aangekocht bij SWDE en dit wordt dan ook gereflecteerd in de aankoopprijs van het water dat De Watergroep aan SWDE betaalt.

113. Daarnaast kopen en verkopen watervoorzieningsbedrijven leidingwater aan en van elkaar, zoals reeds vermeld hierboven, en dit gebeurt over de gewest-grenzen heen. Ook kopen sommige Vlaamse watervoorzieningsbedrijven, zoals De Watergroep en Farys, leidingwater dat afkomstig is uit Wallonië aan bij andere watervoorzieningsbedrijven. Zo koopt Farys leidingwater aan bij [VERTROUWELIJK].

⁹⁹ Voor Frankrijk zie EC 30 juli 2009, nr. M.5464, Veolia eau/Société des eaux de Marseille/Société des eaux d'Arles/Société Stéphanoise des eaux, randnr. 17; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Environment S.A./Suez S.A., randnr. 76; voor Polen en Tsjechië zie EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A. randnrs. 176 en 223.

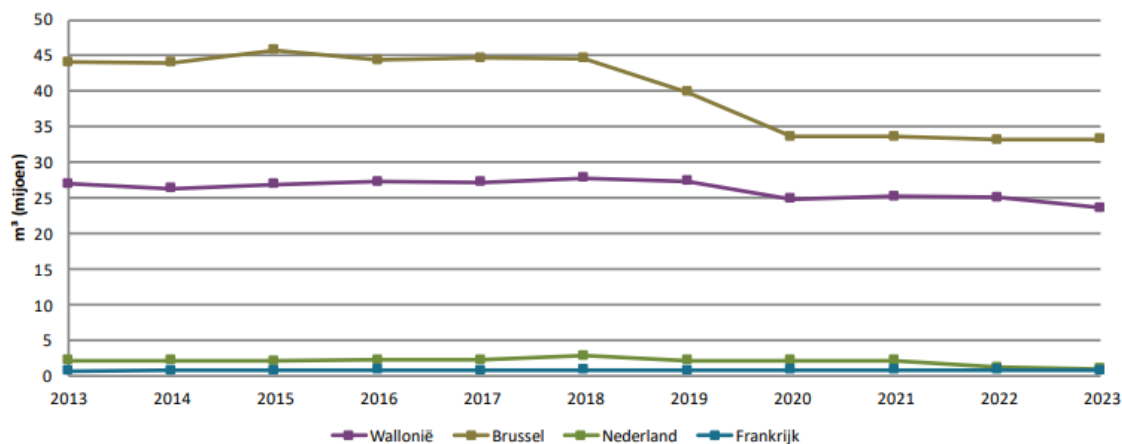
¹⁰⁰ Voor Frankrijk zie EC 30 juli 2009, nr. M.5464, Veolia eau/Société des eaux de Marseille/Société des eaux d'Arles/Société Stéphanoise des eaux, randnr. 17; EC 14 december 2021, nr. /M.9969, Environment S.A./Suez S.A., randnr. 76; voor Polen en Tsjechië zie EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A. randnrs. 175 en 222.

¹⁰¹ ADLC 11 juli 2002, nr. 02-D-44, *relative à la situation de la concurrence dans les secteurs de l'eau potable et de l'assainissement, notamment en ce qui concerne la mise en commun des moyens pour répondre à des appels à concurrence*, pg. 16.

¹⁰² CNMC 2 september 2002, nr. N/277, RWE Aqua Espana/Pridesa/Ondagua, pg. 9.

¹⁰³ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 99-108, pgs. 65-70.

114. Verder merken Partijen op dat er ook uiterst beperkte hoeveelheden leidingwater worden ingekocht bij buitenlandse watervoorzieningsbedrijven. Partijen beschouwen dat de beperkte uitwisselingen van leidingwater met grensgebieden in Nederland en Frankrijk voor de totale Vlaamse waterbalans verwaarloosbaar zijn in vergelijking met de uitwisselingen binnen België (zie grafiek hieronder). Om deze reden wijzigen deze grensoverschrijdende aan- en verkopen het nationale karakter van de markt voor productie van leidingwater niet.

Figuur: Evolutie van de aankoop van leidingwater uit naburige gewesten en landen tussen 2013 en 2023.¹⁰⁴

115. In het kader van de onderlinge handel van leidingwater tussen watervoorzieningsbedrijven, geven Partijen aan dat er verschillende factoren zijn die meespelen bij de keuze om bij een specifiek watervoorzieningsbedrijf leidingwater aan te kopen. De Watergroep verduidelijkt dat dergelijke keuze wordt bepaald door verschillende factoren, namelijk de behoefte binnen een bepaalde leveringszone, de beschikbaarheid van eigen bronnen, de mogelijkheid (beschikbaarheid van een leidingnetwerk) om leidingwater van een ander watervoorzieningsbedrijf tot in de leveringszone te transporteren en de kosten. Farys benadrukt [VERTROUWELIJK]. Naast het beschikken over voldoende grote volumes zijn er nog verschillende andere factoren die een rol spelen in aankoopcontracten, waaronder interconnectiviteit tussen de infrastructuur van de leverancier en Farys, de aankoopprijs, de leveringszekerheid en de piekcapaciteit.

116. Wat betreft de levering tussen watervoorzieningsbedrijven is de prijszetting volgens Partijen niet aan regulering onderworpen. Voor De Watergroep gebeurt de prijszetting van onderlinge verkopen van leidingwater via onderhandelingen, waarbij rekening wordt gehouden met de kosten (zoals de aard van de bron, eventuele bijkomende investeringen en de transportafstand), alsmede met de vereiste volumes, variaties of piekcapaciteit, en al dan niet een afnamegarantie ("take or pay"). Voor FARYS [VERTROUWELIJK].

117. Farys beschikt over een uitgebouwd toevoernet (netten met grote diameter) dat toelaat om grote volumes leidingwater te transporteren vanuit Antwerpen (Water-link), Brussel (VIVAQUA) en Henegouwen (Mainvault) naar het eigen distributiegebied van Farys. Voor de levering vanuit het toevoernet van Farys tot aan de distributiegebieden van bijvoorbeeld De Watergroep werden aftakkingen op het toevoernet van [VERTROUWELIJK].

¹⁰⁴ Zie Bijlage 6.1.bis 'Drinkwaterbalans voor Vlaanderen 2023' bij het Aanmeldingsformulier, pg. 18.

118. Partijen merken tot slot op dat er voor Vlaamse watervoorzieningsbedrijven die ruwwater in Wallonië of in het buitenland willen winnen, enkele obstakels zijn:

- Ten eerste is het verkrijgen van de juiste vergunningen een cruciaal en vaak complex onderdeel van het proces om ruwwater te winnen in een bepaald gebied. In België heeft elk gewest zijn eigen regelgeving en procedures voor het verlenen van vergunningen voor ruwwaterwinning. Vlaamse bedrijven die in Wallonië willen opereren, moeten voldoen aan de specifieke Waalse vergunningsvereisten, die verschillend zijn van de Vlaamse. Dit geldt ook voor ruwwaterwinning in het buitenland.
- Naast de vergunningsvereisten moeten watervoorzieningsbedrijven die aan ruwwaterwinning willen doen in Wallonië of in het buitenland, zich aanpassen aan andere specifieke (en soms onbekende) wetgeving en administratieve procedures. Deze kunnen betrekking hebben op verschillende milieunormen, technische vereisten voor waterbeheer, enzovoort. In dergelijke context vormt ook de taal een significante barrière.
- Om ruwwater te winnen in een ander gebied buiten Vlaanderen, moeten de Vlaamse watervoorzieningsbedrijven bijgevolg extra financiële middelen inzetten, zoals een beroep op lokale juridische experts die bekend zijn met de lokale regelgeving en administratieve procedures.

VIII.1.2.c Marktonderzoek

119. De meeste respondenten van het marktonderzoek ondersteunen een nationale afbakening van de productie van leidingwater. Respondenten wijzen hierbij enerzijds op de mogelijkheid om ruwwater te winnen en leidingwater te produceren buiten het eigen verzorgingsgebied en anderzijds op de mogelijkheid tot onderlinge verkopen van leidingwater tussen watervoorzieningsbedrijven op een nationale basis.

120. Ten eerste geven sommige respondenten aan dat de winning van ruwwater buiten het eigen verzorgingsgebied een mogelijkheid is. Zo antwoordt Pidpa dat het ruwwater van sommige Vlaamse watervoorzieningsbedrijven uit Wallonië komt en dat meer bepaald De Watergroep en Farys grondwater winnen in Wallonië.¹⁰⁵ VIVAQUA geeft aan 26 ruwwaterwinningen overheen België te exploiteren en dat haar geproduceerde leidingwater hoofdzakelijk afkomstig is uit het Waals Gewest.¹⁰⁶

121. De mogelijkheid om ruwwater te winnen buiten het watervoorzieningsgebied is voorzien in Vlaamse¹⁰⁷, Waalse¹⁰⁸ en Brusselse¹⁰⁹ wetgeving.¹¹⁰ Watervoorzieningsbedrijven dienen hiervoor te voldoen aan het regelgevend kader¹¹¹ van het gebied waar zij grond- of oppervlaktewater wensen te winnen. Farys won 9,65 miljoen m³ ruwwater buiten Vlaanderen in de regio rond

¹⁰⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 7.a.

¹⁰⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, VIVAQUA, 20250206 Antwoord op VOI, vraag 2.a.

¹⁰⁷ Art. 68, derde lid Decr.VI. 17 mei 2024 betreffende de omgevingsvergunning, BS 9 augustus 2024.

¹⁰⁸ Art. 117, tweede lid Decr.Wal. relatif au permis d'environnement, BS 8 juli 1999.; art.R.155. afdeling 4 B.W.Reg. 16 mei 2018 tot wijziging van Boek II van het Wetboek van Leefmilieu, dat het Waterwetboek inhoudt, BS 11 september 2019.

¹⁰⁹ Ord.Br. 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen, BS 5 juli 1997.

¹¹⁰ Gezien waterbeleid een gewestelijke bevoegdheid betreft sinds de staatshervorming van 1980, gelden verschillende wettelijke kaders binnen elk gewest.

¹¹¹ Voor Vlaanderen omvat dit onder meer milieueisen vastgelegd in het B.V.Reg. 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning ("VLAREM I") en het B.V.Reg. 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne ("VLAREM II"), zie hoofdstuk 5.53 tot en met 5.55 B.V.Reg. 6 februari 1991 VLAREM I en art. 2.3.2.1. B.V.Reg. 1 juni 1995 VLAREM II.

Henegouwen¹¹², [VERTROUWELIJK].¹¹³ De Watergroep voert ook in beperkte mate winningen uit op het Waalse grondgebied.¹¹⁴

122. Ten tweede geven respondenten aan dat er een mogelijkheid is tot onderlinge verkopen tussen watervoorzieningsbedrijven. Bij de Vlaamse watervoorzieningsbedrijven halen Pidpa en Water-link hierbij het nationale karakter van deze verkopen aan. Pidpa antwoordt dat Waalse watervoorzieningsbedrijven leidingwater verkopen aan sommige Vlaamse watervoorzieningsbedrijven. Zij vervolgt hierop uitdrukkelijk dat de markt voor de productie van leidingwater nationaal dient afgebakend te worden.¹¹⁵ Water-link verkoopt leidingwater op een nationale basis aan onder meer VIVAQUA.¹¹⁶

123. Het nationale karakter van de onderlinge verkopen wordt eveneens bevestigd door het Brusselse VIVAQUA. Zij antwoordt dat zij haar geproduceerde leidingwater in grote volumes kan verkopen aan Vlaamse en Waalse watervoorzieningsbedrijven.¹¹⁷

124. Waalse watervoorzieningsbedrijven wijzen op het nationale karakter van leidingwaterverkopen tussen watervoorzieningsbedrijven. Zo reageert IEG: « *En effet, les producteurs peuvent proposer leur offre sur un large territoire à leurs clients que sont les fournisseurs d'eau* ». ¹¹⁸ Het watervoorzieningsbedrijf Commune de Habay antwoordt dat leidingwater wordt getransporteerd naar gebieden waar er minder leidingwater beschikbaar is.¹¹⁹ Service des eaux de la commune de Limbourg antwoordt een verkoopcontract te hebben met SWDE¹²⁰, maar geeft verder aan dat dit ook kan met andere producenten van leidingwater.¹²¹ Verder is uit de waterbalanscijfers van AQUAWAL¹²² op te maken dat SWDE 64,1 miljoen m³ van haar geproduceerde leidingwater verkoopt aan watervoorzieningsbedrijven in Vlaanderen.¹²³ Slechts enkele Waalse watervoorzieningsbedrijven staan op gemeentelijk niveau in voor hun eigen productie en kopen niet aan van andere producenten.¹²⁴

125. Onderstaande figuur geeft deze onderlinge interregionale verkopen tussen de verschillende producenten van leidingwater visueel weer:

¹¹² Zie Bijlage 6.1.bis 'Drinkwaterbalans voor Vlaanderen 2023' bij het Aanmeldingsformulier, pg. 14.

¹¹³ Zie Onderzoeksdossier, I. Partijen, 20250218 Antwoord VOI 3, vraag 1.c.

¹¹⁴ Zie Onderzoeksdossier, I. Partijen, 20250218 Antwoord VOI 3, vraag 1.a.

¹¹⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 7.a.

¹¹⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20250224 Antwoord op bijkomende vragen_WATERUNIE OPERATOR, vraag 1.b.

¹¹⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, VIVAQUA, 20250206 Antwoord op VOI, vraag 8.a.

¹¹⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, IEG, 20250131 Antwoord op VOI, vraag 8.a.; Vrije vertaling: "Producenten kunnen immers hun diensten over een groot gebied aan klanten bieden, namelijk andere waterbedrijven."

¹¹⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Service des Eaux de la Commune de Habay, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 8.b.

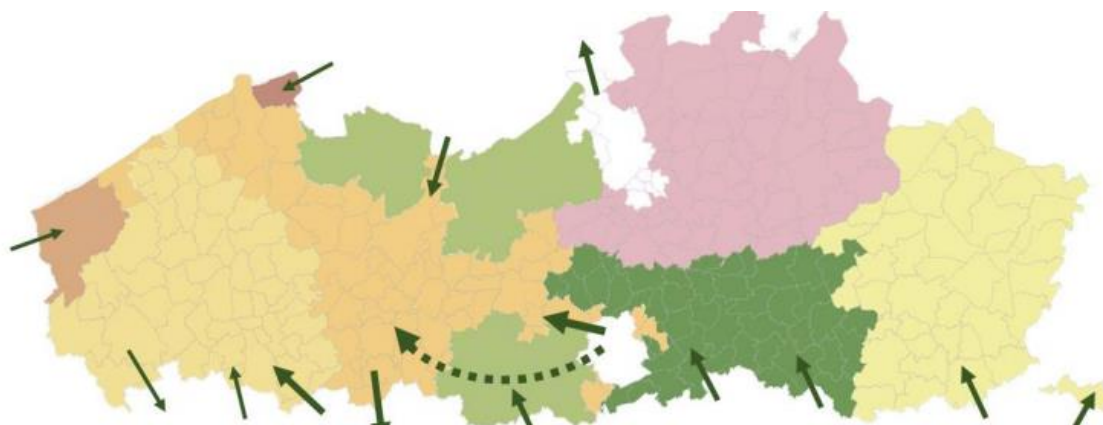
¹²⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Service des Eaux de la Commune de Limbourg, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 2.

¹²¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Service des Eaux de la Commune de Limbourg, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 6.

¹²² AQUAWAL is de beroepsvereniging van de openbare diensten van de Waalse regio; AQUAWAL, De beroepsvereniging van de openbare waterdistributie diensten van de Waalse Regio (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0008).

¹²³ AQUAWAL, Statistiques de l'eau potable et de l'assainissement des eaux usées en Wallonie, pg. 17 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0009).

¹²⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Service des Eaux de la Commune de Rochefort, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 13 en 10 en Service des Eaux de la Commune de Libin, 20250205 Antwoord op VOI, vraag 8.a.

Figuur: Belangrijkste transfers van buiten Vlaanderen (bovenaan; groen). Dikte van de pijlen staat in verhouding met de capaciteit van de verbindingen.¹²⁵

126. Het nationaal karakter voor de verkoop van leidingwater vloeit verder voort uit een historische noodzaak om leidingwater onderling te verkopen tussen watervoorzieningsbedrijven overheen het Belgisch grondgebied. Terwijl er zich veel ruwwater bevindt in het oosten van het land en in de regio van de Ardennen, heeft het westen van het land minder ruwwater. In de uitbouw van het openbaar leidingwaternet in België werd hier rekening mee gehouden en werd het net zo ontworpen dat grote transfers leidingwater vanuit Wallonië mogelijk waren, gelet op de aanwezige ruwwatervoorraden daar.¹²⁶ [VERTROUWELIJK].¹²⁷ Dergelijke waterleveringscontracten bestaan ook tussen De Watergroep en SWDE¹²⁸, [VERTROUWELIJK]¹²⁹, [VERTROUWELIJK]¹³⁰ en Water-link en VIVAQUA¹³¹.

127. Bovendien is het mogelijk om contracten tot onderlinge verkopen af te sluiten tussen niet-aaneengrenzende gebieden. In dat geval gebeurt dit via een driepartijencontract. [VERTROUWELIJK].¹³²

128. Gelet op het bovenstaande, volgt uit het marktonderzoek dat de markt voor de productie van leidingwater een nationaal karakter heeft, omwille van de mogelijkheid tot enerzijds de winning van ruwwater overheen het Belgisch grondgebied en anderzijds de mogelijkheid tot de doorverkoop van leidingwater tussen watervoorzieningsbedrijven.

VIII.1.2.d Beoordeling en conclusie van de auditeur

129. De auditeur is van oordeel dat de markt voor de productie van leidingwater een nationale omvang heeft op basis van de resultaten van het marktonderzoek en het standpunt van Partijen.

130. Het marktonderzoek toont aan dat zowel de winning van ruwwater, als de zuivering van ruwwater tot leidingwater kan plaatsvinden overheen de grenzen van de gewesten. Ook de onderlinge verkoop van leidingwater tussen watervoorzieningsbedrijven gebeurt over het gehele Belgische grondgebied.

¹²⁵ Zie Bijlage 8.2. 'Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen (2021)' bij het Aanmeldingsformulier, pg. 45.

¹²⁶ *Ibid.*, pgs. 7-9.

¹²⁷ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 107, pg. 69.

¹²⁸ Zie Bijlage 6.1.septies '[VERTROUWELIJK]' bij het Aanmeldingsformulier.

¹²⁹ Zie Bijlage 6.1.quinquies '[VERTROUWELIJK]' bij het Aanmeldingsformulier.

¹³⁰ Zie Bijlage 6.1.octies 'Tarieven wateraankoop en -verkoop De Watergroep' en Bijlage 6.1.novies 'Tarieven waterverkoop Farys' bij het Aanmeldingsformulier.

¹³¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20250224 Antwoord op bijkomende vragen_WATERUNIE OPERATOR, vraag 1.b.

¹³² Zie Bijlage 1.1.sexies '[VERTROUWELIJK]' bij het Aanmeldingsformulier.

De auditeur stelt aldus vast dat, in het geval een markt voor de productie van leidingwater zou worden weerhouden, deze nationaal afgebakend zou moeten worden.

VIII.1.2.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

131. Het College is, net zoals de auditeur, op basis van het gevoerde marktonderzoek en de standpunten van de Partijen van oordeel dat ingeval een markt voor de productie van leidingwater zou worden weerhouden, de geografische markt voor de productie van leidingwater als nationaal moet worden aangemerkt. Gezien de nationale dimensie van de winning en zuivering van ruwwater en de onderlinge verkoop van leidingwater tussen watervoorzieningsbedrijven is een nationale geografische marktafbakening voor de markt voor de productie van leidingwater in dit geval op zijn plaats.

VIII.2 Distributie van leidingwater

VIII.2.1 Productmarkt

VIII.2.1.a Beslissingspraktijk

132. Zoals vermeld onder titel VIII.1.1.a Markt voor productie van leidingwater – Beslissingspraktijk, heeft de Commissie zich nog niet eerder uitgesproken over waterbeheer in de context van België, maar wel in de context van Frankrijk, Spanje, Tsjechië, Polen, Duitsland en Groot-Brittannië.¹³³ Hierbij weerhield de Commissie een markt voor watervoorziening¹³⁴, hetgeen zowel productie als distributie van leidingwater omvat. De Commissie heeft zich echter nog niet uitgesproken over een eventuele verdere opdeling tussen de productie en de distributie van leidingwater.

133. De Franse mededingingsautoriteit heeft zich reeds uitgesproken over een markt voor distributie van leidingwater en een markt voor afvalwaterbeheer. Hoewel zij stelt dat de markt voor de distributie van leidingwater zowel de productie als de distributie van leidingwater inhoudt, laat zij de exacte afbakening van deze markt uiteindelijk open.¹³⁵

134. De Spaanse mededingingsautoriteit volgt de argumentatie van de Commissie en weerhoudt een aparte markt voor watervoorziening, hetgeen de distributie van leidingwater naar eindafnemers omvat.¹³⁶

135. De BMA heeft zich nog niet uitgesproken over een markt voor de distributie van leidingwater.

¹³³ Voor Frankrijk zie o.m. EC 11 juli 1991, nr. M.76, Lyonnaise des eaux/Brochier; EC 20 augustus 1999, nr. M.1631, Suez Lyonnaise/Nalco; EC 5 augustus 2009, nr. M.5461, Lyonnaise des Eaux/Sociétés de distribution d'eau et d'assainissement; EC 30 juli 2019, nr. 5464, Veolia Eau/Société des eaux de Marseille/Société des eaux d'Arles; EC 23 juni 2009, nr. M.5467, RWE/Essent; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A.; voor Spanje zie EC 4 maart 1999, nr. M.1365, FCC/Vivendi; EC 27 april 2010, nr. M.5724, Suez Environnement Company S.A./Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A.; voor Duitsland zie EC 13 september 1999, nr. M.1633, RWE Umwelt/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe; voor Groot-Brittannië zie EC 21 december 1995, nr. M.567, Lyonnaise des eaux/Northumbrian water en voor Polen en Tsjechië zie EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A.

¹³⁴ EC 11 juli 1991, nr. M.76, Lyonnaise des Eaux Dumex/Brochier, randnr. 7; EC 13 september 1999, nr. M. 1633, RWE Umwelt/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe, randnr. 22; EC 23 juni 2009, nr. M.5467, RWE/Essent, randnr. 429; EC 27 april 2010, nr. M.5724, Suez Environnement Company S.A./Sociedad General de Aguas de Barcelona S.A., randnr. 35; EC 6 juni 2017, nr. M.8464, Anglian Water Group/Northumbrian Water Group/CK Hutchison Holdings/Wave, randnr. 12; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A., randnrs. 69-70 en 198.

¹³⁵ ADLC 30 juli 2012, nr. 12-DCC-108, relative à la prise de contrôle exclusif du groupe TEP par le groupe Samsic, randnrs. 14-15.

¹³⁶ CNMC 2 september 2002, nr. N/277, RWE Aqua Espana/Pridesa/Ondagua, pg. 7.

VIII.2.1.b Standpunt van de aanmeldende partijen¹³⁷

136. Zoals hierboven vermeld onder titel VIII.1.1.b – Markt voor de productie van leidingwater – Standpunt van de aanmeldende partijen, zijn Partijen van oordeel dat de markt voor watervoorziening dient opgesplitst te worden in een markt voor de productie van leidingwater en een markt voor de distributie van leidingwater. De markt voor de productie van leidingwater behelst ruwwaterwinning, waterproductie, waterzuivering, wateropslag, watertransport, waterdistributie en -leveringen aan andere watervoorzieningsbedrijven. Deze markt bevindt zich stroomopwaarts van de markt voor distributie van leidingwater.

137. Volgens Partijen heeft de markt voor distributie van leidingwater betrekking op de distributie van leidingwater aan eindafnemers, alsook de levering van enkele beperkte gerelateerde diensten die noodzakelijk zijn om de kwaliteit van leidingwater te kunnen garanderen (zoals legionellabeheer, wateranalyses en keuringen).

138. Partijen zijn van mening dat deze markt zich stroomafwaarts bevindt van de markt voor leidingwaterproductie.

139. Partijen menen verder dat binnen de markt voor de distributie van leidingwater een verder onderscheid zou kunnen worden overwogen tussen huishoudelijke en niet-huishoudelijke eindafnemers, gelet op de verschillende tariefstructuren die worden toegepast al naargelang het leidingwater wordt geleverd voor huishoudelijk of niet-huishoudelijk gebruik.

140. Concreet hanteren Partijen het huishoudelijke tarief voor elke bewoonbare eenheid. Dit is een eenheid in een woongebouw die ontworpen of aangepast is om afzonderlijk te worden gebruikt en die minstens over de volgende woonvoorzieningen beschikt: een woonruimte in combinatie met een toilet, een douche of bad en een keuken of kitchenette. De volgende ruimtes gelden doorgaans als wooneenheden: eengezinswoningen, appartementen met eigen watermeter, tweede verblijven, serviceflats, meerdere appartementen met gemeenschappelijke watermeter of een appartement/studio in een studentenverblijf.

141. Wanneer één van bovenstaande woonvoorzieningen ontbreekt (bijvoorbeeld geen woonruimte of geen douche/bad), wordt dit beschouwd als een niet-bewoonbare eenheid en geldt het niet-huishoudelijk tarief. Dit geldt onder andere voor: handelspanden/bedrijfsgebouwen, meerdere handelspanden met een gemeenschappelijke watermeter, landbouwbedrijven, een watermeter voor de gemeenschap in een appartementsgebouw, een brandleiding in een appartementsgebouw, een brandleiding in een handelspand/bedrijfsgebouw of een hotel/motel, fonteinen, en dergelijke.

142. Partijen menen echter dat het niet zinvol is om de markt voor de distributie van leidingwater op te delen op basis van huishoudelijke en niet-huishoudelijke afnemers, omdat beide type afnemers hetzelfde leidingwaterdistributienet gebruiken op gemeentelijk niveau. Een verdere segmentering per afnemer kan aldus worden opengelaten.

VIII.2.1.c Marktonderzoek

143. Zoals hierboven werd aangetoond onder titel VIII.1.1.c. – Markt voor de productie van leidingwater – Marktonderzoek, stemt het marktonderzoek in met een opsplitsing tussen de productie van leidingwater en de distributie van leidingwater.

¹³⁷ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 112-114, pgs. 71-72.

144. De resultaten van het marktonderzoek geven aanwijzingen voor een verder onderscheid binnen de distributie van leidingwater naargelang het type afnemer. Zoals onder titel VII.2 – De Watersector werd uiteengezet, wordt het leidingwater dat door een watervoorzieningsbedrijf is geproduceerd of aangekocht van een ander watervoorzieningsbedrijf, gedistribueerd aan huishoudelijke en niet-huishoudelijke klanten en opereren alle Vlaamse watervoorzieningsbedrijven binnen een wettelijk kader met betrekking tot de prijszetting van dit leidingwater. Het Waterwetboek definieert de verschillende soorten afnemers, alsook de verschillende tariefstructuren die gehanteerd dienen te worden naargelang het type afnemer. Meer bepaald geldt voor abonnees met een of meer wooneenheden (huishoudelijke klanten) een progressieve tariefstructuur met twee schijven (basistarief en het comforttarief). Voor abonnees waarvan het betreffende onroerend goed geen wooneenheden heeft (niet-huishoudelijke kleinverbruikers) en het waterverbruik lager is dan 500m³, geldt een vlakke tariefstructuur.¹³⁸ Alle watervoorzieningsbedrijven hanteren in hun tariefzetting de wettelijke opdeling tussen het progressief huishoudelijk tarief en het vlakke tarief voor niet-huishoudelijke kleinverbruikers (jaarverbruik tot 500m³).¹³⁹
145. Met betrekking tot de tariefzetting voor abonnees met een verbruik boven 500m³ per jaar, namelijk niet-huishoudelijke of industriële grootverbruikers (hierna: “grootverbruikers”), is er geen specifieke regulering van toepassing. De watervoorzieningsbedrijven zijn vrij om een afwijkend tarief te bepalen, hetgeen zich in de praktijk vertaalt in een regressieve tariefstructuur op basis van twee of meerdere schijven, inclusief de mogelijkheid om individuele, niet openbare, contracten af te sluiten met afnemers.¹⁴⁰
146. Verschillende watervoorzieningsbedrijven oordelen uitdrukkelijk dat een onderscheid binnen de markt voor distributie van leidingwater tussen enerzijds grootverbruikers en anderzijds huishoudelijke en niet-huishoudelijke kleinverbruikers kan gemaakt worden op basis van de verschillen in tariefzetting.
147. Zo stelt Water-link dat zij voor het leveren van leidingwater aan grootverbruikers niet gebonden is door het regelgevend kader dat voor huishoudelijke verbruikers en niet huishoudelijke kleinverbruikers van toepassing is.¹⁴¹ Ze vervolgt dat een onderscheid mogelijk is tussen huishoudelijke en niet-huishoudelijke kleinverbruikers enerzijds en niet-huishoudelijke grootverbruikers anderzijds, gelet op de verschillende tarifiering.¹⁴² Pidpa geeft aan dat voor *“waterdistributie aan eindafnemers een onderscheid tussen huishoudelijke eindafnemers en industriële eindafnemers mogelijk is gelet op de verschillende tarifiering.”*¹⁴³ AGSO Knokke-Heist benadrukt dat de regulering van de tariefzetting het mogelijk maakt om voor grootverbruikers een afwijkend tarief toe te passen.¹⁴⁴
148. Alle Vlaamse watervoorzieningsbedrijven maken in de praktijk een onderscheid tussen de verschillende categorieën afnemers naargelang het gereguleerde of niet-gereguleerde tarieven betreft. Pidpa en Water-link geven aan een niet-gereguleerd tarief te hanteren voor grootverbruikers.¹⁴⁵ AGSO

¹³⁸ Art. 4.4.1, §1 Waterwetboek.

¹³⁹ VMM, Regulering tarieven (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0010).

¹⁴⁰ VMM, Prijs voor de levering (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0011).

¹⁴¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20250123 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 8.a.

¹⁴² Water-link maakt een onderscheid tussen industriële en niet-industriële grootverbruikers; Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20250123 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 4.a.

¹⁴³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 4.b.

¹⁴⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 4. b.

¹⁴⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 4.a en Water-link, 20250123 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 4.a.

Knokke hanteert het tarief voor niet-huishoudelijke kleinverbruikers tot 1000m³ en hanteert een uniform niet-huishoudelijk tarief vanaf 1001m³.¹⁴⁶ Dit onderscheid wordt overigens ook toegepast door watervoorzieningsbedrijven in Wallonië en Brussel.¹⁴⁷

VIII.2.1.d Beoordeling en conclusie auditeur

149. De auditeur is van oordeel dat er aanwijzingen zijn dat de distributie van leidingwater een aparte markt betreft en onderscheiden dient te worden van de markt voor de productie van leidingwater, met name in geval er een aparte markt voor de productie van leidingwater dient te worden weerhouden, omwille van de onderlinge verkopen tussen de watervoorzieningsbedrijven. Deze redenering volgt het standpunt van Partijen en wordt ondersteund door het marktonderzoek. De auditeur laat deze vraag echter open, aangezien dit geen verschil uitmaakt voor de beoordeling van voorliggende transactie.

150. Verder stelt de auditeur dat een onderscheid tussen enerzijds industriële of niet-huishoudelijke grootverbruikers en anderzijds huishoudelijke en niet-huishoudelijke kleinverbruikers mogelijk relevant is gelet op de regelgeving omtrent de prijszetting van de distributie van leidingwater en de resultaten van het marktonderzoek.

151. De auditeur laat de vraag of de markt voor de distributie van leidingwater dient te worden onderverdeeld naargelang het type afnemer echter open, aangezien dit geen verschil uitmaakt voor de beoordeling van de voorliggende transactie.

VIII.2.1.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

152. Het College is op basis van de door de auditeur aangehaalde redenen van oordeel dat mogelijks de distributie van leidingwater als een aparte markt onderscheiden moet worden van de markt voor de productie van leidingwater. Het College onderschrijft tevens de conclusie van de auditeur dat een verdere marktafbakening in dit geval echter open kan gelaten worden gezien dit geen verschil uitmaakt voor de beoordeling van de voorliggende transactie.

VIII.2.2 Geografische markt

VIII.2.2.a Beslissingspraktijk

153. De Commissie heeft in het verleden reeds gesteld dat water- en afvalwaterbedrijven natuurlijke monopolies hebben binnen hun toegewezen gebied, aangezien het niet werkbaar is om meer dan één netwerk te laten opereren in eenzelfde gebied.¹⁴⁸ Bovendien stelt de Commissie dat aan de vraagzijde de aanbidding van publieke diensten beperkt is tot de gemeente waar deze worden aangeboden.¹⁴⁹ Volgend op deze argumentatie, overwoog de Commissie in een beslissing binnen een Duitse context of de markt voor de distributie van leidingwater lokaal van aard was, maar liet de exacte afbakening uiteindelijk open.¹⁵⁰

154. In haar meest recente beslissing oordeelde de Commissie dat de markt voor waterbeheer, hetgeen distributie omvat, nationaal van aard is in een Franse context, aangezien aanbieders hun diensten over

¹⁴⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 4.a

¹⁴⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, VIVAQUA, 20250206 Antwoord op VOI, vraag 9.a; In BW, 20250122 Antwoord op VOI, vraag 9.a; Régie des Eaux de Chimay, 20250212 Antwoord op VOI, vraag 9.a en Service des Eaux de la Commune de Limbourg, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 9.a.

¹⁴⁸ EC 21 december 1995, nr. M.567, Lyonnaise des eaux/Northumbrian Water, randnr. 11 ; EC 4 maart 1999, nr. M.1365, FCC/Vivendi, randnr. 30.

¹⁴⁹ EC 4 maart 1999, nr. M.1365, FCC/Vivendi, randnr. 30.

¹⁵⁰ EC 13 september 1999, nr. M.1633, RWE Umwelt/Vivendi/Berliner Wasserbetriebe, randnr. 24.

het gehele nationale grondgebied kunnen aanbieden.¹⁵¹ In dezelfde beslissing oordeelde de Commissie dat de markt voor watervoorziening een nationale dimensie heeft voor Spanje, Tsjechië en Polen om dezelfde redenen.¹⁵²

155. De Franse mededingingsautoriteit bevestigt deze argumentatie en weerhoudt ook een nationale afbakening, aangezien de diensten van watervoorzieningsbedrijven in Frankrijk over het ganse grondgebied kunnen worden aangeboden.¹⁵³

156. Om dezelfde redenen heeft de Spaanse mededingingsautoriteit ook een nationale afbakening voor de markt voor watervoorziening, hetgeen distributie van leidingwater omvat, weerhouden.¹⁵⁴

157. De BMA heeft zich nog niet eerder uitgesproken over de geografische afbakening van de markt voor distributie van leidingwater.

VIII.2.2.b Standpunt van de aanmeldende partijen¹⁵⁵

158. Partijen beschouwen de markt voor de distributie van leidingwater als lokaal van aard (afgebakend per gemeente). Zo heeft elke gemeente in Vlaanderen een lokaal monopolie voor de distributie van leidingwater op haar eigen grondgebied, waarvoor elke gemeente in het Vlaamse Gewest een watervoorzieningsbedrijf heeft aangeduid. Vanuit het oogpunt van de inwoners en bedrijven binnen een gemeente is er geen substitutie mogelijk. Economisch gezien is het overigens niet haalbaar om een tweede waterdistributienet aan te leggen op het grondgebied van een gemeente. Overigens is dit monopolie eveneens vastgelegd in de statuten van de verschillende watervoorzieningsbedrijven.

VIII.2.2.c Marktonderzoek

159. De lokale afbakening van de markt voor de distributie van leidingwater wordt in het marktonderzoek bevestigd door respondenten op basis van de wettelijke bepalingen omtrent de organisatie van de distributieactiviteit voor leidingwater.

160. Het Waterwetboek bepaalt dat de exploitant van een openbaar leidingwaterdistributienetwerk de gemeente of een intercommunale kan zijn.¹⁵⁶ De leidingwatervoorziening in Vlaanderen is een gemeentelijke opdracht en de gemeenten beslissen autonoom hoe zij de leidingwateractiviteit organiseren. Slechts één gemeente heeft nog het beheer van leidingwater in eigen handen.¹⁵⁷ Om een betere dienstverlening aan te bieden, werken veel gemeenten samen voor de levering van leidingwater.¹⁵⁸ Farys organiseert zich hiervoor volgens een intergemeentelijk samenwerkingsverband, De Watergroep als een coöperatieve vennootschap.

161. Het decreet over het lokaal bestuur (hierna "DLB") bepaalt de regels over intergemeentelijke samenwerking. Gemeenten die ervoor kiezen om een publieke opdracht als watervoorziening samen uit te voeren, stappen in een opdrachthoudende vereniging. Deze samenwerking wordt voor langere

¹⁵¹ EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia Environment S.A./Suez S.A., randnrs. 74-76.

¹⁵² *Ibid.*, randnrs. 174-177, 202-205 en 221-223.

¹⁵³ ADLC 11 juli 2002, nr. 02-D-44, relative à la situation de la concurrence dans les secteurs de l'eau potable et de l'assainissement, notamment en ce qui concerne la mise en commun des moyens pour répondre à des appels à concurrence, pg. 16.

¹⁵⁴ CNMC 2 september 2002, nr. N/277, RWE Aqua Espana/Pridesa/Ondagua, pg. 9.

¹⁵⁵ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 118, pg. 73.

¹⁵⁶ Art. 2.1.2., negende lid Decr.VI. 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, BS, 18 december 2018.

¹⁵⁷ AGSO Knokke-Heist is een autonoom gemeentebedrijf dat zich momenteel enkel toespitst op waterdistributie in Knokke-Heist, zie Aanmeldingsformulier, randnr. 301, pg. 157.

¹⁵⁸ VMM, Waterbedrijven in Vlaanderen (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0012).

tijd afgesproken, maar het DLB legt een maximum van 18 jaar vast met de mogelijkheid tot verlenging.¹⁵⁹ Met deze samenwerkingsvorm doen de gemeenten afstand van het recht om zelfstandig de distributieactiviteit uit te voeren.¹⁶⁰ De Watergroep is geen opdrachthoudende vereniging, maar een coöperatieve vennootschap van publiek recht opgericht voor onbepaalde duur.¹⁶¹ Zij kan ook de leidingwaterdienst overnemen op verzoek van een gemeente.¹⁶²

162. Binnen de Vlaamse regelgeving en de bepalingen van het Waterwetboek, beschikken Vlaamse gemeenten aldus exclusief over de bevoegdheid om één watervoorzieningsbedrijf aan te wijzen binnen hun grondgebied. Deze exclusiviteit sluit daadwerkelijke concurrentie uit en maakt het economisch en juridisch onmogelijk voor meerdere aanbieders om binnen één gemeente actief te zijn.

163. De Vlaamse watervoorzieningsbedrijven bevestigen de lokale afbakening van de markt voor de distributie van leidingwater.¹⁶³ AGSO Knokke-Heist wijst hierbij op het monopolie van een watervoorzieningsbedrijf in een gemeente.¹⁶⁴ Pidpa bevestigt uitdrukkelijk de lokale aard van de distributieactiviteit: *“De markt voor waterbeheer [...] beschouwen we als lokaal van aard. Deze markten betreffen namelijk markten van lokale monopolies met als geografische grens de grondgebieden van de gemeenten waarmee samenwerkingsakkoorden zijn afgesloten.”*¹⁶⁵

164. Van de Waalse watervoorzieningsbedrijven oordelen IEG, INASEP, Commune de Habay en Commune de Libin dat de markt voor de distributie van leidingwater lokaal is.¹⁶⁶ IEG vervolgt: *« Chaque distributeur (ou fournisseur), sur base des volumes autoproduits ou achetés à d'autres producteurs, offre l'eau à ses clients via son réseau de distribution, qui lui se caractérise par un monopole naturel. »*¹⁶⁷

VIII.2.2.d Beoordeling en conclusie auditeur

165. De auditeur is van oordeel dat de markt voor de distributie van leidingwater lokaal van aard is op het niveau van de gemeente, gelet op de aanwezigheid van lokale monopolies. Dit wordt bevestigd in het standpunt van de aanmeldende partijen, alsook ondersteund door de resultaten uit het marktonderzoek.

166. De Vlaamse wetgeving, en meer bepaald het DLB, geven gemeenten de exclusieve bevoegdheid om één watervoorzieningsbedrijf toe te wijzen binnen hun grondgebied. Deze exclusiviteit sluit daadwerkelijke concurrentie uit en maakt het economisch en juridisch onmogelijk voor meerdere aanbieders om binnen één gemeente actief te zijn. De geografische markt voor watervoorziening op gemeentelijk niveau in Vlaanderen bestaat daardoor uit wettelijk verankerde lokale monopolies, waarvan de afbakening samenvalt met de grenzen van afzonderlijke gemeenten.

¹⁵⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, VVSG, 20250214 Antwoord op VOI, vraag 7; Art. 422-424, Decreet over het lokaal bestuur.

¹⁶⁰ VMM, Kenmerken drinkwatervoorziening in Vlaanderen, pg. 2 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0030).

¹⁶¹ Art.5 Decr. VI. 8 juni 1983 houdende de oprichting van de instelling Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening.

¹⁶² Zie Bijlage 5.3 'Statuten De Watergroep' bij het Aanmeldingsformulier, Art. 3 8°.

¹⁶³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20250123 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 7.b.

¹⁶⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 6.

¹⁶⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 3.a.

¹⁶⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, INASEP, 20250206 Antwoord op VOI, vraag 8.b.; Service des Eaux de la Commune de Habay, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 8.b.; Service des Eaux de la Commune de Libin, 20250205 Antwoord op VOI, vraag 8.b. en IEG, 20250131 Antwoord op VOI, vraag 8.b.

¹⁶⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, IEG, 20250131 Antwoord op VOI, vraag 8.b.; Vrije vertaling: *“Elke distributeur, gebaseerd op hun volumes zelfgeproduceerd of aangekocht water van andere producenten, biedt water aan hun klanten aan via hun distributienetwerk, dewelke gekarakteriseerd is door een natuurlijk monopolie”*.

167. Ter beoordeling van de voorliggende transactie worden de marktaandelen van Partijen berekend en geanalyseerd op de lokale markt voor distributie van leidingwater.

VIII.2.2.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

168. Het College volgt het oordeel van de auditeur volgens hetwelk de geografische markt voor de distributie van leidingwater als lokaal op gemeenteniveau moet worden beschouwd gezien de aanwezigheid van de verschillende wettelijk verankerde lokale monopolies, die voortvloeien uit de door het Decreet Lokaal Bestuur aan de gemeenten verleende exclusieve bevoegdheid om één watervoorzieningsbedrijf toe te wijzen binnen hun grondgebied. De afbakening van de geografische markten voor watervoorziening valt samen met de grenzen van de afzonderlijke gemeenten.

VIII.3 Afvalwaterbeheer

VIII.3.1 Bevoegdheidsafbakening van afvalwaterbeheer binnen Vlaanderen

169. In Vlaanderen zijn zowel het Vlaamse Gewest als de gemeenten verantwoordelijk voor de zuivering van huishoudelijk afvalwater.¹⁶⁸ Volgens artikel 2.1.2, 4° en 12° van het Waterwetboek wordt een onderscheid gemaakt tussen de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringsverplichtingen. De gemeenten zijn bevoegd voor de lokale inzameling en afvoer van afvalwater via het rioleringsnet, alsook voor de lokale zuivering. Het Vlaamse Gewest is daarentegen verantwoordelijk voor het grootschalige transport en de centrale zuivering van afvalwater.¹⁶⁹ Voor de bovengemeentelijke saneringsplicht heeft de Vlaamse overheid deze taak volledig toegeschreven aan Aquafin (deze is voor 100% eigendom van Participatiemaatschappij Vlaanderen, dat op haar beurt voor 100% eigendom is van het Vlaamse Gewest).¹⁷⁰ Het Waterwetboek definieert sanering als *“het ondernemen van alle acties nodig voor de organisatie en de uitvoering van het opvangen, het transporteren, het collecteren en zuiveren van het afvalwater”*.¹⁷¹

170. Op gemeentelijk niveau wordt het afvalwater verzameld via de openbare riolering. Vervolgens wordt het ofwel lokaal gezuiverd in kleinschalige waterzuiveringsinstallaties, ofwel afgevoerd naar een grotere installatie. Op bovengemeentelijk niveau wordt het afvalwater samengebracht in grote collectoren en daarna verder afgevoerd naar rioolwaterzuiveringsinstallaties. Na zuivering wordt het water geloosd in een waterloop.¹⁷²

171. Sinds 2005 rust de saneringsplicht op de waterbedrijven, die daarbij onder toezicht staan van de VMM.¹⁷³ Conform artikel 2.3.5 van het Waterwetboek, zijn deze exploitanten belast met de sanering van het water dat zij aan klanten leveren. Artikel 2.6.1.3.3 van het Waterwetboek voorziet dat de exploitant deze sanering zelf kan organiseren of uitbesteden aan een derde partij. Ter invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting kan de exploitant bijvoorbeeld een overeenkomst sluiten met een gemeente, gemeentebedrijf, intercommunale of intergemeentelijk samenwerkingsverband.¹⁷⁴

172. Op 23 februari 2024 keurde de Vlaamse Regering een nieuw besluit goed over de invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting voor rioolbeheerders.¹⁷⁵ Dit besluit bepaalt dat alle taken met

¹⁶⁸ VMM, Waterzuivering: wie doet wat? (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0013).

¹⁶⁹ *Ibid.*

¹⁷⁰ Aquafin, Relatie met het Vlaamse Gewest (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0014).

¹⁷¹ Artikel 2.1.2, 23° van het Waterwetboek.

¹⁷² VMM, Waterzuivering: wie doet wat? (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0013).

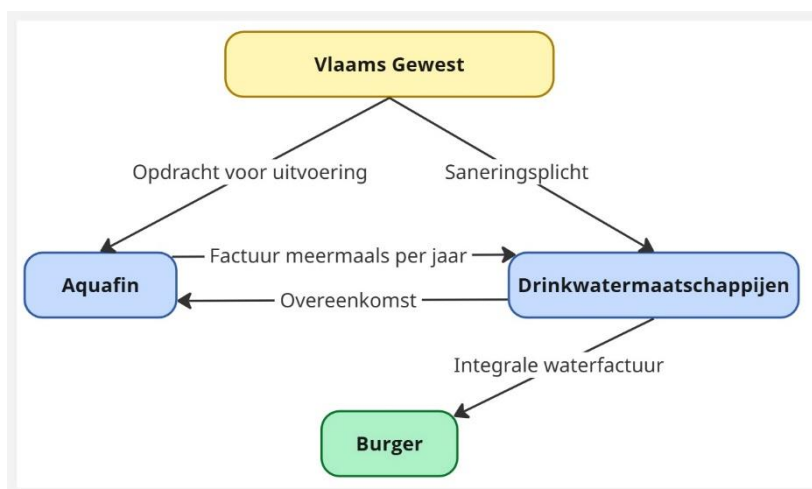
¹⁷³ VMM, Kosten voor afvalwatersanering (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0015).

¹⁷⁴ Artikel 2.6.1.3.3, § 2 eerste lid van het Waterwetboek.

¹⁷⁵ Vlaamse Overheid, Gemeentelijke saneringsplicht afvalwater (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0016).

betrekking tot de gemeentelijke sanering voortaan verplicht door één enkele partij moeten worden uitgevoerd. Voorheen konden deze taken door meerdere partijen worden vervuld. Het nieuwe besluit legt nu vast dat de saneringstaken enkel in hun geheel mogen worden overgedragen aan een derde partij. Bovendien mag binnen één gemeente slechts één rioolbeheerder formeel verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de saneringsplicht.¹⁷⁶

173. Op het bovengemeentelijke niveau kunnen drinkwatermaatschappijen hun saneringsplicht nakomen door een overeenkomst te sluiten met Aquafin NV.¹⁷⁷ De waterbedrijven betalen hiervoor een vergoeding aan Aquafin, ter dekking van de redelijke kosten die zij maakt in het kader van haar bovengemeentelijke taak. Deze vergoeding wordt deels gefinancierd met inkomsten uit de integrale waterfactuur¹⁷⁸ die aan klanten wordt aangerekend, en deels via een werkingstoelage uit het MINA-fonds van het Vlaamse Gewest.¹⁷⁹

Figuur: Relatie tussen het Vlaams Gewest, Aquafin en de drinkwatermaatschappijen voor de taakverdeling van de bovengemeentelijke saneringsplicht.¹⁸⁰

VIII.3.2 Productmarkt

VIII.3.2.a Beslissingspraktijk

174. Zoals vermeld onder titel VIII.1.1.a – Markt voor productie van leidingwater – Beslissingspraktijk, wordt in de Europese beslissingspraktijk uitgegaan van een afzonderlijke markt voor gemeentelijk waterbeheer, los van de markt voor industrieel waterbeheer. De Europese Commissie motiveert dit onderscheid door te wijzen op het feit dat gemeentelijk waterbeheer doorgaans kleinschaliger en technisch minder complex is dan industrieel waterbeheer.¹⁸¹ Volgens de Commissie bestaat de markt voor waterbeheer uit twee afzonderlijke productmarkten, namelijk (i) de markt voor waterdistributie, die diensten omvat gaande van waterproductie tot de distributie aan eindverbruikers, en (ii) de markt

¹⁷⁶ Dit neemt niet weg dat een rioolbeheerder de vrijheid heeft om andere partijen aan te stellen om onder haar toezicht bepaalde taken uit te voeren; Vlaamse Overheid, Gemeentelijke saneringsplicht afvalwater (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0016).

¹⁷⁷ Aquafin NV is voor 100% eigendom van Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV); Aquafin, Relatie met het Vlaamse Gewest (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0014); Artikel 2.6.1.1.1. Decreet Integraal Waterbeleid.

¹⁷⁸ Zie *infra*, VII.2.1 – Regulering van de prijs, randnr. 51.

¹⁷⁹ Aquafin, Relatie met het Vlaamse Gewest (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0014).

¹⁸⁰ *Ibid.*; In deze figuur staat “burger” gelijk aan de abonnees van de afvalbeheerders, in die zin is de figuur dus ook van toepassing op niet-huishoudelijke verbruikers.

¹⁸¹ EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia/Suez, randnr. 62.

voor waterzuivering, die betrekking heeft op de inzameling en behandeling van afvalwater.¹⁸² Tot slot laat de Europese beslissingspraktijk open of rechtstreeks beheer door lokale overheden tot dezelfde productmarkt behoort als het gedelegeerd beheer.¹⁸³

175. Uit het marktonderzoek van de Commissie in de zaak *Veolia/Suez* blijkt dat de markten in Frankrijk voor productie en distributie van drinkwater enerzijds, en de behandeling van afvalwater anderzijds, doorgaans het voorwerp zijn van afzonderlijke aanbestedingen door lokale overheden, die leiden tot het sluiten van aparte contracten. Daarnaast merkt de Commissie op dat de diensten inzake (i) productie en distributie van drinkwater en (ii) inzameling en behandeling van afvalwater soms onder de bevoegdheid van verschillende overheidsinstanties binnen hetzelfde grondgebied vallen.¹⁸⁴

VIII.3.2.b Standpunt van de aanmeldende partijen¹⁸⁵

176. Partijen gaan akkoord met de beslissingspraktijk van de Commissie, en stellen dat de markt voor afvalwaterbeheer als een afzonderlijke productmarkt dient beschouwd te worden. Ze merken hierbij op dat deze markt eventueel verder zou kunnen worden opgesplitst tussen (i) huishoudelijke en (ii) niet-huishoudelijke eindafnemers, gezien er verschillende tarifieringen zijn tussen de twee categorieën. Echter gaan Partijen ervan uit dat het niet nodig is deze verdere opsplitsing te maken gezien het feit dat beiden gebruikmaken van hetzelfde rioolnetwerk op gemeentelijk niveau.

177. Wel zijn Partijen van mening dat de markt verder moet worden onderverdeeld tussen (i) de markt voor afvalwaterbeheer op gemeentelijk niveau en (ii) de markt voor het afvalwaterbeheer op bovengemeentelijk niveau. Partijen steunen hiervoor op het argument dat deze segmentering ook gemaakt wordt in artikelen 2.1.2, 4° en 12° van het Waterwetboek, waarbij een onderscheid gemaakt wordt tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsplicht. Hierdoor zijn gemeenten bevoegd voor de lokale inzameling, afvoer en zuivering in kleinschalige waterzuiveringsinstallaties van afvalwater. Het Vlaamse Gewest is dan weer bevoegd voor het grootschalig transport en zuivering van dit afvalwater.

178. Zowel De Watergroep als Farys zijn voor afvalwaterbeheer enkel actief op de markt voor het gemeentelijk afvalwaterbeheer. De Watergroep werkt hiervoor samen met Aquafin via de stille handelsvennootschap Riopact, waarbij De Watergroep optreedt als werkende vennoot en Aquafin als stille vennoot. Via Riopact kunnen gemeenten kiezen om enerzijds eigenaar te blijven van hun rioleringsstelsel, waarbij Riopact instaat voor het beheer en onderhoud ("Riopact-gemeente"), of anderzijds hun rioleringsstelsel volledig over te dragen aan Riopact ("Riopact-vennoot"). Farys treedt als intergemeentelijk samenwerkingsverband op als riooloperator en biedt een totaalconcept aan, waarbij de deelnemende gemeenten beleidsbevoegdheid behouden. De gemeentelijke deelnemers kunnen via diverse organen van Farys (algemene vergadering, Raad van Bestuur en regionale adviescomités) inspraak hebben.

179. Zowel Farys als De Watergroep zijn niet actief op de markt voor afvalwaterbeheer op bovengemeentelijk niveau, aangezien deze taak is toevertrouwd aan Aquafin, waardoor deze markt door Partijen niet verder wordt besproken of geanalyseerd.

¹⁸² EC 30 juli 2009, nr. M.5464, *Veolia Eau/Société des eaux de Marseille/Société des eaux d'Arles*, randnr. 16; EC 5 augustus 2009, nr. M.5461, *Lyonnais des Eaux/Sociétés de distribution d'eau et d'assainissement*, randnr. 16; EC 14 december 2021, nr. M.9969, *Veolia/Suez*, randnrs. 63 en 69.

¹⁸³ EC 14 december 2021, nr. M.9969, *Veolia/Suez*, randnr. 64.

¹⁸⁴ EC 14 december 2021, nr. M.9969, *Veolia/Suez*, randnr. 67.

¹⁸⁵ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 123-136, pgs. 74-78.

VIII.3.2.c Marktonderzoek

180. Tijdens het marktonderzoek werd aan gemeenten waar Partijen actief zijn, evenals aan middenveldorganisaties en concurrenten, de vraag voorgelegd of de activiteiten inzake watervoorziening en afvalwaterbeheer als twee afzonderlijke productmarkten kunnen worden beschouwd.

181. Uit de antwoorden van de gemeenten blijkt dat een grote meerderheid van mening is dat afvalwaterbeheer en watervoorziening afzonderlijke productmarkten zijn. Deze gemeenten geven aan dat beide activiteiten verschillen op vlak van technische vereisten, regelgeving, infrastructuur en kostenstructuren. Zij benadrukken dat deze verschillen wijzen op aparte markten met eigen kenmerken en noden. Een kleine minderheid van de gemeenten is niet akkoord met deze opdeling en stelt dat drinkwater- en afvalwatersystemen in de praktijk nauw met elkaar verbonden zijn. Deze gemeenten geven aan dat beide activiteiten vaak samen worden gepland en uitgevoerd, veelal binnen hetzelfde nutsbedrijf, waarbij de klanten voor beide activiteiten dezelfde zijn. Over het geheel genomen overheerst dus de overtuiging dat afvalwaterbeheer en watervoorziening afzonderlijke markten vormen.¹⁸⁶

182. Een overgrote meerderheid van de concurrenten die geantwoord hebben geven ook expliciet aan dat afvalwaterbeheer en watervoorziening afzonderlijke productmarkten vormen. Deze opvatting wordt bevestigd door alle Vlaamse (afval)waterbedrijven.¹⁸⁷ De respondenten die deze opsplitsing ondersteunen, wijzen onder meer op verschillen in het regelgevend kader – beide activiteiten hebben eigen wet- en regelgeving - evenals op verschillen in infrastructuur (drinkwaterleidingen versus rioleringsstelsels) en investeringsaanpak.¹⁸⁸ Zowel Fluvius als VIVAQUA benadrukken dat de twee diensten, hoewel ze deel uitmaken van dezelfde watercyclus (waarbij verbruikt drinkwater afvalwater wordt), niet onderling substitueerbaar zijn: de ene dienst kan de andere niet vervangen.¹⁸⁹

183. Daarnaast wordt door meerdere Vlaamse concurrerende (afval)waterbedrijven benadrukt dat er ook op bestuurlijk niveau een onderscheid nodig is, namelijk tussen het gemeentelijke en het bovengemeentelijke niveau. Deze opsplitsing sluit aan bij de bevoegdheidsverdeling tussen de gemeenten en Aquafin, zoals hierboven uiteengezet.¹⁹⁰ Concreet zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de lokale inzameling, afvoer en eventuele kleinschalige zuivering van afvalwater, terwijl het Vlaamse Gewest, via Aquafin, instaat voor het grootschalige transport en de centrale zuivering. Deze functionele scheiding is verankerd in het Waterwetboek en vertaalt zich ook in de operationele en tarief-technische organisatie van de saneringsactiviteiten.

184. De standpunten van de middenveldorganisaties zijn minder eenduidig. Zo geven zowel de WaterRegulator (VMM) als VLARIO aan dat zij enkel bevoegd zijn voor respectievelijk drinkwater- en afvalwaterbeheer, waardoor ze zich niet kunnen uitspreken over de vraag of watervoorziening en rioolbeheer als twee afzonderlijke productmarkten moeten worden beschouwd.

185. AquaFlanders stelt dan weer dat beide activiteiten met elkaar verbonden zijn en daarom tot één en dezelfde productmarkt zouden behoren. Deze visie is gebaseerd op het feit dat

¹⁸⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Gemeenten, Antwoorden op VOI, vraag 3.

¹⁸⁷ Naast de watervoorzieningsbedrijven AGSO Knokke-Heist, Aquaduin, Pidpa en Water-link, is Fluvius ook actief op de markt van afvalwaterbeheer.

¹⁸⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Antwoorden op VOI, vraag 3 en 4.

¹⁸⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Fluvius en Vivaqua, Antwoorden op VOI, vraag 4.

¹⁹⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquaduin, Pidpa, vraag 3 en 4; Water-link, Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 3 en 4.

watervoorzieningsbedrijven wettelijk ook instaan voor de saneringsplicht, alsook op het bestaan van een integrale waterfactuur, waardoor deze diensten voor de eindgebruiker als één geheel worden gepresenteerd. Tegelijk erkent AquaFlanders ook de verschillen tussen beide activiteiten: functioneel en technisch zijn het gescheiden netwerken; bovendien werden ze in Vlaanderen historisch door verschillende entiteiten uitgevoerd, wat vandaag de dag grotendeels nog steeds het geval is; ten slotte wijst AquaFlanders op de uiteenlopende financiële en economische structuren van beide activiteiten. De VVSG daarentegen bevestigt expliciet dat het om twee afzonderlijke productmarkten gaat.¹⁹¹

186. Uit het marktonderzoek blijkt dat een overgrote meerderheid van de bevroegde gemeenten, concurrenten en enkele middenveldorganisaties van mening is dat watervoorziening en afvalwaterbeheer afzonderlijke productmarkten vormen. Daarnaast onderschrijven meerdere Vlaamse concurrerende watervoorzieningsbedrijven ook de noodzaak om binnen het afvalwaterbeheer een onderscheid te maken tussen het gemeentelijke en bovengemeentelijke niveau.

VIII.3.2.d Beoordeling en conclusie van de auditeur

187. De auditeur volgt de bestaande beslissingspraktijk van de Europese Commissie dat afvalwaterbeheer een afzonderlijke productmarkt vormt, los van watervoorziening. Dit standpunt wordt gedeeld door Partijen en bevestigd door het marktonderzoek, waaruit blijkt dat zowel gemeenten, middenveldorganisaties als concurrenten duidelijke verschillen aanwijzen op vlak van infrastructuur, regelgeving en technische vereisten.

188. Daarnaast stelt de auditeur vast dat, in lijn met het standpunt van Partijen, op basis van het wettelijk kader en de resultaten van het marktonderzoek er binnen deze markt een verdere afbakening nodig is tussen gemeentelijk en bovengemeentelijk afvalwaterbeheer. Het Waterwetboek maakt immers een expliciet onderscheid in bevoegdheden, en de praktijk toont aan dat De Watergroep en Farys enkel actief zijn op gemeentelijk niveau, terwijl Aquafin het bovengemeentelijk beheer op zich neemt. Deze institutionele scheiding ondersteunt de verdere vernauwing van de relevante markt. Ter beoordeling van de voorliggende transactie worden de marktaandelen van Partijen berekend en geanalyseerd op de markt voor afvalwaterbeheer op gemeentelijk niveau.

VIII.3.2.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

189. Gelet op de hierboven beschreven en geciteerde beslissingspraktijk van de Europese Commissie, het standpunt van de Partijen en het resultaat van het marktonderzoek, volgt het College het oordeel van de auditeur dat de markt van afvalwaterbeheer en de markt van watervoorziening twee afzonderlijke productmarkten vormen. Daarnaast onderschrijft het College het oordeel van de auditeur dat gezien het wettelijk kader en het marktonderzoek de markt voor afvalwaterbeheer verder dient opgedeeld te worden in de markt van gemeentelijk afvalwaterbeheer en de markt van bovengemeentelijk afvalwaterbeheer.

VIII.3.3 Geografische markt

VIII.3.3.a Beslissingspraktijk

190. In haar beslissingspraktijk past de Europese Commissie de afbakening van de geografische markt voor afvalwaterbeheer aan op basis van de specifieke kenmerken van de betrokken lidstaat. Daarbij

¹⁹¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Antwoorden op VOI, vraag 4.

heeft zij geoordeeld dat de markt voor de levering van water en rioleringsdiensten zowel op nationaal als op regionaal niveau kan worden afgebakend.¹⁹²

191. In landen zoals Frankrijk beschouwt de Commissie de geografische markt als nationaal.¹⁹³ Zo stelt zij voor Frankrijk vast dat er nationale regels gelden die uniform worden toegepast voor overheidsopdrachten inzake afvalwaterbeheer die door gemeenten worden uitgeschreven. Bovendien merkt de Commissie op dat de voornaamste dienstverleners over een breed netwerk van filialen verspreid over het hele land beschikken, waardoor zij aan aanbestedingsprocedures over het hele Franse grondgebied kunnen deelnemen.¹⁹⁴ Deze argumentatie werd ook aangehaald om de markt als nationaal af te bakenen in Spanje, Polen en Tsjechië.¹⁹⁵

192. In tegenstelling tot de bovenstaande landen, werd de markt voor (afval)waterbeheer in Duitsland afgebakend op regionaal niveau. Men baseerde zich daarbij op het feit dat de markten voor transport en distributie van water in Duitsland beperkt zijn tot de respectievelijke verzorgingsgebieden van de leveranciers door het bereik van hun waternetwerk en wettelijke beperkingen. Voor de Duitse markt gaat de Commissie ervan uit dat afvalwaterbeheer dus een regionale aangelegenheid is.¹⁹⁶

VIII.3.3.b Standpunt van de aanmeldende partijen¹⁹⁷

193. Partijen zijn, net als bij de markt voor de distributie van leidingwater, van mening dat de markt voor afvalwaterbeheer in Vlaanderen lokaal moet worden afgebakend op het niveau van de gemeente. Elke Vlaamse gemeente beschikt namelijk over de exclusieve bevoegdheid inzake afvalwaterbeheer, waarbij slechts één rioolbeheerder actief mag zijn op het gemeentelijk grondgebied.

194. Volgens Partijen is er binnen een gemeente geen substitutiemogelijkheid voor inwoners of bedrijven, aangezien het economisch niet haalbaar is om een tweede rioleringsnet aan te leggen. Dit monopolie wordt bovendien juridisch verankerd in de statuten van de rioolbeheerders, zoals ook het geval is bij watervoorzieningsbedrijven.

VIII.3.3.c Marktonderzoek

195. Van de vijf andere externe rioolbeheerders die naast De Watergroep en Farys actief zijn in Vlaanderen, geven er vier aan akkoord te zijn met de stelling dat bepaalde activiteiten van watervoorzieningsbedrijven worden gekenmerkt door een natuurlijk monopolie op lokaal niveau - meer bepaald binnen de grenzen van de gemeenten waarin de beheerder actief is.¹⁹⁸ Aan Fluvius werd de vraag over de geografische afbakening niet expliciet gesteld, maar ook deze onderneming vertrekt in haar antwoord van de veronderstelling dat het verzorgingsgebied en de invulling van de saneringsverplichting wijzen op een lokale, gemeentelijke organisatie van de relevante markt.¹⁹⁹

196. Pidpa stelt dat zowel de markt voor waterbeheer als de markt voor afvalwaterbeheer “op gemeentelijk niveau als lokaal van aard” moeten worden beschouwd, omdat het gaat om “markten van

¹⁹² EC 5 augustus 2009, nr. M.5461, Lyonnaise des Eaux/Sociétés de distribution d’eau et d’assainissement, randnr. 17.

¹⁹³ EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia/Suez, randnrs. 75, 204 en 222.

¹⁹⁴ *Ibid.*, randnrs. 73-74.

¹⁹⁵ *Ibid.*, randnrs. 175, 202 en 222.

¹⁹⁶ EC 19 oktober 2004, nr. M.3550, Midewa/Stadtwerke Halle/Fernwasser Sachsen-Anhalt, randnr. 10.

¹⁹⁷ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 139-140, pg. 78.

¹⁹⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, Aquaduin, Pidpa, Antwoorden op VOI, vraag 7.a.; Water-link, antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 7.a.; Water-Link gaat niet volledig akkoord met de geografische marktafbakening van partijen met betrekking tot de waterdistributie aan niet-huishoudelijke grootverbruikers, aangezien waterbedrijven voor deze categorie verbruikers niet gebonden zijn aan het Waterwetboek en deze dienst bijgevolg over het gehele Belgische grondgebied kunnen aanbieden.

¹⁹⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Fluvius, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 2.a.

*lokale monopolies met als geografische grens de grondgebieden van de gemeenten waarmee samenwerkingsakkoorden zijn afgesloten.*²⁰⁰ Ook Aquaduin bevestigt het lokale karakter, waarbij het verzorgingsgebied samenvalt met *“het grondgebied van onze vennoten.”*²⁰¹

197. Fluvius verduidelijkt dat per gemeente slechts één instantie verantwoordelijk kan zijn voor de invulling van de gemeentelijke saneringsverplichting, zoals bepaald in het BVR Gemeentelijke Saneringsverplichting. Dit bevestigt dat ook in de praktijk het beheer van rioolinfrastructuur plaatsvindt op gemeentelijk niveau, hetzij door de gemeente zelf, hetzij via een erkende rioolbeheerder of via een waterbedrijf dat ook instaat voor de rioolactiviteiten binnen dat grondgebied.²⁰² AGSO Knokke-Heist benadrukt dat het beheer van drinkwaterdistributie en afvalwaterverwerking het gevolg is van een keuze van de lokale overheid, die haar beheersbevoegdheid uitoefent via interne of externe entiteiten.²⁰³

198. Kortom, uit de resultaten blijkt dat de concurrenten van De Watergroep en Farys de markt voor rioolbeheer afbakenen op gemeentelijk niveau. Volgens hen vloeit dit zowel voort uit wettelijke bepalingen als uit de feitelijke organisatie van het rioolbeheer in Vlaanderen.

VIII.3.3.d Beoordeling en conclusie van de auditeur

199. De auditeur sluit zich aan bij de redenering van de Commissie die zich in haar beslissingspraktijk baseert op de specifieke kenmerken van de betrokken lidstaat. Zij is van oordeel dat dit in de Belgische Federale context in lijn ligt met het standpunt van Partijen, wat tevens ondersteund wordt door het marktonderzoek, namelijk dat deze markt lokale monopolies betreft met als geografische grens van het monopolie het grondgebied van de gemeenten waarmee een samenwerkingsakkoord is afgesloten.

200. Door de Vlaamse regelgeving, en in het bijzonder het BVR Gemeentelijke Saneringsverplichting en de bepalingen van het Waterwetboek, beschikken Vlaamse gemeenten exclusief over de bevoegdheid om één rioolbeheerder aan te wijzen binnen hun grondgebied. Deze exclusiviteit sluit daadwerkelijke concurrentie uit en maakt het economisch en juridisch onmogelijk voor meerdere aanbieders om binnen één gemeente actief te zijn. De geografische markt voor afvalwaterbeheer op gemeentelijk niveau in Vlaanderen bestaat daardoor uit wettelijk verankerde lokale monopolies, waarvan de afbakening samenvalt met de grenzen van afzonderlijke gemeenten.

VIII.3.3.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

201. Gelet op de beslissingspraktijk van de Europese Commissie die de afbakening van de geografische markt voor afvalwaterbeheer aanpast op basis van de specifieke kenmerken van de betrokken lidstaat, de Belgische Federale context en de toepasselijke Vlaamse regelgeving inzake rioolbeheer, in lijn met het standpunt van de Partijen en het marktonderzoek, onderschrijft het College het oordeel van de auditeur dat de geografische markt voor afvalwaterbeheer bepaald wordt door lokale monopolies met als geografische grens het grondgebied van de gemeenten waarmee het samenwerkingsakkoord is gesloten.

²⁰⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 7.a.

²⁰¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 7.a.

²⁰² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Fluvius, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 2.a.

²⁰³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 2020129 Antwoord op VOI, vraag 7.a.

VIII.4 Industrieel waterbeheer

202. Industriële grootverbruikers hebben nood aan grote hoeveelheden proceswater van een bepaalde kwaliteit die ze kunnen gebruiken in hun industriële processen, als deel van het finale product, of als vloeistof nodig voor een goede werking van het productieproces. Hiervoor kunnen zij beroep doen op een afval- of waterbehandelingsinstallatie die inputwater omzet in proceswater van de benodigde kwaliteit. Afhankelijk van de industriële noden van de grootverbruiker en de concrete toepassing van het proceswater, kan het hierbij gaan om verschillende kwaliteitsnoden voor het water zoals bijvoorbeeld drinkwater, gedemineraliseerd water, ultra-puur water, koelwater en/of ander proceswater. Nadat dit water in het productieproces gebruikt is, kan een industriële speler ervoor opteren om dit proceswater te hergebruiken of, na de nodige zuivering, te lozen in het riool dan wel de natuurlijke omgeving.²⁰⁴ Om aan deze vraag voor water en afvalwaterbeheer te voldoen, heeft een industriële grootverbruiker nood aan gespecialiseerde behandelingsinstallaties. Ze kunnen kiezen om dit proces te internaliseren of, indien het bedrijf de *know how* hiertoe mist, dit uit te besteden aan een derde partij zoals bijvoorbeeld Azulatis.²⁰⁵

203. Zoals vermeld onder titel VI – Activiteiten van Partijen, zijn zowel Farys als De Watergroep (via Azulatis) actief in het aanbieden van oplossingen inzake water op maat (“*water as a service*”), met inbegrip van onder andere de levering van de benodigde kennis, realisatie van de waterbehandelingsinstallatie en beheer van de volledige circulaire keten volgens een volledig of gedeeltelijk DBFMO-model (“*design, build, finance, maintain and operate*”).²⁰⁶

204. Partijen geven aan dat de activiteiten met betrekking tot industrieel waterbeheer kunnen worden opgesplitst in (i) de exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties en (ii) de ontwerp-, engineering- en bouwdiensten (hierna ook: “ontwerp en bouw”) van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.²⁰⁷ Deze activiteiten worden in de volgende twee secties nader besproken.

VIII.4.1 De exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties

VIII.4.1.a Productmarkt

i) Beslissingspraktijk

205. De Commissie heeft in het verleden een aparte markt voor de exploitatie en het onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties weerhouden.²⁰⁸

206. Zij identificeert een waardeketen voor industrieel waterbeheer bestaande uit twee stappen: (i) de productie van water volgens het gewenste industriële gebruik (proceswater) en (ii) de inzameling en behandeling van industrieel afvalwater (of industriële effluent). Deze waardeketen kan ook bijhorende activiteiten omvatten zoals het onderhoud van desbetreffende installaties kaderend in een meer globaal contract.²⁰⁹

²⁰⁴ Afvalwater dat in de natuur geloosd wordt na industrieel gebruik moet voldoen aan de lozingsnormen van de Vlaamse Overheid; VMM, Algemeen Watervedkoopreglement, pgs. 106-107 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0017).

²⁰⁵ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 8, pgs. 27-29.

²⁰⁶ *Ibid.*

²⁰⁷ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 84, pg. 61.

²⁰⁸ EC 27 april 2010, nr. M.5724, Suez Environment/Agbar, randnr. 12; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia/Suez, randnrs. 236, 248 en 253.

²⁰⁹ EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia/Suez, randnrs. 236-237.

207. De eerste fase van de waardeketen kan worden uitgevoerd door (i) het onttrekken van ruw water uit de natuurlijke omgeving, (ii) door het onttrekken van drinkwater uit het gemeentelijk netwerk of, (iii) door het recyclen van industrieel afvalwater van zichzelf of van een derde partij (hergebruikproces). Dit water wordt vervolgens behandeld om te voldoen aan de industriële vereisten van de klant op zowel kwalitatief (vereiste zuiverheidsgraad) als kwantitatief vlak.²¹⁰

208. De tweede fase van de cyclus is de behandeling van het industrieel afvalwater nadat het is gebruikt door de klant, zodat het (i) hergebruikt kan worden dan wel (ii) geloosd kan worden in de natuurlijke omgeving of het gemeentelijk rioleringsstelsel.²¹¹ De Commissie overwoog daarom binnen de markt voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties een mogelijk verder onderscheid tussen waterbehandelingsinstallaties enerzijds en afvalwaterbehandelingsinstallaties anderzijds, zonder hiertoe een beslissing te nemen.²¹²

209. In haar meest recente beslissing onderzocht de Commissie een verder onderscheid binnen de markt volgens de verschillende industrieën van de klanten, zonder dit onderscheid te weerhouden.²¹³

210. Ook de ADLC overweegt een markt voor exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties, zonder hierover tot een finaal oordeel te komen.²¹⁴

211. De BMA heeft zich in haar beslissingspraktijk nog niet eerder uitgesproken over het al dan niet bestaan van een markt voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

ii) Standpunt van de aanmeldende partijen²¹⁵

212. Partijen stellen dat de markt voor industrieel waterbeheer verder kan worden opgesplitst in (i) exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties en (ii) ontwerp-, engineering- en bouwdiensten met betrekking tot water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.²¹⁶

213. Partijen zijn van mening dat er geen noodzaak is voor een verdere opdeling van de markt op basis van de aard van de installatie (water- of afvalwaterbehandeling), gezien de nauwe band tussen beide installatietypes. [VERTROUWELIJK].

214. Partijen menen dat er een significante verwevenheid bestaat tussen waterbehandelingsinstallaties en afvalwaterbehandelingsinstallaties bij de industriële klanten van Azulatis, en verwijzen hierbij in de eerste plaats naar het bestaan van een onlosmakelijk verband tussen waterbehandeling en afvalwaterbehandeling in het geval van hergebruik van effluent (gezuiverd afvalwater). [VERTROUWELIJK]. Ten tweede melden zij dat afvalwater, binnen de context van industrieel waterbeheer, enkel ontstaat wanneer proceswater wordt geproduceerd door een waterbehandelingsinstallatie en nadien wordt verbruikt in het bekomen van het eindproduct. Verder wijzen zij erop dat de samenstelling van proceswater, die afhankelijk is van de gekozen ruwwaterbronnen en de waterbehandeling op maat, een invloed heeft op de vuilvracht die door de

²¹⁰ *Ibid.*, randnr. 238.

²¹¹ *Ibid.*, randnr. 239.

²¹² EC 27 april 2010, nr. M.5724, Suez Environment/Agbar, randnr. 16; EC 28 oktober 2010, nr. M.5934, Veolia Water UK and Veolia VODA/Subsidiaries of united utilities group, randnrs. 27, 33-34; EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia/Suez, randnr. 249.

²¹³ EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia/Suez, randnr. 250.

²¹⁴ ADCL 14 november 2022, nr. 22-DCC-216, relative à la prise de contrôle exclusif d'actifs détenus par Veolia par la société Séché Environnement, randnrs. 16-17.

²¹⁵ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 143, pg. 79.

²¹⁶ *Ibid.*, randnr. 87, pg. 62.

afvalwaterbehandelingsinstallatie dient te worden behandeld. Ten slotte stellen Partijen dat de stabiliteit en de lozingsnormen van de afvalwaterbehandeling in grote mate mee bepalen welke waterbehandeling geschikt is en aan welk tempo deze waterbehandeling moet worden bedreven.

iii) Marktonderzoek

215. Het merendeel van de concurrenten geeft aan het eens te zijn met een opsplitsing van de markt voor waterbeheer in exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties enerzijds en ontwerp en bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties anderzijds. Een uitzondering hierop betreffen Ekopak en Pantarein.²¹⁷

216. Ekopak geeft aan geen exploitatie te voorzien voor (afval-)waterbehandelingsinstallaties die het niet zelf gebouwd heeft, terwijl het aangeeft dat er andere bedrijven zijn die wel de exploitatie doen zonder de engineering voor zich genomen te hebben.²¹⁸ Pantarein geeft aan dat het volgens hen logisch is dat wanneer er een installatie wordt gebouwd, er nadien ook geheel of gedeeltelijk mee wordt ingestaan voor de operations.²¹⁹ Pantarein bevestigt echter wel dat zij ook de exploitatie en het onderhoud uitvoeren van installaties die gebouwd worden door concurrenten.²²⁰

217. Het merendeel van de respondenten van het marktonderzoek is aldus van oordeel dat exploitatie en onderhoud van (afval)waterbehandelingsinstallaties een aparte productmarkt betreft. Respondenten wijzen hierbij op de noodzaak voor een quasi permanente lokale aanwezigheid voor de exploitatie en het onderhoud²²¹ evenals het feit dat de exploitatie en het onderhoud van installaties ook apart aangeboden kan worden wanneer de waterbehandelingsinstallatie door een concurrerend bedrijf wordt geïnstalleerd.²²² Hoewel enkele respondenten aangeven dat het mogelijk is om een geheel van diensten aan te bieden via een DBFMO-model, kunnen exploitatie en onderhoud van (afval)waterbehandelingsinstallaties ook steeds apart worden aangeboden.²²³

218. Met betrekking tot het mogelijke onderscheid tussen de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties zijn de respondenten van het marktonderzoek het erover eens dat dit historisch gezien twee afzonderlijke markten waren.²²⁴ Echter stellen de meeste onder hen dat dit onderscheid aan het vervagen is door de toenemende mate waarin water hergebruikt wordt, waardoor het verschil niet altijd duidelijk of relevant is.²²⁵ Ook de middenveldorganisatie Watercircle²²⁶ geeft aan dat het historisch verschillende marktsegmenten betreft, maar dat beiden naar elkaar

²¹⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Antwoorden op VOI, vraag 3 en 4 en Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241217 Getekend PV.

²¹⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241217 Getekend PV, pg. 2.

²¹⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 3.

²²⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20241211 Getekend PV, pg. 3.

²²¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241115 Antwoord op VOI, vraag 5 en Concurrenten, Anoniem, 20241112 PV getekend, pg. 2.

²²² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Waterleau, 20250522 Getekend PV, pg. 3; Pantarein, 20241211 Getekend PV, pg. 3 en Concurrenten, Aquafin, 20240805 Antwoord op VOI, vraag 6.

²²³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Trevi, 20241105 Getekend PV, pg. 5 en Waterleau, 20250522 Getekend PV, pg. 3.

²²⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Waterleau, 20250522 Getekend PV, pg. 2; Waterlink, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 4; Aquafin, 20240805 Antwoord op VOI, vraag 4 en Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 4.

²²⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 4; Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 4 en Aquafin, 20240805 Antwoord op VOI, vraag 4.

²²⁶ Organisatie Watercircle is het Vlaams Netwerk Watertechnologie en biedt een platform voor netwerking, visibiliteit, samenwerking en innovatie aan watertechnologiebedrijven in Vlaanderen (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0018).

toegroeien.²²⁷ Bovendien blijkt uit het marktonderzoek dat de meeste spelers die actief zijn in de exploitatie en het onderhoud van waterbehandelingsinstallaties eveneens actief zijn in de exploitatie en het onderhoud van afvalwaterbehandelingsinstallaties.²²⁸

iv) Beoordeling en conclusie van de auditeur

219. De auditeur is van oordeel dat er binnen industrieel waterbeheer een aparte productmarkt gedefinieerd kan worden voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

220. Hieronder zal de auditeur een beoordeling geven over de vraag of de exacte definiëring van de markt voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties nodig is voor de beoordeling van voorliggende concentratie. In de beoordeling onder titel VIII.4.2.aiv) zal dezelfde vraag moeten worden beantwoord met betrekking tot ontwerp-, engineering- en bouwdiensten van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. De redenering die hieronder wordt gemaakt kan aldus worden doorgetrokken naar het onderdeel over ontwerp en bouw.

221. Om te beoordelen of afvalwater- en waterbehandelingsinstallaties tot éénzelfde productmarkt behoren, moet onder meer worden onderzocht of er sprake is van vraagsubstitutie tussen beiden.²²⁹ Beide installaties worden voor verschillende doelen gebruikt en daarom zou het niet haalbaar zijn om de ene installatie te substitueren met de andere. Desalniettemin bestaan veel waterbeheerinstallaties uit een combinatie van zowel water als afvalwaterbehandelingsinstallaties.

222. Naast vraagsubstitutie kan ook aanbods substitutie relevant zijn voor de marktafbakening, bijvoorbeeld wanneer aanbieders dezelfde activa en/of procedés kunnen gebruiken voor de productie van verwante producten die in hoofde van afnemers niet noodzakelijk substituten vormen. Toegepast op voorliggende concentratie, lijkt vooreerst aanbods substitutie tussen de exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties plausibel. De meeste respondenten bij het marktonderzoek gaven immers aan beide activiteiten te verzorgen²³⁰ en er is een algemene trend merkbaar naar het aanbieden van beide diensten.²³¹ De prijs voor beide diensten is gelijkaardig, met als verschil dat voor het lozen van afvalwater een meerprijs dient te worden betaald, alsook een vergunning moet worden bekomen.²³² Daarnaast zijn er slechts lage hinderpalen en kosten verbonden aan de uitbreiding van het aanbod, hetgeen aanleiding vormt voor het bestaan van aanbods substitutie.²³³ Hoewel er sprake is van verschillende zuiveringstechnologieën²³⁴ worden deze kosten gedragen door de klant. De belangrijkste hinderpaal vormt het opleiden van menselijk kapitaal.

223. De auditeur verwijst naar de Bekendmaking van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht van de Unie waarin gesteld wordt dat er geen

²²⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241217 Getekend PV, pg. 2.

²²⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Trevi, 20241105 Getekend PV, pg. 5.

²²⁹ Zie Bekendmaking van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht van de Unie, P.E.U., 8 februari 2024, randnr. 25.

²³⁰ Zie *supra* titel VIII.4.1.iii) De exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties – Marktonderzoek.

²³¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 4; Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 4; Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquafin, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 4.

²³² Voor meer informatie omtrent prijzen, zie titel VII.2 – Regulering van het gemeentelijk waterbeheer; VMM, Algemeen Waterverkoopreglement, pgs. 106-107 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0017).

²³³ Zie Bekendmaking van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht van de Unie, P.E.U., 8 februari 2024, randnr. 61.

²³⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Anoniem, 20241112 PV getekend, pg. 3.

definitieve conclusie moet worden genomen over de precieze omvang van de markt als de uitkomst van de beoordeling niet zou veranderen in verschillende plausibele marktafbakeringen. Zo kan de marktafbakening opengelaten worden in gevallen waarin ernstige twijfel rijst voor één van meerdere plausibele relevante markten, maar waarin de betrokken ondernemingen toezeggingen doen waardoor de concentratie met de interne markt verenigbaar kan worden verklaard.²³⁵

224. Steunend op het voorgaande is het dus niet noodzakelijk om een definitieve conclusie te maken over het al dan niet bestaan van aparte markten voor de exploitatie en het onderhoud van enerzijds waterbehandelingsinstallaties en anderzijds afvalwaterbehandelingsinstallaties. De auditeur stelt immers vast dat er ten minste op de markt voor exploitatie en onderhoud van waterbehandelingsinstallaties ernstige twijfels bestaan omtrent de toelaatbaarheid van de voorgenomen concentratie. Gezien de aangeboden verbintenissen²³⁶ afdoende zijn bevonden, is het niet langer doorslaggevend of afvalwaterbehandelingsinstallaties ook onder deze markt vallen dan wel een afzonderlijke relevante markt vormen.

225. De auditeur is aldus van oordeel dat de exacte definiëring van de productmarkt voor exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties kan worden opengelaten aangezien er ernstige twijfels bestaan omtrent de toelaatbaarheid van de voorgenomen concentratie, ongeacht hoe de relevante productmarkt exact wordt gedefinieerd. Ter beoordeling van de voorliggende transactie worden de marktaandelen van Partijen berekend en geanalyseerd zowel voor de activiteiten met betrekking tot water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties samen als gesplitst naar type installatie.

v) Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

226. Het College onderschrijft de conclusie van de auditeur dat er een binnen het industrieel waterbeheer een aparte productmarkt kan gedefinieerd worden voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

227. Het College deelt verder het oordeel van de auditeur dat een definitieve conclusie over het al dan niet bestaan van aparte markten voor de exploitatie en het onderhoud van enerzijds waterbehandelingsinstallaties en anderzijds afvalwaterbehandelingsinstallaties niet noodzakelijk is, aangezien de ernstige twijfels op de mogelijke markt voor de exploitatie en onderhoud van waterbehandelingsinstallaties wordt weggenomen door de aangeboden verbintenissen . Aldus kan de concentratie toelaatbaar worden verklaard, ongeacht de marktdefinitie.

VIII.4.1.b Geografische markt

i) Beslissingspraktijk

228. De geografische marktafbakening onderging een evolutie in de beslissingspraktijk van de Commissie. In een oudere beslissing werd de geografische markt voor exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties opengelaten.²³⁷ Vervolgens werd er in twee beslissingen een minstens nationale omvang door de Commissie overwogen, zonder zich hier definitief over uit te

²³⁵ Zie Bekendmaking van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht van de Unie, P.E.U., 8 februari 2024, randnr. 20 en voetnoot 38.

²³⁶ Zie *infra* titel XI. – Verbintenissen.

²³⁷ EC 20 augustus 1999, nr. M.1631, Suez Lyonnaise/Nalco, randnr. 35.

spreken.²³⁸ Tenslotte, in haar meest recente beslissing, *Veolia/Suez*, definieert de Commissie de markt voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties als nationaal.²³⁹

229. De Commissie argumenteert dat de exploitatie en het onderhoud van (afval)waterbehandelingsinstallaties continue interventies nodig heeft van lokale teams. Dit geldt zowel voor contracten met betrekking tot water- als afvalwaterbehandelingsinstallaties.²⁴⁰ Vanwege het belang om tijdig te kunnen reageren, de taal machtig te zijn en bekend te zijn met nationale standaarden concludeert de Commissie aldus dat de markt voor de exploitatie en het onderhoud van (afval)waterbehandelingsinstallaties nationaal is.²⁴¹

230. De ADLC overweegt in haar beslissing eveneens een nationale markt, maar laat de exacte geografische definitie open.²⁴²

ii) Standpunt van de aanmeldende partijen²⁴³

231. Partijen verwijzen naar de beslissingspraktijk van de Commissie en stellen dat de markt voor de exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties een nationale dimensie heeft, zowel in het geval de BMA zou oordelen tot één gezamenlijke markt dan wel tot twee afzonderlijke productmarkten onderscheiden naargelang het type installatie.

iii) Marktonderzoek

232. Het marktonderzoek bevestigt een nationale omvang van de markt voor de exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. De meerderheid van de concurrenten geven aan niet of uiterst beperkt actief te zijn in exploitatie en onderhoud in het buitenland.²⁴⁴ Daarnaast geven de meeste concurrenten aan dat er geen of weinig buitenlandse spelers actief zijn op de markt voor exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties in België, althans niet zonder de aanwezigheid van een Belgisch filiaal.²⁴⁵ Eén concurrent antwoordde: *“Als het terug enkel over exploitatie gaat dan zullen er niet veel buitenlandse spelers actief zijn (of toch niet spelers die geen Belgische zetel hebben [...]).”*²⁴⁶ Een andere concurrent stelde dan weer dat er meerdere buitenlandse spelers actief zouden zijn *“al dan niet via Belgische filialen”*.²⁴⁷

iv) Beoordeling en conclusie van de auditeur

233. Ongeacht de vraag of er een onderscheid dient gemaakt te worden tussen water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties, ziet de auditeur geen redenen om af te wijken van de bestaande beslissingspraktijk.

²³⁸ EC 27 april 2010, nr. M.5724, *Suez Environment/Agbar*, randnr. 23; EC 28 oktober 2010, nr. M.5934, *Veolia Water UK and Veolia VODA/Subsidiaries of united utilities group*, randnr. 39.

²³⁹ EC 14 december 2021, nr. M.9969, *Veolia/Suez*, randnr. 265.

²⁴⁰ *Ibid.*, randnrs. 259-263.

²⁴¹ *Ibid.*, randnrs. 259, 260 en 263.

²⁴² ADCL 14 november 2022, nr. 22-DCC-216, relative à la prise de contrôle exclusif d'actifs détenus par Veolia par la société Sèche Environnement, randnrs. 18-19.

²⁴³ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 145-147, pgs. 80-81.

²⁴⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 3.d.; Concurrenten, Aquafin, 20240805 Antwoord op VOI, vraag 3.c.; Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 3.c.

²⁴⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 3.c.; Concurrenten, Veolia, 20240730 Antwoord op VOI, vraag 3.c.; Concurrenten, Aquafin, 20240805 Antwoord op VOI, vraag 3.c.; Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 3.c.

²⁴⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 4.

²⁴⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquafin, 20240805 Antwoord op VOI, vraag 4.

234. Hoewel de auditeur erkent dat er concurrentiedruk kan ontstaan van ondernemingen gesitueerd in de buurlanden van België, al dan niet met filialen gevestigd in België, zijn er minstens enkele belangrijke hinderpalen aanwezig op de nationale afzetmarkt die ervoor zorgen dat de mededingingsvoorwaarden binnen en buiten België merkbaar verschillen. Zo is er mogelijk een taalbarrière, enerzijds in de zin dat afnemers de voorkeur hebben om in hun eigen taal bediend te worden en anderzijds in de zin van lokale wet- en regelgeving.²⁴⁸ Daarnaast zijn aanbieders op de Belgische markt onderhevig aan het verkrijgen van administratieve toestemmingen zoals vergunningen.²⁴⁹

235. De auditeur concludeert dat de markt voor de exploitatie en het onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties als nationaal beschouwd dient te worden. Ter beoordeling van de voorliggende transactie worden de marktaandelen van Partijen berekend en geanalyseerd op nationaal niveau, zowel voor de activiteiten met betrekking tot water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties samen als gesplitst naar type installatie.

v) Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

236. Het College onderschrijft de beoordeling van de auditeur voor de aangegeven redenen dat de markt voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties als nationaal beschouwd dient te worden. Dit strookt ook met het standpunt van de aanmeldende partijen en wordt tevens bevestigd door het gevoerde marktonderzoek.

237. Hoewel het College de algemene conclusie van de auditeur onderschrijft voor wat de nationale omvang van de geografische markt betreft, weerhoudt zij de mogelijke taalbarrière niet als reden voor de geografische afbakening van deze productmarkt (het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties), in tegenstelling tot de auditeur. De aangehaalde Bekendmaking van de Commissie heeft betrekking op specifieke producten of merken, waar taal of nationale of regionale voorkeuren van belang zijn en het industrieel waterbeheer lijkt daar niet onder te vallen.²⁵⁰ Daarenboven blijkt deze taalbarrière niet uit het marktonderzoek.

VIII.4.2 De ontwerp-, engineering- en bouwdiensten van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties

VIII.4.2.a Productmarkt

i) Beslissingspraktijk

238. De ontwerp-, engineering- en bouwdiensten met betrekking tot water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties maken deel uit van het constructieproces van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties voor industriële klanten. Zoals vermeld hebben deze klanten nood aan gezuiverd water dat kan worden aangewend in hun industriële processen, als deel van het eindproduct of als hulpmiddel in het proces. Daarnaast heeft de industrie nood aan installaties die het gebruikte water kunnen zuiveren alvorens het te lozen.²⁵¹ De Commissie definieert in Vivendi/US Filter deze installaties als 'geschikt voor de levering van de gevraagde kwaliteit en hoeveelheid water

²⁴⁸ Zie Bekendmaking van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht van de Unie, P.E.U., 8 februari 2024, randnrs. 67 en 70.

²⁴⁹ Zie *supra* titel VII.2 – Regulering van het gemeentelijk waterbeheer voor een uiteenzetting van de toepasselijke wet- en regelgeving.

²⁵⁰ Zie voetnoot 248.

²⁵¹ EC 29 april 1999, nr. IV/M1514, Vivendi/US Filter, randnr. 9.

overeenkomstig met de specificaties van de klant voor de provisie van proceswater, drinkbaar water of de behandeling van afvalwater.²⁵²

239. Het constructieproces van desbetreffende water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties start bij het vaststellen van de industriële waternoden van de klant. Vervolgens wordt aan de hand van specifiek vastgestelde vereisten het passende type installatie gekozen. Om de installatie te verwezenlijken worden tenslotte ontwerp-, engineering- en bouwdiensten gerealiseerd waarbij al dan niet beroep wordt gedaan op onderaannemers uit de markt.²⁵³

240. De Commissie en de Franse mededingingsautoriteit definieerden in het verleden reeds een markt voor ontwerp-, engineering- en bouwdiensten van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.²⁵⁴

241. Eerder werd door de Commissie in de zaak *Veolia Water UK and Veolia Voda/Subsidiaries of United Utilities Group* een markt voor ontwerp en bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties overwogen, zonder hierover een definitieve beslissing met betrekking tot de productmarkt te nemen.²⁵⁵ Het marktonderzoek in deze zaak toonde aan dat het merendeel van de respondenten van mening zijn dat ontwerp- en bouwdiensten gesplitst dienen te worden van exploitatie- en onderhoudsdiensten. Dit doordat deze laatste van cyclische aard zijn terwijl ontwerp- en bouwdiensten op een projectbasis gebeuren. Daarbij zijn de vaardigheden voor het uitvoeren van beide diensten verschillend, waarbij onderhoud arbeidsintensief is en lokale aanwezigheid vraagt en ontwerp en bouw gespecialiseerde kennis vereist dewelke vanop afstand kan worden verleend.²⁵⁶ Ook de resultaten van het marktonderzoek in de zaak *Suez Environnement/Agbar* sluiten bij deze redenering aan. Zonder tot een finaal oordeel te komen over de marktafbakening, leidt de Commissie uit het marktonderzoek af dat exploitatie en onderhoudsdiensten cyclisch van aard zijn, terwijl ontwerp-, engineering en bouwdiensten op een *project-by-project*-basis worden uitgevoerd. Verder worden exploitatie- en onderhoudsdiensten beschreven als arbeidsintensiever en vereisen ze lokale aanwezigheid, terwijl ontwerp- en bouwdiensten hoogwaardige professionele vaardigheden vereisen die ook van op afstand kunnen worden geleverd.²⁵⁷

242. Tot slot kan er uit de beslissingspraktijk niet worden afgeleid of er binnen de ontwerp-, engineering- en bouwdiensten een verder onderscheid dient te worden gemaakt naargelang dergelijke diensten worden uitgevoerd met betrekking tot waterbehandelingsinstallaties dan wel met betrekking tot afvalwaterbehandelingsinstallaties. De Commissie overwoog immers in het verleden in een aantal beslissingen een verdere opsplitsing, maar laat de marktafbakening met betrekking tot water versus afvalwater uiteindelijk consequent open.²⁵⁸

²⁵² EC 29 april 1999, nr. IV/M1514, Vivendi/US Filter, randnr. 8.

²⁵³ Zie Aanmeldingsformulier randnr. 8, pgs. 27-29.

²⁵⁴ EC 14 december 2021, nr. M.9969, Veolia/Suez, randnrs. 121 en 248; ADLC, 14 november 2022, nr. 22-DCC-216, Veolia/la société Sécché Environnement, randnr. 20.

²⁵⁵ EC 28 oktober 2010, nr. M.5934, Veolia Water UK and Veolia Voda/Subsidiaries of United Utilities Group, randnrs. 16 en 18.

²⁵⁶ EC 27 april 2010, nr. M.5724, Suez Environment/Agbar, randnr. 14.

²⁵⁷ *Ibid.*, randnr. 14.

²⁵⁸ EC 29 april 1999, nr. M.1514, Vivendi/US Filter, randnr. 10; EC 28 oktober 2010, nr. M.5934, Veolia Water UK and Veolia Voda/Subsidiaries of United Utilities Group, randnrs. 32 en 33.

ii) Standpunt van de aanmeldende partijen²⁵⁹

243. Partijen zijn van mening dat de markt voor de ontwerp-, engineering- en bouwdiensten van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties onderscheiden moet worden van de markt voor de exploitatie en het onderhoud van desbetreffende installaties.²⁶⁰ Partijen verwijzen hierbij voornamelijk naar de zaak *Veolia Water UK and Veolia Voda/Subsidiaries of United Utilities Group* en stellen dat exploitatie- en onderhoudsdiensten cyclisch van aard zijn, terwijl ontwerp-, engineering-, en bouwdiensten op een project-by-project-basis worden uitgevoerd. Daarbij vereisen exploitatie- en onderhoudsdiensten lokale aanwezigheid, terwijl ontwerp- en bouwdiensten vanop afstand kunnen worden geleverd.²⁶¹

244. [VERTROUWELIJK].²⁶²

245. Partijen zijn van oordeel dat een verdere opsplitsing naargelang de ontwerp-, engineering en bouwdiensten betrekking hebben op water- dan wel op afvalwaterbehandelingsinstallaties niet nodig is. Zij menen immers dat de meeste relevante marktspelers er vanuit commercieel oogpunt voor opteren om beide soorten installaties aan te bieden in een integraal systeem.

246. Daarnaast zijn Partijen eveneens van mening dat een verdere opsplitsing in de drie verschillende deelactiviteiten van ontwerp- engineering, en bouwdiensten ook niet aan de orde is. Partijen schatten immers in dat de meerderheid van de relevante concurrenten actief zijn op alle deelactiviteiten.²⁶³

iii) Marktonderzoek

247. Het merendeel van de concurrenten geeft aan het eens te zijn met een opsplitsing van de markt voor waterbeheer in exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties enerzijds en ontwerp en bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties anderzijds. Slechts twee concurrenten geven aan het niet eens te zijn met deze opdeling, zoals vermeld in het marktonderzoek van de exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.²⁶⁴

248. Het merendeel van de respondenten van het marktonderzoek is aldus van oordeel dat ontwerp en bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties een aparte productmarkt betreft. Hoewel twee respondenten aangeven dat het mogelijk is om een geheel van diensten aan te bieden onder een DBFMO-model, kunnen ontwerp, engineering- en bouwdiensten van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties ook steeds apart worden aangeboden.²⁶⁵

249. Hoewel enkele respondenten aangeven dat er studie bureaus zijn die enkel ontwerp- of engineeringdiensten verzorgen en dat er aannemers bestaan die louter bouwdiensten aanbieden, heeft het marktonderzoek uitgewezen dat een verdere opdeling binnen ontwerp-, engineering- en bouwdiensten niet aangewezen is.²⁶⁶ Vier van de vijf respondenten geven in het antwoord op het verzoek om inlichtingen immers aan dat ze een verdere opdeling niet nodig achten.²⁶⁷ Water-link geeft bijvoorbeeld aan dat de deelactiviteiten ontwerp, engineering en bouwdiensten eerder verbonden zijn

²⁵⁹ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 149-153, pgs. 82-84.

²⁶⁰ *Ibid.*, randnr. 87, pg. 62.

²⁶¹ EC 28 oktober 2010, nr. M.5934, *Veolia Water UK and Veolia Voda/Subsidiaries of United Utilities Group*, randnr. 14.

²⁶² Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 8, pgs. 27-29.

²⁶³ *Ibid.*, randnr. 349, pg. 188.

²⁶⁴ *Infra* - titel VIII.4.1.iii).

²⁶⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Trevi, 20241105 Getekend PV, pg. 5; Concurrenten, Waterleau, 20250522 Getekend PV, pg. 3.

²⁶⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Veolia, 20240730 Antwoord op VOI, vraag 5.b.; Concurrenten, Waterlink, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 5.b.

²⁶⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Antwoorden op VOI, vraag 4 en 5.

en meestal gezamenlijk worden aangeboden door geïntegreerde bedrijven of consortia.²⁶⁸ Tenslotte blijkt ook uit interne documentatie van Partijen dat van de 25 DBFMO leden van Watercircle, slechts één lid uitsluitend bouwdiensten aanbiedt, één lid uitsluitend *design*-diensten aanbiedt en één lid geen van beiden aanbiedt. De overige 22 leden verzorgen zowel ontwerp- als bouwdiensten.²⁶⁹

250. Met betrekking tot de vraag of er een opdeling nodig is tussen de ontwerp en bouw van waterbehandelingsinstallaties enerzijds en ontwerp en bouw van afvalwaterbehandelingsinstallaties anderzijds, geeft het marktonderzoek geen eenduidig beeld. Twee concurrenten stellen dat het onderscheid nodig is,²⁷⁰ daarnaast stelt er één dat er geen onderscheid nodig is²⁷¹ en lichten drie concurrenten toe dat beide activiteiten verbonden zijn, enerzijds omdat er overlap is in technologie, en anderzijds omdat de beide doorheen de tijd naar elkaar toe zijn gegroeid.²⁷²

iv) Beoordeling en conclusie van de auditeur

251. De auditeur is van oordeel dat er binnen het industrieel waterbeheer een aparte productmarkt gedefinieerd kan worden voor de ontwerp-, engineering- en bouwdiensten van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. De auditeur acht een verdere opdeling binnen deze drie diensten niet noodzakelijk, gelet op het marktonderzoek en de interne documentatie.

252. Zoals reeds vermeld in de beoordeling van de auditeur onder titel VIII.4.1.aiv) voor de exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties, is dezelfde redenering naar analogie toepasbaar op de afbakening van de productmarkt voor ontwerp en bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

253. Steunend op randnummers 220220221 tot 224 en met 224225 is het dus niet noodzakelijk om een definitieve conclusie te maken over het al dan niet bestaan van aparte markten voor ontwerp en bouw van enerzijds waterbehandelingsinstallaties en anderzijds afvalwaterbehandelingsinstallaties. De auditeur stelt immers vast dat er ten minste op de markt voor ontwerp en bouw van waterbehandelingsinstallaties ernstige twijfels bestaan omtrent de toelaatbaarheid van de voorgenomen concentratie. Gezien de aangeboden verbintenissen²⁷³ afdoende zijn bevonden, is het niet langer doorslaggevend of afvalwaterbehandelingsinstallaties ook onder deze markt vallen dan wel een afzonderlijke relevante markt vormen.

254. De auditeur is aldus van oordeel dat de exacte definiëring van de productmarkt voor ontwerp en bouw van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties kan worden opengelaten aangezien er ernstige twijfels bestaan omtrent de toelaatbaarheid van de voorgenomen concentratie, ongeacht hoe de relevante productmarkt exact wordt gedefinieerd.

v) Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

255. Het College onderschrijft het oordeel van de auditeur dat er binnen het industrieel waterbeheer een aparte productmarkt gedefinieerd kan worden voor het ontwerp-, engineering-, en bouwdiensten

²⁶⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 5.b.

²⁶⁹ Zie Bijlage 1.1.undecies.11 'De Watergroep - Investeringsmemorandum dd. 21 juni 2022' bij het Aanmeldingsformulier, pg. 14.

²⁷⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquafin, 20240805 Antwoord op VOI, vraag 5.a; Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Veolia, 20240730 Antwoord op VOI, vraag 5.a.

²⁷¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Evides, 20240725 Antwoord op VOI, vraag 5.a.

²⁷² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 5.a.; Concurrenten, Water-link, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 5.a; Concurrenten, Trevi, 20241105 Getekend PV, pg. 3.

²⁷³ Zie *infra* titel XI - Verbintenissen.

van water- en afvalwaterbehandeling. Het College deelt het oordeel van de auditeur dat een verdere opdeling van deze diensten niet nodig is om de door haar aangehaalde redenen.

VIII.4.2.b Geografische markt

i) Beslissingspraktijk

256. In twee oudere beslissingen overwoog de Commissie een EER-wijde markt, maar werd de precieze geografische afbakening finaal opengelaten.²⁷⁴ De overweging om de geografische markt Europees af te bakenen, is gesteund op het ontbreken van noemenswaardige handelsbelemmeringen binnen de EER-markt voor desbetreffende diensten, homogene regelgeving en het bestaan van grensoverschrijdende verkopen tussen lidstaten, alsook de mogelijkheid tot grensoverschrijdende aanbestedingen.²⁷⁵

257. In haar meest recente beslissing hieromtrent, *Veolia/Suez*, besliste de Commissie om de geografische markt als nationaal af te bakenen²⁷⁶ nadat reeds in de zaak *Veolia Water UK and Veolia Voda/Subsidiaries of United Utilities Group* door de Commissie een nationale dimensie werd overwogen, rekening houdend met standaarden die verschillen per lidstaat en de noodzaak om bekendheid te verwerven op een nationaal niveau.²⁷⁷

ii) Standpunt van de aanmeldende partijen²⁷⁸

258. Partijen verwijzen naar de beslissingspraktijk van de Commissie waarbij een EER-wijde geografische afbakening werd overwogen. Op vraag van het onderzoeksteam wordt echter ook een nationale marktabakening aangeleverd in het aanmeldingsformulier. Partijen besluiten dat de voorgenomen concentratie geen mededingingsrechtelijke bezwaren doet rijzen op eender welke geografische afbakening, ten gevolge waarvan ze stellen dat de precieze geografische marktdefiniëring kan worden opengelaten.

iii) Marktonderzoek

259. Het marktonderzoek wijst op een eerder nationale marktomvang, hoewel er ook enkele buitenlandse spelers aanwezig zijn binnen België en sommige respondenten ook buitenlandse klanten bedienen.²⁷⁹

260. De middenveldorganisatie Watercircle stelt dat er veel expertise is geconcentreerd in Vlaanderen waarbij Vlaamse bedrijven de markt in handen hebben.²⁸⁰ De meeste respondenten van het marktonderzoek geven aan dat buitenlandse spelers slechts in beperkte mate actief zijn binnen

²⁷⁴ EC 29 april 1999, nr. IV/M1514, *Vivendi/US Filter*, randnrs. 14-15; EC 27 april 2010, nr. M.5724, *Suez Environnement/Agbar*, randnrs. 30 en 32.

²⁷⁵ *Ibid.*, randnrs. 14-15; EC 27 april 2010, nr. M.5724, *Suez Environnement/Agbar*, randnr. 30.

²⁷⁶ EC 14 december 2021, nr. M.9969, *Veolia/Suez*, randnr. 137.

²⁷⁷ EC 28 oktober 2010, nr. M.5934, *Veolia Water UK and Veolia Voda / Subsidiaries of United Utilities Group*, randnrs. 42-44; EC 14 december 2021, nr. M.9969, *Veolia/Suez*, randnr. 131.

²⁷⁸ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 154-155, pg. 84.

²⁷⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Antwoorden op VOI, vraag 4.d. en 4.e..

²⁸⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241217 Getekend PV, pg. 5.

België.²⁸¹ Ook geven de meesten aan een (grotendeels) nationaal klantenbestand te verzorgen.²⁸² Daarnaast geven enkele respondenten aan dat het voor buitenlandse bedrijven moeilijker is om de Belgische markt te betreden door de Belgische technologie, moeilijke voorwaarden in contracten en bepaalde economische factoren,²⁸³ zoals bijvoorbeeld het verplicht gebruiken van erkende aannemers.²⁸⁴ Eén van de respondenten geeft wel aan sterk export-gedreven te zijn, maar vult daarbij aan dat haar concurrenten zich minder focussen op export.²⁸⁵

iv) Beoordeling en conclusie van de auditeur

261. De auditeur concludeert dat er geen aanwijzingen zijn om af te wijken van de bestaande beslissingspraktijk waarbij de Commissie een nationale marktafbakening overweegt zonder hierover te concluderen. Met het oog op de voorliggende transactie besluit de auditeur om de exacte geografische marktafbakening van de markt voor ontwerp-, engineering- en bouwdiensten met betrekking tot water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties open te laten.

262. Ter beoordeling van de voorliggende transactie worden de marktaandelen van Partijen berekend en geanalyseerd zowel op EER-niveau als op nationaal niveau.

v) Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

263. Het College onderschrijft de beoordeling van de auditeur dat er, op basis van de beslissingspraktijk van de Commissie, in lijn met het standpunt van de Aanmeldende Partijen en zoals bevestigd door het gevoerde marktonderzoek, een nationale marktafbakening kan worden overwogen, maar dat de exacte definitie van de geografische markt kan worden opengelaten.

VIII.5 De productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water

264. Gedemineraliseerd water is een soort gezuiverd water waarin de hoeveelheid mineralen werd gereduceerd of geëlimineerd, en wordt gebruikt in specifieke fabricageprocessen waar de afwezigheid van mineralen een vereiste is (zoals bijvoorbeeld in het kader van chemische productie, in de levensmiddelenindustrie of voor de fabricage van farmaceutische producten). In essentie betreft het aldus een vorm van proceswater. Mineralen die in het water aanwezig zijn kunnen het ongeschikt maken voor bepaalde productieprocessen, waardoor het water eerst gedemineraliseerd moet worden alvorens gebruik. Gedemineraliseerd water veroorzaakt, in tegenstelling tot water van een andere kwaliteit, bijvoorbeeld geen kalkaanslag, hetgeen het gebruik ervan interessant maakt met het oog op onderhoud en levensduur van machinerie in bepaalde processen. Daarnaast is de geleidbaarheid van gedemineraliseerd water hoger dan voor water met een andere kwaliteit, hetgeen gedemineraliseerd water geschikter maakt voor bepaalde processen waar elektriciteitspulsen worden toegepast.²⁸⁶

²⁸¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 5.d.; Concurrenten, Veolia, 20240730 Antwoord op VOI, vraag 5.d., vraag 5.b. en vraag 4.c.; Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241115 Antwoord op VOI, vraag 12 en vraag 8; Concurrenten, Water-link, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS, vraag 5.d.; Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Trevi, 20241105 Getekend PV, pg. 4; Concurrenten, Waterleau, 20250522 Getekend PV, pg. 4.

²⁸² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquafin, 20240805 Antwoord op VOI, , vraag 5.e.; Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 5.e. en vraag 4.d.; Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241115 Antwoord op VOI, vraag 8; Concurrenten, Water-link, 20240726 antwoord op VOI_AZULATIS vraag 5.e.; Concurrenten, Trevi, 20241105 Getekend PV, pg. 4.

²⁸³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20241211 Getekend PV, pg. 2.

²⁸⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Trevi, 20241105 Getekend PV, pg. 4.

²⁸⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Waterleau, 20250522 Getekend PV, pg. 4.

²⁸⁶ BMA 15 februari 2019, beslissing BMA-2019-CC-11, Ineos Oxide Limited/RWE Generation Belgium NV, randnr. 154, pg. 27.

VIII.5.1 Productmarkt

VIII.5.1.a Beslissingspraktijk

265. De Europese Commissie heeft zich tot nog toe niet uitgesproken over activiteiten met betrekking tot gedemineraliseerd water.

266. In 2019 heeft de BMA de zaak *Ineos Oxide Limited/RWE Generation Belgium* behandeld waarbij beide partijen activiteiten hadden met betrekking tot gedemineraliseerd water op één en dezelfde industriële site te Zwijndrecht. Op deze zelfde site waren tevens nog tien andere chemische bedrijven actief. In de zaak was RWE eigenaar van een warmtekrachtkoppelingcentrale die onder andere gedemineraliseerd water produceerde. Dit water werd gebruikt voor chemische processen en voor de productie van stoom binnen de eigen centrale op de site te Zwijndrecht. Het overige gedemineraliseerd water dat niet gebruikt werd door RWE, werd verkocht aan INEOS die het enerzijds zelf verbruikte en anderzijds doorverkocht via een distributienetwerk dat specifiek bedoeld was voor gedemineraliseerd water. Dit distributienetwerk werd gedeeld met de andere 11 bedrijven die op de site actief waren.²⁸⁷

267. De BMA heeft in bovenstaande zaak een aparte markt voor de productie van gedemineraliseerd water gedefinieerd, waarbij ze stelde dat het gedemineraliseerd water een nevenactiviteit van de energieproductie van partijen betrof. Het gedemineraliseerd water werd intern gebruikt, kon niet over lange afstanden worden getransporteerd en kon niet worden verkocht aan derden buiten de betrokken locatie.²⁸⁸ Daarnaast heeft de BMA tevens een aparte markt voor de kleinhandel in, en distributie van gedemineraliseerd water gedefinieerd.²⁸⁹

VIII.5.1.b Standpunt van de aanmeldende partijen²⁹⁰

268. Eén van de mogelijk vormen van proceswater die een waterbehandelingsinstallatie van Azulatis of Farys kan produceren, is gedemineraliseerd water. Partijen specificeren dat, ongeacht de toegepaste techniek voor de productie van gedemineraliseerd water, het inputwater uiteindelijk een hoog niveau van zuiverheid dient te bereiken via bijvoorbeeld ultrafiltratie of omgekeerde osmose. Azulatis kiest hierbij tussen verschillende technieken voor de verdere behandeling van het inputwater tot gedemineraliseerd water, naargelang de behoeften van de klant. Het kan daarbij gaan om (een combinatie van) de volgende processen: [VERTROUWELIJK]

269. Partijen verwijzen naar bovenstaande beslissingspraktijk en specificeren hierbij dat Azulatis niet actief is op de markt voor de kleinhandel in, en distributie van gedemineraliseerd water en dit ook niet zal zijn na de voorgenomen concentratie.

270. Azulatis levert voor bepaalde klanten (i) ontwerp-, engineering- en bouwdiensten en/of (ii) exploitatie- en onderhoudsdiensten met betrekking tot waterbehandelingsinstallaties die onder andere gedemineraliseerd water kunnen produceren. Zij levert geen reeds geproduceerd gedemineraliseerd water aan klanten. De productie van gedemineraliseerd water voor de klant gebeurt steeds op de betrokken site van de klant middels een installatie die de klant koopt, dan wel *leaset*, van Azulatis of Farys (en die eventueel geëxploiteerd en onderhouden wordt door een industrieel waterbedrijf zoals Azulatis of Farys).

²⁸⁷ BMA 15 februari 2019, beslissing BMA-2019-CC-11, *Ineos Oxide Limited/RWE Generation Belgium NV*, randnr. 20, 26 en 40-43, pgs. 3, 6 en 9.

²⁸⁸ *Ibid.*, randnr. 162, pg. 28.

²⁸⁹ *Ibid.*, randnr. 167.

²⁹⁰ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 8 en 159-160, pgs. 27 en 85-86.

271. Partijen geven ten slotte nog mee dat [VERTROUWELIJK].

VIII.5.1.c Marktonderzoek

272. Uit het marktonderzoek zijn geen concrete conclusies te trekken over de afbakening van eventuele aparte markten voor de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water.

VIII.5.1.d Beoordeling en conclusie van de auditeur

273. Op eerste plaats wil de auditeur benadrukken dat de voorgenomen concentratie fundamenteel verschillend is van de hoger vermelde concentratie waarover de BMA in 2019 een beslissing publiceerde waarbij zij enerzijds een markt voor de productie van gedemineraliseerd water en anderzijds een markt voor de kleinhandel in en distributie van gedemineraliseerd water gedefinieerd heeft. In onderhavige concentratie gaat het om twee partijen, Azulatis en Farys, die de installaties realiseren en/of onderhouden die gedemineraliseerd kunnen produceren. Het gedemineraliseerd water dat in dergelijke installaties geproduceerd wordt, wordt geproduceerd door de klant en voor het eigen gebruik van deze klant. In die zin, is het gedemineraliseerd water in deze context een vorm van proceswater.

274. Azulatis produceert zelf geen gedemineraliseerd water met het oog op de verhandeling van dit gedemineraliseerd water. Zij is aldus tevens niet actief in de productie, kleinhandel, of distributie van gedemineraliseerd water.

275. Farys [VERTROUWELIJK].²⁹¹²⁹²[VERTROUWELIJK]²⁹³ Farys is aldus de enige partij bij deze concentratie die actief is in de productie van gedemineraliseerd water, evenals in de kleinhandel in en distributie van deze laatste.

276. Wat betreft de exacte marktafbakening van de markten voor de productie, de kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water, concludeert de auditeur dat deze opengelaten kan worden aangezien de exacte definiëring van deze markten geen invloed heeft op de beoordeling van de voorliggende concentratie.

VIII.5.1.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

277. Het College volgt het oordeel van de auditeur dat de exacte marktafbakening van de markten voor de productie, de kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water opengelaten kan worden aangezien de exacte marktdefiniëring geen invloed heeft op de beoordeling van de voorliggende transactie. Dit wordt ondersteund door het feit dat, zoals de auditeur aanhaalt, Farys als enige partij bij deze concentratie actief is in de productie, de kleinhandel en de distributie van gedemineraliseerd water.

VIII.5.2 Geografische markt

VIII.5.2.a Beslissingspraktijk

278. In de hoger vermelde zaak *Ineos Oxide Limited/RWE Generation Belgium* heeft de BMA geoordeeld dat de markt voor de productie van gedemineraliseerd water geografisch gezien beperkt werd tot de

²⁹¹ VRT NWS, Deze installatie in Oostende maakt van brak water drinkwater: "Uniek in West-Europa" (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0032).

²⁹² [VERTROUWELIJK].

²⁹³ Planet Future, Blik op uniek waterproductiecentrum in Oostende (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0033).

productie op de site te Zwijndrecht.²⁹⁴ Met betrekking tot de markt voor de kleinhandel in en distributie van gedemineraliseerd water oordeelde ze tevens dat deze beperkt werd tot de site te Zwijndrecht.²⁹⁵

VIII.5.2.b Standpunt van de aanmeldende partijen²⁹⁶

279. Partijen verwijzen naar bovenstaande beslissingspraktijk doch stellen hierbij dat de geografische afbakening in de zaak van 2019 sterk afhankelijk was van de context van die specifieke beslissing. Zoals hoger vermeld, was er sprake van een gesloten cyclus voor het gebruik, de transformatie en de distributie van water in verschillende vormen op de site te Zwijndrecht.

280. Partijen benadrukken nogmaals dat Farys en Azulatis voornamelijk actief zijn in het verlenen van verschillende diensten die hun klanten toestaan om zelf hun eigen gedemineraliseerd water te produceren. Zij verwijzen in dit verband naar hun nationale klantenbestand en benadrukken hierbij dat de relevante waterbehandelingsinstallaties voor gedemineraliseerd water individueel per klant worden geëxploiteerd en dat zijzelf niet instaan voor de mogelijke verdere verkoop van het geproduceerde gedemineraliseerd water door de klant zelf op bepaalde sites, in tegenstelling tot het opzet in het kader van de geciteerde beslissing van de BMA. Partijen menen bijgevolg dat deze markt minstens als nationaal moet worden gedefinieerd.

VIII.5.2.c Marktonderzoek

281. Uit het marktonderzoek zijn geen concrete conclusies te trekken over de geografische afbakening van de markten voor de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water.

VIII.5.2.d Beoordeling en conclusie van de auditeur

282. De auditeur stelt vast dat de productie van het gedemineraliseerd water door Farys [VERTROUWELIJK]. Dit zou erop kunnen wijzen dat de markten voor de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water, in lijn met bestaande rechtspraak van de BMA, lokaal gedefinieerd zouden kunnen worden.

283. De auditeur concludeert echter dat deze vraag opengelaten kan worden aangezien de exacte geografische afbakening van deze markten geen invloed heeft op de beoordeling van de voorliggende concentratie.

VIII.5.2.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

284. Het College onderschrijft de conclusie van de auditeur dat een lokale geografische markt kan overwogen worden voor de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water, maar dat deze vraag uiteindelijk open kan gelaten worden aangezien de exacte geografische afbakening van deze markten geen invloed heeft op de beoordeling van de voorliggende concentratie.

VIII.6 Leasing van (afval)waterbehandelingsinstallaties

VIII.6.1 Productmarkt

285. Naast de bovenvermelde activiteiten en diensten, bieden zowel Azulatis als Farys ook de mogelijkheid aan om deze (afval)waterbehandelingsinstallaties te financieren door middel van *leasing*.²⁹⁷ Deze optie wordt door bedrijven in de sector vaak omschreven als 'water-as-a-service' en

²⁹⁴ BMA 15 februari 2019, beslissing BMA-2019-CC-11, Ineos Oxide Limited/RWE Generation Belgium NV, randnr. 162.

²⁹⁵ *Ibid.*, randnr. 167, pg. 28.

²⁹⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 162-163, pgs. 86-87.

²⁹⁷ Andere ondernemingen actief in deze sector bieden deze financiële dienst ook aan.

betreft een bundel waarbij het industriële waterbedrijf de initiële kosten draagt van het ontwerp, de engineering en de bouw van de desbetreffende installatie en waarbij ditzelfde bedrijf ook instaat voor de exploitatie en onderhoud. In dit geval betaalt de klant een eenheidsprijs per hoeveelheid water dat door de installatie wordt behandeld.²⁹⁸

VIII.6.1.a Beslissingspraktijk

286. In eerdere beslissingspraktijk stelde de Commissie dat *leasing* betrekking heeft op een brede verscheidenheid aan activa zoals landbouwmachines, computers, onroerend goed en transportvoertuigen.²⁹⁹ In een eerdere zaak betreffende auto *leasing* overwoog de Commissie of een verder onderscheid gemaakt diende te worden naargelang het type product. Uiteindelijk werd de exacte productafbakening open gelaten.³⁰⁰

287. Een ander onderscheid dat overwogen werd was tussen operationele en financiële *leasing*. Operationele *leasing* verwijst naar een type lening waarbij de risico's van eigendom worden behouden door de *leasinggever* en de *leaseperiode* geen groot deel van de levensduur van het betrokken goed bestrijkt. De eigendom wordt in dat geval niet overgedragen aan de *leasingnemer* aan het einde van de *leaseperiode* en het *leasecontract* bevat geen koopoptie. Daarnaast zijn de kosten van andere gerelateerde diensten (zoals onderhoud en reparatie) inbegrepen in de periodieke *leasebetalingen*.³⁰¹

288. Financiële *leasing* betreft een lening waarbij de *leasinggever* de *leasingnemer* in staat stelt een bepaald goed te kopen. De risico's verbonden aan de investering worden hierbij doorgaans gedragen door de *leasingnemer*, waarbij de juridische en commerciële eigendom bij de *leasinggever* berust. Aan het einde van de *leaseperiode* heeft de *leasingnemer* doorgaans de mogelijkheid om de eigendom te verwerven van de activa waarop de overeenkomst betrekking heeft, tegen betaling van de restwaarde.³⁰²

VIII.6.1.b Standpunt van de aanmeldende partijen³⁰³

289. Partijen geven aan dat indien een klant geen beroep doet op de optie om hun installatie te laten financieren door Azulatis, deze klant beroep kan doen op klassieke financieringsmethoden zoals (i) eigen financiering, (ii) bankfinanciering of (iii) financiering via investeringsbudgetten vanuit de groep waar een klant toe behoort. Klanten hebben in de praktijk de mogelijkheid om contracten af te sluiten waarbij financiering niet is inbegrepen en gaan effectief aanvullende financieringscontracten aan met andere partijen.

290. [VERTROUWELIJK]. Partijen verwijzen hierbij naar de Mededeling betreffende de afbakening van de relevante markt van 2024, waar de Commissie stelt dat indien een product in een bundel wordt aangeboden, de producten binnen deze bundel afzonderlijke markten kunnen omvatten als een specifiek product binnen die bundel substitueerbaar is³⁰⁴ - wat het geval is volgens Partijen.

291. Volgens Partijen bestaat er geen afzonderlijke markt voor het leveren van een dienstenpakket dat zowel de ontwikkeling, bouw, exploitatie, onderhoud als de financiering van water- en

²⁹⁸ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 165, pgs. 87-88.

²⁹⁹ EC 3 december 2008, nr. M. 5384, BNP Parisbas/Fortis, randnr. 61.

³⁰⁰ EC 3 oktober 2007, nr. M. 4844, Fortis/ABN AMRO Assets, randnr. 61.

³⁰¹ EC 6 augustus 2008, nr. M. 5217, GEFA/PEMA, randnr. 8.

³⁰² *Ibid.*, randnr. 10.

³⁰³ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 165 en 170-173, pgs. 87-89.

³⁰⁴ Mededeling van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht van de Unie, 22 februari 2024, randnr. 103.

afvalwaterbehandelingsinstallaties zou omvatten. De financieringsdiensten die Partijen leveren, vallen daarentegen wel binnen de markt van *leasing*.

292. Wat betreft Azulatis, [VERTROUWELIJK].

293. [VERTROUWELIJK].

294. [VERTROUWELIJK].

295. [VERTROUWELIJK].

296. Wat betreft Farys [VERTROUWELIJK].

297. Partijen zijn hierdoor van mening dat een markt voor *leasing* zou kunnen worden beschouwd, maar concluderen dat de precieze afbakening van de productmarkt inzake *leasing* kan worden opengelaten aangezien de voorgenomen concentratie geen mededingingsbezwaren doet rijzen bij eender welke mogelijke afbakening van de relevante markten.

VIII.6.1.c Marktonderzoek

298. Uit het marktonderzoek blijkt dat nagenoeg alle concurrenten financieringsmogelijkheden aanbieden. Ze stellen echter wel dat financiering door het industriële waterbedrijf eerder uitzonderlijk is en wijzen op verschillende andere financieringsmogelijkheden die klanten ter beschikking hebben zoals eigen financiering en bankfinanciering.³⁰⁵ Ze bevestigen dat financiering (*leasing*) als een afzonderlijke productmarkt aanschouwd dient te worden.

299. Of er al dan niet een verder onderscheid dient gemaakt te worden tussen operationele en financiële *leasing* werd niet verder onderzocht in het marktonderzoek aangezien in beide gevallen de daadwerkelijke mededinging niet in het gedrang komt.

VIII.6.1.d Beoordeling en conclusie van de auditeur

300. Zoals vermeld door Partijen, stelt de Commissie dat producten die aangeboden worden in de vorm van een bundel als afzonderlijke markten kunnen worden gedefinieerd indien de bundel en de afzonderlijke producten onderling substitueerbaar zijn.³⁰⁶ De vraag is dus of klanten die normaal de voorkeur zouden geven aan de bundel, de afzonderlijke producten zouden kunnen bestellen indien de voorwaarden van de bundel zouden verslechteren. Dit is bij *leasing* duidelijk het geval aangezien klanten verschillende mogelijkheden hebben om de financiering van hun projecten te regelen zoals eigen financiering, bankfinanciering of investeringsbudgetten. Dit is dus een duidelijke aanwijzing dat de *leasing* van (afval)waterbehandelingsinstallaties een afzonderlijke activiteit van Azulatis en Farys betreft die een onderdeel uitmaakt van de algemene markt voor *leasing*.

301. De auditeur concludeert dat de exacte definiëring van de productmarkt voor *leasing*, waarbinnen de activiteiten van Azulatis en Farys met betrekking tot de *leasing* van (afval)waterbehandelingsinstallaties vallen, kan worden opengelaten aangezien de exacte definiëring van deze markt geen invloed heeft op de beoordeling van de voorliggende concentratie.

³⁰⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Waterleau, 20250522 Getekend PV, pg. 3; Concurrenten, Trevi, 20241105 Getekend PV, pg. 5; Concurrenten, Pantarein, 20241211 Getekend PV, pg. 3; Concurrenten, Anoniem, 20241112 PV getekend, pg. 4.

³⁰⁶ Mededeling van de Commissie betreffende de afbakening van de relevante markt ten behoeve van het mededingingsrecht van de Unie, 22 februari 2024, randnr. 103.

302. Ter beoordeling van de voorliggende transactie worden de marktaandelen van Azulatis en Farys berekend en geanalyseerd met betrekking tot financiële *leasing*.

VIII.6.1.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

303. Het College gaat akkoord met het oordeel van de auditeur dat de exacte definiëring van de productmarkt voor *leasing* van (afval)waterbehandelingsinstallaties kan worden opengelaten aangezien de exacte definiëring van deze markt geen invloed heeft op de beoordeling van de voorliggende transactie.

VIII.6.2 Geografische markt

VIII.6.2.a Beslissingspraktijk

304. De Commissie heeft de geografische markt voor *leasing* steeds als groter dan nationaal gedefinieerd.³⁰⁷ Hoewel de precieze geografische marktafbakening uiteindelijk werd opengelaten, werd er in verschillende zaken een Europese of zelfs internationale markt voor *leasing* overwogen.³⁰⁸

VIII.6.2.b Standpunt van de aanmeldende partijen³⁰⁹

305. Partijen zijn van mening dat een markt voor *leasing* in België zou kunnen worden beschouwd, doch concluderen dat de precieze afbakening van de geografische markt inzake *leasing* kan worden opengelaten aangezien de voorgenomen concentratie geen mededingingsbezwaren doet rijzen bij eender welke mogelijke afbakening van de relevante markten.

VIII.6.2.c Marktonderzoek

306. Aangezien de beslissingspraktijk steevast en onveranderlijk een groter dan nationale geografische marktafbakening hanteert, werd de geografische marktafbakening niet onderzocht in onderhavige concentratie.

VIII.6.2.d Beoordeling en conclusie van de auditeur

307. De auditeur concludeert dat de exacte definiëring van de geografische markt voor *leasing*, waarbinnen de activiteiten van Azulatis en Farys met betrekking tot de *leasing* van (afval)waterbehandelingsinstallaties vallen, kan worden opengelaten aangezien de exacte geografische definiëring van deze markt geen invloed heeft op de beoordeling van de voorliggende concentratie.

308. Ter beoordeling van de voorliggende transactie worden de marktaandelen van Azulatis en Farys berekend en geanalyseerd op de meest enge relevante geografische marktafbakening, namelijk het nationaal niveau.

VIII.6.2.e Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

309. Het College onderschrijft het oordeel van de auditeur, dat de exacte geografische marktdefiniëring open kan gelaten worden aangezien de exacte geografische definiëring geen invloed heeft op de beoordeling van de voorliggende transactie.

³⁰⁷ EC 28 oktober 2021, nr. M.10412, SCANIA SVERIGE/DIN BIL SVERIGE/BILMETRO, randnr. 33; EC 6 augustus 2008, nr. M. 5217, GEFA/PEMA, randnrs. 12-14; EC 14 juni 2016, nr. M. 7944, Credit Mutuel / GE Capital's Factoring and Equipment Financing Businesses in France and Germany, randnr. 22; EC 3 december 2003, nr. M. 5384, BNP Parisbas/Fortis, 3 december 2008, randnr. 76; EC 3 oktober 2007, nr. M. 4844, Fortis/ABN AMRO Assets, randnrs. 88-89.

³⁰⁸ EC 6 augustus 2008, nr. M. 5217, GEFA/PEMA, randnrs. 13 en 14; EC 3 oktober 2007, nr. M. 4844, Fortis/ABN AMRO Assets, randnrs. 88-89.

³⁰⁹ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 165 en 170-173, pgs. 87-89.

VIII.7 Conclusie met betrekking tot de marktafbakening

310. Rekening houdend met bovenstaande, is de auditeur van oordeel dat de volgende relevante markten kunnen worden weerhouden voor het identificeren van de betrokken markten:

1. De Belgische markt voor de productie van leidingwater;
2. De lokale markten voor de distributie van leidingwater;
3. De lokale markten voor afvalwaterbeheer op gemeentelijk niveau;
4. De Belgische markt voor de exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties, opgesplitst in:
 - i. De Belgische markt voor de exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties samen;
 - ii. De Belgische markt voor de exploitatie en onderhoud van waterbehandelingsinstallaties;
 - iii. De Belgische markt voor de exploitatie en onderhoud van afvalwaterbehandelingsinstallaties.
5. De markt voor ontwerp-, ingenieurs- en bouwdiensten met betrekking tot water- en afvalwaterzuiveringsinstallaties, opgesplitst in:
 - i. De Belgische markt voor ontwerp-, ingenieurs- en bouwdiensten met betrekking tot water- en afvalwaterzuiveringsinstallaties;
 - ii. De EER-wijde markt voor ontwerp-, ingenieurs- en bouwdiensten met betrekking tot water- en afvalwaterzuiveringsinstallaties.
6. De lokale markten voor de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water;
7. De Belgische markt voor *leasing*, waarbinnen de activiteiten van Farys en Azulatis met betrekking tot de *leasing* van (afval)waterbehandelingsinstallaties vallen.

311. **Het College** onderschrijft de conclusie van de auditeur met betrekking tot de afbakening van de verschillende markten.

IX. Marktaandelen en betrokken markten

312. In dit hoofdstuk worden de marktaandelen besproken op de verschillende hierboven gedefinieerde markten, namelijk de nationale markt voor de productie van leidingwater, de lokale markt voor de distributie van leidingwater, de lokale markt voor het afvalwaterbeheer op gemeentelijk niveau, de nationale markt voor het industrieel waterbeheer, de lokale markten voor de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water en de nationale markt voor (financiële) leasing, waarbinnen de activiteiten van Farys en Azulatis met betrekking tot de *leasing* van (afval)waterbehandelingsinstallaties vallen.

313. De auditeur zal zoals steeds uitsluitend de effecten van de concentratie onderzoeken op de markten die betrokken zijn door de concentratie.³¹⁰

314. Hierna zal de auditeur de door de concentratie betrokken markten identificeren.

IX.1 Markt voor de productie van leidingwater

IX.1.1 Positie van de partijen³¹¹

315. Partijen geven aan dat er geen officiële markttotalen beschikbaar zijn voor de productie van leidingwater op Belgisch niveau. Zij baseren zich op publiek beschikbare bronnen met betrekking tot leidingwaterproductie, evenals op de individuele productiecijfers van diverse watervoorzieningsbedrijven.

316. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de relevante volumecijfers en marktaandelen met betrekking tot het geproduceerd leidingwater in België voor 2023:

Watervoorzieningsbedrijf	Volume geproduceerd leidingwater in 2023 (in m³)	Marktaandeel
De Watergroep	124.929.697	18,6%
Farys	15.866.009	2,4%
<i>Gecombineerd marktaandeel partijen</i>	140.795.706	21,0%
Andere (België)	529.634.117	79,0%
Totaal leidingwaterproductie (België)	670.429.823	100,0%

317. De categorie “Andere” in bovenstaande tabel werd berekend door alle volumecijfers van diverse leidingwaterproducenten in België op te tellen zoals weergegeven in de tabel hieronder. Op basis van deze berekening komen Partijen tot een markt totaal van ten minste 670,43 miljoen m³ geproduceerd leidingwater in 2023:³¹²

³¹⁰ Onder een “betrokken markt” wordt verstaan een relevante productmarkt op een relevante geografische markt, waarop a) twee of meer van de partijen bij de concentratie op dezelfde productmarkt bedrijfsactiviteiten verrichten en de concentratie zou resulteren in een gezamenlijk marktaandeel van 25 % of meer. Dit zijn horizontale verbanden; b) een of meer van de partijen bij de concentratie bedrijfsactiviteiten verrichten op een productmarkt die bovenwaarts (upstream) of benedenwaarts (downstream) ligt van een productmarkt waarop een of meer andere partijen bij de concentratie actief zijn, en hun individuele of gezamenlijke marktaandelen op een van deze beide niveaus 25 % of meer bedragen, ongeacht of er een leverancier/afnemer-relatie tussen de partijen bij de concentratie bestaat. Dit zijn verticale verbanden. Zie KB 30 augustus 2013 betreffende het aanmelden van concentraties, BS 9 september 2013, 63298, bijlage formulier C/C. Daarnaast spreekt men van conglomerale verbanden indien ondernemingen fusioneren die actief zijn op nauw verwante markten, de effecten van de concentratie op dergelijke conglomeraat betrokken markten worden ook onderzocht. Zie Commissie, Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, 2008/C 265/07, Pb. EU 18.10.2008, C 265/6, punt 5.

³¹¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 190-197, pgs. 96-101.

³¹² De geproduceerde volumes zijn gebaseerd op jaaractiviteiten en -verslagen van desbetreffende watervoorzieningsbedrijven; Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 193, pgs. 97-98.

Andere waterbedrijven in België	Volume geproduceerd leidingwater in 2023 (in m³)
AGSO Knokke Heist	Onbekend
Aquaduin	3.872.597
Pidpa	59.100.000
Water-link	142.219.434
VIVAQUA	120.888.921
AIEM	1.351.631
AIEC	1.458.645
CIESAC	353.970
CILE	26.166.408
IDEN	301.203
IDEA	8.400.000
IEG	4.024.439
INASEP	1.483.653
In BW	7.534.342
SWDE	152.478.874
Andere gemeenten in het Waals Gewest	Onbekend
Totaal Andere (België)	529.634.117

318. Partijen geven aan dat de volumecijfers van geproduceerd leidingwater van AGSO Knokke-Heist en van 25 van de 38 gemeenten in het Waalse Gewest met eigen leidingwaterproductie ontbreken, hierdoor ligt het werkelijke totale volume aan geproduceerd leidingwater vermoedelijk hoger dan de hierboven vermelde inschatting. Dit impliceert volgens Partijen dat hun gecombineerde positie na de concentratie lager zal uitvallen dan de vermelde 21%.³¹³

319. Zoals reeds uiteengezet onder titel VIII.1 – Markt voor de productie van leidingwater, merken Partijen op dat niet alle Vlaamse watervoorzieningsbedrijven voldoende leidingwater produceren om aan de vraag te voldoen. Daarom moet een deel van het geleverde leidingwater extern worden aangekocht. In Vlaanderen gebeurt dit enerzijds via onderlinge leveringen tussen de Vlaamse watervoorzieningsbedrijven, en anderzijds door aankopen bij Waalse watervoorzieningsbedrijven, hetzij rechtstreeks, hetzij via het Brusselse VIVAQUA. Partijen wijzen er verder op dat leveringen overheen de grens met Frankrijk en Nederland verwaarloosbaar zijn in verhouding tot het totale volume.³¹⁴

320. Hieronder worden de totale verkoopcijfers van leidingwater door de Vlaamse watervoorzieningsbedrijven binnen en buiten Vlaanderen voor 2023 weergegeven.

³¹³ Gezien het feit dat dit gaat om gemeenten met betrekkelijk lage volumes zal deze overschatting van het marktaandeel beperkt zijn. Knokke-Heist heeft bijvoorbeeld in 2023 578.325 m³ drinkwater geproduceerd, volgens hun jaarverslag; AGSO Knokke Heist, Jaarverslag 2023: Jaarrekening 2023 Ondernemingen, pg. 73 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0031).

³¹⁴ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 419-421, pgs. 223-224.

Watervoorzieningsbedrijf	Verkoop (m ³)	Aandeel Verkoop
De Watergroep	7.499.979	8,56%
Farys	13.338.380	15,23%
Gecombineerd Partijen	20.838.359	23,80%
AGSO Knokke-Heist	0	0,00%
Aquaduin	522.954	0,60%
Pidpa	2.762.503	3,15%
Water-link	63.443.493	72,45%
Totaal	87.567.309	100,00%

IX.1.2 Marktonderzoek

321. Ter verificatie van de aangeleverde cijfers van Partijen heeft het onderzoeksteam een bijkomende alternatieve methode gebruikt om de marktaandelen te berekenen op de markt voor de productie van leidingwater. Zowel de VMM als AQUAWAL publiceren namelijk rapporten met betrekking tot het geproduceerde en gedistribueerde leidingwater in hun gewesten.

322. Waalse watervoorzieningsbedrijven wonnen in 2022 een totaal volume van 366,1 miljoen m³ ruwwater.³¹⁵ Van dit volume ging 10,7 miljoen m³ water verloren tijdens het productieproces.³¹⁶ Dit geeft een totaal van 355,4 miljoen m³ geproduceerd leidingwater in Wallonië.

323. Vlaamse watervoorzieningsbedrijven wonnen in 2022 een totaal volume van 351,97 miljoen m³ ruwwater. Vanwege verlies tijdens de productie ligt het effectief geproduceerde leidingwater op 348,71 miljoen m³ in Vlaanderen.³¹⁷

324. VIVAQUA wint ongeveer 3% op haar eigen grondgebied.³¹⁸ Ervan uitgaande dat het volume ruwwater van VIVAQUA in het rapport van AQUAWAL niet dit volume omvat en rekening houdend met een volume water dat verloren gaat bij de productie van leidingwater, zou dit neerkomen op een extra productie van 3,66 miljoen m³ geproduceerd leidingwater in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

325. Samengenomen komt dit neer op een volume van 707,77 miljoen m³ geproduceerd leidingwater in België.

326. De Watergroep en Farys wonnen in 2022 respectievelijk 128.431.301 m³ en 15.793.332 m³ ruwwater.³¹⁹ Rekening houdend met het productieverlies zoals gerapporteerd door de VMM, produceerde De Watergroep in 2022 126.761.694 m³ leidingwater. Op basis van deze gegevens bekomt men volgende cijfers:

³¹⁵ AQUAWAL, Statistiques de l'eau potable et de l'assainissement des eaux usées en Wallonie, grafiek 3, pg. 16 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0009).

³¹⁶ *Ibid.*, pg. 17.

³¹⁷ Er ging dus ongeveer 3 miljoen m³ verloren; VMM, Drinkwaterbalans voor Vlaanderen - 2022, pgs. 14-15 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0019).

³¹⁸ Leefmilieu Brussel, Kwaliteit van het leidingwater (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0020).

³¹⁹ VMM, Drinkwaterbalans voor Vlaanderen - 2022, pg. 14 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0019).

Waterbedrijf	Volume geproduceerd leidingwater in 2022 (in m ³)	Aandeel
De Watergroep	126.761.694	17,9%
Farys	15.793.332	2,2%
Totaal partijen	142.555.026	20,1%
Totaal (België)	707.770.000	100,0%

327. Hoewel Partijen ook na de voorgenomen concentratie een gecombineerd marktaandeel hebben dat voldoende laag is, is de auditeur van mening dat dit cijfer onvoldoende inzicht geeft in het werkelijke economische gewicht van Partijen op de markt voor de productie van leidingwater.

328. Zoals toegelicht in de beoordeling van de auditeur voor de productie van leidingwater onder titel VIII.1.1.d, zou de markt voor de productie van leidingwater mogelijk als een aparte markt beschouwd kunnen worden, gesitueerd stroomopwaarts van de distributiemarkt, omwille van de onderlinge verkopen tussen de watervoorzieningsbedrijven. Daarnaast is Farys in essentie geen productiebedrijf, maar een transport- en distributiebedrijf, en produceert slechts 14% van het water dat zij verdeelt.³²⁰ Hierdoor weerspiegelen de hierboven vermelde cijfers mogelijk niet accuraat haar reële positie op deze markt. Om die reden identificeert de auditeur, in lijn met Partijen, de marktposities van de watervoorzieningsbedrijven op basis van de verkoopcijfers.

329. Zoals reeds hierboven uiteengezet door Partijen, blijkt uit publiek beschikbare cijfers van de VMM, zoals gepubliceerd in de Drinkwaterbalans 2023 dat Farys en De Watergroep verantwoordelijk zijn voor respectievelijk 15,23% en 8,56% van het verhandelde volume leidingwater tussen de Vlaamse watervoorzieningsbedrijven. Dit resulteert in een gezamenlijke marktpositie van 23,80% op het totaal aan verkocht leidingwater door Vlaamse watervoorzieningsbedrijven binnen België.

330. Op basis van het bovenstaande blijkt dat ook de marktaandelen van Partijen met betrekking tot de verkoop eveneens onder de 25% blijven.

IX.1.3 Beoordeling en conclusie van de auditeur

331. De auditeur stelt vast dat er een horizontale overlap bestaat tussen Partijen op de mogelijke afzonderlijke markt voor de productie van leidingwater, maar dat het gezamenlijk marktaandeel onder de 25% blijft. Om deze reden wordt deze markt niet als horizontaal betrokken beschouwd.

332. Indien een afzonderlijke markt voor de productie van leidingwater zou worden weerhouden, vormt deze een stroomopwaartse markt ten opzichte van de markt voor de distributie van leidingwater. Leidingwater geproduceerd door andere watervoorzieningsbedrijven kan namelijk worden geleverd aan Partijen voor de distributie in gemeenten waar zij een wettelijk monopolie hebben op de distributie van leidingwater. Hieruit concludeert de auditeur dat, indien het bestaan van een afzonderlijke markt voor de productie van leidingwater wordt weerhouden, deze markt verticaal betrokken is.

IX.1.4 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

333. Het College onderschrijft het standpunt van de auditeur dat er een horizontale overlap bestaat tussen Partijen op de mogelijke afzonderlijke markt voor de productie van leidingwater. Het College is

³²⁰ Zie Bijlage 8.2 'Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen (2021)' bij het Aanmeldingsformulier, pg. 7.

tevens van mening dat in lijn met het standpunt van de partijen en zoals bevestigd door het gevoerde marktonderzoek, het gezamenlijk marktondeel in ieder geval onder de 25% blijft. Bijgevolg kan deze markt niet als een horizontaal betrokken markt beschouwd worden.

334. Het College onderschrijft tevens het oordeel van de auditeur dat indien een afzonderlijke markt voor de productie van leidingwater wordt weerhouden, deze markt verticaal betrokken is aangezien de productie van leidingwater een stroomopwaartse markt uitmaakt ten opzichte van de markt voor de distributie van leidingwater waar Partijen een wettelijk monopolie hebben op de distributie van leidingwater.

IX.2 De markten voor de distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer

IX.2.1 Positie van de partijen³²¹

335. Partijen stellen dat zowel de markt voor de distributie van leidingwater als die voor het afvalwaterbeheer gekenmerkt worden door een lokaal natuurlijk monopolie. Voor elk van deze diensten kan er binnen het grondgebied van een gemeente immers slechts één aanbieder actief zijn voor de distributie van leidingwater en het rioolbeheer. Deze aanbieders verkrijgen het alleenrecht om de betrokken diensten te leveren aan zowel huishoudelijke als niet-huishoudelijke klanten op het grondgebied van de betrokken gemeente. Hierdoor is het marktaandeel van het actieve watervoorzieningsbedrijf of de rioolbeheerder in een bepaalde gemeente steeds 100% gedurende de periode waarvoor zij zijn aangesteld. Volgens Partijen wordt deze monopoliesituatie in evenwicht gehouden door regulering en toezicht van de WaterRegulator, een overheidsinstantie die onder de VMM valt. De WaterRegulator ziet erop toe dat de watervoorzieningsbedrijven en rioolbeheerders onafhankelijk en onpartijdig handelen, en dat hun tarieven afgestemd worden op de reële kosten en het geïnvesteerd kapitaal.

336. Partijen merken verder op dat er een beperkte vorm van concurrentie bestaat op het moment dat de termijn van het alleenrecht afloopt, gezien het feit dat de gemeenten dan in theorie kunnen kiezen om over te stappen naar een andere aanbieder. Dit aspect van concurrentie om de markt wordt verder behandeld in de concurrentiële analyse onder titel X.1.1– Horizontale niet-gecoördineerde effecten.

IX.2.2 Beoordeling en conclusie van de auditeur

337. Zoals eerder uiteengezet onder titels VIII.2.2 Markt voor distributie van leidingwater – Geografische markt en VIII.3.2 Markt voor afvalwaterbeheer - Productmarkt, wijst de auditeur erop dat de structuur van de markten voor de distributie van leidingwater en het afvalwaterbeheer in belangrijke mate wordt bepaald door de juridische organisatie van de betrokken partijen. In het bijzonder is Farys een intergemeentelijk samenwerkingsverband dat, overeenkomstig haar statuten, slechts kan worden ontbonden na het verstrijken van een termijn van 18 jaar, namelijk in 2032. Gedurende deze periode heeft Farys het alleenrecht in haar geografische verzorgingsgebieden waar zij instaat voor de distributie van leidingwater en/of afvalwaterbeheer. Hierbij zal dit alleenrecht op korte en middellange termijn niet kunnen worden overgedragen of gewijzigd, wat de afwezigheid van overlap tussen Partijen bevestigt.

338. Hierbij volgt de auditeur de beoordeling van Partijen die stelt dat de monopoliesituatie in evenwicht wordt gehouden door de regulering en controle door de Vlaamse overheid die verzekert dat watervoorzieningsbedrijven en rioleringsbedrijven onafhankelijk en onpartijdig optreden en dat de

³²¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 198-204, pgs. 101-104.

tarifiering afgestemd wordt op de reële kosten en geïnvesteerd kapitaal. Ze is van mening dat binnen hun respectievelijke verzorgingsgebieden elk van Partijen een marktaandeel van 100% heeft. Hierdoor is er geen geografische overlap tussen de watervoorzieningsbedrijven of tussen de afvalwaterbeheerders, waardoor er bijgevolg geen overlap is op de productmarkten voor:

- De distributie van leidingwater; en
- Het afvalwaterbeheer.

339. In het geval van een wettelijk monopolie waar de mogelijkheid van verandering van bedrijf theoretisch mogelijk is, zoals hier het geval is, kan volgens de bestaande beslissingspraktijk van de BMA in de energiesector naar concurrentie om de markt worden gekeken.³²² Gezien het feit dat elk verzorgingsgebied een afzonderlijke relevante geografische markt vormt, overlappen de activiteiten van Partijen elkaar niet en zou de concentratie daarom geen aanleiding geven tot een horizontaal “betrokken” markt. Niettemin heeft het auditoraat – op basis van de structuur van de markt – het hypothetische scenario van een vermindering van de concurrentie om de markten voor de distributie van leidingwater en het afvalwaterbeheer onderzocht teneinde na te gaan of deze verminderde concurrentie om de markten mogelijke schade zou kunnen toebrengen aan consumenten.³²³

340. De auditeur merkt tevens op, specifiek met betrekking tot de markt voor de distributie van leidingwater, dat deze verticaal verbonden is met de stroomopwaartse markt van de productie van leidingwater. Gelet op de wettelijke monopoliepositie van elk van de Partijen op de lokale markten voor de distributie van leidingwater die hen zijn toegewezen, concludeert de auditeur dat de markt voor de distributie van leidingwater tevens verticaal betrokken is ten aanzien van elk van deze lokale markten.

341. Daarnaast zijn er verbanden met een conglomeratkarakter mogelijk tussen enerzijds de markten voor de distributie van leidingwater en anderzijds de daaraan verwante markten die te maken hebben met industrieel waterbeheer, namelijk de markt voor de exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties en de markt voor het ontwerp, engineering, en bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. Afval- en waterbehandelingsinstallaties kunnen namelijk enerzijds leidingwater gebruiken als input voor dergelijke installaties, anderzijds zal leidingwater vaak functioneren als back-up water voor het geval deze waterbehandelingsinstallaties niet of niet voldoende functioneren. Daarnaast zijn ondernemingen over het algemeen verbonden aan het leidingwaterwaternetwerk, waardoor er wel degelijk sprake is van een conglomerale verbondenheid tussen de vermelde markten. Daarom zullen tevens effecten met een conglomeratkarakter worden geanalyseerd in de concurrentiële analyse.

IX.2.3 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

342. Het College onderschrijft de beoordeling en conclusie van de auditeur dat de markten voor de distributie van leidingwater en het afvalwaterbeheer worden gekenmerkt door gereguleerde lokale monopolies, die een overlap tussen de geografische gebieden van Partijen uitsluit. Bijgevolg komt er geen overlap op de productmarkten voor. Echter haalt de auditeur correct aan dat tevens, zoals besproken in de aangehaalde beslissingspraktijk van de BMA, de concurrentie om de markt in

³²² BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-42, Gaselwest/Fluvius West – Fluvius West, randnrs. 153-157; BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-43, Iverlek/PBE – Fluvius Zenne-Dijle, randnrs. 111-115; BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-44, Sibelgas/Fluvius Zenne-Dijle – Fluvius Halle-Vilvoorde, randnrs. 112-116,.

³²³ In lijn met de recentste Europese Commissie rechtspraak. Zie o.a. EC 17 september 2019, nr. M.8870, E.ON/INNOGY, randnrs. 222 e.v.

overweging dient genomen te worden gezien een verminderde concurrentie op deze markten mogelijk schadelijk zou kunnen zijn voor consumenten.³²⁴

343. Specifiek met betrekking tot de markt voor de distributie van leidingwater, deelt het College de conclusie van de auditeur dat deze verticaal verbonden is met de stroomopwaartse markt van de productie van leidingwater. Gelet op de wettelijke monopoliepositie van elk van de Partijen op de lokale markten voor de distributie van leidingwater die hen zijn toegewezen, is de markt voor de distributie van leidingwater verticaal betrokken ten aanzien van elk van deze lokale markten.

344. Het College volgt tevens de conclusie van de auditeur dat er verbanden met conglomeraatkarakter mogelijk zijn tussen enerzijds de markten voor de distributie van leidingwater en anderzijds de daaraan verwante markten die te maken hebben met industrieel waterbeheer aangezien ondernemingen over het algemeen verbonden zijn aan het leidingwaternetwerk en leidingwater daarnaast als input of back-up kan gebruiken voor de werking van afval- en waterbehandelingsinstallaties.³²⁵

IX.3 De markt voor de exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties in België

IX.3.1 Positie van de partijen³²⁶

345. Partijen hebben de marktaandelen van Azulatis en Farys op de markt voor de exploitatie en het onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties berekend op Belgisch niveau, zowel in volume als in waarde. Voor de volledigheid hebben Partijen ook een mogelijke opdeling per productsoort overwogen en aldus hypothetische marktaandelen verstrekt voor i) de exploitatie en het onderhoud van industriële waterbehandelingsinstallaties in België en ii) de exploitatie en het onderhoud van industriële afvalwaterbehandelingsinstallaties in België.

346. De marktaandelen van Azulatis en Farys worden berekend en gedefinieerd als de verhouding tussen hun eigen verkopen en de marktomvang in het relevante geografische gebied.

347. De verkopen van Azulatis en Farys zijn afkomstig uit hun financiële gegevens en hebben betrekking op hun eigen waterprojecten in België. Voor de marktaandelen naar volume bevat de teller de hoeveelheid industrieel water die in alle industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties van Azulatis en Farys in België wordt geproduceerd. Voor marktaandelen naar waarde ontstaat echter een probleem dat [VERTROUWELIJK]. Om de inkomsten uit deze twee soorten activiteiten uit elkaar te halen, schatten Partijen dat de inkomsten uit het ontwerp, de engineering en de bouw van een industriële water- of afvalwaterzuiveringsinstallatie niet meer dan 40% van de totale inkomsten uit elk project uitmaken. De resterende 60% van de totale inkomsten van elk project wordt toegerekend aan exploitatie- en onderhoudsdiensten.³²⁷

348. De marktomvang wordt berekend aan de hand van rapporten van derden en de beste marktkennis van Partijen. Rapporten van derden bevatten cijfers over het industriële waterverbruik in alle drie de Belgische gewesten, namelijk Vlaanderen (van de VMM), Wallonië (van Aquawal en l'Etat de l'environnement wallon) en Brussels Hoofdstedelijk Gewest (van Leefmilieu Brussel). Voor Vlaanderen wordt het totale cijfer gegeven door het industriële verbruik van (i) oppervlaktewater, (ii) leidingwater,

³²⁴ Dit wordt meer bepaald besproken in hoofdstuk X ("Concurrentiële analyse") van dit besluit.

³²⁵ Deze effecten met een conglomeraatkarakter worden eveneens geanalyseerd in hoofdstuk X ("Concurrentiële analyse").

³²⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 318-345, pgs. 168-187.

³²⁷ Zie Bijlage 1.1.novies 'Overzicht projecten, berekeningen cijfers en tarieven grijswater' bij het Aanmeldingsformulier, tab 2 "Berekeningen marktaandelen".

(iii) grondwater, (iv) regenwater en (v) ander water. Voor Wallonië is het totale cijfer gebaseerd op de som van het industriële verbruik van i) oppervlaktewater, ii) leidingwater en iii) grondwater. Het totale cijfer voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is uitsluitend gebaseerd op het industriële verbruik van leidingwater. Deze incoherentie vloeit voort uit de schaarste aan openbare gegevens met betrekking tot het industriële waterverbruik in België. Partijen maken verschillende aanvullende hypothesen om de totale marktomvang te reconstrueren. Onder andere cijfers van de VMM over waterverbruik uit de energiesector (zogenaamd koelwater) worden buiten beschouwing gelaten. Daarbij streven Partijen ernaar de marktaandelen van Azulatis en Farys niet te onderschatten.³²⁸ De marktomvang in volume wordt uiteindelijk omgezet in marktomvang in waarde op basis van de gemiddelde prijzen die door Azulatis en Farys worden aangerekend, evenals hun beste kennis van de markt.³²⁹

349. Verder hebben Partijen getracht de belangrijkste concurrenten van Azulatis en Farys te identificeren en hun marktaandeel in te schatten. Ze worden ook berekend als de verhouding tussen hun omzet en marktomvang.³³⁰ Partijen hebben de verkoop van de belangrijkste concurrenten in twee stappen geraamd. Ten eerste hebben Partijen de jaarrekeningen van de concurrenten verzameld. Vervolgens hebben zij een deel van hun totale verkoop toegewezen aan de exploitatie- en onderhoudsdiensten van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties in België, op basis van hun beste kennis van de markt. Zo schatten Partijen voor Pantarein Water BV dat [0-10]% van de omzet betrekking heeft op industriële waterbehandelingsinstallaties, waarvan [20-30]% op exploitatie en onderhoud; en aangezien de partijen geen perfect beeld hebben van de exacte omzet van Pantarein Water BV in België, hebben zij overwogen om de totale omzet van Pantarein Water BV als uitgangspunt te nemen.³³¹

350. De marktaandelen van Azulatis en Farys en hun belangrijkste concurrenten in 2023 op de markt voor exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties worden als volgt vermeld:³³²

³²⁸ Koelwater verschilt van ander industriewater op vlak van gebruik (wordt in grote mate ingezet in de energiesector), productie (wordt niet tot zeer beperkt behandeld), kwaliteit (zeer lage kwaliteitsvereisten) en kwantiteit (volume verbruikt koelwater is aanzienlijk groter dan het volume verbruikt industriewater), zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 318-321, pgs. 168-170 voor een extensievere beschrijving van de methodologie.

³²⁹ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 322-324, pgs. 170-172 voor een extensievere beschrijving van de methodologie.

³³⁰ De partijen hebben hun belangrijkste concurrenten kunnen identificeren en ruwe ramingen van hun marktaandeel kunnen maken. Desalniettemin, gezien de geringe marktaandelen van Azulatis en Farys achten de partijen het echter niet nodig een exhaustieve lijst van concurrenten te verstrekken; Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 326-327, pgs. 173-175. De door de partijen gevolgde methode om de marktaandelen van hun belangrijkste concurrenten te bekomen, is uiteengezet in Bijlage 7.2.54 'Omzet en marktaandelen concurrenten', bij het Aanmeldingsformulier, tabel 1 en tabel 2.

³³¹ Zie Bijlage 7.2.54 'Omzet en marktaandelen concurrenten' bij het Aanmeldingsformulier.

³³² Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 329, pg. 177; ook voor 2021 en 2022 werden marktaandelen berekend – resultaten zijn gelijkaardig. Zie bijvoorbeeld Aanmeldingsformulier, randnrs. 340 en 344, pgs. 182 en 187.

Marktspelers	Volume (Miljoen m ³)	Marktaandeel Volume %	Omzet (Miljoen EUR)	Marktaandeel Omzet %
Azulatis	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Farys	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Partijen samen	[VERTROUWELIJK]	+/-[0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Pantarein Water BV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Ekopak NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Veolia Water Technologies NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Waterleau NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Trevi Environmental Solutions NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Totale geschatte markt	+/- 862,00	100%	+/- 851,65	100%

351. In de overweging van een opdeling van de markt tussen i) de exploitatie en onderhoud van industriële waterbehandelingsinstallaties in België en ii) de exploitatie en onderhoud van industriële afvalwaterbehandelingsinstallaties in België, verkrijgen Azulatis en Farys de volgende marktaandelen voor de exploitatie en onderhoud van industriële waterbehandelingsinstallaties in België in 2023:³³³

Marktspelers	Volume (Miljoen m ³)	Marktaandeel Volume %	Omzet (Miljoen EUR)	Marktaandeel Omzet %
Azulatis	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Farys	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Partijen samen	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Pantarein Water BV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Ekopak NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Veolia Water Technologies NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Waterleau NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Trevi Environmental Solutions NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Totale geschatte markt	+/- 478,89	100%	+/- 327,56	100%

352. Voor de exploitatie en onderhoud van industriële afvalwaterbehandelingsinstallaties in België in 2023 gaat het om de volgende marktaandelen:³³⁴

Marktspelers	Volume (Miljoen m ³)	Marktaandeel Volume %	Omzet (Miljoen EUR)	Marktaandeel Omzet %
Azulatis	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Farys	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Partijen samen	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%	[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Pantarein Water BV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Ekopak NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%

³³³ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 329, pg. 177.

³³⁴ *Ibid.*

Veolia Water Technologies NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Waterleau NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Trevi Environmental Solutions NV			[VERTROUWELIJK]	+/- [0-10]%
Totale geschatte markt	+/- 383,11	100%	+/- 524,09	100%

353. Het gezamenlijke marktaandeel van Azulatis en Farys ligt volgens hun berekeningen dus ruim onder [0-10]% op de Belgische markt voor de exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.³³⁵ Partijen geven aan dat Azulatis en Farys worden geconfronteerd met sterke concurrentiedruk van andere spelers, waaronder Trevi Environmental Solutions NV, Pantarein Water BV, Veolia Water Technologies NV en Ekopak NV.

354. Op basis hiervan concluderen Partijen dat de markt voor de exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties in België niet horizontaal wordt beïnvloed door de voorgestelde transactie.

IX.3.2 Marktonderzoek

355. In de eerste plaats wil de auditeur de beperkte beschikbaarheid van openbare gegevens met betrekking tot de exploitatie en het onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties in België onderstrepen. De markt is zeer gefragmenteerd en informatie over de bedrijven die actief zijn op deze markt is schaars. De verkopen van de weinige bedrijven die kunnen worden geïdentificeerd, zijn nauwelijks waarneembaar. Het auditoraat heeft vooreerst getracht via haar contact met sectorfederatie Watercircle en beleidsorganisatie VMM aanvullende cijfers te verkrijgen, maar zij bevestigden de beperkingen van het cijfermateriaal.³³⁶

356. Verder heeft de auditeur de door Partijen gebruikte methodologie en gegevens in detail beoordeeld. Ze erkent de inspanningen die zijn geleverd om de markt te reconstrueren. Hoewel sommige gemaakte veronderstellingen ter discussie kunnen staan, merkt de auditeur enerzijds op dat verschillende veronderstellingen van Partijen waarschijnlijk de marktomvang zullen onderschatten (en dus de marktaandelen van Azulatis en Farys zouden kunnen overschatten). Hier is de gekozen afzondering van koelwater het belangrijkste voorbeeld van.

357. Anderzijds hebben Partijen een aantal methodologische keuzes gemaakt die de marktomvang zouden kunnen overschatten, waardoor de marktaandelen van Azulatis en Farys mogelijk worden onderschat. Partijen hebben immers de totale markt berekend door het totale volume aan geconsumeerd of geloosd water door de industrie in België te gebruiken, en deze op basis van een gemiddelde eenheidsprijs per m³ water om te zetten in een schatting van de totale omzet in de verschillende markten met betrekking tot industrieel waterbeheer.

358. Het totale verbruikte volume kan niet zonder meer gebruikt worden om een marktaandeel te berekenen. De veronderstelling dat een markt overeenkomt met het totaal verbruik zou namelijk alleen juist zijn als (1) *alle bedrijven* die proceswater gebruiken of lozen behoefte hebben aan speciale

³³⁵ *Ibid.*, randnrs. 340 en 344, pgs. 182 en 187.

³³⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator – VMM, 20241015 Getekend PV_AZULATIS; Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241217 Getekend PV.

installaties voor waterbehandeling of -recycling, en dus potentieel klant zijn; en (2) *alle bedrijven* de installatie en het beheer van deze bijzondere installaties (volledig) uitbesteden aan externe bedrijven. Als bedrijven (delen van) industrieel waterbeheer in eigen beheer uitvoeren, zijn ze immers niet actief op (delen van) de markt en zijn ze slechts potentieel klant. Het gebruik van het totaal volume zou daarom altijd gecorrigeerd moeten worden door rekening te houden met elk van deze twee factoren.

359. Er zijn dan ook belangrijke indicaties in het onderzoeksdossier en het aanmeldingsformulier dat elk van deze twee factoren in rekening hadden moeten worden genomen. Partijen benoemen zelf dat de markt voor de exploitatie en het onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties een relatief jonge markt is, waar een aantal industriële verbruikers de voorbije jaren de keuze hebben gemaakt om de exploitatie en onderhoud uit te besteden, maar dat er ook nog veel industriële verbruikers zijn die zelf voorzien in een deel of het geheel van hun noden.³³⁷ De markt voor het ontwerp, de *engineering* en de bouw van deze installaties zien zij echter als eerder volgroeid.³³⁸ Dit geeft een indicatie dat de markt voor exploitatie en onderhoud een beperkter aantal spelers heeft, terwijl de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw een groter aantal gevestigde spelers heeft.

360. Wel zeggen Partijen dat “een grote meerderheid aan industriële spelers die proceswater vereisen voor het productieproces, in meerdere of mindere mate delen van de voorziening van industrieel water zullen uitbesteden aan derde partijen [...]. Partijen schatten in dat slechts weinig industriële spelers de financiële, technologische en/of operationele capaciteit hebben om volledig zelfstandig in hun industriële waternoden te voorzien.”³³⁹ Met andere woorden, zij schatten in dat voor de bedrijven die behoefte hebben aan water van een bepaalde kwaliteit, de grote meerderheid hiervan wel minimaal een gedeelte zal uitbesteden. Dit wordt ook bevestigd door de respondenten van het marktonderzoek. Zo geeft Waterleau aan dat bedrijven zich willen concentreren op hun kerntaken en waterhergebruik niet tot hun *core business* rekenen, waardoor zij deze activiteit liever uitbesteden.³⁴⁰

361. Hierbij kan benadrukt worden dat niet alle industriële spelers behoefte zullen hebben aan proceswater, en dus niet het volledige waterverbruik door de industrie gebruikt kan worden om de markt voor het proceswater te bepalen. Op de vraag wat de ‘typische klant’ is, antwoorden Partijen dat “afnemers op de markt [...] doorgaans industriële klanten [zijn] die aanzienlijke hoeveelheden water nodig hebben voor hun productieprocessen.”³⁴¹ Een concurrent heeft gesteld dat het voor bedrijven die minder dan 80.000 kubieke meter water verbruiken, niet per definitie nodig zou zijn om te investeren in een waterbehandelingsinstallatie want die kunnen bijvoorbeeld grond- of leidingwater gebruiken. Hierbij verduidelijkte hij dat kleine bedrijven dan weer wel vaak nood hebben aan een zuiveringsinstallatie.³⁴² In dat verband heeft de VMM ook meegedeeld dat bedrijven niet altijd zelf moeten zuiveren voordat ze lozen in het riool: “De meeste bedrijven zullen echter geen zuivering hebben, aangezien ze aangesloten zijn op de riolering en de zuivering gebeurt in een RWZI door Aquafin.”³⁴³ De geschatte totale grootte van de markt zoals die door Partijen is berekend, is dan ook niet betrouwbaar, waardoor niet gesteund kan worden op de percentages zoals door Partijen vermeld.

³³⁷ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 470, pg. 258.

³³⁸ *Ibid.*, randnr. 471, pg. 258.

³³⁹ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 327, pg. 174.

³⁴⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Waterleau, 20250522 Getekend PV, pg. 3.

³⁴¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 480, pg. 260.

³⁴² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20241211 Getekend PV, pg. 3.

³⁴³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator - VMM, 20240917 antwoord op VOI, vraag 8.

362. Gezien het gebrek aan publiek beschikbare en betrouwbare informatie heeft het onderzoeksteam de concurrenten die door Partijen zijn opgelijst bijkomend ondervraagd om alsnog tot een betrouwbare schatting te kunnen komen van de marktpositie van Azulatis en Farys.³⁴⁴ Er werd gevraagd naar hun omzet verkregen op zowel de markt voor exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties, als de markt voor het ontwerp, bouw en *engineering* van deze installaties, evenals een identificatie van hun drie belangrijkste concurrenten. Naar aanleiding van deze antwoorden alsook eerdere antwoorden uit het initiële marktonderzoek, heeft het onderzoeksteam contact opgenomen met drie bijkomende bedrijven.³⁴⁵ Hiervan heeft de ruime meerderheid hun medewerking verleend, waardoor het onderzoeksteam in staat was om onderstaande inschatting te formuleren.³⁴⁶

363. In onderstaande tabel is opgenomen welke bedrijven minimaal tweemaal werden genoemd als belangrijkste concurrent. Hieruit blijkt allereerst dat de vijf bedrijven zoals hierboven door Partijen werden geïdentificeerd en gebruikt in de marktaandeelberekening, een getrouwe weerspiegeling lijkt te zijn van de belangrijkste spelers op de markt. Ter referentie is ook een omzet uit het jaarverslag van 2023 opgenomen, waarbij moet worden aangegeven dat het soms om dochterbedrijven gaat.³⁴⁷ Uit deze tabel blijkt dat Azulatis niet door alle concurrenten wordt beschouwd als één van de belangrijkste concurrenten. Daarnaast heeft geen enkel bedrijf Farys genoemd als een belangrijke concurrent.³⁴⁸

Bedrijf	Aantal keren genoemd door concurrenten	Omzet Jaarverslag 2023
Veolia Water Technologies NV	5	€ 96.129.582
Waterleau NV	3	€ 89.487.247
Trevi Environmental Solutions NV	3	€ 42.772.065
Azulatis	3	€ 21.053.056
Ekopak NV	2	€ 16.974.645
Pantarein Water BV	2	€ 11.149.446

364. Wanneer de eigen inschattingen van concurrenten over hun omzet gebruikt worden in plaats van die van Partijen,³⁴⁹ blijkt dat het marktaandeel van Azulatis en Farys op de markt voor de exploitatie en onderhoud voor industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties maximaal 12% zou kunnen bedragen. Dit komt enerzijds omdat de bedrijven regelmatig zelf een hogere omzet hebben aangegeven dan de inschatting van Partijen en anderzijds omdat enkele bedrijven die niet in de bovenstaande top 5 werden vermeld, toch een hoge omzet doorgaven. De auditeur wil nogmaals benadrukken dat het hier een maximale en uiterst conservatieve inschatting van het gecombineerde marktaandeel betreft.

³⁴⁴ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 376, pgs. 201-205.

³⁴⁵ Het gaat om Aaqua, Veride en Pollet Water Group.

³⁴⁶ Zie Onderzoeksdossier, II.Derden, Concurrenten, om de 10 bijkomende antwoorden waarnaar hieronder verwezen wordt, te raadplegen. Het gaat om Aquaplus NV, Aquatech BV, Evides Industrierwater NV, Hydropure BV, Pantarein Water BV, Trevi Environmental Solutions NV, Veolia Water Technologies NV, Waterleau NV, Water-link, Xylem BV.

³⁴⁷ Veolia Water Technologies NV is bijvoorbeeld een dochterbedrijf van de multinational Veolia, terwijl Azulatis natuurlijk een dochter is van de Watergroep.

³⁴⁸ De omzet werd verkregen uit de jaarverslagen op de National Bank of Belgium, Central Balance Sheet Office, <https://consult.cbso.nbb.be/> (geraadpleegd op 11-6-2025).

³⁴⁹ Enkel de inschatting van de omzet van Ekopak NV betreft een overname van het cijfer zoals ingeschat door de partijen aangezien het onderzoeksteam niet in staat was om opnieuw contact op te nemen met dit bedrijf.

Deze is gebaseerd op het beeld van een beperkt aantal concurrenten die actief zijn op de markt en reflecteert geenszins de volledige markt.³⁵⁰

	Exploitatie en onderhoud industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties
Watergroep/Azulatis (in €M)	+/- [0-10]%
Farys (in €M)	+/- [0-10]%
Partijen	+/- [0-10]%
Concurrenten inschatting partijen (in €M)	19,27
Concurrenten eigen marktonderzoek (incl. inschatting Ekopak van partijen) (in €M)	66,39
Max Marktaandeel volgens inschatting partijen (enkel 5 concurrenten)	32%
Max Marktaandeel volgens inschatting marktonderzoek (11 concurrenten)	12%

365. Bovenstaande conservatieve weergave van het maximale gecombineerde marktaandeel dat Partijen zouden kunnen hebben op de markt voor exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties, in combinatie met de kwalitatieve gegevens uit het initiële en bijkomende marktonderzoek, tonen aan dat Azulatis en Farys na de voorgenomen concentratie een beperkt gezamenlijk marktaandeel zouden hebben, en merkbaar lager dan 25%. De auditeur concludeert derhalve dat de markt voor exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties geen horizontaal betrokken markt is.

366. Niettegenstaande hetgeen hierboven werd weergegeven, moet tevens onderzocht worden of het samenvoegen van de marktgegevens van zowel industriële water- als afvalwaterbehandelingsinstallaties een hoger marktaandeel van Azulatis en Farys zou kunnen verbergen op één van deze twee markten in vergelijking met de situatie waar besloten zou worden de markten op te splitsen. Te meer aangezien Partijen zichzelf in hun inschattingen het sterkst inschatten met betrekking tot waterbehandelingsinstallaties, terwijl zij hun vijf grootste concurrenten sterker dan zichzelf inschatten met betrekking afvalwaterbehandelingsinstallaties.

367. In dit opzicht was het moeilijker voor het onderzoeksteam om cijfermatige inschattingen te bekomen tijdens het marktonderzoek. Wat hier echter wel uit gebleken is, is het feit dat Partijen over het algemeen hun concurrenten hebben onderschat. Het is dus waarschijnlijk dat de inschatting over de positie van concurrenten met betrekking tot een potentiële markt voor de exploitatie en onderhoud van waterbehandelingsinstallaties ook een onderschatting vormt en de concurrenten op deze markt sterker zouden staan dan hierboven weergegeven. Bijkomend blijkt uit het marktonderzoek dat minstens één concurrent die niet in de schatting van Partijen voorkomt een aanzienlijke omzet heeft behaald in 2023 en tevens publiekelijk actief is in grote projecten met betrekking tot proceswater.

³⁵⁰ Naast de bedrijven die niet geantwoord hebben op het bijkomende verzoek om inlichtingen, heeft het onderzoeksteam tijdens het marktonderzoek nog verscheidene andere bedrijven gevonden die op de markt actief zijn. Zij verwijst tot slot naar de beroepsvereniging Watercircle.be, dewelke veel meer bedrijven telt dan diegene die in dit voorstel van beslissing genoemd worden; Watercircle, Leden overzicht (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0022).

368. Bovenstaande moet gelezen worden in combinatie met de kwalitatieve gegevens en indicaties die uit het marktonderzoek gebleken zijn. Uit het marktonderzoek is op de eerste plaats gebleken dat er geen bezorgdheid bestaat onder de afnemers van Azulatis en Farys over de mogelijke gevolgen van de voorgenomen concentratie. Wanneer dezelfde vraag gesteld werd aan de bestuursleden van de beroepsorganisatie Watercircle, bleek dat zij zich ook enkel zorgen maakten over een mogelijk oneerlijk concurrentievoordeel dat een commercieel industrieel waterbeheerbedrijf kan hebben vanwege de verbinding met een publiek watervoorzieningsbedrijf. Zij benadrukten dat Azulatis eerder een kleine speler is, dat er ook grote buitenlandse bedrijven actief zijn op de Belgische markt en dat er nog veel andere spelers naast Azulatis actief zijn. Tot slot schatten zij het marktaandeel van Azulatis eerder in de richting van 5 à 10% in.³⁵¹

IX.3.3 Beoordeling en conclusie van de auditeur

369. Verwijzend naar bovenstaande, acht de auditeur het niet waarschijnlijk dat het gecombineerde marktaandeel van Azulatis en Farys na de concentratie hoger zou kunnen liggen dan 25%, niet op een gecombineerde markt voor de exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties in België, noch op de markt voor exploitatie en onderhoud van waterbehandelingsinstallaties in België, noch op de markt voor exploitatie en onderhoud van afvalwaterbehandelingsinstallaties in België.

370. Gelet op de resultaten van het marktonderzoek, concludeert de auditeur dat de markt voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterzuiveringsinstallaties in België niet horizontaal betrokken is door de voorgenomen transactie. Wel zijn er – zoals eerder geanalyseerd in de beoordeling van de marktaandelen voor de markt voor de distributie van leidingwater onder titel IX.2.2 – effecten met een conglomeratkarakter mogelijk door de verwantschap van deze markt met de markt voor de distributie van leidingwater. Daarom zal deze markt wel mee onderzocht worden in de concurrentiële analyse.

IX.3.4 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

371. Het College onderschrijft de conclusie van de auditeur dat het, in lijn met de standpunten van de partijen en zoals bevestigd door het gevoerde marktonderzoek, onwaarschijnlijk is dat het gezamenlijk marktaandeel van Azulatis en Farys na de concentratie hoger zou liggen dan 25% op eender welke markt met betrekking tot de exploitatie en onderhoud van water -en afvalwaterbehandelingsinstallaties in België. Ook het afzonderlijke marktaandeel van elk van de Partijen ligt lager dan 25% voor waterbehandeling en afvalwaterbehandeling.

IX.4 De markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties

IX.4.1 Positie van de partijen³⁵²

372. Partijen hebben het marktaandeel van Azulatis en Farys op de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties zowel op het niveau van België als van de EER berekend. Marktaandelen worden alleen verstrekt in termen van verkoopwaarde.

³⁵¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241217 Getekend PV, randnrs. 14, 18 en 26 pgs 3-4, 6.

³⁵² Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 346-359, pgs. 187-193.

373. De marktaandeelen van Farys en Azulatis zijn berekend en gedefinieerd als de verhouding tussen hun eigen verkopen en de geschatte marktomvang in het betrokken geografische gebied.

374. De verkopen van Azulatis en Farys zijn afkomstig uit hun financiële administratie en hebben betrekking op hun eigen waterprojecten in het betrokken geografische gebied. Zoals hoger vermeld onder titel IX.3. – Markt voor de exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties hebben de door Azulatis en Farys vastgestelde prijzen voor industrieel water en afvalwater in het algemeen betrekking op zowel diensten in verband met i) de exploitatie en het onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties, als ii) het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. Azulatis vertrouwt gedeeltelijk op onderaanneming voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.[Vertrouwelijk].

375. De marktomvang wordt berekend aan de hand van rapporten van derden en de beste marktkennis van Partijen. Een door Arizton in 2021 opgesteld rapport bevat ramingen voor de Europese gedecentraliseerde waterbehandelingsmarkt, voor het jaar 2021 maar ook voor de daaropvolgende jaren tot 2026. Op basis hiervan schatten Partijen dat ongeveer [Vertrouwelijk] van de in de bovengenoemde studie gerapporteerde cijfers betrekking heeft op het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties in de EER.³⁵³ Om een raming op Belgisch niveau te krijgen, gaan Partijen uit van de ramingen van de marktomvang die zijn afgeleid van de markt voor de exploitatie en het onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties (in volume). Deze volumes worden vervolgens vermenigvuldigd met gemiddelde eenheidsprijzen, waarna de totale omzet op de markt voor water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties wordt opgeteld en [Vertrouwelijk] van de waarde dan wordt behouden.³⁵⁴

376. Om hun positie op de markt correct in te schatten, hebben Partijen de belangrijkste concurrenten van Azulatis en Farys getracht te identificeren en hun marktaandeel ingeschat. Ze worden ook berekend als de verhouding tussen hun omzet en marktomvang.³⁵⁵ De methodologie lijkt sterk op die voor de markt voor de exploitatie en het onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. Partijen benadrukken dat verschillende concurrenten buitenlandse ondernemingen zijn en dat de overgrote meerderheid van de marktspelers actief is in alle subactiviteiten van dit marktsegment, namelijk het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties – hetzij door verticaal geïntegreerd te zijn, hetzij door gebruik te maken van onderaannemers. Deze deelactiviteiten zijn met elkaar verweven vanwege de technische complexiteit en de nauwe samenwerking die vereist is tussen ontwerpers, ingenieurs en werknemers die verantwoordelijk zijn voor de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

³⁵³ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 354, pgs. 191-192 voor het uittreksel van de vermelde studie.

³⁵⁴ *Ibid.*, randnr. 357, pgs. 192-193 voor een extensievere beschrijving van de methodologie.

³⁵⁵ De partijen hebben hun belangrijkste concurrenten kunnen identificeren en ruwe ramingen van hun marktaandeel kunnen maken. Desalniettemin, gezien de geringe marktaandelen van Azulatis en Farys achten de partijen het echter niet nodig een exhaustieve lijst van concurrenten te verstrekken; Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 348, pg. 188; De door de partijen gevolgde methode om de marktaandelen van hun belangrijkste concurrenten te bekomen, is uiteengezet in Bijlage 7.2.54 'Omzet en marktaandelen concurrenten' bij het Aanmeldingsformulier, tabel 4 en tabel 5.

377. De marktaandelen die Partijen hebben berekend voor Azulatis en Farys en hun belangrijkste concurrenten in 2023 op de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties worden hieronder gerapporteerd, zowel op EER- als op Belgisch niveau.³⁵⁶

³⁵⁶ *ibid.*, randnr. 354, pgs. 190-191.

Marktspelers	Omzet (Miljoen EUR)	Marktaandeel Omzet %
Azulatis	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Farys	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Partijen samen	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Pantarein Water BV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Ekopak NV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Veolia Water Technologies NV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Waterleau NV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Trevi Environmental Solutions NV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Totale geschatte markt EER	+/- 2041,60	+/- 100%

Marktspelers	Omzet (Miljoen EUR)	Marktaandeel Omzet %
Azulatis	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Farys	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Partijen samen	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Pantarein Water BV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Ekopak NV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Veolia Water Technologies NV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Waterleau NV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Trevi Environmental Solutions NV	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Totale geschatte markt België	+/- 567,77	+/- 100%

378. Het gecombineerde marktaandeel van Azulatis en Farys in de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties zou volgens deze berekeningen dus ruim onder [Vertrouwelijk] blijven, zowel op EER als op Belgisch niveau. Partijen stellen dat Farys en Azulatis sterke concurrentiële druk ervaren van andere spelers, waaronder Trevi Environmental Solutions NV, Pantarein Water BV, Veolia Water Technologies NV en Ekopak NV.

379. Op basis hiervan concluderen Partijen dat de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties niet horizontaal beïnvloed wordt door de voorgestelde transactie.

IX.4.2 Marktonderzoek

380. Ten eerste stelt de auditeur ook hier de beperkte beschikbaarheid van openbare gegevens met betrekking tot het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties in de EER en België vast. Informatie over de bedrijven die actief zijn op deze markt is namelijk schaars. Daarbovenop zijn de verkopen van de weinige bedrijven die kunnen worden geïdentificeerd, ook nauwelijks waarneembaar en de verkoopcijfers niet beschikbaar.

381. De auditeur heeft niettemin de door Partijen gebruikte methodologie en gegevens in detail beoordeeld en erkent de inspanningen die zijn geleverd om de markt te reconstrueren. Hoewel de auditeur dezelfde vragen stelt bij de schatting van de marktgrootte als onder de vorige titel, wijst de door Partijen uitgevoerde oefening er sterk op dat het gecombineerde marktaandeel van Azulatis en

Farys op de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterzuiveringsinstallaties in de EER en België ruim onder 25 % ligt. Partijen schatten immers de concurrenten van Azulatis en Farys in als veel groter dan zij zelf zijn in deze markt.

382. Zoals vermeld heeft het onderzoeksteam de concurrenten van Farys en Azulatis bijkomend bevroegd naar hun drie belangrijkste concurrenten op de markt voor het ontwerp, engineering en bouw van industriële water- en afvalwaterzuiveringsinstallaties. In de tabel hieronder worden de resultaten hiervan weergegeven.³⁵⁷ Hieruit blijkt dat Azulatis slechts door één concurrent is genoemd als een van haar drie belangrijkste concurrenten. Farys werd wederom geen enkele keer genoemd.

Bedrijf	Aantal keren genoemd door concurrenten	Omzet jaarverslag 2023
Veolia Water Technologies NV	6	€ 96.129.582
Waterleau NV	4	€ 89.487.247
Trevi Environmental Solutions NV	3	€ 42.772.065
Ekopak NV	3	€ 16.974.645
Pantarein Water BV	2	€ 11.149.446
Azulatis	1	€ 21.053.056

383. Uit het bovenstaande blijkt dat Azulatis en Farys veel minder sterk aanwezig zijn op de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. [Vertrouwelijk].³⁵⁸ [Vertrouwelijk]. [Vertrouwelijk].³⁵⁹

IX.4.3 Beoordeling en conclusie van de auditeur

384. Gedurende het marktonderzoek heeft het onderzoeksteam aldus voldoende aanwijzingen verkregen dat Azulatis en Farys inderdaad slechts beperkt aanwezig zijn op deze markt en hun concurrenten een veel groter deel van de markt voor hun rekening nemen. De auditeur acht het niet waarschijnlijk dat het gecombineerde marktaandeel van Partijen na de concentratie hoger zou kunnen liggen dan 25%.

385. Gelet op de resultaten van het marktonderzoek, concludeert de auditeur dat de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterzuiveringsinstallaties in de EER en België geen horizontaal betrokken markt is. Wel zijn er – zoals eerder onder titel IX.2.2 vermeld – effecten met een conglomeratkarakter mogelijk door de verwantschap van deze markt met de markt voor de distributie van leidingwater. Daarom zal deze markt wel mee onderzocht worden in de concurrentiële analyse.

IX.4.4 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

386. Het College onderschrijft het oordeel van de auditeur dat, in lijn met het standpunt van de Partijen en op basis van het gevoerde marktonderzoek, het onwaarschijnlijk is dat de gecombineerde marktaandelen van Partijen op de markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties zowel op het niveau van België als van de EER na de

³⁵⁷ De omzet werd verkregen uit de jaarverslagen op de National Bank of Belgium, Central Balance Sheet Office, <https://consult.cbso.nbb.be/> (geraadpleegd op 11-6-2025).

³⁵⁸ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 352, pgs. 189-190.

³⁵⁹ *ibid.*

concentratie hoger liggen dan 25%. Wel zijn er effecten met een conglomeraatkarakter mogelijk door de verwantschap van deze markt met de markt voor de distributie van leidingwater.

IX.5 De productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water

387. Zoals vermeld onder titel VIII.5.1.d VIII.5.1.d – Productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water– Beoordeling van de auditeur, betreffen de activiteiten die Farys en Azulatis hoofdzakelijk uitoefenen met betrekking tot gedemineraliseerd water in onderhavige concentratie fundamenteel andere activiteiten dan diegene die het onderwerp uitmaakte van de beslissing van de BMA uit 2019 in de zaak *Ineos Oxide Limited/RWE Generation Belgium*.

IX.5.1 Positie van de partijen³⁶⁰

388. Partijen hebben zelf in hun aanmeldingsformulier dit verschil benadrukt, om vervolgens alsnog marktaandeelen in te schatten op basis van de hoeveelheid gedemineraliseerd water dat in alle projecten van Azulatis en Farys binnen België wordt geproduceerd. De productie van gedemineraliseerd water voor de klant vindt plaats op de site van de klant, voor het eigen gebruik van deze klant, door middel van een installatie die de klant koopt of *leaset* van Azulatis of Farys.

389. De auditeur is van oordeel dat de marktaandeelen zoals berekend door Partijen niet overeen stemmen met de activiteiten van Azulatis en Farys met betrekking tot de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water zoals hogerop besproken in de marktafbakening. Om deze redenen, acht de auditeur het niet nuttig om deze inschatting van Partijen hier weer te geven.

IX.5.2 Beoordeling en conclusie van de auditeur

390. Azulatis is niet actief in het produceren van gedemineraliseerd water met als doelstelling dit te verhandelen. Ze is enkel actief in het beheren van industriële waterbehandelingsinstallaties in opdracht van industriële verbruikers die dankzij hun installatie, naast andere soorten proceswater, ook gedemineraliseerd water zouden kunnen produceren. Deze dienst verleend door Azulatis valt echter onder de markt voor de exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

391. Farys is eveneens voornamelijk actief in de markt voor de exploitatie en onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties. [Vertrouwelijk].

392. De auditeur stelt echter vast dat Azulatis niet actief is op deze markten waardoor er geen sprake is van horizontale overlap tussen Farys en Azulatis. De auditeur concludeert aldus dat de markten voor de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water geen horizontaal betrokken markten zijn.

IX.5.3 Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

393. Aangezien Azulatis niet actief is in de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water, onderschrijft het College het oordeel van de auditeur dat er geen horizontale overlap is tussen Farys en Azulatis. Bijgevolg zijn de markten voor de productie, kleinhandel en distributie van gedemineraliseerd water geen horizontaal betrokken markten.

³⁶⁰ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 360-367, pgs. 193-195.

IX.6 De Belgische markt voor (financiële) leasing

IX.6.1 Positie van de partijen³⁶¹

394. Partijen hebben de marktaandelen van Azulatis en Farys op de markt voor (financiële) leasing in België berekend. Deze worden gedefinieerd als de verhouding tussen de eigen verkopen van Farys en Azulatis en de marktomvang in het relevante geografische gebied.

395. De verkopen van Azulatis en Farys zijn afkomstig uit hun financiële administratie. Zij omvatten aan de ene kant alle verkopen van Azulatis en installaties die eigendom zijn van Azulatis, voor zover deze installaties financieel worden geleased door de klant. Het is niet mogelijk om voor elk specifiek project een precies aandeel van de inkomsten voor financiële leasing toe te kennen. Om te voorkomen dat haar marktaandeel wordt onderschat, heeft Azulatis de volledige omzet van de projecten op het gebied van financiële leasing meegeteld. Aan de andere kant heeft Farys alle verkopen met betrekking tot het ontwerp, de engineering en de bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties opgenomen.

396. De marktomvang wordt berekend met behulp van rapporten van derden. Meer in het bijzonder baseren Partijen zich op de Belgische leasingvereniging BLV/ABL, die stelt dat de financiële leasing in België ongeveer 7,5 miljard EUR vertegenwoordigt. Partijen hebben enkele belangrijke en grote marktspelers geïdentificeerd, zoals ING Lease Belgium NV, ES Finance NV, Arval Belgium NV en Belfius Lease Services NV. Er zijn echter geen marktaandelen geraamd voor concurrenten die actief zijn op de markt voor financiële leasing in België.³⁶²

397. De berekende marktaandelen van Azulatis en Farys in 2023 op de markt voor financiële leasing in België worden hieronder gerapporteerd.³⁶³

Marktspelers	Omzet (Miljoen euro)	Marktaandeel omzet
Azulatis	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Farys	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Gezamenlijk marktaandeel financiële leasing	[Vertrouwelijk]	+/- [0-10]%
Totale markt	+/- 7.500	100%

398. Het gezamenlijke marktaandeel van Azulatis en Farys zou dus ruim onder de [Vertrouwelijk] op de Belgische markt voor financiële leasing in België liggen.

399. Op basis hiervan concluderen Partijen dat de markt voor financiële leasing, en bijgevolg ook de ruimere markt voor leasing, in België niet horizontaal wordt beïnvloed door de voorgenomen transactie.

IX.6.2 Beoordeling en conclusie van de auditeur

400. De auditeur stelt een beperkte beschikbaarheid vast van openbare gegevens met betrekking tot (financiële) leasing in België. De auditeur verwijst ook naar de sterk gefragmenteerde aard van deze markt en het brede scala aan activiteiten dat deze in beginsel kan bestrijken.

³⁶¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 368-374, pgs. 195-196.

³⁶² *Ibid.*, randnrs. 369-370, pg. 195.

³⁶³ *Ibid.*, randnr. 370, pg. 196.

401. Gelet op de door Partijen aangevoerde kwantitatieve gegevens en de kwalitatieve gegevens die tijdens het onderzoek zijn verzameld, concludeert de auditeur dat de markt voor leasing in België niet horizontaal betrokken is.

IX.6.3 Conclusie van het Mededingingscollege

402. Het College onderschrijft het standpunt van de auditeur dat de markt voor (financiële) leasing, op basis van de door Partijen aangevoerde kwantitatieve gegevens, niet horizontaal betrokken is.

IX.7 Conclusie van de auditeur met betrekking tot de betrokken markten en markten met mogelijke conglomeraat effecten

403. In het licht van het bovenstaande concludeert de auditeur dat op basis van de analyse van de marktaandeelen op elk van deze markten, er geen **horizontaal** betrokken markten zijn door ofwel een beperkt gezamenlijk marktaandeel van Partijen (minder dan 25%) of vanwege de organisatie van de markt in lokale marktmonopolies zonder geografische overlap. De auditeur zal echter wel de invloed van de concentratie op de **concurrentie om de markt** voor de twee lokale markten voor de distributie van leidingwater en voor afvalwaterbeheer verder analyseren in de concurrentiële analyse.

404. De **verticaal** betrokken markten die verder geanalyseerd worden, zijn:

- De nationale markt voor de productie van leidingwater;
- De lokale markt voor de distributie van leidingwater.

405. Gezien de verwevenheid van de activiteiten van partijen zal de auditeur ook onderzoeken of de voorgenomen concentratie **conglomeraat** effecten teweeg kan brengen in de onderstaande markten, gelet op het feit dat zij verbonden zijn met en een aanvulling vormen op de lokale markt voor de distributie van leidingwater:

- De nationale markt voor de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties;
- De nationale markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

406. **Het College** gaat akkoord met de conclusie van de auditeur dat er geen horizontaal betrokken markten zijn door ofwel een beperkt gezamenlijk marktaandeel van Partijen of vanwege de organisatie van de markt in lokale marktmonopolies zonder geografische overlap. Het College deelt de conclusie van de auditeur dat er verticaal betrokken markten zijn, namelijk (i) de nationale markt voor de productie van leidingwater en (ii) de lokale markt voor de distributie van leidingwater. Tenslotte deelt het College het oordeel van de auditeur dat door de concentratie conglomerate effecten kunnen worden teweeggebracht in de bovenvermelde markten.

X. Concurrentiële Analyse

X.1 Horizontale betrokken markten

407. Volgens de richtsnoeren van de Europese Commissie³⁶⁴ zijn er twee belangrijke manieren waarop horizontale concentraties de daadwerkelijke mededinging op significante wijze kunnen belemmeren, met name door het in het leven roepen of versterken van een machtspositie:

- a. doordat zij belangrijke concurrentiedruk op één of meer ondernemingen wegnemen, hetgeen vervolgens zou leiden tot een grotere marktmacht, zonder dat daarvoor coördinatie van marktgedrag nodig is (hierna “unilaterale effecten” of “niet-gecoördineerde effecten”);
- b. doordat zij de aard van de mededinging zodanig veranderen dat ondernemingen die voorheen hun gedragingen op de markt niet coördineerden, nu in significante mate sterker geneigd zijn hun marktgedrag te coördineren en de prijzen te verhogen of de daadwerkelijke mededinging op andere wijze te belemmeren. Een concentratie kan coördinatie ook eenvoudiger, stabiel en doeltreffender maken voor ondernemingen die al voor de overname coördineerden (hierna “gecoördineerde effecten”).

408. Hierna zal worden onderzocht of door de transactie de daadwerkelijke mededinging wordt belemmerd door ofwel niet-gecoördineerde effecten ofwel gecooördineerde effecten ofwel door beide.

X.1.1 Niet-gecoördineerde effecten

X.1.1.a Inleiding

409. Een horizontale concentratie kan unilaterale effecten of niet-gecoördineerde effecten veroorzaken wanneer zij de fusieonderneming in staat stelt om marktmacht op te bouwen of te versterken. De Commissie definieert marktmacht in de Richtsnoeren voor de beoordeling van horizontale concentraties als: *“de mogelijkheid voor een of meer ondernemingen om op winstvergroten de wijze de prijzen te verhogen, de productie te verlagen, de keuze aan producten of diensten te verkleinen, de kwaliteit van producten of diensten te verlagen, innovatie af te remmen of op andere wijze de krachtlijnen van de concurrentie te beïnvloeden.”*³⁶⁵ Het gevolg van het ontstaan dan wel versterken van een dominante positie, resulteert in een onderneming die zich in belangrijke mate onafhankelijk kan gedragen ondanks enige concurrentiedruk.

410. De waarschijnlijkheid en omvang van unilaterale effecten hangt af van de marktmacht van de gecombineerde entiteit, het belang van de overblijvende concurrentie en de algehele concurrentiedynamiek op de relevante markt(en) na de transactie.

411. Zoals reeds vermeld heeft de voorliggende concentratie een bijzonder karakter op de markt voor distributie van leidingwater alsook de markt voor afvalwaterbeheer. Deze markten betreffen lokale natuurlijke monopolies waardoor er aldus ook geen geografische overlap is tussen de activiteiten van de partijen. Hierdoor zou er op deze markten geen aanleiding zijn tot een horizontaal betrokken markt. Desondanks acht de auditeur het nuttig om mogelijke unilaterale effecten te onderzoeken met

³⁶⁴ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C.* 5 februari 2004, afl. 31, 3, randnr. 22.

³⁶⁵ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C.* 5 februari 2004, afl. 31, 3, randnr. 8.

betrekking tot een mogelijke vermindering voor concurrentie *om* de markt.³⁶⁶ Gezien de gelijkaardige structuur van concurrentie op deze markten, namelijk lokale natuurlijke monopolies, zullen deze markten in wat volgt samen besproken worden.

X.1.1.b Analyse unilaterale effecten op de markt voor distributie van leidingwater en de markt voor afvalwaterbeheer

i) Standpunt aanmeldende partijen³⁶⁷

412. Partijen zijn van oordeel dat de voorgenomen concentratie geen aanleiding zal geven tot enige mededingingsbezwaren op de lokale markt voor distributie van leidingwater en de lokale markt voor afvalwaterbeheer.³⁶⁸ Het betreft lokale markten op gemeentelijk niveau die worden gekenmerkt door de aanwezigheid van een natuurlijk monopolie: per gemeente is slechts één watervoorzieningsbedrijf of afvalwaterbeheerder actief. Volgens Partijen wordt deze marktform in evenwicht gehouden door een doorgedreven regulering en sluit zij aan bij de beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid, die onder meer streeft naar een meer homogene marktstructuur voor de watervoorzieningsbedrijven.

413. De prijszetting op de markten voor leidingwaterdistributie en afvalwaterbeheer is strikt vastgelegd in het Waterwetboek en het Algemeen Waterverkoopreglement. Deze regelgeving bepaalt onder meer dat klanten de kosten dragen voor de productie, distributie, afvoer en zuivering van water, en laat de waterbedrijven slechts beperkte ruimte om te concurreren op prijs en kwaliteit. Sinds 2016 geldt in Vlaanderen een uniforme tarifiering voor alle watervoorzieningsbedrijven. Hierbij worden klanten onderverdeeld in huishoudelijke en niet-huishoudelijke gebruikers, die elk een integrale waterfactuur ontvangen bestaande uit drie componenten: de leidingwatercomponent (circa 45% van de factuur), de gemeentelijke component (32%) en de bovengemeentelijke component (23%). Elke component bestaat uit een vastrecht, dat decretaal bepaald en voor elk watervoorzieningsbedrijf gelijk is, en een variabel prijsgedeelte dat afhangt van het waterverbruik en per watervoorzieningsbedrijf kan verschillen.

414. Daarnaast zijn de mogelijkheden voor de watervoorzieningsbedrijven om zelfstandig keuzes te maken in hun samenwerking met leveranciers wettelijk beperkt. Zo zijn zij bij aanbestedingen onderworpen aan de regelgeving inzake overheidsopdrachten en dienen zij steeds de economisch meest voordelige offerte te aanvaarden. Ook wat betreft marktstructuur is volgens de partijen sprake van een gelijkaardige machtspositie: andere aanbieders zoals Pidpa, Water-link, Fluvius en dergelijke zijn vergelijkbaar in omvang en werken onder gelijkaardige voorwaarden. Gemeenten zijn bovendien vrij in hun keuze aan wie zij het beheer van leiding- of afvalwater al dan niet toevertrouwen.

415. In dat kader merken Partijen op dat een wijziging van het beheer slechts in beperkte mate mogelijk is. Een gemeente kan beslissen de bestaande samenwerking met een watervoorzieningsbedrijf stop te zetten, maar de procedure en voorwaarden verschillen afhankelijk van het type onderneming. Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hangt dit af van de statutaire duurtijd; voor coöperatieve vennootschappen wordt dit afgehandeld op individuele basis maar moet ook rekening worden gehouden met de afrekening van individuele investeringen. Voor afvalwaterbeheer bestaan daarnaast alternatieven zoals eigen beheer, gedeeltelijke of volledige uitbesteding, of overdracht aan een externe rioolbeheerder. In de praktijk beperken De Watergroep en Farys hun activiteiten als externe

³⁶⁶ BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-42, Gaselwest/Fluvius West – Fluvius West, randnrs. 156-157, pg. 37; BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-43, Iverlek/PBE – Fluvius Zenne-Dijle, randnrs. 114-115, pg. 27; BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-44, Sibelgas/Fluvius Zenne-Dijle – Fluvius Halle-Vilvoorde, randnrs. 115-116, pg. 24.

³⁶⁷ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 197-317, pgs. 99-168.

³⁶⁸ *Ibid.*, randnr. 188, pg. 96.

rioolbeheerders grotendeels tot de geografische gebieden waar zij reeds actief zijn in de distributie van leidingwater.

416. Tot slot merken Partijen ook op dat de marktstructuur door de jaren heen nagenoeg onveranderd is gebleven. Tussen 2012 en 2024 bleven de verzorgingsgebieden grotendeels identiek, wat volgens hen het gevolg is van het ontbreken van werkelijke concurrentie binnen het gereguleerde kader. Bovendien wijzen zij erop dat tariefverhogingen of -verslechtering van de dienstverlening niet zonder weerstand zouden blijven van de voornaamste afnemers – met name de gemeenten die de optie hebben om het afvalwaterbeheer, en in veel beperktere mate de watervoorziening, zelfstandig uit te voeren.

ij) Marktonderzoek

417. De vraag die hier beantwoord moet worden, is of deze concentratie unilaterale effecten kan teweegbrengen wat betreft de concurrentie om de markten voor distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer. In Vlaanderen organiseren de gemeenten het beheer van distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer op verschillende manieren. Enerzijds wordt de distributie van leidingwater door middel van een beheersoverdracht uit handen gegeven aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband, anderzijds treden de gemeenten toe tot de coöperatieve vennootschap De Watergroep of houden ze de distributie in eigen beheer.³⁶⁹ Ook voor het beheer van afvalwater op gemeentelijk niveau hebben de gemeenten de keuze uit eigen beheer, uitbesteding of overheveling van de infrastructuur aan een externe rioolbeheerder.

418. Hierdoor moet onderzocht worden in welke mate het periodieke karakter van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden - die worden opgericht voor een termijn van maximaal 18 jaar en nadien telkens opnieuw voor maximaal 18 jaar kunnen worden verlengd - aanleiding geeft tot potentiële concurrentie tussen de verschillende watervoorzienings- en afvalwaterbedrijven bij het naderen van een nieuwe beheersperiode. Met andere woorden, in hoeverre kunnen of worden concurrentiële parameters zoals kwaliteit en tarifiering beïnvloed door het eindige karakter van de samenwerkingsverbanden.

419. In Vlaanderen worden de lokale markt voor distributie van leidingwater en de lokale markt voor afvalwaterbeheer op gemeentelijk niveau gekenmerkt door de aanwezigheid van een natuurlijk en wettelijk monopolie, waarbij tijdelijk slechts één watervoorzieningsbedrijf/rioolbeheerder per gemeente verantwoordelijk is voor de leidingwaterdistributie en/of het afvalwaterbeheer. Zodoende verkrijgt één watervoorzieningsbedrijf/rioolbeheerder tijdelijk het alleenrecht om de leidingwaterdistributie/het afvalwaterbeheer te verzorgen binnen een welbepaalde gemeente. Hierdoor bedraagt het marktaandeel van het watervoorzieningsbedrijf/de rioolbeheerder dat actief is in die gemeente steeds 100% gedurende een welbepaalde termijn.

420. In het kader van de beoordeling van de lokale markten voor distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer is het noodzakelijk om het begrip “concurrentie” in relatie tot natuurlijke monopolies nader toe te lichten. Indien er sprake is van een natuurlijk monopolie kan een monopolist de welvaartsmaximaliserende output tegen lagere totale kosten (efficiënter) voortbrengen dan dat meerdere concurrerende ondernemingen dit zouden kunnen.³⁷⁰ Dit geldt in het bijzonder voor de watersector, waar de aanleg van parallelle infrastructuren economisch onzinnig is. In het geval van

³⁶⁹ Momenteel is enkel AGSO Knokke-Heist actief als een autonoom gemeentebedrijf op het vlak van watervoorziening, zie Aanmeldingsformulier, randnr. 301, pg. 157.

³⁷⁰ Mosca, M. (2008). On the origins of the concept of natural monopoly: Economies of scale and competition. *European Journal of the History of Economic Thought*, 15(2), pg. 317.

watervoorzieningsbedrijven en afvalwaterbeheerders, die zich kenmerken als lokale natuurlijke monopolies, geniet het met andere woorden de voorkeur om het aantal aanbieders te beperken tot één operator, aangezien dit leidt tot toegenomen efficiëntie ten opzichte van de situatie waarbij meerdere kleinere ondernemingen actief zouden zijn in hetzelfde gebied.³⁷¹

421. Gezien de gevoeligheid van de sector is echter ook overheidsingrijpen vereist om gebruikers te beschermen tegen mogelijke negatieve effecten van monopolievorming. Het gevaar van een natuurlijk monopolie schuilt in het verdwijnen van de prikkel om zo efficiënt mogelijk te opereren. Vertaald naar onderhavig dossier moet nagegaan worden in welke mate de verschillende watervoorzieningsbedrijven onderling – ondanks het feit dat zij tijdelijke natuurlijke monopolies vormen en dus effectief niet rechtstreeks met elkaar in concurrentie zijn – prikkels uitoefenen om het meest efficiënte bedrijf te zijn.

422. Om te beoordelen in welke mate de betrokken concentratie een impact heeft op de efficiëntieprikkels binnen de sector, moet enerzijds worden nagegaan hoe de concurrentiële dynamiek tussen de overblijvende watervoorzieningsbedrijven wordt beïnvloed. In dit verband speelt niet enkel de tariefregulering een rol, maar ook het systeem van prestatievergelijking dat de watervoorzieningsbedrijven onderling stimuleert om efficiënt te opereren. Anderzijds is het relevant om na te gaan in hoeverre de voorgenomen concentratie de keuzemogelijkheden van gemeenten binnen de verzorgingsgebieden van De Watergroep en Farys beperkt. Hierbij moeten zowel het beleid van de Vlaamse overheid als de effectieve mogelijkheden tot *switching* door gemeenten in rekening worden gebracht.

1. Regulering tarieven

423. De tarifiering van leiding- en afvalwater in Vlaanderen is onderworpen aan strikte regulering. Zoals uiteengezet in hoofdstuk VII.2.1– Regulering van de prijs, houdt De WaterRegulator toezicht op de tariefzetting van de leidingwatercomponent van de integrale waterfactuur. De tarieven worden door de watervoorzieningsbedrijven vastgelegd in een tariefpad voor een periode van zes jaar en moeten worden gemotiveerd in een tariefplan, dat onder meer een financiële onderbouwing, een consultatie van de abonnees en een verslag van een bedrijfsrevisor bevat.³⁷² Voor de saneringscomponenten is de tarifiering afhankelijk van het bestuursniveau. Zoals toegelicht in hoofdstuk VIII.3.1 – Bevoegdheidsafbakening van afvalwaterbeheer binnen Vlaanderen, rusten de gemeentelijke saneringstaken bij de rioolbeheerders, die sinds 2024 binnen elke gemeente als enige partij verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de saneringsplicht. De bijhorende gemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks bepaald door de rioolbeheerder in overleg met de betrokken gemeente en vastgelegd in een contract tussen beide partijen. De VMM houdt toezicht op deze tarieven en begrenst deze met een maximumtarief.³⁷³ De bovengemeentelijke saneringsplicht wordt exclusief uitgevoerd door Aquafin, dat hiervoor wordt vergoed door de watervoorzieningsbedrijven. Deze vergoeding is deels gebaseerd op inkomsten uit de integrale waterfactuur en deels op een werkingstoelage van het Vlaamse Gewest.³⁷⁴

³⁷¹ Oelmann, M., & Czichy, C. (2013). Water service provision as a natural monopoly. In *Water Governance in Motion: Towards Socially and Environmentally Sustainable Water Laws* (pg. 145). Berlin, Heidelberg: Springer.

³⁷² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator – VMM, 20250228 Antwoord VOI, bijlage 2 – Handleiding-tariefplan-2024.

³⁷³ VMM, Prijs voor de afvoer (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0023).

³⁷⁴ VMM, Prijs voor de zuivering (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0024).

424. Ook de Vlaamse concurrenten van De Watergroep en Farys en middenveldorganisaties bevestigen dat er in Vlaanderen geen sprake is van prijsconcurrentie en dat de watervoorzieningsbedrijven hun wettelijke opdracht uitvoeren.³⁷⁵ Zowel Aquaduin als Pidpa wijzen erop dat de tarifiering van leidingwater wordt vastgelegd in Vlaamse regelgeving, waarbij de tarieven worden afgestemd op de reële kosten en het geïnvesteerde kapitaal, en onder toezicht staan van de WaterRegulator.³⁷⁶ Voor afvalwater benadrukt Fluvius dat de maximale saneringsbijdrage die netgebruikers betalen, wordt bepaald door de VMM.³⁷⁷ De WaterRegulator beschouwt deze vorm van tariefregulering als een meerwaarde, omdat ze bijdraagt aan transparantie en de vergelijkbaarheid van tarieven binnen het Vlaamse waterbeleid.³⁷⁸

Component	Kostenstructuur	Wie bepaalt het tarief?
Leidingwatercomponent	Vastrecht per wooneenheid	Decretaal vastgelegd, voor alle waterbedrijven hetzelfde
	Variabele prijs (per m ³)	Waterbedrijf, op basis van een tariefpad voor 6 jaar, goedgekeurd door de WaterRegulator ³⁷⁹
Gemeentelijke component	Vastrecht per wooneenheid	Decretaal vastgelegd, voor alle waterbedrijven hetzelfde
	Variabele prijs (vlak tarief)	Jaarlijks bepaald door de rioolbeheerder in overleg met de gemeente en vastgelegd in een contract, begrenst door een maximumtarief
Bovengemeentelijke component	Vastrecht per wooneenheid	Decretaal vastgelegd, voor alle waterbedrijven hetzelfde
	Variabele prijs (vlak tarief)	Decretaal vastgelegd, voor alle waterbedrijven hetzelfde

*Figuur : Kostenstructuur tarifiering leidingwater en afvalwater in Vlaanderen.*³⁸⁰

2. Prestatievergelijking watervoorzieningsbedrijven

425. Naast toezicht op de tariefzetting, is de auditeur van oordeel dat prestatievergelijking ook een centrale rol heeft bij de concurrentie die speelt tussen de watervoorzieningsbedrijven. In dit kader wordt de WaterRegulator betrokken bij de prestatievergelijking via gestructureerde benchmarkoefeningen, die gekoppeld zijn aan de naleving van openbare dienstverplichtingen. De WaterRegulator neemt deel aan de bijhorende stuurgroepen en werkgroepen en ontvangt

³⁷⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Antwoorden op VOI, I.5 Concurrentiële analyse; Middenveldorganisaties, Aquaflanders, 20250214 Antwoord op VOI, I.3 Concurrentiële analyse.

³⁷⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 8; Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 15.

³⁷⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Fluvius, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 7.

³⁷⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator – VMM, 20250228 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 5.

³⁷⁹ Volledigheidshalve herhaalt het onderzoeksteam nogmaals dat voor grootverbruikers het waterbedrijf afwijkende tarieven kan toepassen.

³⁸⁰ VMM, Algemeen Waterverkoopreglement (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0017).

systematisch de actieplannen die waterbedrijven opstellen na elke benchmarkronde.³⁸¹ De uitvoering en coördinatie van het benchmarkingproces ligt bij AquaFlanders, een federatie die instaat voor de organisatie, methodologie en waarborging van transparantie en gelijke betrokkenheid van alle deelnemende watervoorzieningsbedrijven. Op basis van de resultaten delen de leden *best practices* en worden verbetertrajecten opgestart. De verantwoordelijkheid voor opvolging ligt bij de individuele watervoorzieningsbedrijven, terwijl AquaFlanders sector brede analyses en kennisdeling faciliteert.³⁸²

426. Regelgevende instanties en stakeholders kunnen de benchmarkresultaten gebruiken om beleidsmatige richtlijnen of aanbevelingen te formuleren. Volgens AquaFlanders vinden de benchmarkoefeningen hun oorsprong bij de focus van de WaterRegulator, namelijk: (i) verhogen van de transparantie in de Vlaamse drinkwatersector, (ii) vergelijken van prestaties en de Vlaamse watervoorzieningsbedrijven aanzetten tot efficiëntieverbeteringen en (iii) verlenen van advies aan de Vlaamse Regering op basis van de resultaten.³⁸³ Volgens de WaterRegulator biedt interregionale benchmarking eventueel een waardevol alternatief voor een doelmatige vergelijking in de sector indien er eventueel onvoldoende watervoorzieningsbedrijven zouden zijn in Vlaanderen.³⁸⁴ Het watervoorzieningsbedrijf Water-link wijst er echter op dat er na de voorgenomen transactie nog een voldoende groot aantal bedrijven actief zal zijn binnen dit segment.³⁸⁵

427. Ook op het vlak van afvalwaterbeheer vormt prestatievergelijking een aandachtspunt, waarbij de VMM een actieve rol heeft in de opvolging van de prestaties van rioolbeheerders via haar deelname aan bepaalde werkgroepen zoals projectmanagement en beleid en financiering. Binnen deze werkgroepen brengt de VMM onderwerpen en agendapunten aan, volgt zij de werkzaamheden op, en levert zij expertise en cijfergegevens. De werkgroep beleid en financiering fungeert bovendien als platform voor het aftoetsen van nieuwe beleidsvoorstellen en het maken van afspraken over de opvolging van aan de sector toegewezen openbare dienstverplichtingen.³⁸⁶

428. In de praktijk doet meer dan de helft van de Vlaamse gemeenten voor de uitvoering van de gemeentelijke saneringsplicht een beroep op Aquafin, via structurele samenwerkingen met onder meer De Watergroep, Water-link en Pidpa.³⁸⁷ Hierdoor wordt een aanzienlijk deel van de gemeentelijke saneringsplicht onrechtstreeks toevertrouwd aan Aquafin, wat in de praktijk leidt tot minder concurrentie tussen de externe rioolbeheerders. Daarnaast vermeld Fluvius dat haar vier opdrachthoudende verenigingen die actief zijn als externe rioolbeheerders (Fluvius Antwerpen, Fluvius Limburg, Fluvius West en Riobra) hun operationele activiteiten gezamenlijk laten uitvoeren door Fluvius System Operator cv, waardoor de uitvoering van hun saneringsactiviteiten feitelijk wordt gecentraliseerd bij één exploitatiemaatschappij.³⁸⁸

³⁸¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator – VMM, 20250228 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 11.

³⁸² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Antwoorden op VOI, I.5 Concurrentiële analyse; Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, AquaFlanders, 20250214 Antwoord op VOI, vraag 7.

³⁸³ *Ibid.*

³⁸⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator – VMM, 20250228 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 11.

³⁸⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20250123 Antwoord op VOI, vraag 17.

³⁸⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator – VMM, 20250228 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 12.

³⁸⁷ Aquafin, Jaarverslag 2024, pg. 8 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0029).

³⁸⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Fluvius, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 2.

429. De auditeur stelt vast dat deze situatie in zekere mate vergelijkbaar is met wat eerder werd vastgesteld in de Fluvius-zaken met betrekking tot de activiteiten van de distributienetwerkbeheerders voor elektriciteit en gas, waarbij verschillende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in de praktijk hun exploitatieactiviteiten hebben toevertrouwd aan dezelfde werkmaatschappij.³⁸⁹ Ook op de markt van het afvalwaterbeheer leidt het feit dat een aantal externe rioolbeheerders voor de uitvoering van hun gemeentelijke saneringsplicht structureel samenwerken met Aquafin ertoe dat de feitelijke concurrentie tussen de verschillende externe rioolbeheerders in de praktijk wordt beperkt. Minstens voor de taken die zij aan Aquafin uitbesteden, zullen deze rioolbeheerders zich functioneel niet van elkaar kunnen onderscheiden. Hierdoor ontstaat een vergelijkbare situatie waarbij meerdere formeel onafhankelijke beheerders gebruik maken van eenzelfde operationele uitvoerder, hetgeen de concurrentiële druk tussen de betrokken aanbieders verder reduceert.

3. Switch-mogelijkheden

430. Daarnaast stelt de auditeur ook vast dat de gemeenten zelf gekozen hebben de voorgenomen concentratie goed te keuren. Als aandeelhouders van enerzijds De Watergroep of Farys hebben de gemeenten namelijk zelf ingestemd met de fusie.³⁹⁰ De VVSG wijst er in dit verband op dat zowel bij De Watergroep als bij Farys momenteel al gewerkt wordt met bestuursstructuren waarin alle betrokken gemeenten rechtstreeks vertegenwoordigd zijn. Volgens de VVSG zal de impact van de concentratie voor de gemeenten dan ook relatief beperkt blijven, aangezien de gemeenten ook binnen de nieuwe structuur inspraak behouden, zij het binnen een grotere groep aandeelhoudende gemeenten.³⁹¹

431. In principe beschikken de gemeenten over de vrijheid om van watervoorzieningsbedrijf of rioolbeheerder te veranderen. De modaliteiten van een dergelijke overstap zijn echter afhankelijk van de rechtsvorm van het betrokken bedrijf.

432. Voor **watervoorzieningsbedrijven** zoals Farys, Aquaduin, Water-link en Pidpa, die opereren als intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met een statutaire duurtijd van maximaal 18 jaar, kunnen gemeenten van aanbieder veranderen bij het verstrijken van deze duurtijd. In dat geval is geen instemming vereist van de algemene vergadering van het samenwerkingsverband.³⁹² De uittredende gemeente moet wel haar contractuele verbintenissen nakomen, maar is niet verplicht tot het betalen van een schadevergoeding.³⁹³

433. Uittreding vóór het einde van de statutaire duurtijd is in theorie ook mogelijk, maar enkel onder strikte voorwaarden:

- Minstens 3/4 van de deelnemende gemeenten moet voorafgaand aan de algemene vergadering waarin over de uittreding wordt beslist, akkoord gaan met de uittreding.³⁹⁴

³⁸⁹ BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-42, Gaselwest/Fluvius West – Fluvius West, randnrs. 178-180, pgs. 41-42; BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-43, Iverlek/PBE – Fluvius Zenne-Dijle, randnrs. 136-138, pg. 32; BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-44, Sibelgas/Fluvius Zenne-Dijle – Fluvius Halle-Vilvoorde, randnrs. 137-139, pgs 28-29.

³⁹⁰ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 521, pg. 276.

³⁹¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, VVSG, 20250214 Antwoord op VOI, vraag 3.

³⁹² Art. 422, 1ste lid Decreet Lokaal Bestuur.

³⁹³ Art. 423, 4de lid Decreet Lokaal Bestuur.

³⁹⁴ Art. 422, 1ste lid Decreet Lokaal Bestuur.

- Op de algemene vergadering is daarnaast een dubbele 3/4-meerderheid vereist: (i) van het totaal aantal geldig uitgebrachte stemmen én (ii) van de stemmen van de vertegenwoordigde gemeenten.³⁹⁵

434. De uittredende gemeente moet in desbetreffende geval wel de schade vergoeden die door haar uittreding berokkend wordt aan de dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging en aan de andere deelnemers.³⁹⁶

435. Naast intergemeentelijke samenwerkingsverbanden bestaan er ook andere rechtsvormen voor watervoorzieningsbedrijven en rioolbeheerders, met verschillende uittredingsmodaliteiten. Zo is De Watergroep een coöperatieve vennootschap van publiek recht, opgericht voor onbepaalde duur.³⁹⁷ Gemeenten kunnen enkel uittreden mits toestemming van de Raad van Bestuur, die per geval de voorwaarden bepaalt, onder andere op basis van de waarde van eerdere investeringen.³⁹⁸ Door de hoge kosten en beperkte flexibiliteit stappen gemeenten in de praktijk zelden over.³⁹⁹

436. Gemeenten die willen overstappen naar een andere **rioolbeheerder** beschikken over diverse juridische opties, afhankelijk van de gewenste mate van autonomie. Zij kunnen het rioolbeheer opnieuw zelf uitvoeren, dit toevertrouwen aan een gemeentebedrijf of intergemeentelijke entiteit, of na een marktbevraging uitbesteden aan een externe partij. Ook een volledige eigendomsoverdracht aan een externe rioolbeheerder is mogelijk.⁴⁰⁰

437. De voorgenomen concentratie moet ook gezien worden in het licht van de bredere Vlaamse beleidsdoelstellingen. De vorming van een grotere, efficiëntere entiteit past binnen de ambitie van de Vlaamse Overheid om via schaalvoordelen en samenwerking tot een duurzaam waterbeleid te komen. In het kader van de Blue Deal stelt de Vlaamse Regering dat samenwerking tussen publieke watervoorzieningsbedrijven noodzakelijk is om de efficiëntie van de watervoorziening te verhogen en de investeringscapaciteit te versterken, onder meer met het oog op de aanpak van droogte en waterschaarste.⁴⁰¹ Tegelijkertijd wijst de VVSG erop dat het in de praktijk minder om beleidskeuzes gaat, en meer om de aard van de infrastructuur, die de overstap naar een ander waterbedrijf bemoeilijkt en dus de keuzevrijheid van gemeenten beperkt.⁴⁰²

438. De keuzemogelijkheid van een gemeente om over te stappen naar een ander watervoorzieningsbedrijf wordt in de praktijk beperkt door de geografische ligging: een overstap is enkel mogelijk indien het beoogde watervoorzieningsbedrijf al actief is in een nabije gemeente.⁴⁰³ Voor rioolbeheer geldt deze beperking niet; rioolbeheerders hoeven geen aaneensluitende gemeenten te bedienen, wat de overstapmogelijkheden op dat vlak ruimer maakt.⁴⁰⁴

³⁹⁵ Art. 422, 1ste lid Decreet Lokaal Bestuur.

³⁹⁶ Art. 422, 1ste lid Decreet Lokaal Bestuur; Zie aanmeldingsformulier, randnr. 233, pg. 118.

³⁹⁷ Artikel 5, Decreet van 28 juni 1983 houdende de oprichting van de instelling Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, BS 1 december 1983.

³⁹⁸ Artikel 10 §1 Statuten De Watergroep, 7 juni 2019.

³⁹⁹ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 300, pg. 157.

⁴⁰⁰ Zie hoofdstuk VIII.3.1– Afvalwaterbeheer – Bevoegdheidsafbakening van afvalwaterbeheer binnen Vlaanderen.

⁴⁰¹ Vlaamse Overheid, Blue Deal, pg. 16 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0025).

⁴⁰² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, VVSG, 20250214 Antwoord op VOI, vraag 6.

⁴⁰³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20250110 VOI _WATERUNIE OPERATOR, vraag 18.

⁴⁰⁴ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 284, pg. 57.

439. Op de markt voor de distributie van leidingwater zijn er in Vlaanderen zes watervoorzieningsbedrijven aanwezig en acht nutsbedrijven die actief zijn als externe rioolbeheerder, zoals hieronder opgelijst:⁴⁰⁵

Waterbedrijf	Externe rioolbeheerder
AGSO Knokke-Heist	AGSO Knokke-Heist
Aquaduin	Aquaduin
De Watergroep	Riopact
Farys	AquaRio
Water-link	Rio-link
Pidpa	HidroGem, HidroSan, HidroRio
-	Aquafin
-	Fluvius Antwerpen, Fluvius Limburg, Fluvius West, Riobra

440. Tijdens het marktonderzoek werd aan concurrenten de vraag gesteld of zij verwachten dat de voorliggende concentratie een impact zal hebben op de keuzemogelijkheden van gemeenten om te veranderen van watervoorzieningsbedrijf of externe rioolbeheerder. De meeste onder hen gaven aan dat ze geen grote impact verwachten op de keuzemogelijkheden van de gemeente.⁴⁰⁶ Enkele onder hen gaven echter wel aan dat de keuzemogelijkheden van de gemeente worden beperkt aangezien er post-transactie een speler minder zal zijn.⁴⁰⁷

441. Het marktonderzoek toont echter aan dat slechts een beperkt aantal gemeenten gebruikmaakt van de mogelijkheid om van watervoorzieningsbedrijf te veranderen. Gemeenten werd gevraagd of zij het haalbaar achten om van watervoorzieningsbedrijf te veranderen. Ongeveer de helft van de respondenten gaf aan dit niet haalbaar vinden, terwijl slechts een minderheid van mening is dat een overstap tot de mogelijkheden behoort. Op de vraag of hun gemeente ooit effectief overwogen heeft om te veranderen van watervoorzieningsbedrijf, gaf minder dan 10% aan dat dit het geval is geweest.⁴⁰⁸

442. Dezelfde vragen werden gesteld met betrekking tot een mogelijke verandering van rioolbeheerder. Ongeveer een derde van de gemeenten acht een overstap haalbaar. Onder hen geeft een vijfde aan dat hun gemeente dit in het verleden ook daadwerkelijk heeft overwogen.⁴⁰⁹

443. Deze cijfers liggen in lijn met de historische evolutie van de geografische verzorgingsgebieden van de watervoorzieningsbedrijven. Deze gebieden zijn sinds 2012⁴¹⁰ grotendeels onveranderd gebleven.⁴¹¹

⁴⁰⁵ *Ibid.*, randnrs. 147-148, pgs. 72-73.

⁴⁰⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Antwoorden op VOI, vraag 18 en 19.

⁴⁰⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 18 en 19; Concurrenten, Water-link, 20250123 Antwoord op VOI_WATERUNIE OPERATOR, vraag 18 en 19; Concurrenten, Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 18 en 19.

⁴⁰⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Gemeenten, Antwoorden op VOI, vraag 5 en 6.

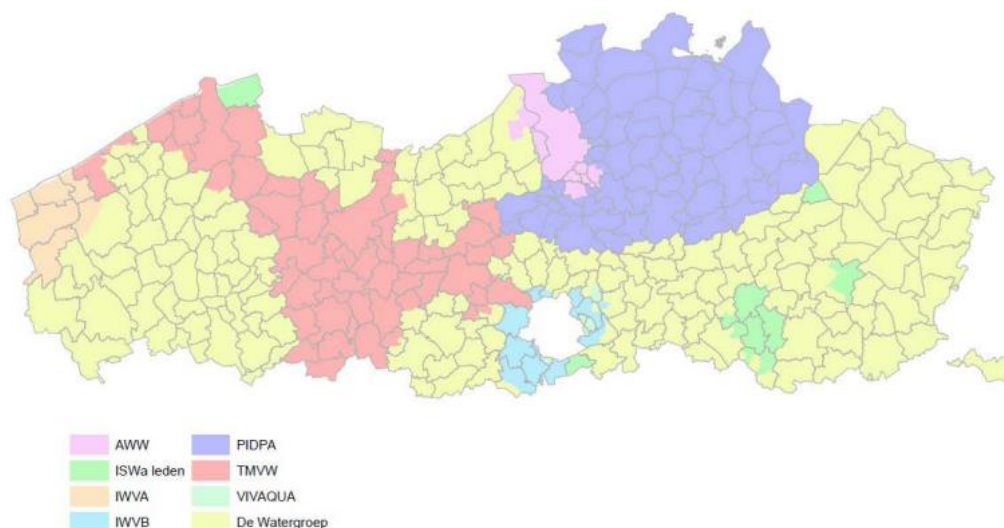
⁴⁰⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Gemeenten, Antwoorden op VOI, vraag 8 en 9.

⁴¹⁰ Als referentiejaar werd door Partijen 2012 genomen om de evolutie in Vlaanderen weer te geven, aangezien dit het eerste jaar is waarin de VMM het jaarlijkse rapport *Drinkwaterbalans* publiceerde.

⁴¹¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 250-251, pgs. 125-129.

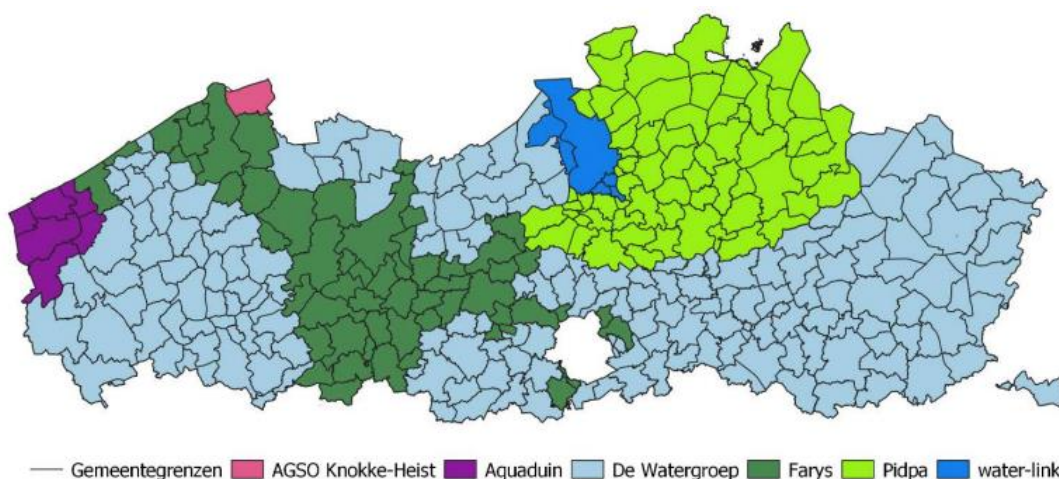
Een uitzondering op deze stabiliteit betrof de uittreding van 15 Vlaamse gemeenten uit het Brusselse waterbedrijf VIVAQUA, dewelke plaatsvond in 2018 in het kader van de vermeende fusie met het noodlijdende waterbedrijf Hydrobru. Een uittreding uit VIVAQUA, toen onder controle van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, werd onder de relevante regelgeving mogelijk gemaakt voor gemeenten uit een ander gewest.⁴¹²

444. De onderstaande kaart geeft een overzicht van de watervoorzieningsbedrijven die in 2012 actief waren in Vlaanderen.⁴¹³

Figuur: watervoorzieningsbedrijven actief in Vlaanderen in 2012.

445. De onderstaande kaart geeft een overzicht van de watervoorzieningsbedrijven die in 2023 actief waren in Vlaanderen.⁴¹⁴

Figuur: watervoorzieningsbedrijven actief in Vlaanderen in 2023.

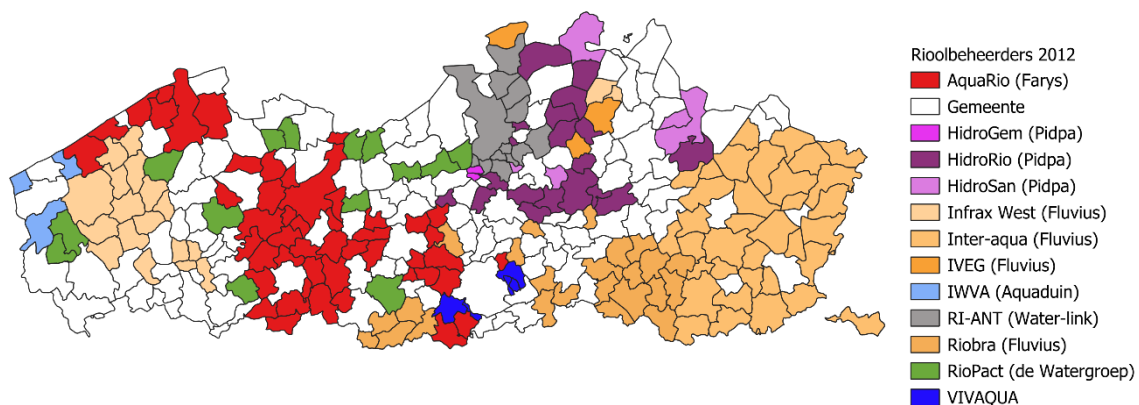
446. De auditeur is echter van mening dat het statische karakter van de verzorgingsgebieden voor afvalwaterbeheer gedeeltelijk genuanceerd moet worden. In vergelijking met de verzorgingsgebieden

⁴¹² *Ibid.*, randnr. 315, pg. 165.

⁴¹³ VMM, Drinkwaterbalans voor Vlaanderen – 2012 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0026).

⁴¹⁴ VMM, Drinkwaterbalans voor Vlaanderen – 2023 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0021).

van de watervoorzieningsbedrijven zijn deze immers in zekere mate onderhevig aan meer dynamiek. Historisch gezien worden watervoorziening en rioolbeheer in Vlaanderen door verschillende entiteiten beheerd, wat zich ook weerspiegelt in de marktwerking.⁴¹⁵ Overeenkomstig artikel 5, §1 BVR Gemeentelijke Saneringsverplichting bestaan er verschillende mogelijkheden voor de invulling van de gemeentelijke saneringsplicht, waaronder de uitoefening in eigen beheer. Door de toenemende investeringsdruk en regelgeving op Vlaams en Europees niveau, kiezen steeds meer gemeenten ervoor om het beheer uit te besteden aan een externe rioolbeheerder. In 2024 voerden nog slechts circa 75 van de 285 Vlaamse gemeenten hun rioolbeheer in eigen beheer uit.⁴¹⁶ Volgens Fluvius en de VVSG bestaat er in deze context reële concurrentie tussen externe rioolbeheerders bij het benaderen van gemeenten die hun afvalwaterbeheer (nog) in eigen beheer uitvoeren.⁴¹⁷ Eens een gemeente zich echter aansluit bij een rioolbeheerder, valt deze concurrentie weg: de afnemers worden bepaald op basis van de geografische ligging van de rioleringsaansluiting en de maximale saneringsbijdragen die de netgebruikers betalen, worden vastgesteld door de VMM.⁴¹⁸ De onderstaande kaart geeft een overzicht van de afvalwaterbeheerders die in 2012 actief waren in Vlaanderen:⁴¹⁹

Figuur: afvalwaterbeheerders actief in Vlaanderen in 2012.

447. De onderstaande kaart geeft een overzicht van de afvalwaterbeheerders die in 2025 actief waren in Vlaanderen:⁴²⁰

⁴¹⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Aquaflanders, 20250214 Antwoord op VOI, vraag 4.

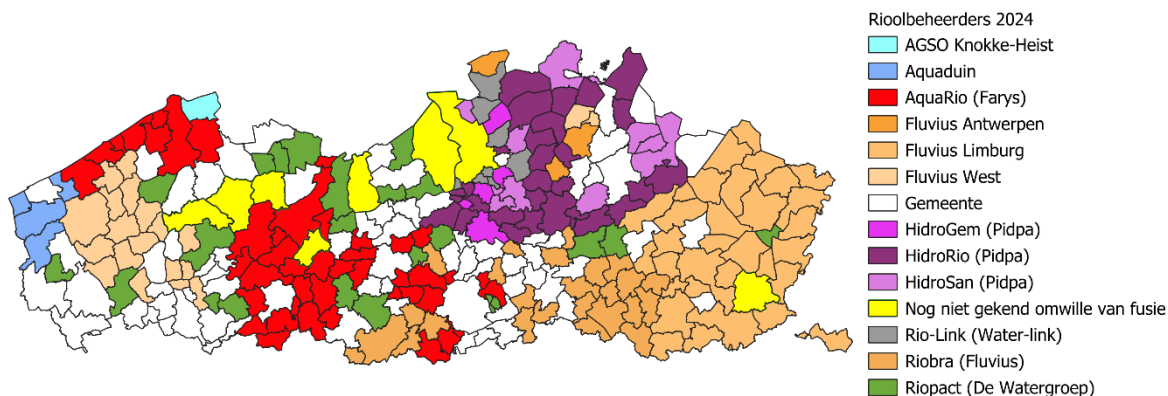
⁴¹⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Fluvius, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 7.

⁴¹⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Fluvius, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 7; Middenveldorganisaties, VVSG, 20250214 Antwoord op VOI, vraag 9.

⁴¹⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Fluvius, 20250130 Antwoord op VOI, vraag 7.

⁴¹⁹ VMM, Kosten voor riolering - rapportering 2012 (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0027).

⁴²⁰ VMM, Wie is mijn rioolbeheerder? (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0028).

Figuur: afvalwaterbeheerders actief in Vlaanderen in 2025.

iii) Beoordeling en conclusie van de auditeur

448. Wat de concurrentie *om* de markt tussen watervoorzieningsbedrijven en afvalwaterbeheerders betreft ten aanzien van de gemeenten, kan geconcludeerd worden dat deze in het Vlaams Gewest op dit ogenblik onder de huidige regelgeving reeds beperkt is omwille van de volgende argumenten. Ten eerste betreffen het lokale natuurlijke monopolies, waarbij telkens slechts één aanbieder actief is per gemeente gedurende een bepaalde termijn. Ten tweede zijn de belangrijkste parameters waarop watervoorzieningsbedrijven zouden kunnen concurreren, zoals prijs en kwaliteit, gereguleerd door respectievelijk de WaterRegulator en de VMM, waarbij de benchmarking voor watervoorzieningsbedrijven wordt uitgevoerd door de sectorvereniging AquaFlanders.

449. Daarnaast zal de concentratie voor een beperkt aantal gemeenten ertoe leiden dat hun keuzemogelijkheden worden beperkt, aangezien er één speler minder overblijft. Deze beperking moet in het kader van onderhavige concentratie echter worden genuanceerd omwille van volgende aspecten. Ten eerste blijkt uit het marktonderzoek dat slechts een klein aandeel van de gemeenten ooit een overstap overwogen heeft of haalbaar acht. Ten tweede is het veranderen van aanbieder juridisch gezien wel mogelijk, maar in de praktijk zeer omslachtig, onder meer door statutaire bepalingen, investeringsverrekeningen en geografische beperkingen. Tot slot zijn de gemeenten zelf aandeelhouders van de betrokken bedrijven en hebben ze in dat kader mee vorm gegeven aan de fusie. Gezien de verankering in het Vlaams beleid en het blijvend toezicht van regulerende instanties, wordt het risico op verslechtering van de dienstverlening als gevolg van deze concentratie beperkt geacht.

450. Gelet op het regelgevende kader, de in de praktijk beperkte mogelijkheid tot verandering en de statische aard van de besproken markten is de auditeur van oordeel dat de voorgenomen concentratie geen aanleiding geeft tot unilaterale effecten.

iv) Beoordeling en conclusie van het Mededingingscollege

451. Het College deelt de mening van de auditeur dat de voorgenomen concentratie geen aanleiding zal geven tot horizontale unilaterale effecten aangezien (i) de concurrentie tussen watervoorzieningsbedrijven en afvalwaterbeheerders om de markt ten aanzien van de gemeenten, in het Vlaams Gewest onder de huidige regelgeving beperkt is, (ii) de overstap naar een andere aanbieder in de praktijk zeer omslachtig en slechts een klein gedeelte van de gemeenten ooit een overstap heeft overwogen of haalbaar acht, en (iii) het risico op verslechtering van de dienstverlening na de concentratie beperkt is gelet op het toezicht door de regulerende instanties.

X.1.2 Gecoördineerde effecten

X.1.2.a Inleiding

452. Een concentratie kan gecoördineerde effecten veroorzaken wanneer, als gevolg van de concentratie, de aard van de mededinging zodanig verandert dat ondernemingen die voorheen hun gedragingen op de markt niet coördineerden, nu in significante mate sterker geneigd zijn hun marktgedrag te coördineren en de prijzen te verhogen of de daadwerkelijke mededinging op andere wijze te belemmeren.⁴²¹

453. Om gecoördineerde effecten te kunnen veroorzaken, moet het in de eerste plaats mogelijk zijn voor de ondernemingen om tot coördinatie van hun gedrag te komen. Coördinatie is waarschijnlijker op markten waar het betrekkelijk eenvoudig is om tot een verstandhouding te komen over de coördinatievoorwaarden. Indien de mogelijkheid vastgesteld is, moet onderzocht worden of dergelijke coördinatie duurzaam van aard is waarbij men rekening moet houden met de wijzigingen die een concentratie teweeg zou kunnen brengen op de markt. Hierbij kan een vermindering van het aantal ondernemingen op de markt al een factor op zichzelf zijn die ervoor zorgt dat marktcoördinatie wordt vergemakkelijkt.⁴²²

454. Bovendien moet volgens de horizontale richtsnoeren van de Commissie aan drie voorwaarden worden voldaan om coördinatie duurzaam te maken:

- de coördinerende ondernemingen moeten in voldoende mate kunnen controleren of de verstandhouding wordt nageleefd;
- er moet een geloofwaardig disciplineringsmechanisme zijn dat in werking kan worden gesteld wanneer afwijkend gedrag aan het licht komt; en
- de met de coördinatie beoogde resultaten mogen niet in gevaar kunnen worden gebracht door het optreden van buitenstaanders, zoals huidige en toekomstige concurrenten die niet aan de marktcoördinatie deelnemen, en afnemers.⁴²³

455. Op dit punt “codificeren” de richtsnoeren van de Commissie het arrest Airtours van het EU Gerecht, waarvan de redenering door het EU Hof van Justitie is bevestigd in het arrest Impala.⁴²⁴ Volgens deze rechtspraak dient te worden vermeden dat bij de toepassing van deze criteria een mechanische benadering wordt gevolgd die elk criterium afzonderlijk toepast en voorbijgaat aan het algemene economische mechanisme dat achter een hypothetische stilzwijgende coördinatie schuilgaat.⁴²⁵ Bij het onderzoek van gecoördineerde effecten houdt het auditorschap rekening met alle beschikbare relevante informatie over de kenmerken van de betrokken markten, inclusief structurele aspecten en de eerdere gedragingen van de ondernemingen. Het feit dat er in het verleden coördinatie heeft plaatsgevonden is van belang indien de relevante kenmerken van de markt niet noemenswaardig zijn gewijzigd.

X.1.2.b Beoordeling van auditeur

456. De toets voor de beoordeling van voorliggende concentratie is of deze transactie resulteert in een significante belemmering van de daadwerkelijke mededinging op één of meer markten. Concreet is de

⁴²¹ Europese Commissie, Richtsnoeren horizontale fusies, 2004/C 31/03, randnr. 22.

⁴²² *Ibid.*, randnr. 42.

⁴²³ Europese Commissie, Richtsnoeren horizontale fusies, 2004/C 31/03, randnrs. 41, 44 e.v.

⁴²⁴ HvJ (Grote kamer) 10 juli 2008, nr. C413/06 P, ECLI:EU:C:2008:392, Bertelsmann AG en Sony Corporation of America/Impala, §125.

⁴²⁵ *Ibid.*

vraag met betrekking tot gecoördineerde gevolgen of de concentratie de marktstructuur zodanig wijzigt dat de ondernemingen na de concentratie het mogelijk, economisch rationeel en dus verkieslijk vinden om hun gedrag stilzijgend te coördineren op één of meer markten.

457. De auditeur meent dat dit hier niet het geval is, met name gelet op de volgende elementen:

- a. Zoals reeds aangehaald in het marktonderzoek voor de unilaterale effecten onder punt 3 – Switchmogelijkheden, doen zich door de voorgenomen concentratie geen fundamentele wijzigingen voor op de betrokken markten. De transactie resulteert niet in het verdwijnen van een belangrijke concurrent, en hoewel het aantal watervoorzieningsbedrijven en afvalwaterbeheerders vermindert, blijven er nog voldoende andere spelers over om de concurrentiële dynamiek die er vandaag nog is, te waarborgen;
- b. Daarnaast zorgt de ex ante regulerende rol van de WaterRegulator ervoor dat toekomstige voorgestelde tariefwijzigingen grondig worden onderzocht alvorens ze worden goedgekeurd. De kwaliteit van dienstverlening zal tevens op continue wijze blijvend worden gemonitord door zowel de WaterRegulator als AquaFlanders.

458. De auditeur merkt tenslotte op dat noch de WaterRegulator, VVSG, AquaFlanders, noch andere middenveldorganisaties opmerkingen hebben gemaakt met betrekking tot mogelijke gecoördineerde gevolgen van deze concentratie op de markten voor de distributie van leidingwater en afvalwaterbeheer. Ook uit de resultaten van het marktonderzoek bij gemeenten zijn geen elementen naar voren gekomen die aanleiding geven tot enige bezorgdheid omtrent eventuele gecoördineerde effecten van de transactie.

459. Op basis van de marktbevraging en het onderzoek, concludeert de auditeur dat onderhavige transactie geen aanleiding geeft tot gecoördineerde gevolgen.

X.1.2.c Beoordeling van het Mededingingscollege

460. Het College deelt de mening van de auditeur op basis van de door haar aangehaalde redenering dat uit marktbevraging en het onderzoek volgt dat de voorgenomen concentratie geen aanleiding zal geven tot horizontale gecoördineerde gevolgen.

X.2 Verticale betrokken markten

461. Er bestaat een verticale relatie tussen enerzijds de productie en handel in leidingwater en anderzijds de distributie van leidingwater. Bij het merendeel van de watervoorzieningsbedrijven bestaat het gedistribueerde leidingwater namelijk deels uit zelf geproduceerd leidingwater en deels uit aangekocht leidingwater.⁴²⁶ Zo bestaat deze verticale relatie tussen De Watergroep en Farys reeds voor de voorgenomen concentratie, aangezien beide partijen leidingwater van elkaar aankopen, en aan elkaar verkopen, om hun eigen verzorgingsgebied te voorzien van leidingwater alsook om te zorgen voor een doorvoer naar andere watervoorzieningsbedrijven.⁴²⁷

462. Er zijn twee belangrijke manieren waarop niet-horizontale concentraties de daadwerkelijke mededinging kunnen belemmeren: “unilaterale effecten” (of “niet-gecoördineerde effecten”) en “gecoördineerde effecten.” Hierna zal worden onderzocht of door de transactie de daadwerkelijke

⁴²⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 93, pg. 63.

⁴²⁷ *Ibid.*, randnr. 133, pg. 64.

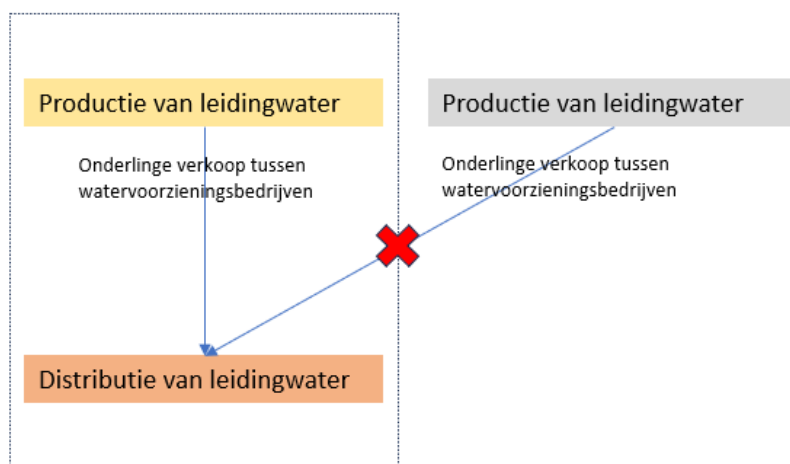
mededinging wordt belemmerd door ofwel niet-gecoördineerde effecten ofwel gecoördineerde effecten ofwel door beide.

X.2.1 Niet-gecoördineerde effecten

463. Niet-gecoördineerde effecten kunnen zich vooral voordoen wanneer niet-horizontale fusies marktafscherming teweegbrengen. Het begrip “marktafscherming” wordt gebruikt om elke situatie te beschrijven waarin als gevolg van de fusie de toegang van daadwerkelijke of potentiële concurrenten tot voorzieningsbronnen of afzetmarkten wordt belemmerd of geblokkeerd, waardoor de mogelijkheid en/of prikkel van deze ondernemingen om te concurreren wordt verminderd. Door dergelijke marktafscherming kunnen de fuserende ondernemingen — en eventueel ook een aantal van hun concurrenten — in staat zijn de prijzen die zij de verbruikers aanrekenen, op winstgevende wijze te verhogen. Dergelijke situaties komen neer op een significante belemmering van de daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel daarvan.⁴²⁸

464. Er kunnen twee soorten marktafscherming worden onderscheiden: klantafscherming en bronafscherming.

465. Klantafscherming houdt in dat de fusie opwaartse concurrenten waarschijnlijk van de markt zal afschermen door hun toegang tot een toereikend klantenbestand te beperken.⁴²⁹ Dit kan schematisch als volgt worden voorgesteld:

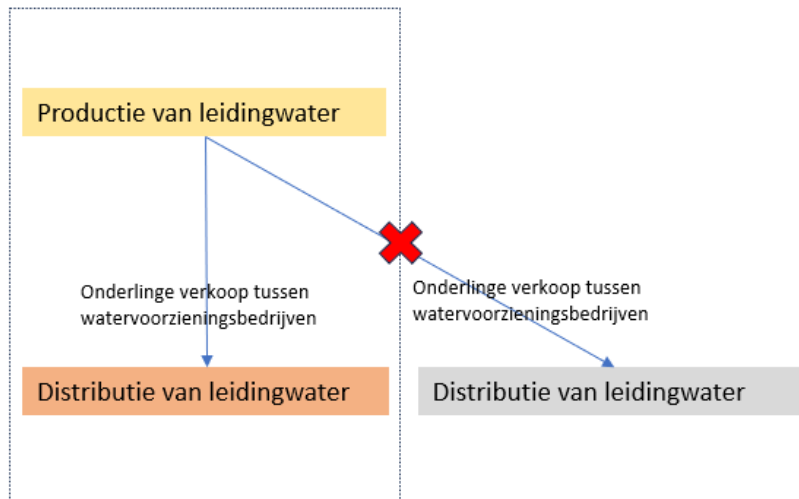
Figuur: illustratie van mogelijke klantafscherming

466. Concreet toegepast op de voorliggende concentratie zouden volgens de auditeur de verticale relaties post-transactie kunnen leiden tot klantafscherming indien Partijen de verkopen van concurrerende watervoorzieningsbedrijven volledig of gedeeltelijke afschermen. Dit zou het geval zijn indien Partijen zelf geen leidingwater meer aankopen van andere watervoorzieningsbedrijven voor hun distributieactiviteit of dit leidingwater ook niet langer doorverkopen.

467. Bronafscherming doet zich voor wanneer de fusie de kosten van neerwaartse ondernemingen waarschijnlijk zal doen stijgen, doordat de fusie hun toegang tot een belangrijke voorzieningsbron beperkt. Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

⁴²⁸ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, Pb C. 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnr. 29.

⁴²⁹ *Ibid.*, randnr. 30.

Figuur: illustratie van mogelijke bronafscherming

468. Concreet toegepast op de voorliggende concentratie zouden volgens de auditeur de verticale relaties post-transactie kunnen leiden tot bronafscherming indien de verkoop van leidingwater door Partijen gedeeltelijk of volledig zou worden afgeschermd voor concurrerende watervoorzieningsbedrijven.

i) Standpunt van de aanmeldende partijen⁴³⁰

469. Partijen zijn van mening dat de voorgenomen concentratie geen aanleiding zal geven tot enige mededingingsbezwaren en zij de daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt, of een wezenlijk deel daarvan, niet zal belemmeren. Hiervoor verwijzen zij in de eerste plaats naar hun gezamenlijk marktaandeel in volume op de Belgische markt voor de productie van leidingwater, dat zoals vermeld volgens hen 21% bedroeg in 2023.

470. Verder menen Partijen dat, ongeacht de marktaandeelcijfers, er verscheidene elementen voorhanden zijn die aantonen dat de voorgenomen concentratie de daadwerkelijke mededinging op deze markt niet op significante wijze zal (en kan) belemmeren.

471. Ten eerste merken Partijen op dat voor het grootste gedeelte van de verkoop van leidingwater door De Watergroep en Farys aan andere watervoorzieningsbedrijven de modaliteiten zijn vastgelegd in langdurige overeenkomsten. [Vertrouwelijk].

472. Ten tweede merken Partijen op dat de productie van het leidingwater niet gereguleerd is en derhalve niets andere watervoorzieningsbedrijven verhindert om hun bestaande productie op te drijven en/of nieuwe productienetwerken aan te leggen. Zo zou VIVAQUA bijvoorbeeld haar actuele productiecapaciteit kunnen uitbreiden om derden te beleveren. Waterunie Operator zal met andere woorden post-transactie haar prijs voor leidingwater niet zomaar kunnen verhogen daar dit andere watervoorzieningsbedrijven ertoe zal aanzetten om hun productiecapaciteit te verhogen.

473. Tot slot zijn de Partijen ervan overtuigd dat de voorgenomen concentratie zal leiden tot een versterkt integraal waterbeleid om een oplossing te bieden voor de hedendaagse uitdagingen van de klimaatveranderingen zoals wateroverlast en waterschaarste doordat zij de *know how* met betrekking

⁴³⁰ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 196-197, 467 en 518, pgs. 99-101, 257 en 275.

tot watervoorziening zal versterken. De voorgenomen concentratie past volgens hen als dusdanig binnen het waterbeleid, en meer bepaald de Blue Deal, van de Vlaamse Regering dat gericht is op de bestrijding van waterschaarste.⁴³¹

ij) Beoordeling van de auditeur

474. De auditeur is van oordeel dat Partijen na de transactie niet de mogelijkheid zullen hebben om aan marktafscherming te doen.

475. Zoals vermeld onder titel VIII.1 – Marktafbakening – Productie van leidingwater, zijn watervoorzieningsbedrijven wederzijds afhankelijk van elkaar om te voldoen aan hun waternoden. Partijen zijn niet in staat om zelf de benodigde hoeveelheid leidingwater te produceren om aan de eigen vraag van hun distributieactiviteit te voldoen en moeten aldus water aankopen van andere watervoorzieningsbedrijven. Deze onderlinge verkopen tussen watervoorzieningsbedrijven zijn historisch gegroeid als het gevolg van een tekort aan waterbronnen in het noorden en westen van België, en een ruime aanwezigheid van waterbronnen in het zuiden en oosten van België.⁴³² Het grootste deel van de bevoorrading van Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen wordt verzekerd via de doorverkoop van leidingwater tussen Water-link en Farys⁴³³, [Vertrouwelijk].⁴³⁴ [Vertrouwelijk]⁴³⁵, [Vertrouwelijk].⁴³⁶ [Vertrouwelijk].⁴³⁷

476. Deze onderlinge verkopen gebeuren in het kader van wettelijke leveringszekerheid.⁴³⁸ Vlaamse watervoorzieningsbedrijven zijn door de Vlaamse Regering verplicht om niet alleen de levering van leidingwater binnen hun eigen verzorgingsgebied te garanderen, maar ook in het algemeen belang leidingwaterleveringen te garanderen overheen het Belgisch grondgebied.⁴³⁹ Watervoorzieningsbedrijven zijn aldus niet vrij om zomaar van leveringsverplichtingen af te wijken. Om deze leveringszekerheid te waarborgen, dienen watervoorzieningsbedrijven maatregelen en investeringen vast te leggen in lange termijn-voorzieningsplannen. De VMM kan hiertoe nadere modaliteiten bepalen en ziet ook toe op de naleving hiervan.⁴⁴⁰ Bovendien geven alle Vlaamse watervoorzieningsbedrijven ook aan dat deze leveringszekerheid onder meer brondiversificatie en een betere connectiviteit tussen watervoorzieningsbedrijven inhoudt.⁴⁴¹

⁴³¹ Alsook binnen het nieuwe Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029 en de hierin aangekondigde Blue Deal 2.0. Hierin wordt het beleid voor de komende regeerperiode uitgestippeld met betrekking tot waterschaarste en droogte en wordt ervan uitgegaan dat waterbedrijven - om de toekomstige uitdagingen het hoofd te kunnen bieden - moeten samenwerken en investeringsprogramma's moeten afstemmen op elkaar.

⁴³² Zie Bijlage 8.2 'Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen (2021)' bij het Aanmeldingsformulier, pg. 7.

⁴³³ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 420, pg. 223.

⁴³⁴ *Ibid.*, randnr. 107, pg. 69.

⁴³⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 20250128 Antwoord op VOI, vraag 2; Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 5 en 6.

⁴³⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 107, pg. 70.

⁴³⁷ Zie Onderzoeksdossier, I. Partijen, 20241216 Antwoord op VOI 2, vraag 18.a.

⁴³⁸ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 418, pg. 223.

⁴³⁹ Art. 24 §1 B.V.Reg. 20 januari 2023 over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie, BS 08 maart 2023.

⁴⁴⁰ Art. 24 §2 en 3 B.V.Reg. 20 januari 2023 over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie, BS 08 maart 2023.

⁴⁴¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 20250128 Antwoord op VOI, vraag 13.a; Water-link, 20250123 Antwoord op VOI, vraag 12.b; Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 12.a en 12.b; Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 12 en Aanmeldingsformulier, randnr. 487, pg. 262.

477. Onderlinge verkopen worden ook vastgelegd in verkoopovereenkomsten met een lange looptijd. [Vertrouwelijk]⁴⁴² [Vertrouwelijk].⁴⁴³ [Vertrouwelijk]⁴⁴⁴ [Vertrouwelijk].⁴⁴⁵ Een watervoorzieningsbedrijf is pas vrij om een nieuwe (hogere) prijs te onderhandelen of te kiezen om te stoppen met het aanleveren van leidingwater na afloop van een verkoopovereenkomst met een ander watervoorzieningsbedrijf.

478. Bovendien wordt de leveringszekerheid op een zekere hoogte gewaarborgd via controle op de prijszetting. De verkoop van leidingwater moet kostenefficiënt zijn.⁴⁴⁶ Dit betekent dat watervoorzieningsbedrijven elkaar een minimale vergoeding dienen te betalen om een deel van de kost van de diensten⁴⁴⁷ met betrekking tot onderlinge verkoop te dekken. Deze vergoeding wordt gecontroleerd door de WaterRegulator als deel van de goedkeuring van tarieven. Zij kunnen aldus geen hogere prijzen aanrekenen zonder op tegenstand te stoten van de WaterRegulator, maar ook van publieke aandeelhouders (de gemeenten).

479. Tot slot hebben concurrerende watervoorzieningsbedrijven op ieder moment de mogelijkheid om hun eigen leidingwaterproductie op te voeren om zelf te in te staan voor hun distributieactiviteit. In gemiddelde omstandigheden hebben de meeste watervoorzieningsbedrijven een marge van 25% om hun productie op te voeren.⁴⁴⁸ Water-link staat op dit moment al voor 100% van haar eigen vraag in,⁴⁴⁹ terwijl AGSO Knokke-Heist en Aquaduin een eigen leidingwaterproductie⁴⁵⁰ hebben evenals lopende projecten⁴⁵¹ om deze capaciteit verder uit te breiden. Hoewel dit geen garantie is om de vraag volledig te kunnen beantwoorden, bestaan bijkomend alternatieven voor watervoorzieningsbedrijven indien de voorwaarden van de onderlinge verkoop zouden veranderen. Pidpa neemt op dit moment al het meeste van haar leidingwater af bij Water-link⁴⁵² en Aquaduin neemt reeds leidingwater af van een Frans watervoorzieningsbedrijf.⁴⁵³

480. Zelfs als Partijen toch de mogelijkheid zouden hebben om een marktafschermingsstrategie te implementeren zouden zij daartoe geen prikkel hebben. De mogelijke winst voor het afschermen van concurrenten moet namelijk opwegen tegen de kosten die verbonden zijn aan het doorvoeren van een

⁴⁴² In het Voorstel van Beslissing werd gesproken over het jaartal [Vertrouwelijk], waar Partijen gepreciseerd hebben dat dit over het jaartal [Vertrouwelijk] gaat. De bewoording “[Vertrouwelijk]” werd door het College aangepast naar “[Vertrouwelijk]”.

⁴⁴³ Zie Bijlage 6.1.quinquies “[Vertrouwelijk]” bij het Aanmeldingsformulier, pg. 3.

⁴⁴⁴ Zie Bijlage 1.1.sexies ‘[Vertrouwelijk]’ bij het Aanmeldingsformulier, pg. 4.

⁴⁴⁵ Zie Bijlage 6.1.septies ‘[Vertrouwelijk]’ bij het Aanmeldingsformulier, pg. 7.

⁴⁴⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 93, pg. 63.

⁴⁴⁷ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 96, pg. 64; Een waterbedrijf dat doorvoert, koopt eerst het water aan bij de producent, voert het water vervolgens door tot bij het waterbedrijf dat in een bepaalde gemeente aan de eindgebruiker zal leveren en verkoopt het water dan aan dit waterbedrijf. Elk van deze drie waterbedrijven heeft andere kosten die het meeste doorwegen. De producent heeft vooral een productiekost en staat in voor de kosten van het onderhoud van de productiefaciliteiten; de doorvoerder heeft vooral een doorvoerkost en staat in voor het onderhoud van de doorvoerleidingen; en het waterbedrijf dat levert aan de eindgebruiker heeft de kost van de aankoop van het water en de distributieleidingen.

⁴⁴⁸ Zie Bijlage 8.2 ‘Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen (2021)’ bij het Aanmeldingsformulier, pg. 13.

⁴⁴⁹ *Ibid.*, pg. 8.

⁴⁵⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 20250128 Antwoord op VOI, vraag 2.a; Concurrenten, Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 2.a.

⁴⁵¹ Voor AGSO Knokke-Heist, zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, AGSO Knokke-Heist, 20250128 Antwoord op VOI, vraag 13.a; voor Aquaduin, zie Bijlage 8.2 ‘Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen (2021)’ bij het Aanmeldingsformulier, pg. 7.

⁴⁵² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pidpa, 20250129 Antwoord op VOI, vraag 2.b.

⁴⁵³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquaduin, 20250121 Antwoord op VOI, vraag 2.a.

marktafschermingsstrategie.⁴⁵⁴ Zowel klant- als bronafscherming brengen aanzienlijke kosten met zich mee. Klantafscherming kan leiden tot een minder stabiel toevoernetwerk voor de distributie van leidingwater in het verzorgingsgebied van de partijen terwijl bronafscherming een verlies van (door)verkopen van water impliceert. De infrastructuur van Farys, gelet op haar geografische ligging, is gericht op deze doorverkopen en Farys beschikt reeds over een uitgebouwd toevoernet (netten met grote diameter) dat toelaat om grote volumes leidingwater te transporteren. Zij blijft ook in deze infrastructuur investeren.⁴⁵⁵ Het ligt aldus niet in haar economische interesse en strategie om een afschermingsstrategie te volgen.

481. Daarenboven hebben Partijen weinig tot geen baat bij het doorvoeren van deze afschermingsstrategieën aangezien ze niet zomaar de klanten (de gemeenten) van andere watervoorzieningsgebieden kunnen opnemen in hun verzorgingsgebied.

482. Om al deze redenen besluit de auditeur dat Partijen na de transactie noch de mogelijkheid, noch de prikkel zullen hebben om de markt af te schermen.

iii) Conclusie van de auditeur

483. Verwijzend naar bovenstaande stelt de auditeur dat de voorgenomen concentratie geen risico op marktafscherming zal creëren en de daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt niet zal belemmeren. De auditeur concludeert dat de voorgenomen concentratie geen aanleiding zal geven tot verticale unilaterale effecten op deze markten.

iv) Conclusie van het Mededingingscollege

484. Het College deelt de mening van de auditeur dat de voorgenomen concentratie geen aanleiding zal geven tot verticale unilaterale effecten op de markten voor de productie en de distributie van leidingwater aangezien de partijen om de door de auditeur besproken redenen noch de mogelijkheid, noch de prikkel hebben om tot marktafscherming over te gaan.

X.2.2 Gecoördineerde effecten

485. Om van gecoördineerde effecten te kunnen spreken, moet het in de eerste plaats mogelijk zijn voor ondernemingen om tot coördinatie te komen. Concentraties met een verticale relatie kunnen in bepaalde omstandigheden dergelijke concurrentieverstorende coördinatie vergemakkelijken. Een dergelijke coördinatie zal zich met name vaker voordoen op markten waar het vrij eenvoudig is om de voorwaarden voor coördinatie vast te stellen en waar een dergelijke coördinatie duurzaam is. Om een duurzame coördinatie mogelijk te maken, moet aan drie voorwaarden worden voldaan:⁴⁵⁶

1. De bij de coördinatie betrokken ondernemingen moeten in staat zijn adequaat toe te zien op de naleving van de overeenkomst;
2. Er moet een geloofwaardig disciplinair mechanisme zijn dat kan worden geactiveerd wanneer afwijkend gedrag wordt onthuld; en
3. De door de concentratie beoogde resultaten mogen niet in gevaar worden gebracht door de acties van buitenstaanders, zoals huidige en toekomstige concurrenten die niet aan de coördinatie deelnemen, en/of klanten.

⁴⁵⁴ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, Pb C. 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnrs. 68-71.

⁴⁵⁵ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 107, pg. 70.

⁴⁵⁶ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, Pb C. 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnr. 81.

486. Het onderzoek heeft geen elementen aan het licht gebracht die erop wijzen dat de voorgenomen transactie het risico op coördinatie tussen de partijen en hun concurrenten zou doen ontstaan of kunnen vergroten. De onderlinge verkoop van leidingwater heeft weinig beweegruimte, gelet op het feit dat de waterleveringsovereenkomsten tussen watervoorzieningsbedrijven gesloten worden voor lange duur. Bovendien zijn watervoorzieningsbedrijven onderworpen aan rekenschap tegenover publieke aandeelhouders en zijn zij onderworpen aan de controle van de WaterRegulator. Het is daarom onwaarschijnlijk dat de voorgestelde transactie een materieel effect zal hebben op de factoren die bevorderlijk zijn voor stilzwijgende coördinatie.⁴⁵⁷

487. Om deze redenen wordt een gedetailleerde analyse van het risico op gecoördineerde effecten als gevolg van de voorgestelde transactie niet in overweging genomen.

488. Het **College** deelt de mening van de auditeur dat het onderzoek er niet op wijst dat voorgenomen concentratie aanleiding zou geven tot verticale gecoördineerde effecten.

X.3 Conglomeraat gerelateerde markten

X.3.1 Inleiding

489. Er kunnen twee grote categorieën niet-horizontale concentraties worden onderscheiden: verticale concentraties en concentraties met een conglomeraatkarakter. Bij concentraties met een conglomeraatkarakter vindt er een concentratie plaats tussen ondernemingen die onderlinge betrekkingen hebben die noch zuiver horizontaal (als concurrenten op dezelfde relevante markt) noch verticaal (als leverancier en afnemer) zijn.⁴⁵⁸ In de praktijk gaat het om markten die nauw aan elkaar verwant zijn (bijvoorbeeld fusies tussen leveranciers van complementaire producten of van producten die tot een assortiment behoren dat doorgaans door hetzelfde soort afnemers voor hetzelfde eindgebruik wordt afgenomen).

490. De kans dat conglomerale concentraties de daadwerkelijke mededinging op significante wijze kunnen belemmeren is doorgaans kleiner dan bij horizontale concentraties, waarbij een machtspositie gecreëerd of substantieel versterkt wordt binnen een bepaalde relevante markt. Dit is te verklaren door het feit dat concentraties met een conglomeraatkarakter doorgaans niet leiden tot een verlies van rechtstreekse concurrentie tussen de fuserende ondernemingen op dezelfde relevante markt. Daardoor ontbreekt de belangrijkste oorzaak van de concurrentieverstorende effecten van horizontale concentraties. Bovendien bieden concentraties met een conglomeraatkarakter aanzienlijke ruimte voor efficiëntieverbeteringen.⁴⁵⁹

491. Hoewel erkend wordt dat concentraties met een conglomeraatkarakter in de meeste gevallen niet tot concurrentieproblemen zullen leiden, kunnen zij in bepaalde specifieke gevallen de mededinging belemmeren.⁴⁶⁰

492. De Watergroep, Farys en Azulatis opereren op nauw verwante markten gerelateerd aan watervoorziening van industriële grootverbruikers. Het gaat dan met name over de activiteiten van

⁴⁵⁷ Zie onder andere Brandts, J., & Potters, J. (2018). Experimental industrial organization. *Handbook of Game Theory and Industrial Organization*, 2, pgs. 453-474; and Fabra, N., & Motta, M. (2018). Assessing coordinated effects in merger cases. *Handbook of Game Theory and Industrial Organization*, 2, pgs. 91-122.

⁴⁵⁸ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C*. 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnrs. 3-4.

⁴⁵⁹ *Ibid.*, randnrs. 11-14.

⁴⁶⁰ *Ibid.*, randnrs. 91-92.

Farys en De Watergroep in de distributie van leidingwater als input- of back-up water enerzijds en de activiteiten van Azulatis en Farys met betrekking tot industrieel waterbeheer anderzijds.

493. Zoals eerder vermeld in VII.1 – industrieel waterbeheer⁵⁶, kan een industriële waterbehandelingsinstallatie inputwater gebruiken dat wordt verkregen (i) door de winning van ruw water uit de natuurlijke omgeving; (ii) door het recycleren van industrieel afvalwater van de afnemer zelf of afvalwater van een derde; en/of (iii) door het gebruik van leidingwater uit het gemeentelijke net van de watervoorziening.⁴⁶¹

494. Een industriële waterbehandelingsinstallatie moet soms ook een beroep kunnen doen op back-up water, zoals bij (i) een uitputting van de reguliere bron van inputwater, (ii) een mechanisch defect in de industriële waterzuiveringsinstallatie, (iii) overmacht, of (iv) een ander probleem bij het verkrijgen van inputwater.⁴⁶² Als een bedrijf gebruik wenst te maken van leidingwater als inputwater of als back-up water wordt een contract gesloten tussen de klant en het watervoorzieningsbedrijf dat actief is in het gebied waar de klant zich bevindt.

495. Wanneer leidingwater als back-up water wordt gebruikt, geeft Azulatis de garantie dat de klant de vereiste hoeveelheid proceswater voor zijn industriële processen kan verkrijgen. Azulatis is echter geen gereguleerd watervoorzieningsbedrijf en beschikt dus niet over de capaciteit of de wettelijke toestemming om leidingwater via het gemeentelijke waterdistributienet aan een andere partij te leveren. Aangezien Azulatis zelf geen leidingwater kan leveren, is de garantie tot levering van back-up water beperkt tot de aanvaarding van een contractueel risico door Azulatis. In de contractuele relatie tussen Azulatis en haar klant verbindt Azulatis zich ertoe het prijsverschil te compenseren tussen enerzijds het back-up water (dat de klant bij het betrokken watervoorzieningsbedrijf koopt) en anderzijds het door Azulatis geleverde proceswater, voor zover de leveringsonderbreking geheel (of gedeeltelijk) aan Azulatis toe te rekenen is.⁴⁶³

496. De conglomerale aard van de relatie tussen deze markten bestaat in de complementariteit en verworvenheid tussen deze activiteiten. Om aan haar proceswaternoden te voldoen zal een industriële grootverbruiker een waterbehandelingsinstallatie laten plaatsen door een industrieel waterbedrijf (zoals Azulatis). Complementair aan deze waterbehandelingsinstallatie zal de grootverbruiker een contract afsluiten met het lokale watervoorzieningsbedrijf om aangesloten te zijn op het distributienet. Hierdoor kan de grootverbruiker enerzijds de continuïteit van haar industriële processen verzekeren door de mogelijkheid om leidingwater als back-up water op te nemen in geval van een (on)voorzien onderhoud of defect aan de waterbehandelingsinstallatie. Anderzijds kan deze, hoewel ongebruikelijk, leidingwater als inputwater gebruiken. De industriële verbruiker neemt in dit geval dan leidingwater af van het watervoorzieningsbedrijf en neemt de waterbehandelingsinstallatie af van het industriële waterbedrijf.

497. Gezien dit verband tussen de gemeentelijke leidingwatervoorziening en de verscheidene activiteiten rondom industrieel waterbeheer, is het een relevante vraag of de voorgenomen transactie tot conglomeraateffecten zal leiden.⁴⁶⁴ Hierbij moet gekeken worden of Partijen hun monopolie op de

⁴⁶¹ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 393, pg. 208.

⁴⁶² *Ibid.*, randnr. 394, pg. 209.

⁴⁶³ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 395-396, pgs. 209-210.

⁴⁶⁴ Het onderscheid tussen verticale en conglomeraateffecten is niet altijd eenvoudig en duidelijk. De Europese Commissie legt uit dat "het onderscheid tussen conglomeraatfusies en horizontale fusies subtiel kan zijn, bijvoorbeeld wanneer een conglomeraatfusie producten omvat die zwakke substituten voor elkaar zijn. Hetzelfde geldt voor het onderscheid tussen

distributie van leidingwater in hun verzorgingsgebieden zouden kunnen gebruiken om de daadwerkelijke mededinging op de markten met betrekking tot industrieel waterbeheer te belemmeren.

498. Net zoals bij horizontale en verticale effecten zijn er twee belangrijke manieren waarop conglomerale effecten de daadwerkelijke mededinging op significante wijze kunnen belemmeren, niet gecoördineerde effecten en gecoördineerde effecten.

499. Het auditoraat onderzoekt hieronder of het waarschijnlijk is dat de voorgestelde transactie de daadwerkelijke mededinging op significante wijze zal belemmeren door niet-gecoördineerde effecten, door gecoördineerde effecten, of door beide.

500. In haar analyse van conglomerale effecten concentreert de auditeur zich op het risico op twee mededingingsversturende praktijken die door de concentratie zouden kunnen ontstaan of worden verergerd, namelijk markt afscherming en uitwisseling van commercieel gevoelige informatie.

X.3.2 Invloed van het regelgevend kader

501. Zoals eerder besproken is de distributie van leidingwater onderworpen aan een strikt, uitgebreid en complex regelgevingskader.⁴⁶⁵ Het feit dat watervoorzieningsbedrijven zoals Farys en de Watergroep in de door hun beleverde gemeenten een lokaal monopolie hebben, geeft hen niet het recht om eenzijdig en vrij de prijzen en kwaliteit van (al) hun diensten vast te stellen. De minimumkwaliteit van het leidingwater en bepaalde onderdelen van de integrale waterfactuur zijn bijvoorbeeld bij wet bepaald. Vlaamse watervoorzieningsbedrijven vallen onder een tariefregulering door de WaterRegulator en zijn via hun tariefplannen gebonden aan een maximumtarief voor huishoudelijke en niet-huishoudelijke kleinverbruikers.

502. Voor grootverbruikers zijn er zoals vermeld echter geen gereguleerde maximumtarieven en kunnen watervoorzieningsbedrijven aldus afwijkende (concurrentiële) tarieven hanteren.⁴⁶⁶ In de praktijk blijkt dat alle Vlaamse watervoorzieningsbedrijven een degressieve tariefstructuur hanteren voor grootverbruikers, waarbij de wet hen eveneens de mogelijkheid geeft om afwijkende individuele tarieven af te spreken.⁴⁶⁷ Tot slot zijn tevens bepaalde kosten, zoals kosten voor een capaciteitsberekening, de capaciteitsvergoeding in geval van een aansluiting met afwijkende diameter, kosten voor een keuring, en dergelijke, niet of niet volledig gereguleerd waardoor watervoorzieningsbedrijven deze zelf mogen bepalen.⁴⁶⁸

conglomeraatfusies en verticale fusies. Zo kunnen producten door sommige ondernemingen worden geleverd met de reeds geïntegreerde inputs (verticale relatie), terwijl andere producenten het aan de afnemers overlaten om de inputs zelf te selecteren en te assembleren (conglomeraatrelatie).”; Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, Pb C. 18 oktober 2008, afl. 265, 7, voetnoot 5, pg. 1; Aangezien de klant hier afzonderlijk contracten sluit met het leidingwaterbedrijf en het industrieel waterbedrijf, is de Auditeur van mening dat de conglomeraatdimensie prevaleert. In ieder geval benadrukt de Auditeur dat de bevindingen van deze beoordeling niet wezenlijk zouden verschillen indien de fusie als verticaal zou worden beschouwd, aangezien hierbij ook zowel de afscherming als de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie zou worden onderzocht.

⁴⁶⁵ Zie *supra* titel VII.2 - Regulering van de watersector.

⁴⁶⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 215, pg. 108; Art. 4.4.1 §2 Waterwetboek en art. 14/1, §3 AWVR.

⁴⁶⁷ Zie *supra* VIII.2.1 – Marktafbakening – Markt voor distributie van leidingwater – Productmarkt – Marktonderzoek; VMM, Prijs voor de levering (zie Onderzoeksdossier, III. Externe Bronnen, EXT0011).

⁴⁶⁸ Art. 14/1 AWVR en Aanmeldingsformulier, randnr. 274, pgs. 145-146.

503. De activiteiten van Azulatis en andere industriële waterbedrijven die water-op-maat oplossingen aanbieden aan grootverbruikers zijn zoals vermeld niet gereguleerd. Deze activiteiten spelen zich af in een vrije markt waar de concurrentie ongestoord speelt.

504. De auditeur erkent dat de regels die van toepassing zijn op de activiteiten van Partijen *de facto* hun vermogen zouden kunnen beperken om de prijs en de kwaliteit van haar diensten te verstoren en als gevolg daarvan hun dominante positie in de distributie van leidingwater te benutten. De vervolgvraag is hoe de concurrentiële analyse die gewoonlijk door mededingingsautoriteiten wordt uitgevoerd, kan worden toegepast – en aangepast – wanneer belangrijke strategische variabelen zoals prijzen en kwaliteit ten minste gedeeltelijk worden gereguleerd.

505. In situaties waarin prijzen en kwaliteit sterk, maar niet volledig gereguleerd zijn, kunnen fusies nog steeds tot concurrentieverstorende effecten leiden.⁴⁶⁹ De auditeur verwijst naar eerdere beslissingen in andere sterk gereguleerde sectoren, waaronder energie en gezondheidszorg;

- i. In de zaak Gaselwest/Fluvius West – FLUVIUS WEST merkte het College op dat *“de aangemelde transactie een bijzonder karakter heeft, in de zin dat de concentratie ondernemingen betreft die als niet-overlappende natuurlijke monopolisten actief zijn op een sterk gereguleerde markt. Hoewel elke distributienetbeheerder een rechtspersoon en dus een onderneming in de zin van artikel I.1 van het Wetboek Economisch Recht vormt, zijn de activiteiten van die rechtspersonen in hoge mate aan regulering onderworpen.[...] Als gevolg daarvan wordt de werking alsmede de prikkels om zich efficiënt te gedragen als beheerder van toegang tot het distributienet in belangrijke mate bepaald door de decreetgever zelf veeleer dan door de klassieke werking van vraag en aanbod. Als zodanig is de ruimte voor het stellen van volledig autonoom marktgedrag beperkt. De concurrentiële analyse die hieronder wordt doorgevoerd, dient noodzakelijkerwijze rekening te houden met deze specifieke situatie.”*⁴⁷⁰
- ii. In de zaak GZA–ZNA/Ziekenhuis aan de Stroom heeft het College bevestigd dat zelfs in een situatie waarin concurrentie slechts een beperkte rol zou spelen, *“desalniettemin bijzondere aandacht moet geschonken worden aan een situatie waarbij een vermindering van die – beperkte – concurrentie zou kunnen leiden tot nadelige effecten voor de patiënten.”*⁴⁷¹
- iii. In de zaak Multipharma/Popelin benadrukte het College het belang *“van de concurrentie op de relevante markten ongeacht het regulerend kader welke in [de detailhandelsverkoop van farmaceutische producten door voor het publiek opengestelde apotheken] het vermogen van de apothekers om met elkaar te concurreren deels beperkt.”*⁴⁷²

506. Daarnaast verwijst de auditeur naar de geschiedenis van de partijen en met name de oprichting van Azulatis zelf in december 2022. [Vertrouwelijk].⁴⁷³

⁴⁶⁹ BMA 1 juli 2024, beslissing BMA-2024-CC-24, GZA Ziekenhuizen – Ziekenhuis Netwerk Antwerpen/Ziekenhuis aan de Stroom, randnr. 309, pg. 73.

⁴⁷⁰ Zie BMA 29 november 2024, beslissing BMA-2024-CC-42, Gaselwest/Fluvius West - Fluvius West, randnr. 162, pgs. 38-39; zie ook gerelateerde beslissingen BMA-2024-CC-44, Sibelgas/Fluvius-Zenne-Dijle - Fluvius Halle-Vilvoorde, randnr. 121, pgs. 25-26; BMA 2024-CC-43, Iverlek/PBE - Fluvius Zenne-Dijle, randnr. 120, pgs. 28-29.

⁴⁷¹ BMA 1 juli 2024, beslissing BMA-2024-CC-24, GZA Ziekenhuizen – Ziekenhuis Netwerk Antwerpen/Ziekenhuis aan de Stroom, randnrs. 310-311, pg. 74.

⁴⁷² BMA 4 februari 2025, beslissing BMA-2025-CC-05, Multipharma/Popelin, randnr. 243, pg. 62.

⁴⁷³ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 8, pg. 26 en bijhorende voetnoot 13; zie Bijlage 1.1.septies [Vertrouwelijk]’ bij het Aanmeldingsformulier.

507. De auditeur concludeert dat het regelgevende kader, hoewel uitgebreid, watervoorzieningsbedrijven nog steeds de ruimte kan geven om prijzen en/of kwaliteit zodanig te verstoren dat consumenten schade kunnen ondervinden. Het mededingingsrecht is hoe dan ook flexibel genoeg om rekening te houden met de specifieke kenmerken van een markt, met inbegrip van het regelgevingskader.

X.3.3 Niet-gecoördineerde effecten

X.3.3.a Marktbescherming

508. Marktbescherming is het voornaamste probleem dat zich kan voordoen in het kader van concentraties met een conglomeraatkarakter.⁴⁷⁴

509. In deze context betekent marktbescherming een situatie waarin de concentratie de toegang van daadwerkelijke en potentiële concurrenten tot de markt belemmert of uitschakelt. De nieuwe of versterkte combinatie van producten op gerelateerde markten kan het bedrijf na de concentratie de mogelijkheid en de prikkel geven om een sterke marktpositie op de ene markt over te hevelen naar een andere markt (“hefboomeffect”) door middel van koppelverkoop, bundeling of andere afschermingspraktijken. Onder bepaalde omstandigheden kunnen deze praktijken ertoe leiden dat de mogelijkheid of de prikkel van de daadwerkelijke of potentiële concurrenten om te concurreren wordt beperkt.⁴⁷⁵

510. Bij de beoordeling van de waarschijnlijkheid van een dergelijk scenario moet standaard worden onderzocht of (i) de onderneming na concentratie de mogelijkheid heeft om haar concurrenten uit te sluiten, of (ii) zij de economische prikkel zou hebben om dit te doen, en of (iii) een dergelijke afschermingsstrategie een aanzienlijke en ongunstige invloed op de daadwerkelijke mededinging zou hebben en daardoor de verbruikers zou benadelen. In de praktijk worden deze factoren dikwijls tezamen onderzocht omdat zij onderling nauw samenhangen.⁴⁷⁶

511. Om concurrenten te kunnen afschermen moet de nieuwe entiteit een aanzienlijke mate van marktmacht (die niet noodzakelijkerwijs hoeft neer te komen op een machtspositie) op één van de nauw verbonden markten hebben. Er kunnen alleen aanzienlijke effecten van bundeling of koppelverkoop worden verwacht wanneer tenminste één van de producten van de fuserende partijen door veel afnemers als bijzonder belangrijk wordt beschouwd en er weinig geschikte alternatieven voor dat product zijn. Verder is marktbescherming slechts een potentieel probleem indien er een grote gemeenschappelijke groep van afnemers voor de desbetreffende afzonderlijke producten bestaat. Naar alle waarschijnlijkheid zal van een dergelijk aankooppatroon sterker sprake zijn wanneer de producten

⁴⁷⁴ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C.* 18 oktober 2008, afl. 265, randnr. 93, pg. 7.

⁴⁷⁵ “Bundeling” verwijst naar de wijze waarop producten door het bedrijf na de concentratie worden aangeboden en geprijsd, zoals bijvoorbeeld een telecombedrijf een abonnement op televisie en internet kan bundelen. Een bedrijf kan zuiver bundelen wanneer individueel de producten niet te koop worden aangeboden, en gemengd bundelen wanneer via kortingen de bundeling goedkoper is dan de gebundelde producten afzonderlijk. “Koppelverkoop” betreft doorgaans situaties waarbij klanten die een product kopen (het koppelende product) ook een ander product van de producent moeten afnemen (het gekoppelde product), zoals het kopen van de bijhorende stofzuigerzak van de stofzuigerproducent. De verplichting om het gekoppelde product af te nemen kan zowel technisch (ontwerp van het product) als contractueel (juridische voorwaarden voor verkoop) van aard zijn; Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C.* 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnrs. 93 en 95-97.

⁴⁷⁶ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C.* 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnr. 94.

in kwestie complementaire producten zijn.⁴⁷⁷ Ten slotte is het minder waarschijnlijk dat marktafscherming een potentieel probleem vormt als concurrerende ondernemingen in staat zijn doeltreffende en snel uitvoerbare tegenstrategieën in te voeren.⁴⁷⁸

512. De prikkel tot afscherming door middel van bundeling of koppelverkoop hangt af van de mate waarin een dergelijke strategie winstgevend is. Bundeling en koppelverkoop kunnen tot verliezen leiden voor het bedrijf na de concentratie. Het besluit tot bundeling en koppelverkoop kan echter ook de winst verhogen doordat marktmacht wordt verworven op de markt voor gekoppelde producten, de marktmacht op de markt voor koppelende producten wordt beschermd, of een combinatie van beide.⁴⁷⁹

513. Slechts wanneer een voldoende groot gedeelte van de afzet wordt beïnvloed door marktafscherming als gevolg van de concentratie, kan de concentratie de daadwerkelijke mededinging op significante wijze belemmeren. Indien er op elk van de markten doeltreffende producenten met een enkel product blijven bestaan, is het onwaarschijnlijk dat de mededingingssituatie als gevolg van een concentratie met een conglomeraatkarakter zal verslechteren. Het effect op de concurrentie moet worden beoordeeld in het licht van compenserende factoren zoals afnemersmacht, de mogelijke invloed van toetreding, en door Partijen aangetoonde efficiëntieverbeteringen ten gevolge van de concentratie.⁴⁸⁰

i) Standpunt van de aanmeldende partijen

514. Zoals hierboven vermeld hebben Partijen in het aanmeldingsformulier een voorgeschiedenis opgenomen van de oprichting van Azulatis. [Vertrouwelijk].⁴⁸¹ [Vertrouwelijk].⁴⁸²

515. Partijen geven aan dat watervoorzieningsbedrijven wettelijk verplicht zijn om aan bedrijven en individuen binnen hun verzorgingsgebieden leidingwater van drinkbare kwaliteit te leveren. Een potentiële afnemer kan een weigering van een leidingwaterbedrijf om een aansluiting te garanderen, aanvechten bij de Vlaamse minister bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid. Indien de minister de weigering bevestigt, dient het leidingwaterbedrijf kosteloos alternatieve leveringsmogelijkheden te bestuderen voor de potentiële afnemer.⁴⁸³ Deze verplichting geldt ook voor de levering van leidingwater als *back-up* water. Partijen geven hierbij echter aan dat, [Vertrouwelijk].⁴⁸⁴ [Vertrouwelijk].⁴⁸⁵

516. Met betrekking tot de mogelijkheid voor watervoorzieningsbedrijven om individuele afwijkende tarieven te onderhandelen met grootverbruikers, [Vertrouwelijk]. De watervoorzieningsbedrijven zijn, als overheidsbedrijven, namelijk gebonden aan de beginselen van goed bestuur, waaronder uiteraard het proportionaliteitsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel.⁴⁸⁶

⁴⁷⁷ *Ibid.*, randnrs. 99-100.

⁴⁷⁸ *Ibid.*, randnr. 103.

⁴⁷⁹ *Ibid.*, randnrs. 105-108.

⁴⁸⁰ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C.* 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnrs. 113-115.

⁴⁸¹ Zie Aanmeldingsformulier, voetnoot 13, pg. 26; Bijlage 1.1.*septies* '[Vertrouwelijk]' bij het Aanmeldingsformulier.

⁴⁸² Bijlage 1.1.*octies* '[Vertrouwelijk]' bij het Aanmeldingsformulier.

⁴⁸³ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 399, pg. 211; Art. 3, § 2 AWVR.

⁴⁸⁴ *Ibid.*, randnrs 395-397, pgs. 209-210.

⁴⁸⁵ *Ibid.*, randnr. 407, pg. 213.

⁴⁸⁶ Zie Aanmeldingsformulier, randnrs. 401-405, pgs. 212-213; Bijlagen 7.2.11 '[Vertrouwelijk]', 7.2.12 '[Vertrouwelijk]' en 7.2.50.' [Vertrouwelijk]' bij het Aanmeldingsformulier.

517. Partijen zien de markt voor industrieel waterbeheer als gefragmenteerd, en stellen vast dat toetredingskosten en -barrières eerder beperkt zijn. Toetreding is voornamelijk afhankelijk van het aanwerven van een kleine groep experts. Kapitaalbenodigdheden zijn eerder beperkt vanwege de mogelijkheid met onderaanneming te werken, en de verscheidenheid aan technologieën laten toe eventuele licentie- en octrooi-barrières te omzeilen.⁴⁸⁷

518. Tot slot bevestigen De Watergroep en Farys dat de prijszetting door Waterunie Operator voor nieuwe contracten voor de levering van leidingwater in hun respectieve verzorgingsgebieden na de voorgenomen concentratie onafhankelijk zal zijn van wie de eventuele industriële nabehandeling doet. De gelijktijdige aard van een leidingwaterklant als klant of concurrent van Waterunie Operator zal aldus niet worden gebruikt als criterium voor de toekenning van eventuele gedifferentieerde leidingwatertarieven.⁴⁸⁸

519. Partijen concluderen dat de voorgenomen concentratie geen tot weinig invloed zal hebben wat betreft de markt voor industrieel waterbeheer (en haar marktsegmenten). Zij stellen dat de voorgenomen concentratie geen betrekking heeft op de industriewateractiviteiten van Azulatis.⁴⁸⁹

ii) Marktonderzoek

520. Zoals eerder vermeld onderzoekt de auditeur of de fusie (i) Partijen in staat zou stellen om hun concurrenten in industrieel waterbeheer uit te sluiten, of (ii) Partijen de economische prikkel zouden hebben om dit te doen, en of (iii) een afschermingsstrategie een significant en nadelig effect zou hebben op de daadwerkelijke mededinging.

521. In het marktonderzoek hebben concurrenten bezorgdheden geuit dat ook na de verzelfstandiging van Azulatis de banden tussen Azulatis en De Watergroep dermate nauw zijn dat er negatieve gevolgen zijn op de mededinging. Concurrenten observeren dat de managementlaag van dochter- en moederbedrijf sterk overlappen, waardoor de verzelfstandiging eerder beperkt in effect was.⁴⁹⁰ Dit zou Azulatis onder andere een voordeel kunnen geven bij vergunningsaanvragen, omdat watervoorzieningsbedrijven worden gevraagd om advies te verlenen bij een dergelijke vergunning, en de bestuurders van gemeenten die de vergunning moeten toekennen ook betrokken zijn als bestuurder van een watervoorzieningsbedrijf die hun gemeente dekt.⁴⁹¹ De concurrenten zijn van oordeel dat de voorliggende concentratie deze situatie verergert aangezien Azulatis nu ook in het werkingsgebied van Farys een voordeel heeft ten opzichte van haar concurrenten.⁴⁹²

522. Concurrenten hekelen verder het feit dat watervoorzieningsbedrijven zelf individuele leidingwatertarieven mogen bepalen richting industriële klanten en dat deze geheim gehouden mogen worden ten aanzien van derden.⁴⁹³ Zij vrezen dat deze afwijkende tarieven voor grootverbruikers in de praktijk zouden kunnen leiden tot kruissubsidiëring.⁴⁹⁴ Volledigheidshalve geeft de auditeur hier echter mee dat toezicht op het niet voorkomen van kruissubsidiëring momenteel één van de kerntaken van

⁴⁸⁷ *Ibid.*, randnrs. 230-231 en 492-499, pgs. 119-125 en 264-266.

⁴⁸⁸ *Ibid.*, randnr. 231, pg. 125.

⁴⁸⁹ *Ibid.*, randnr. 520, pg. 276.

⁴⁹⁰ Zie Onderzoeks dossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241115 Antwoord op VOI, vraag 2.b.

⁴⁹¹ Zie Onderzoeks dossier, II. Derden, Concurrenten, Anoniem, 20241024 Antwoord op VOI, vraag 2.a en b.

⁴⁹² Zie Onderzoeks dossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20240802 Antwoord op VOI, vraag 11.

⁴⁹³ Zie Onderzoeks dossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241115 Antwoord op VOI, vraag 3; Zie ook de site van de VMM waar gespecificeerd wordt dat deze individuele contracten niet openbaar moeten zijn: VMM, Prijs voor de levering (zie Onderzoeks dossier, III. Externe Bronnen, EXT0011).

⁴⁹⁴ Zie Onderzoeks dossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20240906 Gesprek Watercircle, randnr. 19, pg. 4.

het toezicht door de VMM/WaterRegulator is, en vanaf 1 januari 2026 één van de kerntaken van het toezicht door de Vlaamse Nutsregulator zal zijn.⁴⁹⁵

523. Daarnaast beargumenteren concurrenten dat alleen een watervoorzieningsbedrijf in staat is om een garantie op back-up water in een contract op te nemen zonder grote invloed op de marge.⁴⁹⁶ Dit zou hen een concurrentievoordeel geven met name voor *design-build-finance-operate* (DBFO) of 'water as a service' contracten waarbij het gehele proces van planning, bouw, financiering als onderhoud van het waterbeheer wordt uitbesteed aan een derde, en bijvoorbeeld zelfs het geheel tot één eenheidsprijs per verbruikte eenheid water wordt gereduceerd. Deze DBFO-contracten zijn gewild door industriële waterbedrijven omdat dit hen terugkerende en daarom stabielere inkomsten biedt.⁴⁹⁷ Watervoorzieningsbedrijven zouden in staat zijn om bepaalde tarieven te hanteren voor back-up water, en die artificieel te verhogen indien een industrieel watercontract door een andere speler dan hun (dochter)onderneming wordt uitgevoerd.⁴⁹⁸ Niet alle concurrenten zijn echter zeker of dit daadwerkelijk gebeurt.⁴⁹⁹

524. Concurrenten beweren dat de huidige connectie tussen Azulatis en het moederbedrijf haar de mogelijkheid zou geven goedkoper, sneller en onder betere voorwaarden aan financiering te komen door van of via het moederbedrijf te lenen.⁵⁰⁰ Daarnaast werd aangegeven dat publiek-private bedrijven een voordeliger BTW tarief zouden kunnen hanteren dan volledig private bedrijven.⁵⁰¹

525. Tot slot benoemen klanten de volgende factoren als doorslaggevend in hun keuze voor Azulatis: de grote expertise van Azulatis en de Watergroep als watervoorzieningsbedrijf,⁵⁰² een 'competitief aanbod' en de 'garantie naar service wegens lokale aanwezigheid technici'.⁵⁰³

iii) Beoordeling van de auditeur

526. Een mogelijke afschermingsstrategie zou erin bestaan dat Partijen de prijs en/of de kwaliteit van de aan hun industriële afnemers geleverde leidingwaterdiensten aanpassen, afhankelijk of zij al dan niet ook afnemers van Azulatis zijn voor diensten met betrekking tot industrieel waterbeheer. Partijen zouden bijvoorbeeld systematisch lagere prijzen in rekening kunnen brengen voor het leidingwater dat aan de klanten van Azulatis wordt gedistribueerd, zodat Azulatis extra klanten kan aantrekken op de markten waarop zij actief is. Partijen zouden het economisch rendabel vinden om zich op deze manier te gedragen als de gederfde winst door het lagere tarief van het leidingwater ten minste wordt gecompenseerd door de stijging van de winst van Azulatis (na dividendherverdeling aan De Watergroep, en daarmee indirect aan de Waterunie Operator).

527. De auditeur identificeert ten minste vijf redenen waarom een dergelijk scenario zich waarschijnlijk niet zal voordoen.

⁴⁹⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator - VMM, 20241015 Getekend PV_AZULATIS en 20250625 Getekend PV_WATERUNIE OPERATOR; VNR, 20250422 Getekend PV.

⁴⁹⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Trevi Environmental Solutions, 20241029 Antwoord op VOI 2, vraag 5 en 6; Waterleau, 20250522 Getekend PV, randnrs. 8-9 en 13-15; Pantarein, 20241211 Getekend PV, randnrs. 16-17.

⁴⁹⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, 20250522 Getekend PV, randnrs. 8-9 en 13-15.

⁴⁹⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Anoniem, 20241024 Antwoord op VOI, vraag 1.c en 4.a-d.

⁴⁹⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquafin, 20241105 Getekend PV, randnr. 15.

⁵⁰⁰ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241115 Antwoord op VOI, vraag 4.

⁵⁰¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Anoniem, 20241024 Antwoord op VOI, vraag 1.c.

⁵⁰² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Afnemers, AB Inbev, 20240730 Antwoord op VOI, vraag 8.

⁵⁰³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Afnemers, Lutos, 20240725 Antwoord op VOI 1, vraag 8.

528. Ten eerste zijn de markten waarop Azulatis actief is minstens nationaal van omvang terwijl het gebied waar Partijen een lokaal monopolie hebben voor de distributie van leidingwater kleiner is dan het Belgische grondgebied. Zelfs in een extreem en hypothetisch scenario waarin Partijen de toegang van de concurrenten van Azulatis tot hun verzorgingsgebieden met succes zouden belemmeren, is het onwaarschijnlijk dat de voorgestelde transactie de klantenbasis waartoe concurrenten toegang hebben, dermate zou verminderen dat ze uit de markt zullen treden.

529. Ten tweede zijn de markten waarop Azulatis actief is sterk gefragmenteerd en beschikken industriële afnemers aldus over een aanzienlijk aantal alternatieven voor diensten in verband met industrieel waterbeheer.⁵⁰⁴ De belangrijkste concurrenten van Azulatis zijn grote ondernemingen, waarvan de projecten niet alleen in België, maar ook in verschillende andere landen te vinden zijn. Concurrenten zijn onder andere, maar niet beperkt tot, Veolia Water Technologies NV, Ekopak NV, Trevi Environmental solution NV en Waterleau NV.

530. Ten derde hebben alle Vlaamse watervoorzieningsbedrijven de wettelijke verplichting om leidingwater te distribueren aan elke afnemer - zowel groot- als kleinverbruiker - die is gevestigd in hun verzorgingsgebied, ongeacht het industriële waterbedrijf dat desgevallend door een grootverbruiker gekozen zou zijn voor haar industrieel waterbeheer.⁵⁰⁵ Daarom kunnen grootverbruikers leidingwater van Partijen afnemen en tegelijkertijd voor hun industriële waterbehoeften niet alleen Azulatis of Farys, maar ook een breed scala aan alternatieve concurrenten in dienst nemen.

531. Bovendien herinnert de auditeur eraan dat Azulatis en Farys in hun normale bedrijfsvoering regelmatig een beroep doen op onderaannemers om aan de specifieke industriële waterbehoeften van hun klanten te voldoen. Dit is bijvoorbeeld het geval voor diensten in verband met het ontwerp, de engineering en de bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.⁵⁰⁶ Meer in het algemeen zijn er geen aanwijzingen voor hoge toetredingsdrempels om deze markten te betreden. Pantarein geeft aan dat er veel kleine bedrijven aanwezig zijn en dat het ook mogelijk is om klein te starten en te groeien.⁵⁰⁷

532. Tot slot wenst de auditeur te vermelden dat de voorgenomen concentratie een uitbreiding is van een reeds bestaande situatie, waarbij het huidige verzorgingsgebied van De Watergroep uitgebreid wordt met dat van Farys, waardoor alle partijen een groter gebied hebben waarbinnen zij aan koppelverkoop of bundeling zouden kunnen doen. De voorgenomen concentratie zou dit gebied uitbreiden met het verzorgingsgebied van Farys. Tenzij deze concentratie iets fundamenteel verandert aan de huidige machtsverhoudingen, zou het huidige gedrag van De Watergroep een aanwijzing kunnen zijn voor het gedrag dat het nieuwe bedrijf Waterunie Operator zal hanteren na de concentratie. Hierbij moet echter vermeld worden dat deze aanwijzing louter indicatief is en in het licht van de voorgaande argumenten moet bekeken worden.

533. Naar aanleiding van signalen uit het marktonderzoek dat De Watergroep voordelige tarieven zou hanteren voor de distributie van leidingwater (als input of back-up water) aan grootverbruikers die eveneens klant zijn bij Azulatis heeft het auditoraat het gebruik door de Watergroep van de

⁵⁰⁴ *Supra* IX.3.2 Marktaandeelen – De markt voor de exploitatie en onderhoud van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties - Marktonderzoek.

⁵⁰⁵ Art. 3, §2, AWVR.

⁵⁰⁶ *Supra* IX.4.2 Marktaandeelen – De markt voor het ontwerp, de engineering en de bouw van industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties – Marktonderzoek en Aanmeldingsformulier randnr. 346, pg. 188.

⁵⁰⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20240916 Gesprek Pantarein, randnr. 9, pg. 2.

mogelijkheid om voor grootverbruikers afwijkende tarieven te hanteren, geanalyseerd.⁵⁰⁸ [Vertrouwelijk].

534. Omwille van de hierboven uiteengezette redenen is de auditeur van mening dat Partijen niet de mogelijkheid zouden hebben om ten aanzien van de concurrenten van Azulatis en Farys een afschermingsstrategie te volgen. Aangezien Partijen niet de mogelijkheid hebben tot het uitvoeren van een afschermingsstrategie dienen de economische prikkel en het effect niet beoordeeld te worden.⁵⁰⁹

iv) Conclusie van de auditeur

535. De auditeur is van oordeel dat er voldoende bewijs is dat Partijen noch de mogelijkheid, noch de prikkel zouden hebben de concurrenten van Azulatis en Farys af te schermen op de markten voor (i) de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties, (ii) het ontwerp, de engineering en de bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

536. Daarom concludeert de auditeur dat er geen ernstige twijfel bestaat dat de voorgenomen transactie de daadwerkelijke mededinging op deze markten op significante wijze zou belemmeren door de afscherming van concurrenten.

v) Beoordeling van het Mededingingscollege

537. Het College deelt de conclusie van de auditeur dat Partijen noch de mogelijkheid, noch de prikkel zouden hebben de concurrenten van Azulatis en Farys af te schermen op de markten voor (i) de exploitatie en het onderhoud van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties, (ii) het ontwerp, de engineering en de bouw van water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties.

538. Meer bepaald deelt het College de redenering van de auditeur zoals uiteengezet in randnummers 527 526 tot 534 en met 534 om een scenario als onwaarschijnlijk te beschouwen waar bijvoorbeeld systematisch lagere prijzen zouden worden aangerekend voor het leidingwater dat aan de klanten van Azulatis wordt verdeeld, zodat Azulatis extra klanten kan aantrekken op de markten waarop zij actief is, en dit, opdat Azulatis een hogere winst zou kunnen maken die de lagere prijzen voor het leidingwater van de Partijen compenseert.

539. In ondergeschikte orde, en louter aanvullend op deze redenering, merkt het College op dat de monopoliediensten van de Partijen (levering van leidingwater) tevens aan de controle van de sectorregulator is onderworpen voor wat betreft kruissubsidies.⁵¹⁰ Voor zover een mogelijkheid tot kruissubsidie concentratiespecifiek zou zijn – *quod non* (aangezien Partijen reeds vóór de concentratie over een monopolie beschikken voor hun respectievelijke dekkingsgebieden) – wordt dit risico dus eveneens gedekt door de sectorspecifieke regulering, zoals aangegeven door de auditeur in randnummer 593.

⁵⁰⁸ Zie Onderzoeksdossier, IV. Interne Bronnen Afwijkende tarieven De Watergroep.

⁵⁰⁹ Arrest van het Gerecht van de EU 13 november 2024, nr. T-64/20, Deutsche Telekom v Commission, randnr. 277; EC 20 december 2024, nr. M.11766, NVIDIA/RUN:AI, randnr. 210.

⁵¹⁰ Op een vraag van het College naar de bevoegdheid voor de controle op kruissubsidie hebben Partijen in een schrijven van 10 juli 2025 bevestigd dat art. 6, 3°, e) van het Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator ("VNR") specifiek voorziet in deze bevoegdheid ("*erover waken dat er geen sprake is van kruissubsidiëring tussen activiteiten van de exploitanten van een openbaar of privaat waterdistributienetwerk, met andere activiteiten*"). Daarenboven hebben Partijen bevestigd dat de VNR in die context ook alle gegevens (inclusief tarieven en kortingen voor de niet-gereguleerde levering van water) kan opvragen die nodig zijn voor het uitvoeren van deze opdracht.

X.3.3.b Uitwisseling van commercieel gevoelige informatie

540. Een ander potentieel probleem dat zich in het kader van conglomeraat fusies zou kunnen voordoen, betreft de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie.⁵¹¹ De gefuseerde onderneming kan als gevolg van de concentratie toegang verkrijgen tot commercieel gevoelige informatie over de activiteiten van concurrenten.⁵¹² Dit zou concurrenten niet alleen een concurrentienadeel berokkenen – en hen er daardoor van weerhouden de markt te betreden of uit te breiden – maar Partijen en Azulatis ook in staat stellen minder agressief te prijzen – in vergelijking met een hypothetisch scenario zonder de voorgestelde transactie – ten nadele van klanten. Hoewel de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie enkel wordt vermeld onder verticale effecten is het auditoraat van oordeel dat dit evenzeer mogelijk is in een conglomeraatfusie.

541. In het kader van de voorgenomen transactie is de vraag of Partijen en Azulatis commercieel gevoelige informatie kunnen uitwisselen en aldus de daadwerkelijke mededinging op de markten waarop zij actief zijn, op significante wijze kunnen belemmeren. Hieronder volgt de analyse van de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie en of deze Partijen en Azulatis in staat zou kunnen stellen hun producten en diensten minder concurrentieel te prijzen of soortgelijke strategieën uit te voeren die klanten rechtstreeks zouden kunnen schaden.

i) Positie van Partijen

542. Partijen concluderen dat de voorgenomen concentratie geen tot weinig invloed zal hebben wat betreft de markt voor industrieel waterbeheer (en haar marktsegmenten). Zij stellen dat de voorgenomen concentratie geen betrekking heeft op de industriewateractiviteiten van Farys en Azulatis en geven tot slot mee dat ze verbintenissen aanbieden aan de BMA.⁵¹³ Deze verbintenissen beogen 'firewalls' op te zetten tussen Waterunie Operator, Farys, De Watergroep en Azulatis.

ii) Marktonderzoek

543. Het marktonderzoek gaf indicaties dat watervoorzieningsbedrijven meer informatie verkrijgen omtrent de activiteiten van industriële verbruikers. Trevi wees erop dat bedrijven vaker in contact komen met watervoorzieningsbedrijven wegens de beleidskeuze van de Vlaamse overheid om vergunningen tot grondwaterwinningen in te perken. Deze beleidsmaatregel leidde tot een verschuiving naar leidingwater, waardoor drinkwatermaatschappijen steeds meer in contact kwamen met bedrijven.⁵¹⁴ Veolia geeft aan dat watervoorzieningsbedrijven via de prijsoffertes voor back-up water informatie over een project verkrijgen, waardoor ze hier zelf op kunnen intekenen.⁵¹⁵ Veolia geeft verder aan dat Azulatis haar contact in de publieke sector zou kunnen gebruiken om zich als een grote en onvermijdelijke speler te manoeuvreren.⁵¹⁶

544. Verder blijkt dat watervoorzieningsbedrijven een grote hoeveelheid informatie hebben omtrent potentiële klanten. De VMM geeft aan dat watervoorzieningsbedrijven een grote hoeveelheid

⁵¹¹ EC 4 maart 2024, nr. M.11120, Worldline/Crédit Agricole/JV, hoofdstuk 6.5.

⁵¹² Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C*. 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnr. 78.

⁵¹³ Zie Aanmeldingsformulier, randnr. 520, pg. 276.

⁵¹⁴ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Trevi Environmental Solutions, 20241001 gesprek Trevi, randnr. 13, pg. 3.

⁵¹⁵ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Anoniem, 20241112 PV getekend, randnr. 15, pg. 3.

⁵¹⁶ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Veolia, 20240730 Antwoord op VOI, vraag 11.

verbruikersdata hebben, waardoor watervoorzieningsbedrijven verschillende bedrijven vooraf al reeds kennen. Dit brengt hen een voordeel tegenover particuliere spelers in de markt.⁵¹⁷

545. Watercircle geeft aan dat bedrijven een vergunningsaanvraag indienen voor een nieuwe aansluiting bij de watervoorzieningsbedrijven van de gemeente waar het bedrijf gevestigd is. Indien deze informatie gedeeld wordt met Azulatis kan dit een oneerlijk voordeel geven aan deze laatste.⁵¹⁸ Verder benadrukt Watercircle dat de onafhankelijkheid van het bestuur in Azulatis garant moet staan, aangezien een groot aantal bestuursleden van De Watergroep op dit moment ook in Azulatis zetelen.⁵¹⁹

546. [Vertrouwelijk].⁵²⁰ [Vertrouwelijk].⁵²¹

iii) Beoordeling van de auditeur

547. Om te beginnen herinnert de auditeur eraan dat watervoorzieningsbedrijven, ondanks het huidige regelgevingskader voor de distributie van leidingwater, nog steeds de mogelijkheid hebben om een aantal van hun diensten vrij concurrentieel te prijzen, afhankelijk van de kenmerken, behoeften en projecten van haar industriële klanten.⁵²² Wat Azulatis betreft, zijn de industriële wateractiviteiten niet gereguleerd, waardoor Azulatis haar diensten met alle concurrentiële vrijheid kan prijzen.

548. Er zijn twee verschillende richtingen waarin de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie kan plaatsvinden tussen Azulatis enerzijds en de watervoorzieningsbedrijven anderzijds. Een eerste richting betreft de situatie waarin een industriële afnemer (i) reeds een contractuele relatie heeft met bijvoorbeeld Waterunie Operator voor de distributie van leidingwater, en (ii) op zoek is naar een leverancier voor diensten in verband met industriële water- en afvalwaterbehandelingsinstallaties en/of de productie van gedemineraliseerd water. Een tweede richting betreft de situatie waarin de industriële afnemer eerst contact heeft gehad met Azulatis vooraleer zij haar watervoorzieningsbedrijf contacteert.

549. In de eerste situatie zou Azulatis, via de watervoorzieningsbedrijven, commercieel gevoelige informatie aangaande een industriële klant kunnen verkrijgen die niet beschikbaar is voor andere concurrenten (bijvoorbeeld verbruikscijfers, capaciteit van het bedrijf, betalingsbereidheid, etc.). Bijkomend bestaat de mogelijkheid erin dat Azulatis steeds als eerste op de hoogte wordt gebracht van nieuwe projecten van bedrijven actief in het verzorgingsgebied, waardoor een potentieel voordeel wordt verkregen ten opzichte van haar concurrenten. Azulatis zou ook toegang kunnen krijgen tot specifieke informatie over dergelijke projecten van de bedrijven en/of aanbiedingen van concurrenten die haar in staat zou stellen een aanbod te doen dat minder agressief is dan het aanbod dat zij anders zou hebben gedaan indien zij geen toegang had tot dergelijke informatie.

⁵¹⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, WaterRegulator - VMM, 20241015 Getekend PV_AZULATIS, randnr. 18, pg. 3.

⁵¹⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241217 Getekend PV, randnr. 15, pg. 3.

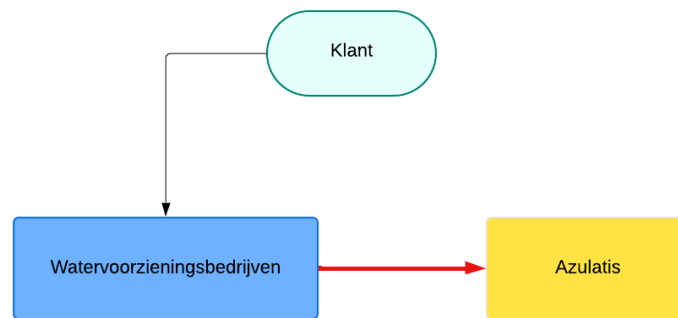
⁵¹⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, Watercircle, 20241217 Getekend PV, randnr. 20, pg. 4.

⁵²⁰ Zie bijvoorbeeld Bijlage 1.1.undecies.1 '[Vertrouwelijk]' bij het Aanmeldingsformulier, [Vertrouwelijk], of Bijlage 8.3.bis '[Vertrouwelijk]' bij het Aanmeldingsformulier, slide 6.

⁵²¹ Bijlage 1.1.Undecies.11 '[Vertrouwelijk]' bij het Aanmeldingsformulier, pg. 17: "[Vertrouwelijk]".

⁵²² *Supra* X.3.2 – Conglomeraat gerelateerde markten – Invloed van het regelgevend kader.

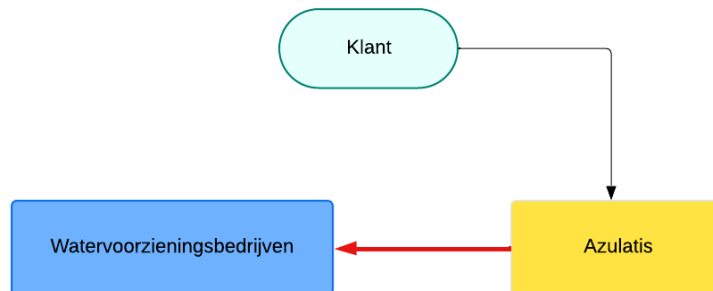
550. Een dergelijke uitwisseling van informatie wordt hieronder geïllustreerd met een rode pijl:

Figuur: Uitwisseling van informatie over klanten van watervoorzieningsbedrijven naar Azulatis

551. De tweede situatie zou erin bestaan dat de industriële klant (i) al in contact zou zijn met Azulatis (of al klant is van Azulatis) en (ii) nog geen contract heeft afgesloten met bijvoorbeeld Waterunie Operator voor de distributie van leidingwater of in het proces zit van heronderhandeling over een nieuw contract. In een dergelijk geval kan Azulatis commercieel gevoelige informatie over deze klant delen met Waterunie Operator die een invloed zou kunnen hebben op de onderhandelingen tussen de klant en Waterunie Operator met als potentieel resultaat dat de klant een minder aantrekkelijk aanbod zou ontvangen dan het aanbod dat hij zou hebben verkregen zonder de voorgestelde transactie.

552. Een dergelijke uitwisseling van informatie wordt hieronder geïllustreerd met een rode pijl:

Figuur: Uitwisseling van informatie over klanten van Azulatis naar watervoorzieningsbedrijven

553. De auditeur acht de mogelijkheid dat Partijen en Azulatis informatie kunnen delen met elkaar, zowel van de watervoorzieningsbedrijven naar Azulatis als andersom, zeer realistisch. In de eerste plaats verwijst zij naar de gegevens uit het marktonderzoek die deze bezorgdheid bij zowel concurrenten, als de sectorvereniging aantonen. Deze bezorgdheid wordt eveneens bevestigd door de WaterRegulator welke vaststelt dat watervoorzieningsbedrijven nu eenmaal beschikken over een grote hoeveelheid relevante data.⁵²³ Op de tweede plaats blijkt uit de interne documenten dat de bestaande link tussen De Watergroep en de toenmalige Business Unit wel degelijk een concurrentieel voordeel opleverde voor deze laatste door het uitwisselen van commercieel gevoelige informatie. Hoewel de auditeur erkent dat de situatie veranderd is dankzij de verzelfstandiging van de Business Unit tot Azulatis, weerhoudt deze verandering de betrokken bedrijven niet om commercieel gevoelige informatie te delen met elkaar om zo een concurrentieel voordeel te bekomen. De voorliggende concentratie zal de toegang tot informatie desgevallend uitbreiden aangezien in navolging van de transactie Azulatis naast

⁵²³ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisatie, WaterRegulator - VMM, 20241015 Getekend PV_AZULATIS, randnr. 18, pg. 3.

de informatie vanuit het verzorgingsgebied van De Watergroep ook toegang zal hebben tot informatie vanuit het verzorgingsgebied van Farys en andersom.

iv) Conclusie van de auditeur

554. De auditeur concludeert dat er zonder verbintenissen na de voorgenomen transactie geen doeltreffende waarborg bestaat die de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie tussen Partijen en/of Waterunie Operator enerzijds en Azulatis anderzijds verhindert.

555. Daarom kan in dit stadium van het onderzoek niet met voldoende waarschijnlijkheid worden uitgesloten dat de voorgenomen transactie de daadwerkelijke mededinging op significante wijze zou belemmeren en consumenten zou schaden door de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie tussen Partijen en/of Waterunie Operator enerzijds en Azulatis anderzijds.

v) Conclusie van het Mededingingscollege

556. Het College deelt de mening van de auditeur dat, in de afwezigheid van verbintenissen, commercieel gevoelige informatie tussen Partijen en/of Waterunie Operator enerzijds en Azulatis anderzijds kan worden uitgewisseld waardoor de daadwerkelijke mededinging op significante wijze zou kunnen worden belemmerd. De verzelfstandiging van Azulatis en de recent goedgekeurde concentratie waardoor TINC en de Watergroep gezamenlijke zeggenschap verkregen over Azulatis, voorheen een 100% dochtervennootschap van de Watergroep,⁵²⁴ doen hieraan niet af.

X.3.3.c Conclusie van de auditeur met betrekking tot de conglomerale unilaterale effecten

557. In het licht van de hierboven uiteengezette elementen concludeert de auditeur dat er geen ernstige twijfel bestaat dat de voorgestelde transactie zou leiden tot uitsluiting van concurrenten van Partijen en Azulatis.

558. Echter kunnen ernstige twijfels dat de voorgestelde transactie de daadwerkelijke mededinging op significante wijze zou belemmeren en consumenten zou schaden door de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie tussen Waterunie Operator, De Watergroep, Farys en Azulatis niet uitgesloten worden.

X.3.3.d Conclusie van het Mededingingscollege

559. Het College deelt bovenvermelde conclusie van de auditeur met betrekking tot de conglomerale unilaterale effecten.

X.3.4 Gecoördineerde effecten

560. Om van gecoördineerde effecten te kunnen spreken, moet het in de eerste plaats mogelijk zijn voor ondernemingen om tot coördinatie te komen. Concentraties met een conglomeraatkarakter kunnen in bepaalde omstandigheden dergelijke concurrentieverstorende coördinatie vergemakkelijken. Een dergelijke coördinatie zal zich met name vaker voordoen op markten waar het vrij eenvoudig is om de voorwaarden voor coördinatie vast te stellen en waar een dergelijke coördinatie duurzaam is.⁵²⁵

561. Om een duurzame coördinatie mogelijk te maken, moet aan drie voorwaarden worden voldaan:

1. De bij de coördinatie betrokken ondernemingen moeten in staat zijn adequaat toe te zien op de naleving van de overeenkomst;

⁵²⁴ Beslissing nr. BMA-2025-CCS-23-AUD van 24 juni 2025, De Watergroep – Tinc /Azulatis.

⁵²⁵ Zie Richtsnoeren voor de beoordeling van niet-horizontale fusies op grond van de Verordening van de Raad inzake de controle op concentraties van ondernemingen, *Pb C*. 18 oktober 2008, afl. 265, 7, randnrs. 81 en 119-121.

2. Er moet een geloofwaardig disciplinair mechanisme zijn dat kan worden geactiveerd wanneer afwijkend gedrag wordt onthuld; en
3. De door de concentratie beoogde resultaten mogen niet in gevaar worden gebracht door de acties van buitenstaanders, zoals huidige en toekomstige concurrenten die niet aan de coördinatie deelnemen en/of klanten.

562. Het onderzoek heeft geen elementen aan het licht gebracht die erop wijzen dat de voorgenomen transactie het risico van coördinatie tussen Partijen/Azulatis en hun concurrenten zou kunnen vergroten. Aan de ene kant wordt de distributie van leidingwater lokaal voorzien door één enkel bedrijf, waarvan de identiteit in wezen afhangt van de plaats waar klanten zich vestigen. Anderzijds zijn de markten met betrekking tot industrieel waterbeheer waarop Azulatis en Waterunie Operator actief zijn, sterk gefragmenteerd, zoals hierboven veelvuldig uiteengezet. Bijkomend zijn deze markten ook ondoorzichtig, aangezien er geen openbaar beschikbare gegevens bestaan die spelers in staat stellen de activiteiten van hun collega's te volgen en te monitoren. In dit verband is het onwaarschijnlijk dat de voorgestelde transactie een materieel effect zal hebben op het aantal marktspelers, op de uitwisselingen van informatie tussen de partijen en hun concurrenten, en andere factoren die bevorderlijk zijn voor stilzwijgende coördinatie.⁵²⁶ Het is aldus onwaarschijnlijk dat de voorgestelde transactie een aanzienlijk effect zou hebben op de waarschijnlijkheid van coördinatie doordat zij deze gemakkelijker, stabiel en/of doeltreffender zou maken.

563. Om deze redenen wordt een gedetailleerde analyse van het risico van gecoördineerde effecten als gevolg van de voorgestelde transactie niet in overweging genomen.

564. **Het College** deelt de mening van de auditeur dat de voorgenomen concentratie niet zal leiden tot gecoördineerde effecten.

X.3.5 Conclusie conglomeraateffecten

565. In het licht van de hierboven uiteengezette elementen concludeert de auditeur dat er geen ernstige twijfel bestaat dat de voorgestelde transactie zou leiden tot uitsluiting van de concurrenten van Partijen en Azulatis, noch tot het ontstaan of versterken van gecoördineerde effecten. **Het College** deelt deze conclusie van de auditeur.

566. Echter kunnen ernstige twijfels dat de voorgestelde transactie de daadwerkelijke mededinging op significante wijze zou belemmeren en consumenten zou schaden door de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie tussen Waterunie Operator, De Watergroep, Farys en Azulatis niet uitgesloten worden.

567. Onder de volgende titel zullen de verbintenissen aangeboden door Partijen worden besproken die beogen deze twijfels weg te nemen.

⁵²⁶ Zie onder andere Brandts, J., & Potters, J. (2018). Experimental industrial organization. *Handbook of Game Theory and Industrial Organization*, 2, 453-474; and Fabra, N., & Motta, M. (2018). Assessing coordinated effects in merger cases. *Handbook of Game Theory and Industrial Organization*, 2, pgs. 91-122.

XI. Verbintenissen

XI.1 Inleiding

568. De door Partijen aangeboden verbintenissen moeten de ernstige twijfels die er bestaan over de toelaatbaarheid van de voorgenomen concentratie wegnemen. Daartoe moeten ze passend en effectief zijn. Een verbintenis is passend en effectief als zij de geconstateerde mededingingsbezwaren zonder twijfel en volledig wegneemt. Daarnaast moeten verbintenissen voldoende gedetailleerd zijn en in duidelijke en begrijpelijke bewoordingen zijn opgesteld.

569. Indien de verbintenissen niet aan bovenstaande voorwaarden voldoen en de geïdentificeerde twijfels niet wegnemen, dient het Mededingingscollege conform artikel IV.66 §2 punt 3° WER te beslissen tot een procedure van bijkomend onderzoek.

570. Om de ernstige twijfels weg te nemen omtrent de toelaatbaarheid van de voorgenomen concentratie, zoals beschreven onder titel X.3.3.b – Uitwisseling van commercieel gevoelige informatie, hebben de partijen bij de aanmelding op 20 mei 2025 initiële verbintenissen aangeboden. Vervolgens heeft het onderzoeksteam een markttest uitgevoerd en Partijen op de hoogte gebracht van de uitkomst hiervan. Uiteindelijk hebben Partijen op 16 juni 2025 de finale verbintenissen aangeboden.

571. Hierna volgt een uiteenzetting over de verbintenissen. Eerst zullen de initiële verbintenissen zoals ontvangen door het auditoraat worden besproken, gevolgd door de markttest. Vervolgens zullen de finale verbintenissen worden besproken. Tot slot zal de auditeur concluderen of de verbintenissen de ernstige twijfels over de toelaatbaarheid van de concentratie wegnemen.

XI.2 Initiële verbintenissen aangeboden door de aanmeldende partijen

572. De volledige tekst van de initiële verbintenissen is terug te vinden in bijlage aan dit voorstel van beslissing. Een korte beschrijving van de verbintenissen wordt hier weergegeven.

573. Verbintenissen inzake informatie-uitwisseling: Partijen (wordt in het kader van de verbintenissen gedefinieerd als ‘De Watergroep, Farys en Waterunie Operator’) verbinden zich ertoe om geen commercieel gevoelige informatie uit te wisselen met Azulatis. Vervolgens nemen ze concrete maatregelen om te verzekeren dat de commercieel gevoelige informatie verkregen uit activiteiten met betrekking tot industrieel waterbeheer niet kan worden gebruikt in de uitvoering van de andere activiteiten van Partijen.

574. Verbintenissen inzake *governance*: Partijen verbinden zich ertoe om geen actieve bestuursleden of kaderleden van zichzelf te laten zetelen als bestuurslid of kaderlid van Azulatis. Met het oog op toekomstige bestuursleden verbinden Partijen zich ertoe om geen ex-bestuursleden of ex-kaderleden van elkaar en Azulatis te benoemen, behoudens na het verstrijken van de Afkoelingsperiode welke gedefinieerd wordt als ‘een periode van een kalenderjaar (365 dagen), met aanvang op de dag na beëindiging van de geldende opzegtermijn of, bij het ontbreken van een opzegtermijn, de dag na de effectieve uitdiensttreding van het desbetreffende Bestuurslid of Kaderlid.’

575. Bestuursleden, kaderleden en andere personeelsleden van Partijen mogen tot slot niet te werk gesteld worden bij Azulatis behoudens na het ondertekenen van een bindende vertrouwelijkheidsverklaring. Andersom mogen bestuursleden, kaderleden en andere personeelsleden van Azulatis tevens niet te werk gesteld worden bij Waterunie Operator behoudens na het ondertekenen van een bindende vertrouwelijkheidsverklaring.

576. Contractuele onderschrijving van verbintenissen door bestuursleden en kaderleden: Partijen verbinden zich ertoe om hun bestuursleden en kaderleden via individuele en bindende vertrouwelijkheidsverklaringen contractueel te verplichten om de verbintenissen na te leven.

577. Gerelateerde verbintenissen: Voor de operationele uitvoering van industrieel waterbeheer projecten zal Farys zich voor de respectieve resterende contractuele duurtijd bij haar beroep op technische personeelsleden van Waterunie Operator beperken tot hetgeen objectief noodzakelijk is voor de technische uitvoering en geen beroep doen op bestuursleden of kaderleden binnen Waterunie operator. Waterunie Operator verbindt zich er ook toe om via bindende vertrouwelijkheidsverklaringen de technische personeelsleden te verbieden om commercieel gevoelige informatie te gebruiken buiten de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys.

578. Aanvullend verbinden Partijen zich ertoe om geen commerciële doorverwijzingen te verrichten op eigen initiatief, om hun respectievelijke bedrijfszetels aan te houden op een andere locatie dan de bedrijfszetel van Azulatis, om afzonderlijke IT-systemen, servers en VPN-netwerken aan te houden waartoe Azulatis geen toegang zal hebben en om geen overeenkomsten te sluiten met Azulatis dewelke de mededinging op de Belgische betrokken markt of op een wezenlijk deel ervan merkbaar verhindert, beperkt of vervalst.

579. Tenslotte verbinden Partijen zich ertoe om een onafhankelijke derde partij in te lichten indien zij informatie ontvangen die in strijd is met de verbintenissen, dewelke zal moeten worden verwijderd zonder hiermee verder rekening te houden. Deze onafhankelijke derde partij zal ook jaarlijks een schriftelijk verslag opstellen over de implementatie en naleving van de verbintenissen door de Partijen, waarvan telkens een kopie bezorgd zal worden aan het auditoraat.

580. Deze verbintenissen zullen voor een periode van 10 jaar duren waarbij zes maanden voor het verstrijken van de oorspronkelijke geldigheidsperiode Partijen het auditoraat zullen verzoeken een standpunt in te nemen over de mogelijke verlenging van de verbintenissen.

XI.3 Markttest

581. Deze verbintenissen werden op 21 mei 2025 onderworpen aan een markttest. De volgende derden werden hierbij aangeschreven: Aquafin, Evides, Pantarein, Trevi, Veolia, VMM, De Vlaamse Nutsregulator (hierna "VNR") en Water-link.

582. Water-link vertrouwt op de beoordeling van de BMA omtrent het voldoen van de verbintenissen en uit geen bezwaren.⁵²⁷

583. Aquafin antwoordt dat de voorgestelde verbintenissen de scheiding tussen commerciële verkoopvoorwaarden van leidingwateractiviteiten voor bedrijfsklanten van De Watergroep en Farys en de (afval)waterbeheer en waterhergebruik activiteiten voor diezelfde bedrijfsklanten versterkt. Ze stelt dat deze vooropgestelde scheiding ervoor zorgt dat Aquaplus geen aanleiding ziet om aan te nemen dat de mededinging op de Belgische markten belemmerd zou worden.⁵²⁸

584. Pantarein is van mening dat de verbintenissen de geest van het initieel bezwaar van de sector tegen de ontwikkeling van industriële wateractiviteiten in de schoot van De Watergroep en later Azulatis

⁵²⁷ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Water-link, 20250526 Antwoord Markttest.

⁵²⁸ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Aquafin, 20250526 Antwoord Markttest.

vertaalt. Verder stelt Pantarein dat de duurtijd van 10 jaar met de mogelijkheid om deze te verlengen, voldoende lang is.⁵²⁹

585. Veolia vreest dat intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zoals De Watergroep⁵³⁰ en Farys aan hun wettelijke geografische monopolie gewend zijn geraakt en dat zij in concurrentiële markten gebruik zullen maken van hun prerogatieven zoals het aanleggen van leidingen in het publiek domein en gebruik zullen maken van hun contacten (bijvoorbeeld met het watervoorzieningsbedrijf/de aandeelhouder; betrokken gemeentebestuur (vaak bestuurder)). Daarnaast uit Veolia haar twijfels bij de mogelijkheid van een derde om te bewijzen dat de verbintenissen zullen worden nageleefd. Verder zijn ze van mening dat kruissubsidiëring door de verbintenissen niet wordt aangepakt waarbij bijvoorbeeld functionele diensten zoals *finance, IT, compliance, legal* kunnen worden betaald met de gereguleerde tarieven van leidingwaterproductie, waardoor de prijzen op de private markt voor industriediensten artificieel laag gehouden kunnen worden. Veolia geeft ook nog aan vragende partij te zijn voor een verlenging van de verbintenissen na 10 jaar en sluit af met te stellen dat de enige afdoende maatregel het afstoten van de industriële activiteiten zou zijn.⁵³¹

586. De VNR, die zijn bevoegdheden inzake water per 1 januari 2026 zal opnemen, stelt vooreerst dat de fusie risico's met zich kan meebrengen, onder andere op het vlak van kruissubsidiëring, tarifiering, onafhankelijkheid en transparantie. De VNR stelt dat de vooropgestelde verbintenissen de bezorgdheden op zijn minst gedeeltelijk wegnemen, maar bemerkt dat de vooropgestelde maatregelen onvoldoende zijn uitgewerkt waarbij de concrete mechanismen ontbreken om de verbintenissen te monitoren. Het blijft volgens de VNR onzeker hoe het toezicht en de handhaving op de naleving van de beperkingen op uitwisseling van commercieel gevoelige informatie zal gebeuren. Het is verder voor de VNR ook niet duidelijk in de vooropgestelde verbintenissen tot welke informatie de onafhankelijke derde partij toegang zal krijgen en welke aanstellingsprocedure zal worden gebruikt voor het aanstellen van deze derde partij. Bijkomend stelt de VNR de vraag of de Afkoelingsperiode van 365 dagen voldoende is om de *governance*-maatregelen niet langer te hanteren. Tenslotte wordt door de VNR nog meegegeven dat de vooropgestelde verbintenissen de mogelijkheid tot kruissubsidiëring niet behandelen en geen mechanismen bevatten om dit te voorkomen.⁵³²

XI.4 Finale verbintenissen aangeboden door de aanmeldende partijen

587. Partijen bezorgden de tweede versie van de verbintenissen op 10 juni 2025 om te remediëren aan de tekortkomingen geïdentificeerd door het onderzoeksteam volgend op de markttest. Deze verbintenissen verschillen van de initiële verbintenissen door middel van de toevoegingen omtrent enerzijds de aanstellingsprocedure van de onafhankelijke derde en anderzijds de mate van toegang die aan deze onafhankelijke derde gegarandeerd moet worden met het oog op het opstellen van het schriftelijk rapport.

588. Zo verbinden Partijen zich er in de finale verbintenissen toe om één of meer kandidaten voor de functie van onafhankelijke derde partij ter goedkeuring voor te leggen aan het auditoraat, waarna het auditoraat deze partij kan goedkeuren of afwijzen. Daarnaast zullen de Partijen de onafhankelijke derde

⁵²⁹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Pantarein, 20250525 Antwoord Markttest.

⁵³⁰ Volledigheidshalve wordt meegegeven dat De Watergroep een Coöperatieve Vennootschap is en enkel Farys een intergemeentelijk samenwerkingsverband betreft. De bovenstaande informatie weerspiegelt louter de antwoorden uit de markttest.

⁵³¹ Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Concurrenten, Veolia, 20250604 Antwoord Markttest.

⁵³² Zie Onderzoeksdossier, II. Derden, Middenveldorganisaties, VNR, 20250602 Antwoord Markttest.

partij samenwerking, ondersteuning en informatie bieden die de onafhankelijke derde partij redelijkerwijze nodig acht om zijn taken uit te voeren. Ze speciëren dat de onafhankelijke derde partij volledige en complete toegang zal hebben tot alle boeken, archieven, documenten, personeelsleden, faciliteiten en dergelijke die noodzakelijk zijn om zijn taken te vervullen in het licht van de verbintenissen.

589. Naar aanleiding van deze versie kwam het onderzoeksteam tot de constatactie dat er nog één lacune overbleef in de verbintenissen. Na deze bezorgdheid te delen met Partijen, hebben zij op 16 juni 2025 de finale verbintenissen aangeboden. Het verschil met de vorige versies bestaat erin dat Partijen zich verbinden om de onafhankelijke derde op de hoogte te brengen niet enkel wanneer blijkt dat zij commercieel gevoelige informatie ontvangen hebben, maar ook wanneer blijkt dat zij dergelijke informatie zelf gedeeld zouden hebben.

590. De volledige tekst van de finale verbintenissen is toegevoegd als bijlage bij dit voorstel van beslissing en vormt er een integraal onderdeel van.

XI.5 Beoordeling en conclusie van de auditeur met betrekking tot de verbintenissen

591. De auditeur meent dat de verbintenissen de mededingingsbezwaren voldoende hebben geredieerd. De verbintenissen voorzien in een scheiding tussen de mogelijke informatiestromen in alle richtingen, waardoor er geen commercieel gevoelige informatie kan worden uitgewisseld tussen de verschillende niveaus en de verschillende partijen. Concreet zorgen de verbintenissen ervoor dat Azulatis en Farys geen oneerlijk voordeel kunnen halen bij het uitoefenen van hun industriële wateractiviteiten doordat zij geen commercieel gevoelige informatie kunnen verkrijgen die betrekking heeft op de openbare wateractiviteiten van Waterunie Operator (en De Watergroep en Farys, zolang deze als aparte entiteiten blijven bestaan) en andersom. Daarnaast wordt de mogelijkheid tot informatie-uitwisseling bijkomend geblokkeerd door enkele maatregelen inzake *governance* op zowel bestuursniveau als werknemersniveau, waarbij de duidelijke scheiding tussen de activiteiten met betrekking tot industrieel waterbeheer en de activiteiten met betrekking tot distributie van leidingwater wordt doorgetrokken.

592. Met betrekking tot de mate van opvolging verwijst de auditeur naar de jaarlijkse verplichting voor Partijen om door een onafhankelijke derde een schriftelijk verslag te laten opstellen en deze te laten opvolgen door het auditoraat. Zij is van mening dat deze verplichting afdoende is om ervoor te zorgen dat de verbintenissen correct zullen worden nageleefd. Naar aanleiding van het antwoord van de VNR op de markttest is deze opvolging nog verder uitgediept, waardoor zowel de aanstelling van de onafhankelijke derde als de vrije toegang van deze derde tot alle benodigde informatie verzekerd is.

593. De auditeur merkt tenslotte op dat het buiten de scope van dit concentratie onderzoek ligt om te remediëren aan bepaalde opmerkingen die volgen uit de markttest. Het is niet de bevoegdheid van de BMA om toezicht te houden op kruissubsidiëring binnen de sector van openbare watervoorziening.⁵³³ Dergelijk structurele toezichtstaak binnen deze geregeleerde sector valt binnen de bevoegdheid van de VMM, en vanaf 1 januari 2026 binnen de bevoegdheid van de VNR, die via toezicht op tariefstructuren en kostentoerekening een toezicht kunnen houden op potentiële kruissubsidiëring. Tot slot wil de

⁵³³ De BMA behoudt van haar kant de bevoegdheid om desgevallend "ex post" de mededingingsregels inzake restrictieve mededingingspraktijken toe te passen.

auditeur benadrukken dat de proportionaliteit van de verbintenissen in hun geheel ten overstaan van de concrete geïdentificeerde mededingingsbezwaren belangrijk is.

594. Gelet op het gevoerde onderzoek in deze zaak alsook de opmerkingen naar aanleiding van de markttest, is de auditeur van mening dat deze verbintenissen passend en effectief zijn om de geconstateerde mededingingsbezwaren inzake uitwisseling van commercieel gevoelige informatie weg te nemen.

XI.6 Beoordeling en conclusie van het College met betrekking tot de verbintenissen

595. Het College deelt de conclusie van de auditeur dat de verbintenissen passend en effectief zijn om de geconstateerde mededingingsbezwaren inzake uitwisseling van commercieel gevoelige informatie weg te nemen.

596. Wat de opmerking aangaande kruissubsidie betreft van de VNR noteert het College tevens dat dit probleem in hoofdstuk X.3.3.a wordt besproken en dat dit eerder betrekking heeft op het risico marktafscherming, terwijl de verbintenissen van Partijen betrekking hebben op de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie.⁵³⁴

XII. Conclusie

597. Gelet op het bovenstaande, is de auditeur van mening dat in het licht van de aangeboden verbintenissen voorliggende concentratie niet tot gevolg heeft dat een daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd, onder andere door het in het leven roepen of versterken van een machtspositie zoals bedoeld in artikel IV.9 §4 WER.

598. Aangezien de door Partijen aangeboden verbintenissen de ernstige twijfels wegnemen omtrent de significante belemmering van de mededinging, kan de concentratie toelaatbaar worden verklaard voor zover de aangeboden verbintenissen worden opgelegd.

599. **Het College** deelt deze conclusie van de auditeur.

XIII. Vertrouwelijkheid

600. Hiervoor kan verwezen worden naar de vertrouwelijkheidsbeslissing van de auditeur.

XIV. Voorstel tot beslissing

601. De auditeur stelt het Mededingingscollege voor, bij toepassing van artikel IV.66, §1, 2° WER en artikel IV.66, §2, 1° WER, volgende beslissing te nemen:

- i. Dat de feitelijke fusie van twee waterbedrijven, De Watergroep en Farys, aangemeld bij de BMA onder nr. MEDE-C/C-24/0034, binnen het toepassingsgebied valt van de regels van concentratietoezicht in het WER;

⁵³⁴ Het College merkt overigens op dat de BMA hoe dan ook bevoegd is om op te treden ingeval kruissubsidie een inbreuk uitmaakt op de mededingingsregels (zie bv. Beslissing n° BMA-2015-P/K-28-AUD van 22 september 2015, Zaken MEDE-P/K-13/0012 en CONC-P/K-13/0013, Stanleybet Belgium NV/Stanley International Betting Ltd en Sagevas S.A./World Football Association S.P.R.L./Samenwerkende Nevenmaatschappij Belgische PMU S.C.R.L. t. Nationale Loterij NV, para 152).

- ii. Dat deze concentratie toelaatbaar is onder de voorwaarde dat Partijen de Verbintenissen nakomen die zij op 16 juni 2025 hebben aangeboden en die opgenomen zijn in bijlage van het onderhavig voorstel tot beslissing.

XV. Beslissing

OM DEZE REDEN

Beslist het Mededingingscollege bij toepassing van artikel artikel IV.66§1,2° en §2,1° WER:

- i. Dat de feitelijke fusie aangemeld bij de BMA onder nr. MEDE-C/C-24/0034 binnen het toepassingsgebied valt van de regels van concentratietoezicht in het WER;
- ii. Dat deze concentratie toelaatbaar is onder de voorwaarde dat Partijen de Verbintenissen nakomen die zij op 16 juni 2025 hebben aangeboden en die opgenomen zijn in bijlage van deze beslissing;
- iii. Dat de aanmeldende partijen en de auditeur-generaal te allen tijde een verzoek kunnen richten tot het Mededingingscollege tot interpretatie of tot opheffing of wijziging van de verbintenissen. Wie een dergelijk verzoek wenst neer te leggen maakt dit zonder verwijl over aan de andere partij(en) (de auditeur-generaal dan wel de aanmeldende partij(en)). Wanneer het secretariaat een verzoek ontvangt maakt het dit over aan de leden van het Mededingingscollege. De andere partij(en) kan binnen een termijn van één week schriftelijk reageren op het verzoek. De voorzitter beslist of het College zal beslissen op stukken dan wel of de partijen eerst worden gehoord;
- iv. Dat de auditeur-generaal zich ook tot het College kan richten wanneer hij oordeelt dat een verbintenis niet is nagekomen, en het College voorstellen gepaste maatregelen te nemen. Het voorstel van de auditeur-generaal wordt behandeld volgens een procedure zoals bepaald in het WER met betrekking tot inbreuken op het mededingingsrecht.

Aldus beslist op 15 juli 2025 door het Mededingingscollege samengesteld uit Axel Desmedt, Voorzitter van de Belgische Mededingingsautoriteit en van het Mededingingscollege, Isabelle Buelens en Caroline Cauffman, assessoren van de Belgische Mededingingsautoriteit.

Voor het Mededingingscollege,

A. Desmedt
Voorzitter

Bijlage:

- Bijlage A bij de beslissing: Verbintenissen van 16 juni 2025

Bijlage A bij de beslissing: Verbintenissen van 16 juni 2025

Stibbe

Amsterdam Brussels London Luxembourg

16 juni 2025
Niet-Vertrouwelijk

MEDE CC-24-0034 - Waterunie Operator Verbintenissen aan de Belgische Mededingingsautoriteit

1. INLEIDING

De Watergroep, Farys en Waterunie Operator (nog op te richten) alsook eventuele rechtsopvolgers (elk een “**Partij**” en tezamen de “**Partijen**”) zijn bereid om de hiernavolgende verbintenissen aan te bieden (elk een “**Verbintenis**” en tezamen de “**Verbintenissen**”) aan de Belgische Mededingingsautoriteit (de “**BMA**”).

De Verbintenissen worden aangeboden (i) onder alle voorbehoud en zonder enige nadelige erkenning, (ii) op voorwaarde dat het Mededingingscollege beslist dat de Verbintenissen effectief noodzakelijk zijn om de Voorgenomen Concentratie toelaatbaar te verklaren in Fase 1 overeenkomstig artikel IV.66, §2, 1° WER (de “**Beslissing**”), en (iii) op voorwaarde van en na Closing van de feitelijke fusie, zoals aangemeld door De Watergroep en Farys.

2. DEFINITIES

1. In het kader van deze Verbintenissen worden onderstaande termen als volgt gedefinieerd:

Afkoelingsperiode: Een periode van een kalenderjaar (365 dagen), met aanvang op de dag na beëindiging van de geldende opzegtermijn of, bij het ontbreken van een opzegtermijn, de dag na de effectieve uitdiensttreding van het desbetreffende Bestuurslid of Kaderlid.

Azulatis: Een naamloze vennootschap, met zetel te Oudenaardse Heerweg 72, 8540 Deerlijk, België en ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0795.326.754 (RPR Gent, afdeling Kortrijk). Azulatis is een dochteronderneming van De Watergroep.

Bedrijfszetel: Het adres waarop een Partij is ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Beslissing: De beslissing van het Mededingingscollege waarbij de Voorgenomen Concentratie wordt goedgekeurd onder voorwaarden.

Bestuurslid: Een stemgerechtigd of waarnemend lid van het bestuursorgaan van een Partij.

BMA: Belgische Mededingingsautoriteit.

Commerciële Doorverwijzing: De doorverwijzing naar industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en/of Azulatis in (online) communicatie of publiciteit, bestemd voor (potentiële) klanten van Waterunie Operator op de Stroomopwaartse Markt.

De Watergroep: Vlaamse Maatschappij Voor Watervoorziening, een coöperatieve vennootschap van publiek recht, met zetel te Vooruitgangstraat 189, 1030 Schaarbeek, België en ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0224.771.467 (RPR Brussel, Nederlandstalige afdeling).

Farys: Een opdrachthoudende vereniging, met zetel te Stropstraat 1, 9000 Gent, België en ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder nummer 0200.068.636 (RPR Gent, afdeling Gent).

Kaderleden: Personeel met verantwoordelijkheid voor het dagelijks beheer van de respectieve onderneming, met inbegrip van het directieteam en de aan- en verkoopdepartementen.

Partijen: De Watergroep, Farys en Waterunie Operator

Stroomafwaarts Commercieel Gevoelige Informatie: Alle niet-openbaar beschikbare informatie (zoals bijvoorbeeld bedrijfsgeheimen, niet-openbare knowhow en niet-openbare commerciële informatie) verkregen door de Partijen, waarvan de potentiële verspreiding naar de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en/of Azulatis een voordeel zou kunnen opleveren aan de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en/of Azulatis dat niet strookt met een op verdienste gebaseerde mededinging ten koste van concurrenten of consumenten op de Stroomafwaartse Markten.

Stroomafwaartse Markten: De markten voor het industrieel waterbeheer en de productie van gedemineraliseerd water.

Stroomopwaarts Commercieel Gevoelige Informatie: Alle niet-openbaar beschikbare informatie (zoals bijvoorbeeld bedrijfsgeheimen, niet-openbare knowhow en niet-openbare commerciële informatie) verkregen door industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en/of Azulatis die betrekking heeft op de Stroomafwaartse Markten waarvan de potentiële verspreiding naar de Partijen en in het bijzonder Waterunie Operator een voordeel zou kunnen opleveren dat niet strookt met een op verdienste gebaseerde mededinging ten koste van concurrenten of consumenten op de Stroomopwaartse Markt.

Stroomopwaartse Markt: De markt voor distributie van leidingwater.

Totstandkoming (ook “**Closing**” genoemd): De dag en het uur waarop de Voorgenomen Concentratie wordt geïmplementeerd.

Verbintenissen: De in het onderhavig document uitdrukkelijk genoemde verbintenissen.

Verplichte Uitwisselingen: Informatie die moet worden uitgewisseld op grond van een wettelijke verplichting, een voorschrift van een bevoegde overheidsinstantie, een gerechtelijke of arbitrageprocedure of een definitief bevel van een bevoegd(e) (administratief) rechtscollege, arbitragehof of overheidsinstantie.

Voorgenomen Concentratie: Feitelijke fusie van de activiteiten tussen de waterbedrijven De Watergroep en Farys, in de schoot van een NV van publiek recht onder de naam Waterunie Operator.

Waterunie Operator: Nog op te richten NV van publiek recht.

3. VERBINTENISSEN INZAKE INFORMATIE-UITWISSELING

2. De Partijen verbinden zich ertoe om geen Stroomafwaarts Commercieel Gevoelige Informatie te verspreiden naar Azulatis, behoudens in het geval van Verplichte Uitwisselingen.
3. De Partijen verbinden zich ertoe om geen Stroomopwaarts Commercieel Gevoelige Informatie op te vragen bij Azulatis en/of te aanvaarden van Azulatis, behoudens in het geval van Verplichte Uitwisselingen.
4. De Partijen verbinden zich ertoe om geen commercieel gevoelige informatie betreffende de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys te delen met Azulatis.
5. Farys verbindt zich ertoe om (i) haar Bestuursleden, Kaderleden of personeelsleden die inzage krijgen in zowel Stroomafwaarts Commercieel Gevoelige Informatie als Stroomopwaarts Commercieel Gevoelige Informatie in aantal te beperken tot wat objectief noodzakelijk is en (ii) via bindende vertrouwelijkheidsverklaringen (NDA's) haar Bestuursleden, Kaderleden of personeelsleden die inzage krijgen in zowel Stroomafwaarts Commercieel Gevoelige Informatie als Stroomopwaarts Commercieel Gevoelige Informatie te verbieden om (a) Stroomafwaarts Commercieel Gevoelige Informatie te gebruiken en/of te delen in de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en (b) Stroomopwaarts Commercieel Gevoelige Informatie te gebruiken buiten de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en te delen met iemand die niet betrokken is in de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys.

4. VERBINTENISSEN INZAKE GOVERNANCE

4.1. Waterunie Operator

6. De Partijen verbinden zich ertoe dat, op de Totstandkoming, geen Bestuursleden of Kaderleden van de Waterunie Operator zetelen als Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis.
7. De Partijen verbinden zich ertoe om, na de Totstandkoming, geen nieuwe Bestuursleden of Kaderleden bij de Waterunie Operator te benoemen die Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis zijn (geweest), behoudens na het verstrijken van de Afkoelingsperiode.
8. De Partijen verbinden zich ertoe om, na de Totstandkoming, de Bestuursleden of Kaderleden van Waterunie Operator te verbieden Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis te worden, behoudens na het verstrijken van de Afkoelingsperiode.
9. De Partijen verbinden zich ertoe om geen Bestuursleden, Kaderleden en andere personeelsleden van Azulatis aan te werven voor of te werk te stellen bij Waterunie Operator via een arbeidsrechtelijke of andere vergelijkbare contractuele relatie, al dan niet op zelfstandige basis, behoudens na het ondertekenen van een bindende vertrouwelijkheidsverklaring (NDA) door het betrokken Bestuurslid, Kaderlid of andere personeelsleden om te verzekeren dat de Verbintenissen in Sectie 3 hierboven worden nageleefd.
10. De Partijen verbinden zich ertoe om de Bestuursleden, Kaderleden en andere personeelsleden

van Waterunie Operator te verbieden te werken bij Azulatis via een arbeidsrechtelijke of andere vergelijkbare contractuele relatie, al dan niet op zelfstandige basis, behoudens na het ondertekenen van een bindende vertrouwelijkheidsverklaring (NDA) door het betrokken Bestuurslid, Kaderlid of andere personeelsleden om te verzekeren dat de Verbintenissen in Sectie 3 hierboven worden nageleefd.

4.2. De Watergroep

11. De Watergroep verbindt zich ertoe dat, op de Totstandkoming, geen Bestuursleden of Kaderleden van De Watergroep zetelen als Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis.
12. De Watergroep verbindt zich ertoe om, na de Totstandkoming, geen nieuwe Bestuursleden of Kaderleden bij De Watergroep te benoemen die Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis zijn (geweest), behoudens na het verstrijken van de Afkoelingsperiode.
13. De Watergroep verbindt zich ertoe om, na de Totstandkoming, de Bestuursleden of Kaderleden van De Watergroep te verbieden Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis te worden, behoudens na het verstrijken van de Afkoelingsperiode.
14. De Watergroep verbindt zich ertoe om geen Bestuursleden, Kaderleden en andere personeelsleden van Azulatis aan te werven of te werk te stellen bij De Watergroep via een arbeidsrechtelijke of andere vergelijkbare contractuele relatie, al dan niet op zelfstandige basis, behoudens na het ondertekenen van een bindende vertrouwelijkheidsverklaring (NDA) door het betrokken Bestuurslid, Kaderlid of andere personeelsleden om te verzekeren dat de Verbintenissen in Sectie 3 hierboven worden nageleefd.
15. De Watergroep verbindt zich ertoe om de Bestuursleden, Kaderleden en andere personeelsleden van De Watergroep te verbieden te werken bij Azulatis via een arbeidsrechtelijke of andere vergelijkbare contractuele relatie, al dan niet op zelfstandige basis, behoudens na het ondertekenen van een bindende vertrouwelijkheidsverklaring (NDA) door het betrokken Bestuurslid, Kaderlid of andere personeelsleden om te verzekeren dat de Verbintenissen in Sectie 3 hierboven worden nageleefd.

4.3. Farys

16. Farys verbindt zich ertoe dat, op de Totstandkoming, geen Bestuursleden of Kaderleden van Farys zetelen als Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis.
17. Farys verbindt zich ertoe om, na de Totstandkoming, geen nieuwe Bestuursleden of Kaderleden bij Farys te benoemen die Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis zijn (geweest), behoudens na het verstrijken van de Afkoelingsperiode.
18. Farys verbindt zich ertoe om, na de Totstandkoming, de Bestuursleden of Kaderleden van Farys te verbieden Bestuurslid of Kaderlid van Azulatis te worden, behoudens na het verstrijken van de Afkoelingsperiode.
19. Farys verbindt zich ertoe om geen Bestuursleden, Kaderleden en andere personeelsleden van Azulatis aan te werven of te werk te stellen bij Farys via een arbeidsrechtelijke of andere

vergelijkbare contractuele relatie, al dan niet op zelfstandige basis, behoudens na het ondertekenen van een bindende vertrouwelijkheidsverklaring (NDA) door het betrokken Bestuurslid, Kaderlid of andere personeelsleden om te verzekeren dat de Verbintenissen in Sectie 3 hierboven worden nageleefd.

20. Farys verbindt zich ertoe om de Bestuursleden, Kaderleden en andere personeelsleden van Farys te verbieden te werken bij Azulatis via een arbeidsrechtelijke of andere vergelijkbare contractuele relatie, al dan niet op zelfstandige basis, behoudens na het ondertekenen van een bindende vertrouwelijkheidsverklaring (NDA) door het betrokken Bestuurslid, Kaderlid of andere personeelsleden om te verzekeren dat de Verbintenissen in Sectie 3 hierboven worden nageleefd.

5. CONTRACTUELE ONDERSCHRIJVING VERBINTENISSEN DOOR BESTUURSLEDEN EN KADERLEDEN

5.1. Waterunie Operator

21. De Partijen verbinden zich ertoe om via individuele en bindende vertrouwelijkheidsverklaringen (NDA's) de Bestuursleden en Kaderleden van Waterunie Operator contractueel te verplichten om de Verbintenissen na te leven in zoverre deze van toepassing zijn op de Bestuursleden en Kaderleden, met name om te verzekeren dat de Verbintenissen in Secties 3 en 4 hierboven worden nageleefd.

5.2. De Watergroep

22. De Watergroep verbindt zich ertoe om via individuele en bindende vertrouwelijkheidsverklaringen (NDA's) de Bestuursleden en Kaderleden van De Watergroep contractueel te verplichten om de Verbintenissen na te leven in zoverre deze van toepassing zijn op de Bestuursleden en Kaderleden, met name om te verzekeren dat de Verbintenissen in Secties 3 en 4 hierboven worden nageleefd.

5.3. Farys

23. Farys verbindt zich ertoe om via individuele en bindende vertrouwelijkheidsverklaringen (NDA's) de Bestuursleden en Kaderleden van Farys contractueel te verplichten om de Verbintenissen na te leven in zoverre deze van toepassing zijn op de Bestuursleden en Kaderleden, met name om te verzekeren dat de Verbintenissen in Secties 3 en 4 hierboven worden nageleefd.

6. GERELATEERDE VERBINTENISSEN

24. Voor de operationele uitvoering van de industrieel waterbeheer projecten van Farys, kan Farys, voor de respectieve resterende contractueel bepaalde duurtijd, te rekenen vanaf de Totstandkoming, beroep doen op technische personeelsleden van Waterunie Operator die (i) in aantal beperkt zijn tot wat objectief noodzakelijk is voor de technische uitvoering van de desbetreffende industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en (ii) geen Bestuurslid of Kaderlid zijn binnen Waterunie Operator.

25. Waterunie Operator verbindt zich ertoe om via bindende vertrouwelijkheidsverklaringen (NDA's) de technische personeelsleden, zoals beschreven in de Verbintenis in overweging 24, te verbieden om (i) Stroomafwaarts Commercieel Gevoelige Informatie te gebruiken en/of te delen in de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en (ii) Stroomopwaarts Commercieel Gevoelige Informatie te gebruiken buiten de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en te delen met iemand die niet betrokken is in de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys.

7. BEPERKINGEN INZAKE COMMERCIËLE DOORVERWIJZINGEN

26. De Partijen verbinden zich ertoe om geen Commerciële Doorverwijzingen te verrichten op eigen initiatief.
27. Bovenstaande verbintenis belet Partijen niet om op vraag van hun klanten informatie te verschaffen over de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys/Azulatis mits deze doorverwijzing plaatsvindt in combinatie met expliciete verwijzing naar de ledenpagina's van watercircle.be of Water Reuse Europe of naar vergelijkbare overzichten van concurrenten van de industrieel waterbeheer activiteiten van Farys en/of Azulatis.

8. AFZONDERLIJKE BEDRIJFSZETELS

28. De Partijen verbinden zich ertoe om hun respectievelijke Bedrijfszetel aan te houden op een verschillende locatie dan de Bedrijfszetel van Azulatis.

9. AFZONDERLIJKE IT-SYSTEMEN, (SCADA-)SERVERS EN VPN-NETWERKEN

29. De Partijen verbinden zich ertoe om afzonderlijke IT-systemen, (SCADA-)servers en VPN-netwerken aan te houden waartoe Azulatis geen toegang zal hebben.
30. De Partijen verbinden zich ertoe om alle toegang tot IT-systemen, (SCADA-)servers en VPN-netwerken van Azulatis te weigeren.

10. INDUSTRIEEL WATERBEHEER ACTIVITEITEN

31. De Partijen verbinden zich ertoe om geen overeenkomsten te sluiten met Azulatis welke ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging op de Belgische betrokken markt of op een wezenlijk deel ervan merkbaar wordt verhinderd, beperkt of vervalst.

11. SCHRIFTELIJK VERSLAG EN RAPPORTERING AAN HET AUDITORAAT

32. De Partijen verbinden zich ertoe uiterlijk binnen een maand na de Totstandkoming één of meer kandidaten voor de functie van onafhankelijke derde partij ter goedkeuring voor te leggen aan het Auditoraat. Het Auditoraat heeft de bevoegdheid om de voorgestelde onafhankelijke derde partij goed te keuren of af te wijzen. Indien alle voorgestelde kandidaten worden afgewezen, moeten de Partijen binnen twee weken na ontvangst van de afwijzingsbeslissing de namen van ten minste twee natuurlijke of rechtspersonen indienen.
33. De Partijen zullen de onafhankelijke derde partij alle samenwerking, ondersteuning en

informatie bieden die de onafhankelijke derde partij redelijkerwijze nodig acht om zijn taken beschreven in Sectie 11 uit te voeren. De onafhankelijke derde partij zal volledige en complete toegang hebben tot alle boeken, archieven, documenten, Bestuursleden, Kaderleden, of andere personeelsleden, faciliteiten, sites en technische informatie die noodzakelijk zijn om zijn taken te vervullen in het licht van de Verbintenissen en de Partijen zullen op verzoek van de onafhankelijke derde partij kopieën van alle documenten verstrekken. De Partijen zullen beschikbaar zijn voor vergaderingen om de onafhankelijke derde partij alle noodzakelijke informatie te kunnen bezorgen om zijn taken uit te voeren.

34. De Partijen verbinden zich ertoe de onafhankelijke derde partij onmiddellijk in te lichten indien informatie werd verzonden of ontvangen in strijd met de Verbintenissen.

Indien dergelijke informatie ten onrechte werd verzonden, verbinden de Partijen zich ertoe: (i) onverwijld over te gaan tot het intrekken of terugroepen van de desbetreffende informatie;

(ii) de ontvanger formeel te verzoeken om de desbetreffende informatie te verwijderen; en (iii) de ontvanger formeel te verzoeken om geen rekening te houden met de desbetreffende informatie.

Indien dergelijke informatie ten onrechte werd ontvangen, verbinden de Partijen zich ertoe:

(i) de desbetreffende informatie te verwijderen; en

(ii) verder geen rekening te houden met de desbetreffende informatie.

35. De Partijen verbinden zich ertoe om jaarlijks, in de eerste week van de maand volgend op de maand van de Totstandkoming, een schriftelijk verslag te laten opstellen door de onafhankelijke derde partij over de implementatie en naleving van de Verbintenissen door de Partijen.

36. De Partijen verbinden zich ertoe om telkens een kopie van het schriftelijk verslag te bezorgen aan het Auditoraat, uiterlijk in de laatste week van de maand waarnaar verwezen wordt in de verbintenis in overweging 35.

37. De Verbintenis uiteengezet onder deze titel zal gelden gedurende een periode van tien (10) kalenderjaren na de Totstandkoming.

38. Zes maanden voor het verstrijken van de oorspronkelijke geldigheidsperiode van de Verbintenissen in Sectie 11 zullen de Partijen aan het Auditoraat verzoeken om een standpunt te nemen over de mogelijke verlenging van de Verbintenissen, geheel of gedeeltelijk.

12. WIJZIGINGSCLAUSULE

39. Het Auditoraat kan, in geval van buitengewone of gewijzigde omstandigheden en als reactie op een met redenen omkleed verzoek van één of meerdere Partijen, waarin voldoende redenen worden aangegeven, één of meer van de Verbintenissen opheffen, wijzigen of vervangen.

40. Een met redenen omkleed verzoek van één of meerdere Partijen leidt niet tot opschorting

van de tenuitvoerlegging van de Verbintenissen.

13. INWERKINGTREDING VERBINTENISSEN

41. De Verbintenissen treden in werking op de dag nadat de Beslissing is genomen, tenzij anders bepaald in de respectievelijke verbintenissen zelf, en op voorwaarde van de Totstandkoming van de feitelijke fusie.
